

PROJEKT ALBATROS II MENA

PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM INFORMACYJNYM
W EGIPCIE, LIBANIE I IRAKU

Badanie środowiska informacyjnego:

EGIPT

INFO OPS
POLSKA

Shaffafiya | shafafiyat.com

BADANIE ŚRODOWISKA INFORMACYJNEGO EGIPITU

Warszawa 2024

Projekt jest realizowany przez:
Fundację INFO OPS Polska i Fundację im. Kazimierza Pułaskiego.

INFO OPS
POLSKA

PROJEKT ALBATROS II MENA

Badanie środowiska informacyjnego:

EGIPT

Projekt finansowany z budżetu państwa w ramach konkursu Ministra Spraw Zagranicznych RP. "Dyplomacja publiczna 2024-2025 – wymiar europejski i przeciwdziałanie dezinformacji". Publikacja wyraża wyłącznie poglądy autorów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

Ministerstwo
Spraw Zagranicznych

SPIS TREŚCI

ROZDZIAŁ 1. Charakterystyka środowiska informacyjnego Egiptu	6
1.1 Media tradycyjne	6
1.1.1 Media państwowe	6
1.1.2 Media prywatne	20
1.1.3 Media regionalne	28
1.1.4 Media powiązane z określonymi grupami (politycznymi, religijnymi, etnicznymi)	30
1.1.5 Media zagraniczne	42
1.2 Media nietradycyjne	56
1.2.1 Media afiliowane	56
1.2.2 Media powiązane z określonymi grupami (politycznymi, religijnymi, etnicznymi)	62
1.2.3 Media międzynarodowe (pozaeuropejskie, USA, z Afryki itp.)	64
1.3 Cykliczne wydarzenia i eventy	65
1.4 Organizacje pozarządowe i inne niepaństwowe mające wpływ na opinię publiczną	68
1.4.1 Organizacje pozarządowe i inne niepaństwowe mające wpływ na opinie	68
1.4.2 Organizacje zagraniczne wspierane przez rządy innych państw	71
1.5 Podmioty gospodarcze mające potencjał wpływu na kształt i dostępność kontentu	74
1.5.1 Największe egipskie przedsiębiorstwa	74
1.5.2 Zagraniczne podmioty mające wpływ na gospodarkę Egiptu	76
ROZDZIAŁ 2. Nawyki informacyjne społeczeństwa Egiptu	77
2.1 Nawyki informacyjne społeczeństwa	77
2.2 Oglądalność i postrzeganie mediów państwowych	79
2.3 Oglądalność i postrzeganie mediów innych niż państwowe, w tym mediów partyjnych i religijnych (wyznaniowych)	91
2.4 Popularność źródeł internetowych, w tym niezweryfikowanych	96
2.5 Popularność mediów zagranicznych w Egipcie	100
2.6 Podatność na informacje „bazarowe”, w tym teorie spiskowe	102
2.7 Uznawanie placówek religijnych jako źródła informacji	104
ROZDZIAŁ 3. Uwarunkowania społeczne i kulturowe	106
3.1 Dziedzictwo historyczne i jego wpływ na kulturę	106
3.1.1 Starożytny Egipt jako Fundament Kulturowy	106
3.1.2 Dziedzictwo okresu islamskiego i koptyjskiego	106
3.1.3 Religia jako fundament kultury współczesnej	107
ROZDZIAŁ 4. Wrażliwości psychologiczne społeczeństwa Egiptu:	
Analiza kulturowa, ekonomiczna i psychospołeczna	109
4.1 Główne stresory psychologiczne w Egipcie	109
4.1.1 Bezrobocie i niskie zarobki	109
4.1.2 Niepewność polityczna i strach przed represjami	111
4.1.3 Trauma wojenna i przemoc w Egipcie	112
4.1.4 Wzrost polaryzacji politycznej	114
4.2 Relacje rodzinne Egipcjan i ich wpływ na wrażliwości psychologiczne	116
4.3 Migracja i problemy z uchodźcami w Egipcie: Wpływ na wrażliwości psychologiczne	119
4.4 Rola liderów religijnych w Egipcie i ich wpływ na życie społeczne	126

4.5 Przeszłość w Egipcie i jej wpływ na wrażliwość psychologiczną społeczeństwa	129
4.6 Zagrożenia dla bezpieczeństwa Egiptu i ich wpływ na wrażliwość psychologiczną społeczeństwa	131
4.7 Postrzeganie administracji oraz struktur bezpieczeństwa państwa a wrażliwość psychologiczną	134
4.8 Wrażliwość psychologiczną Egipcjan	136
ROZDZIAŁ 5. Kluczowe obszary wpływu zewnętrznego	142
5.1 Ekonomiczny	142
5.1.1 Inwestycje zagraniczne i zależność od pomocy finansowej	142
5.1.2 Wpływ globalnych kryzysów	166
5.1.3 Presja związana z migracją	171
5.2 Humanitarny	174
5.3 Religijny	175
5.4 Geopolityczny	176
5.5 Ideologiczny	176
5.6 Tożsamościowy	177
ROZDZIAŁ 6. Kluczowe zasoby FIMI (obce) w Egipcie oraz ich atrybucja	179
6.1 Firmy	179
6.2 NGO	181
6.3 Liderzy opinii	186
6.4 Przywódcy religijni	188
6.5 Przywódcy polityczni	194
6.6 Przywódcy wojskowi	196
6.7 Media tradycyjne	198
6.8 Media nietradycyjne	201
6.9 Współpraca akademicka i naukowa	204
6.10 Współpraca militarna i wojskowe formacje niepaństwowe	207
ROZDZIAŁ 7. Wybrane techniki i taktyki manipulacji, językowe mechanizmy perswazji, działania i efekty psychologiczne — identyfikacja i analiza	211
7.1 Kierunki i narracje rosyjskich operacji wpływu	212
7.1.1 Destabilizacja wizerunku Polski i Zachodu w oczach Egipcjan	212
7.1.2 Kreowanie fałszywego obrazu Rosji jako stabilnego i przyjaznego partnera	213
7.2 Główne kierunki i narracje chińskich działań informacyjnych	214
7.3 Rosyjska taktyka działań psychologicznych	214
7.4 Zastosowanie technik psychologicznych w codziennej propagandzie	217
7.5 Działania psychologiczne wymierzone w postrzeganie Polski i NATO	219
7.6 Techniki propagandy w egipskiej przestrzeni informacyjnej	220
ROZDZIAŁ 8. Działania propagandowe wymierzone w postrzeganie Zachodu i wartości demokratycznych w Egipcie	223
8.1 Główne narracje propagandowe	223
8.2 Mechanizmy propagandowe	225
8.3 Wpływ na opinię publiczną	225
8.4 Opinia eksperta	226
8.5 Rekomendacje	226
8.6 Podsumowanie	227
ROZDZIAŁ 9. Działania propagandowe wymierzone w postrzeganie Polski	228
9.1 Główne narracje i ich kontekst	228

9.2 Mechanizmy propagandy	231
9.2.1 Kanały i źródła	231
9.2.2 Techniki	232
9.3 Wpływ na percepcję Polski w Egipcie	233
9.3.1 Postrzeganie Polski	233
9.3.2 Oddziaływanie na relacje dyplomatyczne	234
9.3.3 Rezonans społeczny	234
9.3.4 Postrzeganie Polski w oczach społeczeństwa na podstawie konsultacji z ekspertem	235
9.4 Podsumowanie	235
9.5 Rekomendacje	236
ROZDZIAŁ 10. Case Study — analiza narracji wymierzonej w Polskę	
w oparciu o model DISARM	237
10.1 Framework DISARM RED — próba ujednoczenia sposobu opisu i wymiany informacji dotyczących działań w przestrzeni informacyjnej	237
10.2 Rosyjska operacja wpływu prowadzona w przestrzeni informacyjnej Egiptu: Kreowanie fałszywego obrazu Polski i Zachodu jako agresora dążącego do aneksji terytoriów Ukrainy	239
REKOMENDACJE	243

ROZDZIAŁ 1. Charakterystyka środowiska informacyjnego Egiptu

Egipski krajobraz medialny jest złożony i obejmuje szeroki zakres tradycyjnych oraz nowoczesnych form przekazu informacji. Na przestrzeni lat, zwłaszcza od rewolucji w 2011 roku, media w Egipcie przeszły wiele zmian, z czego część wynikała z politycznych zawirowań i nacisków. Obecnie media w Egipcie można podzielić na państwowe, prywatne, regionalne oraz powiązane z określonymi grupami społecznymi, politycznymi i religijnymi. W tym raporcie dokonano analizy egipskich mediów z podziałem na kategorie, uwzględniając zarówno media tradycyjne (telewizja, prasa, radio), jak i nowoczesne formy komunikacji, takie jak blogi, kanały YouTube oraz media społecznościowe.

Egipskie środowisko informacyjne cechuje silna kontrola państwa nad kluczowymi mediami, szczególnie tymi publicznymi, a także regularne represje wobec niezależnych dziennikarzy. Media tradycyjne pozostają istotnym źródłem informacji, choć coraz większą rolę odgrywają nowoczesne formy przekazu, takie jak media społecznościowe i internetowe serwisy informacyjne. Media zagraniczne działające w Egipcie są pod ścisłą kontrolą i obowiązują je rygorystyczne przepisy dotyczące treści publikowanych w kraju.

1.1 Media tradycyjne

1.1.1 Media państwowe

1. Al-Ahram

Al-Ahram ("Piramidy")	
Strona internetowa: <ul style="list-style-type: none"> • Al-Ahram (język arabski) • Al-Ahram English	Al-Ahram jest jedną z najstarszych i najbardziej wpływowych gazet w świecie arabskim. Została założona w 1875 roku przez dwóch braci - Besharę i Salima Takla. Od tamtego czasu przeszła wiele zmian, zarówno w formie, jak i treści, dostosowując się do zmieniającej się sytuacji politycznej i społecznej w Egipcie oraz na Bliskim Wschodzie. Dziś Al-Ahram jest częścią państwowej fundacji medialnej Al-Ahram Establishment, która kontroluje także inne tytuły, takie jak "Al-Ahram Weekly", "Al-Ahram Hebdo" (francuskojęzyczna) oraz różne wydawnictwa tematyczne.

Dane kontaktowe i media społecznościowe:

- Twitter: [@AlAhramGate](#) (562 tys. obserwujących)
- Facebook: [@alahramgate](#) (826 tys. obserwujących)
- Instagram: [@alahramGate](#) (507 tys. obserwujących)
- YouTube: Brak dedykowanego kanału
- E-mail: Brak dostępnych informacji o publicznym e-mailu kontaktowym

Skład osobowy:

- Przewodniczący Zarządu: Mohamed Fayez Farahat
Mohamed Fayez Farahat pełni funkcję przewodniczącego zarządu Al-Ahram od 2024 roku. Jest związany z Al-Ahram oraz z Middle East Institute, gdzie publikuje analizy dotyczące polityki Bliskiego Wschodu. [Profil Mohameda Fayeza Farahata](#).
- Redaktor Naczelny: Ezzat Ibrahim
Ezzat Ibrahim jest wieloletnim dziennikarzem i publicystą, odpowiedzialnym za redakcję anglojęzycznego wydania Al-Ahram. Pełni rolę redaktora naczelnego portalu oraz gazety Al-Ahram.
- Zastępca Redaktora Naczelnego: Dina Samak
Dina Samak ma doświadczenie w pracy z różnymi redakcjami, zajmuje się głównie tematyką polityczną i społeczną w Egipcie.

Analiza treści

Zakres tematyczny:

Al-Ahram publikuje szeroki zakres treści, obejmujący politykę wewnętrzną i międzynarodową, gospodarkę, kulturę, sztukę, sport, a także wiadomości technologiczne i społeczne. Treści są prezentowane w sposób wyważony, jednak wyraźnie zorientowany na wspieranie aktualnych władz Egiptu. W artykułach często pojawiają się pochwały dotyczące działań prezydenta Abd al-Fattaha el-Sisiego oraz inicjatyw rządu, co czyni z Al-Ahram medium prorządowym.

Przekaz polityczny:

W przekazie Al-Ahram widać pozytywne nastawienie do polityki zagranicznej Egiptu, w tym do rozwijania współpracy z Rosją oraz Chinami. W szczególności relacje z Rosją są prezentowane jako strategiczne partnerstwo, zarówno w kontekście wojskowym, jak i gospodarczym. Przykładem jest artykuł opublikowany po wywiadzie z rosyjskim ministrem spraw zagranicznych Siergiejem Ławrowem, który ukazał się na łamach Al-Ahram w marcu 2023 roku. Tematyka dotycząca Rosji i Chin, w tym artykuły przetłumaczone z rosyjskich agencji informacyjnych, takich jak Sputnik, często koncentruje się na wspieraniu narracji antyzachodnich oraz krytykowaniu polityki USA i krajów Unii Europejskiej.

Współpraca z Rosją:

W lutym 2015 roku Al-Ahram podpisał memorandum o współpracy z rosyjskim gigantem medialnym Rossiya Segodnya, właścicielem m.in. agencji informacyjnej Sputnik. W ramach tej umowy Al-Ahram zamieszcza przetłumaczone artykuły ze Sputnika oraz RT na swojej cyfrowej platformie Bawaba Al-Ahram, obok materiałów publikowanych przez uznane agencje informacyjne takie jak Agence France-Presse (AFP) i Reuters. Tego rodzaju współpraca budzi kontrowersje, ponieważ Sputnik i RT są uważane za narzędzia rosyjskiej propagandy, promujące prorosyjskie narracje oraz dezinformację na arenie międzynarodowej, w tym opisywanie wojny w Ukrainie jako 'konfliktu' oraz promowanie prorosyjskich perspektyw w kontekście relacji międzynarodowych. Przekaz dotyczący wydarzeń na Bliskim Wschodzie, w tym w Syrii i Libanie, często współgra z interesami Kremla.

Artykuły przetłumaczone z rosyjskiego *Sputnika* regularnie pojawiają się na stronie głównej Al-Ahram, co może wpływać na kształtowanie opinii publicznej w Egipcie, zwłaszcza w kontekście współpracy politycznej i gospodarczej Egiptu z Rosją.

Link do artykułu: [Egypt Latest Target of Russian Influence](#)

Przekaz dotyczący Bliskiego Wschodu:

Al-Ahram w swoich artykułach często odzwierciedla poglądy antyizraelskie i antysyjonistyczne, co jest charakterystyczne dla wielu egipskich mediów. W odniesieniu do konfliktu izraelsko-palestyńskiego Al-Ahram stosuje język wspierający Palestyńczyków, opisując IDF jako „armię okupacyjną” i krytykując działania Izraela.

Stosunek do chińskiej polityki:

Al-Ahram regularnie publikuje pozytywne artykuły na temat chińskich inwestycji w Egipcie, współpracy gospodarczej oraz wspólnych projektów infrastrukturalnych, takich jak inicjatywa Belt and Road. Na łamach gazety można również znaleźć tłumaczenia artykułów promujących chińskie spojrzenie na problemy międzynarodowe, a także prezentacje osiągnięć chińskiej gospodarki i polityki społecznej.

Współpraca z agencjami informacyjnymi:

Poza współpracą z Rossiya Segodnya, Al-Ahram korzysta z materiałów uznanych agencji prasowych, takich jak Reuters, Agence France-Presse (AFP) oraz Associated Press (AP). Pomimo tego, treści zamieszczane w Al-Ahram są często dostosowywane do narracji zgodnej z egipskimi interesami narodowymi oraz linią polityczną rządu.

Podstrony i publikacje powiązane:

- **Bawaba Al-Ahram:**
Jest to cyfrowa wersja gazety, która jest stale aktualizowana. W ramach tej platformy pojawiają się materiały zarówno w języku arabskim, jak i angielskim, a także felietony znanych analityków politycznych i ekspertów.
- **Al-Ahram Weekly:**
Tygodnik wydawany w języku angielskim, koncentrujący się na wydarzeniach międzynarodowych oraz analizie politycznej z perspektywy Egiptu i Bliskiego Wschodu. Ma na celu docieranie do szerszej międzynarodowej publiczności.

- **Al-Ahram Hebdo:**

Francuskojęzyczna wersja gazety, skierowana do frankofońskiej diaspory egipskiej oraz czytelników we Francji, Belgii i Szwajcarii.

Dane kontaktowe:

- **Telefon do biura redakcji:** +20 2 25781515
- **E-mail:** info@gomhuriaonline.com (dla ogólnych zapytań dotyczących portalu internetowego)

Przyszłość Al-Ahram:

Al-Ahram, jako jeden z najbardziej znaczących tytułów prasowych w Egipcie, ma duży wpływ na kształtowanie opinii publicznej w kraju oraz w regionie. Gazeta jest również narzędziem wspierania polityki rządu egipskiego i promowania jego działań na arenie międzynarodowej. Współpraca z rosyjskimi i chińskimi mediami sugeruje chęć wzmocnienia wpływów Egiptu oraz budowania sojuszy z państwami, które nie zawsze podzielają poglądy Zachodu. W przyszłości można spodziewać się dalszej intensyfikacji tego rodzaju współpracy, szczególnie w obliczu zmieniającej się sytuacji geopolitycznej i rosnących napięć na Bliskim Wschodzie.

2. Al-Gomhuria

Al-Gomhuria ("Republika")	
Strona internetowa: <ul style="list-style-type: none"> ● algomhuria.gomhuriaonline.com ● gomhuriaonline.com	Al-Gomhuria to jedno z najstarszych i najbardziej wpływowych egipskich mediów, założone w 1954 roku, dwa lata po rewolucji w Egipcie. Gazeta była drukowana przy użyciu infrastruktury zlikwidowanego Al-Misri, a jednym z jej najważniejszych redaktorów był późniejszy prezydent Egiptu, Anwar Sadat. Al-Gomhuria jest wydawana przez Dar Al-Tahrir, instytucję medialną powstałą w 1952 roku.

Wydawca i zarząd:

Dar Al-Tahrir, wydawca Al-Gomhuria, ma w portfolio kilka innych tytułów, takich jak Al-Mesaa, Aqedati, Egyptian Gazette i Le Progres Egyptien. Obecnym szefem zarządu jest Tarek Lofty (od kwietnia 2024 roku), który zastąpił Eyada Abul-Haggaga.

Zespół redakcyjny

- Redaktor naczelny Al-Gomhuria: Ahmed Ayyoub (od kwietnia 2024 roku).
- Redaktor naczelny online: Ahmed Soliman (od kwietnia 2024 roku).

Przed Ayyoubem redaktorem naczelnym prawdopodobnie był Abdel Razek Tawfiq.

Dane kontaktowe

- X (Twitter): [@agomhuriaonline](#) - aktywny (158 000 followersów, 500 000 postów).
- Facebook: [facebook.com/algomhuriaonline](#) - aktywny (448 000 followersów).
- YouTube: [YouTube Channel](#) - aktywny (30 000 subskrybentów, 3 200 filmów).
- Telefon: +20 2 25781515
- Email: info@gomhuriaonline.com

Charakterystyka przekazu:

Al-Gomhuria regularnie publikuje treści, które ściśle korespondują z narracjami rosyjskiej propagandy, takimi jak artykuły sugerujące, że to USA, Wielka Brytania i Ukraina prowokują Rosję i grożą rozpoczęciem III wojny światowej. Przykładem jest artykuł Ahmeda Al-Bardisi z 19 września 2024 roku zatytułowany "America risks direct war with Russia... and Israel threatens Iran with nuclear weapons", który maluje USA i kraje zachodnie jako lunatyków dążących do eskalacji konfliktu.

Główne wątki w artykułach:

- Treści antysyjonistyczne, podkreślające podmiotowość Palestyny, a także krytyka działań Izraela w regionie. IDF określana jest jako "armia okupacyjna" lub "siły okupanta".
- Przekaz podkreślający pozytywne relacje z Rosją oraz współpracę na wielu płaszczyznach, co można wywnioskować z wypowiedzi takich jak ta ministra spraw zagranicznych Egiptu Dr. Badra Abdel Aatiego z 16 września 2024 roku: "Rosyjsko-egipskie relacje są mocne i sięgają dekady wstecz, zostały uhonorowane przez prezydenta el-Sisiego i prezydenta Putina".
- Propaganda wspierająca obecny rząd Abdela Fattaha el-Sisiego. Regularnie pojawiają się artykuły wychwalające politykę wewnętrzną i zagraniczną Egiptu, przedstawiające kraj jako siłę rozjemczą w regionie.
- Treści antyzachodnie, które oskarżają Zachód o hipokryzję i zakłamanie w kontekście polityki międzynarodowej. Krytyka obejmuje głównie USA i Wielką Brytanię, ale także Unię Europejską.

Przykłady narracji:

- W artykule z 19 września 2024 roku autorstwa Ahmeda Al-Bardisi opisano Rosję jako największą potęgę nuklearną i sugerowano, że to USA chce rozpętać III wojnę światową przed końcem kadencji Bidena.
- Inne treści podkreślają rolę Egiptu jako mediatora, np. artykuł redaktora naczelnego Ahmeda Ayyouba z 5 sierpnia 2024 roku: "Historic visit... and strategic partnership", w którym Egipt jest przedstawiany jako kraj dążący do pokoju i stabilności w regionie.

- W artykułach Ahmeda Ayyouba często pojawia się pochwała "Rewolucji Wyzwolenia", która odnosi się do obalenia Muhammada Mursiego i Bractwa Muzułmańskiego. Rewolucja ta jest opisywana jako niezbędna do przywrócenia praworządności i eliminacji wpływów islamistów.

Analiza treści:

Al-Gomhuria jest medium silnie prorządowym, lojalnym wobec rządu Abdela Fattaha el-Sisiego i otwarcie wspierającym jego politykę. Publikowane treści są zgodne z rządowymi narracjami, często ignorują krytykę społeczną i koncentrują się na pozytywnym przedstawieniu działań władz. Medium propaguje także pozytywny nacjonalizm, dumę z Egiptu oraz antyzachodni i antyizraelski sentyment.

3. Al-Akhbar ("Wiadomości")

Al-Akhbar ("Wiadomości")	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • akhbarelyom.com 	<p>Dziennik założony w 1952 roku przez Mustafę i Aliego Aminów, stanowi gazetę-córkę tygodnika Akhbar El-Yom, założonego w 1944 roku. W 2000 roku powstała wersja internetowa gazety. Linia redakcyjna medium była pod wpływem różnych rządów Egiptu, w tym Mursiego, co przejawiało się zwolnieniami dziennikarzy krytycznych wobec Bractwa Muzułmańskiego (np. Islam Afifi). Al-Akhbar jest medium rządowym, kontrolowanym przez Fundację Akhbar Al-Youm, której zarząd oraz redaktorzy są wybierani przez państwową instytucję National Press Authority. De facto oznacza to kontrolę przez władze egipskie.</p>

Wydawca i fundacja:

Właścicielem Al-Akhbar jest Fundacja Akhbar Al-Youm, która zarządza również innymi tytułami, agencjami wydawniczymi oraz organizacjami medialnymi. Władze fundacji są wybierane przez państwową instytucję, a całość jest kontrolowana przez organy audytorskie. To sprawia, że Al-Akhbar jest medium kontrolowanym przez rząd.

Zespół redakcyjny:

- Redaktor naczelny dziennika Al-Akhbar: Dr Osama Al-Saeed (rozpoczął karierę w dziale śledczym, a następnie pracował w działach parlamentarnym i prezydenckim). Poprzedni redaktor naczelny: Khaled Miry.
- Redaktor naczelny portalu Al-Akhbar: Mostafa "Momo" Abdo (specjalizuje się w edukacji).
- Redaktor naczelny tygodnika Akhbar Al-Youm: Mahmoud Bassiouni. Poprzedni redaktor naczelny: Amr El-Khayyat.

Władzę nad Fundacją Akhbar Al-Youm sprawuje Islam Afifi, były redaktor naczelny Al-Dostour za czasów rządów Mursiego. Afifi, który publicznie krytykował Bractwo Muzułmańskie, został aresztowany, a później zwolniony przez Mursiego. Obecnie Afifi piastuje stanowisko przewodniczącego zarządu Fundacji Akhbar Al-Youm, co sugeruje jego obecne powiązania z rządem el-Sisiego i jego korzystną pozycję w pro-rządowym medium.

Dane kontaktowe:

- Facebook: facebook.com/akhbarelyom - aktywny, 5,6 mln followersów.
- X (Twitter): [@akhbarelyom](https://twitter.com/akhbarelyom) - aktywny, 1 mln followersów, 1,1 mln postów.
- YouTube: [YouTube Channel](https://YouTube_Channel) - aktywny, 893 000 subskrybentów, 40 000 filmów.
- Telegram: [@akhbarelyomGate](https://t.me/akhbarelyomGate) - aktywny, 2 240 subskrybentów.
- Telefon: +20 (02) 2578 7211
- Telefon do Fundacji (wg Instagrama): +20 2 25782848

Charakterystyka przekazu:

Al-Akhbar jest tytułem silnie prorządowym, z wyraźnym naciskiem na promocję polityki rządu Egiptu oraz prezydenta Abdela Fattaha el-Sisiego. Medium wspiera przekaz rządowy, szczególnie w kontekście polityki wewnętrznej i zagranicznej, ukazując Egipt jako silne państwo z doskonałymi relacjami z Rosją oraz innymi krajami, które pozostają w sporze z Zachodem.

Przekaz Al-Akhbar jest również zabarwiony narracjami antyzachodnimi oraz antyizraelskimi. Izrael często przedstawiany jest jako agresor w regionie, a działania IDF są określane jako "zbrodnie wojenne" lub działania okupanta. Przekaz jest spójny z linią prorządowych mediów w Egipcie, wychwalając prezydenta el-Sisiego jako lidera narodowego, którego polityka przynosi stabilność i rozwój Egiptowi.

Współpraca z Chinami:

Na stronie Al-Akhbar znajduje się osobna sekcja poświęcona Chinom, pełna pozytywnych treści, promujących współpracę chińsko-egipską oraz chińskie inwestycje w Egipcie. Podstrona ta została po raz pierwszy zarchiwizowana w Wayback Machine 16 listopada 2020 roku. Pierwszy artykuł z 10 listopada 2020 roku dotyczył chińskiego Zakazanego Miasta. Wpis z 30 czerwca 2021 roku popierał chińską narrację w odpowiedzi na zarzuty Zachodu, jakoby COVID-19 "uciekł" z laboratorium w Wuhan.

Przewodniczący Fundacji Akhbar Al-Youm, Islam Afifi, aktywnie promuje partnerstwo chińsko-egipskie, nazywając je "modelem godnym naśladowania". W lutym 2024 roku podczas 10. Forum Ekonomicznego Akhbar Al-Youm, Afifi podkreślał znaczenie partnerstwa chińsko-egipskiego w wywiadzie dla chińskich mediów. Fundacja współpracuje także z Chińską Międzynarodową Grupą ds. Komunikacji (CIGN), promując m.in. chińskie książki, takie jak "Xi Jinping: The Governance of China" w arabskiej wersji, co odbyło się przy wsparciu ambasady ChRL.

Analiza treści:

Treści publikowane w Al-Akhbar często promują relacje z Chinami oraz Rosją, co wpisuje się w szerszy kontekst polityki zagranicznej Egiptu, ukierunkowanej na zacieśnianie relacji z tymi krajami, szczególnie w kontekście konfliktów z Zachodem. Medium wychwala "pozytywny nacjonalizm" oraz promuje dumę narodową, jednocześnie podkreślając rolę Egiptu jako stabilizatora i rozjemcy w regionie.

Podsumowanie:

Al-Akhbar jest jednym z głównych prorządowych mediów w Egipcie, wspierającym narrację Abdela Fattaha el-Sisiego oraz promującym prorosyjskie i prochińskie podejście w kontekście międzynarodowej polityki. Medium jest silnie kontrolowane przez państwo, a jego przekaz koncentruje się na wychwalaniu polityki wewnętrznej i zagranicznej Egiptu, jednocześnie krytykując Zachód oraz promując partnerstwo z krajami takimi jak Chiny i Rosja.

4. MISR ALAAN

MISR ALAAN ("Teraz Egipt")	
Strona internetowa: <ul style="list-style-type: none"> misralan.net	Misr Alaan TV był egipskim kanałem telewizyjnym nadawanym z Turcji, utworzonym po obaleniu prezydenta Hosniego Mubaraka w 2011 roku i dojściu do władzy Bractwa Muzułmańskiego w 2012 roku. Stacja, finansowana przez Bractwo, miała na celu promowanie umiarkowanego przekazu do Egipcjan, którzy nie zgadzali się z reżimem generała Abd al-Fattaha el-Sisiego, który przejął władzę po przewrocie w 2013 roku.

Działalność i zamknięcie:

Stacja Misr Alaan była nadawana z Turcji, kraju, który stał się schronieniem dla wielu członków Bractwa Muzułmańskiego po przewrocie w Egipcie. Była finansowana i prowadzona przez sympatyków Bractwa, a jej programy koncentrowały się na krytyce reżimu el-Sisiego i przedstawianiu alternatywnej narracji wydarzeń w Egipcie. Początkowo prowadzona przez osobowości niezwiązane bezpośrednio z islamistami, stacja z czasem zyskała opinię jednego z głównych mediów wspierających Bractwo.

W sierpniu 2015 roku turecki rząd podjął decyzję o zamknięciu Misr Alaan TV w odpowiedzi na kontrowersyjne treści nadawane na jej antenie, w tym sugestie dotyczące zabicia prezydenta el-Sisiego, co spotkało się z międzynarodowym oburzeniem. W wyniku tego, wiele innych kanałów powiązanych z Bractwem, w tym Al-Hafiz i Al-Nas, zostało zamkniętych lub ograniczonych.

Wkrótce po zamknięciu Misr Alaan TV, egipski sąd skazał gospodarza stacji Mohameda Nassera na 8 lat więzienia za działalność wywrotową i podżeganie do przemocy.

Profil grafika, prawdopodobnie z Syrii, który pracował najpierw w stacjach syryjskich, później tureckich, później w Misr Alaan TV (Turcja), a następnie w katarskiej Al-Jazeera: <https://www.behance.net/hamdi/resume> Jest to przykład przejścia z pro-BM Misr Alaan do Al-Jazeera w Katarze, który aktywnie popiera Bractwo.

Aktualna działalność:

Obecnie Misr Alaan jest w dużej mierze nieaktywna jako kanał telewizyjny, a strona internetowa misralan.net nie zawiera już treści związanych z opozycyjną działalnością. Zamiast tego na stronie widoczne są artykuły promujące politykę rządu el-Sisiego oraz jego inicjatywy, takie jak program „Decent Life”, co jest sprzeczne z wcześniejszą linią stacji (Serwis dostępny także po angielsku i w swahili, dzięki czemu może być kierowany również na region Afryki równikowej). Facebook: facebook.com/misralan.net/ (28 000 followersów) - aktywny e-mail (z FB): misralan2022@gmail.com

Wydaje się, że obecna wersja Misr Alaan mogła zostać przejęta przez zwolenników el-Sisiego i przekształcona w medium prorządowe. Na stronie można znaleźć treści, które wychwalają politykę prezydenta i jego wysiłki na rzecz poprawy sytuacji w Egipcie, co zupełnie nie pasuje do profilu wcześniejszej Misr Alaan, która była przeciwnikiem reżimu.

Hipoteza o rebrandingu i przejęciu marki:

Istnieje możliwość, że obecna strona Misr Alaan została utworzona w celu zmylenia odbiorców poprzez wykorzystanie podobnej nazwy i marki, która była wcześniej kojarzona z opozycją wobec el-Sisiego. Ashraf Mufid związany z nową wersją portalu, jest także powiązany z prorządowym medium **Al-Ahram**, a wcześniej pracował jako menedżer ds. mediów w **Tahya Misr Fund**, funduszu założonym przez el-Sisiego, co sugeruje możliwe koneksje z rządem.

Powiązania historyczne i przeszłe działania:

Misr Alaan TV miała swoją stronę internetową **misralaan.tv**, która została zarejestrowana po raz pierwszy w sierpniu 2014 roku, ale z czasem domena ta została opuszczona i sprzedana, a obecnie nie jest już aktywna. Dziennikarze, którzy pracowali dla Misr Alaan, zostali zmuszeni do opuszczenia Egiptu lub przejścia do innych katarskich mediów, takich jak **Al-Jazeera** czy **Al-Watan**, które są przyjazne Bractwu Muzułmańskiemu.

Obecna działalność i możliwe powiązania:

Na nowej stronie misralan.net oraz na profilu na [Facebooku](https://facebook.com/misralan.net/) (28 000 obserwujących) nie ma treści antyrządowych, a wszystkie artykuły są mocno prorządowe, co rodzi pytania o autentyczność tego medium i jego ewentualne przejęcie przez prorządowe siły medialne w Egipcie.

- **Obecny redaktor naczelny:** Ashraf Mufid / Mofeed.
Ashraf Mufid był menedżerem ds. mediów w prorządowym Tahya Misr Fund, powiązany jest także z medium Al-Ahram, co potwierdzają artykuły opublikowane w Al-Ahram na jego temat.
- Ashraf Mufid / Mofeed - pisuje na stronę <https://alwaq3.com> (Al-Mawqif). W 2018 roku był określany jako dziennikarz Al-Ahram i menadżer ds. mediów w Tahya Misr Fund (artykuł z dn. 07.05.2018 roku na stronie <https://www.youm7.com>). Tahya Misr Fund („Niech żyje Egipt”) jest funduszem, na który el-Sisi przeznacza połowę swojej pensji prezydenta. Ashraf Mufid jest ponadto związany z Al-Ahram, na co wskazuje <https://gate.ahram.org.eg/News/2390633.aspx>.

Alternatywne medium Misr Alaan w katarskim kontekście:

Według informacji podanych przez **Counter Extremism Project**, następca oryginalnego Misr Alaan TV działa obecnie w Katarze pod nazwą **Al-Watan**, który nadaje z Dohy i może być finansowany przez katarskie fundusze wspierające narrację Bractwa Muzułmańskiego.

Wnioski:

Misr Alaan TV przekształcił się z opozycyjnego medium nadawanego z Turcji, wspierającego narrację Bractwa Muzułmańskiego, w medium o nazwie zbliżonej do oryginalnego Misr Alaan, które obecnie promuje prorządową retorykę związaną z prezydentem el-Sisim. Istnieje możliwość, że strona internetowa oraz inne kanały komunikacji zostały przejęte lub stworzone na nowo przez siły prorządowe w Egipcie w celu kontroli nad marką i wcześniejszymi treściami.

5. Sawt Al-Umma

Sawt Al-Umma („Głos ludu”)	
Strona internetowa: <ul style="list-style-type: none"> • Sawt Al-Umma	Sawt Al-Umma to egipska gazeta internetowa, która początkowo powstała jako niezależne medium, ale obecnie jest silnie powiązana z rządem prezydenta Abdela Fattaha el-Sisiego. Gazeta prezentuje prorządową linię redakcyjną, wspierając projekty rządowe oraz przedstawiając działania władz w pozytywnym świetle. Sawt Al-Umma często publikuje teksty krytyczne wobec Zachodu, Izraela oraz promujące politykę wewnętrzną i zewnętrzną Egiptu, w zgodzie z narracją rządu i prorosyjskimi stanowiskami.

Treści i linia redakcyjna:

Artykuły publikowane w Sawt Al-Umma nie są opozycyjne wobec polityki el-Sisiego, a wręcz ją wspierają. Przekaz jest często zgodny z oficjalną linią rządową, a niektóre teksty wyrażają antyzachodnie i antyizraelskie poglądy. Autorzy, tacy jak Muhammad Fazaa czy Islam Al-Sharif, poruszają tematy związane z walką z terroryzmem, przedstawiając Egipt jako lidera stabilności w regionie. W tekstach można znaleźć takie frazy jak "Zachód pełen hipokryzji" czy "Ameryka upada pod naporem imigrantów", co świadczy o zgodności narracji Sawt Al-Umma z retoryką rosyjską.

Powiązania i właściciel:

Sawt Al-Umma jest kontrolowana przez konglomerat Al-Motahida News, część United Media Services (UMS), który to podmiot jest uważany za narzędzie medialne egipskich służb wywiadowczych. United Media Services ma silne powiązania z rządem el-Sisiego oraz rządami państw Zatoki, szczególnie z Arabią Saudyjską. Ashraf Salman, były minister inwestycji, stoi na czele tego konglomeratu, a media zarządzane przez Al Motahida obejmują również takie tytuły jak Youm7, El-Watan, El-Dostor News, Mobtada oraz Innfrad.

Powiązane media zarządzane przez Al-Motahida News:

- **Youm7:** Jeden z najważniejszych dzienników w Egipcie, znany z szerokiego zasięgu (28 mln obserwujących na Facebooku). Założony w 2008 roku, od 2011 roku wydawany jako dziennik.
- **El-Watan News:** Medium założone w 2012 roku przez Al-Mostaqbal Publishing And Distribution Company. Cieszy się dużą popularnością (20 mln obserwujących na Facebooku).
- **El-Dostor News:** Egipski dziennik (5,1 mln obserwujących na Facebooku), który publikuje treści prorządowe i konserwatywne.
- **Mobtada:** Medium internetowe, założone w 2013 roku, charakteryzujące się dużą liczbą interakcji na portalach społecznościowych (3,3 mln obserwujących na Facebooku).
- **Innfrad:** Mniejsze medium (1,3 mln obserwujących na Facebooku) z bardziej niszowym zasięgiem.

Struktura własnościowa i zarząd:

- **Redaktor naczelny:** Youssef Ayoub.
- **Właściciel i kontrola:** Sawt Al-Umma jest częścią konglomeratu medialnego Al Motahida News, którego właścicielem jest Ashraf Salman. Al-Motahida News kontroluje również inne podmioty medialne, będące pod nadzorem United Media Services (UMS), która z kolei jest powiązana z egipskim wywiadem wojskowym oraz Arabii Saudyjskiej.

Strona internetowa i aktywność w mediach społecznościowych:

- **Strona internetowa:** [Sawt Al-Umma](#) – aktywna.
- **Instagram:** [@sout_alommaa](#) – 3 152 obserwujących, brak aktywności.
- **Facebook:** [Sawt Al-Umma na Facebooku](#) – 879 000 obserwujących, aktywne.

Treści i przekaz:

Sawt Al-Umma chwali projekty rządowe, takie jak inicjatywa „Godne Życie” (Decent Life), oraz informuje na bieżąco o poczynaniach rządu. Przekaz jest w dużej mierze prorządowy, z antyzachodnim i antyizraelskim zabarwieniem. Przykłady takich artykułów obejmują teksty krytykujące rzekome hipokryzje Zachodu oraz promujące Egipt jako państwo kluczowe dla stabilności w regionie. Wiele tekstów zgodnych jest z narracjami promowanymi przez rosyjskie media, a także z antyamerykańskimi i antyizraelskimi stanowiskami.

Powiązania polityczne i ideologiczne:

- Sawt Al-Umma nie jest bezpośrednio powiązana z żadną partią polityczną, ale jej przekaz jest zgodny z linią polityczną prezydenta Abdela Fattaha el-Sisiego. Medium wspiera politykę wewnętrzną i zewnętrzną Egiptu, a w artykułach często występuje narracja prorządowa. Gazeta angażuje się także w promowanie projektów rządowych,

takich jak „Godne życie” (Decent Life), inicjatywa mająca na celu poprawę warunków życia w społecznościach wiejskich.

- W kontekście relacji międzynarodowych, Sawt Al-Umma prezentuje Egipt jako lidera stabilności w regionie, promując silne relacje z Rosją, a także z krajami Zatoki Perskiej, takimi jak Arabia Saudyjska i Zjednoczone Emiraty Arabskie. Teksty publikowane na stronie często mają antyzachodni wydźwięk i podkreślają rzekome hipokryzje polityczne krajów Zachodu. W relacjach z Izraelem, medium przedstawia stanowisko antyizraelskie, nazywając IDF (Siły Obronne Izraela) „armiami okupantów” i opisując Palestyńczyków jako „męczenników” ginących z rąk izraelskich sił.

Wpływ i zasięg:

- Sawt Al-Umma, pomimo mniejszego zasięgu niż takie media jak Al-Ahram czy Youm7, ma stabilną grupę odbiorców, głównie wśród prorządowej i konserwatywnej części egipskiego społeczeństwa. Swoje artykuły kieruje do osób popierających rządy el-Sisiego oraz do tych, którzy szukają potwierdzenia w oficjalnej narracji dotyczącej stabilności, bezpieczeństwa i roli Egiptu na arenie międzynarodowej.
- Medium aktywnie działa w mediach społecznościowych, głównie na Facebooku, gdzie zamieszcza najnowsze informacje, komentarze polityczne oraz analizy. Na swojej stronie internetowej publikuje regularnie treści dotyczące sytuacji wewnętrznej w Egipcie, relacji z krajami arabskimi, a także ogólne informacje polityczne i społeczne.

Wnioski i znaczenie:

- Sawt Al-Umma stanowi przykład medium, które utrzymuje silne powiązania z egipskimi służbami wywiadowczymi i rządem, promując stabilizacyjną rolę Egiptu w regionie i wspierając politykę prezydenta el-Sisiego. Jako część większej grupy medialnej United Media Services, która jest powiązana z egipskim wywiadem, medium uczestniczy w kształtowaniu opinii publicznej zgodnie z oficjalną narracją, kontrolując przekaz i eliminując ewentualne treści krytyczne wobec rządu.
- Medium posiada wyraźną prorosyjską narrację, szczególnie w kontekście polityki zagranicznej i konfliktów międzynarodowych, co może sugerować, że pełni rolę platformy wspierającej sojusze Egiptu z krajami wschodnimi.

6. Nile International

Nile International	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • www.youtube.com/@NileTvInternational2	<p>Nile International jest państwowym kanałem telewizyjnym należącym do Egipskiej Unii Radia i Telewizji (ERTU), nadającym programy informacyjne i publicystyczne w języku angielskim, francuskim oraz hebrajskim. Kanał koncentruje się na promowaniu pozytywnego wizerunku Egiptu na arenie międzynarodowej.</p> <p>Nile International od kilku lat zmagają się z problemami związanymi z finansowaniem i zainteresowaniem widzów. Kanał nie posiada aktywnej</p>

	strony internetowej, a jego działalność w mediach społecznościowych jest znikoma.
--	---

- **Link do kanału YouTube:** [Nile International](#) – ostatnie materiały z końca maja 2024 r.
- **Szczegóły kanału:**
- www.youtube.com/@NileTVInternational2
- 6,35 tys. subskrybentów
- 26 608 filmów
- 999 939 wyświetleń
- Data dołączenia: 21 lipca 2012 r.

7. El Fagr

El-Fagr „Świt”	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● www.elfagr.org 	<p>El-Fagr, założony w 2005 roku, to egipski, wydawany w Kairze tygodnik o profilu sensacyjnym, który na przestrzeni lat zyskał reputację medium kontrowersyjnego i uwikłanego w szereg skandali medialnych. Wydawany przez Al-Fagr for Printing and Publishing Inc., jest publikowany w każdy czwartek i często porusza tematy polityczne w sposób bezpośredni, co niejednokrotnie prowadziło na redakcję poważne konsekwencje prawne.</p> <p>Gazeta zdobyła międzynarodowy rozgłos w 2005 roku, kiedy jako pierwsze medium na świecie przedrukowała karykatury proroka Mahometa, pierwotnie opublikowane przez duńską gazetę Jyllands-Posten. Publikacja ta, choć nie wywołała większych reakcji w Egipcie, stanowiła punkt zapalny dla międzynarodowych kontrowersji i podzieliła opinię publiczną. Tego typu odważne kroki naznaczyły linię redakcyjną El-Fagr, która często balansuje na granicy prowokacji i kontrowersji.</p> <p>W 2013 roku, po starciach politycznych i społecznych związanych z wydarzeniami Arabskiej Wiosny, tygodnik ustanowił nagrodę upamiętniającą dziennikarza Al-Husseiny’ego Abu Deifa, który zginął podczas protestów w grudniu 2012 roku. Od tego czasu El-Fagr stał się bardziej zaangażowany w sprawy związane z wolnością prasy, choć pozostaje w stałym konflikcie z egipskimi władzami i instytucjami cenzorskimi.</p>

Właściciel: Al-Fagr for Printing and Publishing Inc.

Redaktor naczelny: Manal Lashin

Relacje z władzami i cenzura:

El-Fagr wielokrotnie znajdował się w centrum sporów związanych z cenzurą i ograniczeniami wolności prasy. W marcu 2006 roku Amira Malsh, dziennikarka pracująca dla tygodnika została skazana na rok więzienia i ciężkie roboty za zniesławienie sędziego w jednym ze swoich artykułów. Ten incydent był jednym z wielu przykładów presji wywieranej na media przez rząd egipski.

W 2019 roku, w wyniku wewnętrznych śledztw Facebooka, konta i strony powiązane z El-Fagr na Facebooku i Instagramie zostały usunięte z powodu „skoordynowanego nieautentycznego zachowania”. Facebook zarzucił El-Fagrowi tworzenie fałszywych kont oraz stron podszywających się pod niezależne organizacje informacyjne w celu wprowadzania w błąd odbiorców na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej. Treści publikowane przez te konta krytkowały Iran, Turcję oraz Katar, co wpisuje się w linię prorządowej narracji Egiptu.

Podobny incydent miał miejsce w kwietniu 2020 roku, kiedy Twitter ogłosił usunięcie 2541 kont powiązanych z El-Fagr. Jak podała platforma, gazeta miała otrzymywać instrukcje bezpośrednio od rządu egipskiego, co dodatkowo osłabiło jej deklarowaną niezależność.

Obecna linia redakcyjna:

Choć El-Fagr nadal utrzymuje się na rynku jako medium „niezależne”, jego relacje z władzami oraz kontrowersyjne metody działania każą wątpić w autentyczność tej deklaracji. Obecnie gazeta nie tylko relacjonuje wydarzenia krajowe, ale także aktywnie angażuje się w propagowanie polityki prezydenta Abd al-Fattaha el-Sisiego. Treści publikowane przez El-Fagr są silnie antyirańskie, antytureckie i antykatarskie, co odzwierciedla geopolityczną orientację Egiptu oraz jego strategiczne sojusze w regionie. W swoich artykułach gazeta unika krytyki rządu egipskiego, koncentrując się na przedstawianiu działań władzy w pozytywnym świetle, a także piętnowaniu przeciwników politycznych obecnej administracji.

Znaczenie w krajobrazie medialnym:

El-Fagr pełni ważną rolę w egipskim krajobrazie medialnym jako przykład medium, które balansuje pomiędzy sensacyjnością a wsparciem dla rządu. Dzięki swojej kontrowersyjnej historii i aktywności, El-Fagr wciąż utrzymuje wysoką pozycję wśród egipskich tygodników, ale jego wiarygodność jako źródła niezależnych informacji pozostaje kwestią sporną.

1.1.2 Media prywatne

1. Al-Masry Al-Youm

Al-Masry Al-Youm („Egipski Dzień”)	
Strona internetowa: <ul style="list-style-type: none"> • almasryalyoum.com	Jest jednym z najważniejszych i najbardziej wpływowych dzienników w Egipcie, wydawanym w języku arabskim. Założony w 2004 roku, odgrywa kluczową rolę w egipskim krajobrazie medialnym jako medium niezależne, choć jego linia redakcyjna bywa w ostatnich latach (od czasu dojścia do władzy prezydenta Abd al-Fattaha el-Sisiego w 2014 roku) krytykowana za autocenzurę i zbliżenie się do oficjalnej linii rządu, zwłaszcza w kontekście ograniczeń wolności mediów w Egipcie. Al-Masry Al-Youm cieszy się szerokim uznaniem w Egipcie i wśród diaspor arabskich. Trafia zarówno do odbiorców z klasy średniej, jak i wyższej, w szczególności do osób zainteresowanych wiadomościami krajowymi, polityką oraz kwestiami społecznymi. Dziennik odegrał także istotną rolę w czasie Arabskiej Wiosny w 2011 roku, dokumentując wydarzenia z punktu widzenia uczestników i oferując platformę do publicznej debaty.

Ogólne informacje:

- Wersja mobilna: Dostępna na Androida pod linkiem [Google Play](#)
- Facebook (Al-Masry Al-Youm): [almasryalyoum](#) - 13 mln polubień, 14 mln obserwujących
- Twitter (Al-Masry Al-Youm): [AlMasryAlYoum](#) - 12,1 mln obserwujących
- Instagram: [@almasryalyoum](#) - 1,2 mln obserwujących
- LinkedIn: [Al-Masry Al-Youm](#)
- YouTube: [AlMasryAlYoum](#) - 3,4 mln subskrybentów, 106 tys. filmów
- Wersja angielskojęzyczna:
  - o WWW: [Egypt Independent](#) - siostrzana publikacja anglojęzyczna
  - o Facebook: [Egypt Independent](#) - 242 tys. polubień, 257 tys. obserwujących
  - o Twitter: [EgyIndependent](#) - 642,2 tys. obserwujących

Właściciele i kadra zarządzająca:

- Właściciele:
  - o Salah Diab: Egipski biznesmen i inwestor, znany z wpływów w sektorze medialnym. Współzałożyciel i właściciel Al-Masry Al-Youm. Jest wspomniany w dokumentach *Panama Papers*. W przeszłości wielokrotnie pojawiały się informacje o jego powiązaniach z sektorem naftowym oraz o różnych kontrowersjach związanych z jego działalnością biznesową.

- o Naguib Sawiris: Znany egipski miliarder, który miał być również związany z Al-Masry Al-Youm poprzez inwestycje lub wsparcie finansowe. Sawiris ma ogromne wpływy w świecie arabskim i jest aktywny na arenie międzynarodowej.

- Twitter: [@NaguibSawiris](https://twitter.com/NaguibSawiris)

Pracownicy i dziennikarze:

- Redaktor naczelny: Mohamed Salah
- Zespół redakcyjny: Al-Masry Al-Youm zatrudnia wielu znanych egipskich dziennikarzy, analityków oraz korespondentów międzynarodowych. Większość z nich współpracowała wcześniej z innymi wpływowymi mediami, takimi jak *Al-Ahram* czy *Al-Shorouk*.

Profil działalności i analiza treści:

Zakres tematyczny:

Al-Masry Al-Youm jest jednym z najważniejszych dzienników w Egipcie, obejmującym szerokie spektrum tematów, takich jak polityka, gospodarka, społeczeństwo, kultura, sztuka, sport, technologia oraz wiadomości międzynarodowe. Medium to ma zarówno wydanie papierowe, jak i cyfrowe, a także dużą obecność w mediach społecznościowych.

Polityczna orientacja i przekaz:

Al-Masry Al-Youm jest uważany za medium o względnie liberalnym profilu, które często prezentuje bardziej umiarkowane opinie w porównaniu do innych prorządowych mediów w Egipcie. Mimo to, od czasu dojścia do władzy prezydenta Abd al-Fattaha el-Sisiego w 2014 roku, widać w gazecie wyraźną tendencję do promowania narracji wspierających politykę obecnego reżimu.

Współpraca z rządem:

W ramach współpracy z rządem Al-Masry Al-Youm publikuje artykuły promujące inicjatywy rządowe, takie jak programy rozwoju infrastrukturalnego, walka z ubóstwem czy modernizacja służby zdrowia. Gazeta promuje również politykę rządu dotyczącą walki z ekstremizmem oraz wspiera działania mające na celu stabilizację sytuacji w kraju.

Relacje z Rosją:

W przeszłości Al-Masry Al-Youm publikował przetłumaczone artykuły z rosyjskich agencji informacyjnych, takich jak Sputnik oraz RT, co może sugerować pewne związki z rosyjską propagandą. Dziennik bywał również cytowany przez rosyjskie media państwowe w kontekście krytyki Zachodu i promowania prorosyjskich narracji.

Krytyka i kontrowersje:

W ciągu ostatniej dekady Al-Masry Al-Youm spotykało się z krytyką ze strony innych egipskich mediów oraz międzynarodowych organizacji dziennikarskich za ograniczenie wolności słowa oraz prezentowanie prorządowych poglądów. W 2018 roku Washington Post opublikował artykuł, w którym wskazano, że Al-Masry Al-Youm przestał pełnić rolę niezależnego medium, a jego przekaz stał się znacznie bardziej prorządowy.

Treści dotyczące Polski:

- W materiałach publikowanych na łamach *Egypt Independent*, siostrzanego medium Al-Masry Al-Youm, pojawiały się artykuły dotyczące Polski. Przykładowy artykuł opisuje sytuację Egipcjan uciekających do Polski z Ukrainy podczas konfliktu zbrojnego: [„Egipcjanie uciekają do Polski z powodu kontynuowanych ostrzałów na Ukrainie”](#).

Dane kontaktowe:

- Tel.: +2 (02) 27980100 (numer powiązany również z nagrodami prasowymi Al-Masry Al-Youm)
- E-mail: W jury Al-Masry Al-Youm znajdują się osoby z zarządu, redaktorzy oraz dziennikarze, którzy zajmują się organizacją konkursów dziennikarskich oraz nadzorem nad wydawaniem specjalnych publikacji.

Współpracownicy i osoby z redakcji:

- Informacje na temat pracowników i osób związanych z Al-Masry Al-Youm można znaleźć w bazie danych [RocketReach](#).

Wnioski:

Al-Masry Al-Youm jest jednym z najważniejszych i najbardziej wpływowych egipskich mediów, które w ciągu ostatniej dekady przeszło wyraźną ewolucję z medium bardziej niezależnego w stronę prorządowego. Dzięki współpracy z rządem oraz zagranicznymi agencjami informacyjnymi, takimi jak Sputnik czy RT, gazeta wpływa na kształtowanie opinii publicznej w Egipcie i całym regionie.

2. Mada Masr

Mada Masr	
Strona internetowa: <ul style="list-style-type: none"> • madamasr.com	Mada Masr to niezależny portal informacyjny z siedzibą w Egipcie, znany z publikacji krytycznych wobec rządu oraz poruszania tematów politycznych i społecznych często ignorowanych przez mainstreamowe media. Portal został założony przez grupę byłych dziennikarzy Egypt Independent, którzy zdecydowali się na założenie nowego medium po zamknięciu ich poprzedniej redakcji. Zespół Mada Masr stał się jednym z najważniejszych źródeł informacji w Egipcie, ciesząc się dużym uznaniem zarówno lokalnie, jak i międzynarodowo, mimo iż jego działalność jest stale monitorowana i ograniczana przez egipskie władze.

Założyciele i zespół:

Redaktor naczelna: Lina Attalah

Lina Attalah jest jedną z najbardziej znanych egipskich dziennikarek, która wielokrotnie spotykała się z represjami ze strony egipskiego rządu. Była wielokrotnie przesłuchiwana przez służby bezpieczeństwa oraz zatrzymywana pod zarzutem publikowania „fałszywych wiadomości” i „prowadzenia strony internetowej bez licencji”.

[Profil Liny Attalah na stronie ICFJ.](#)

Współpracownicy i redaktorzy:

- Amany Aly Shawky (reporterka ds. kultury) - [Profil na X \(Twitter\)](#).
- Zespół składa się z dziennikarzy, którzy wcześniej pracowali dla *Egypt Independent*. Więcej informacji o pracownikach można znaleźć na [LinkedIn](#).

Dane kontaktowe i media społecznościowe:

- Facebook: [@mada.masr](#) (59 tys. polubień, 419 tys. obserwujących) - aktywny
- X (Twitter): [@MadaMasr](#) (319,6 tys. obserwujących) - aktywny
- Instagram: [@madamasr](#) (36,2 tys. obserwujących)
- YouTube: [MadaMasr](#) (77,8 tys. subskrybentów, 328 filmów)
- E-mail: brak dostępnych informacji o publicznym e-mailu kontaktowym.

Problemy prawne i represje:

1. Aresztowania i śledztwa:

- W lutym 2024 roku Lina Attalah została zatrzymana przez prokuraturę apelacyjną w Kairze pod zarzutem publikowania fałszywych wiadomości oraz prowadzenia strony internetowej bez licencji. Sprawa dotyczyła artykułu śledczego na temat wpływowej rodziny Argany na Półwyspie Synaj. [Artykuł źródłowy](#).
- Trzej dziennikarze Mada Masr, w tym Lina Attalah, zostali również postawieni przed sądem za obrazę egipskich parlamentarzystów. Zostało to odebrane jako próba zastraszenia niezależnych mediów w Egipcie [Link do artykułu](#).

2. Zawieszenie działalności:

W 2023 roku sąd w Kairze zawiesił na pół roku działalność Mada Masr, argumentując to brakiem legalnej rejestracji portalu. Decyzja ta wywołała falę międzynarodowej krytyki i została uznana za kolejny krok w kierunku ograniczenia wolności prasy w Egipcie [Link do artykułu](#).

3. Wsparcie międzynarodowe:

- Nowojorski Komitet Obrony Dziennikarzy (CPJ) wydał oświadczenie popierające Mada Masr oraz wzywające do zaprzestania represji wobec dziennikarzy. [Link do wpisu na X \(Twitter\)](#).

- Również inne organizacje praw człowieka, takie jak CIHRS, wydały oświadczenia wzywające egipskie władze do zaprzestania prześladowań wobec niezależnych dziennikarzy [Link do oświadczenia](#).

Analiza treści

Zakres tematyczny:

Mada Masr porusza szerokie spektrum tematów, od polityki, przez prawa człowieka, po kulturę i społeczeństwo. Często skupia się na tematach, które są pomijane lub cenzurowane przez inne egipskie media, takich jak korupcja, represje polityczne, naruszenia praw człowieka czy wolność słowa.

Styl:

Styl artykułów jest analityczny, oparty na solidnych podstawach dziennikarskich. Zespół Mada Masr składa się z doświadczonych dziennikarzy, co sprawia, że publikowane treści są dobrze opracowane i głęboko zbadane.

Odbiorcy:

Ze względu na charakter publikacji Mada Masr jest popularny wśród młodych, wykształconych odbiorców oraz osób z diaspory egipskiej. W regionie MENA jest ceniony za odwagę w poruszaniu kontrowersyjnych tematów i za niezależność od presji politycznej.

3. AL-SHOROUK

AL-SHOROUK („Wschód Słońca”)	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • shorouknews.com 	<p>Mada Masr to niezależny portal informacyjny z siedzibą w Egipcie, znany z publikacji krytycznych wobec rządu oraz poruszania tematów politycznych i społecznych często ignorowanych przez mainstreamowe media. Portal został założony przez grupę byłych dziennikarzy Egypt Independent, którzy zdecydowali się na założenie nowego medium po zamknięciu ich poprzedniej redakcji. Zespół Mada Masr stał się jednym z najważniejszych źródeł informacji w Egipcie, ciesząc się dużym uznaniem zarówno lokalnie, jak i międzynarodowo, mimo iż jego działalność jest stale monitorowana i ograniczana przez egipskie władze.</p>

Dane kontaktowe i media społecznościowe:

- Facebook: facebook.com/shorouknews (5,9 mln followersów) - aktywne
- Instagram: [@shorouknews](https://www.instagram.com/shorouknews) (76 300 obserwatorów, 41 500 postów) - aktywne
- X (Twitter): [@shorouk_news](https://twitter.com/shorouk_news) (4,5 mln followersów) - aktywne

- YouTube: [Al-Shorouk News](#) (3 290 subskrybentów, 883 materiały) - raczej nieaktywne, ostatni film sprzed dwóch tygodni, poprzedni - sprzed 9 miesięcy
- LinkedIn: [linkedin.com/company/el-shorouk-newspaper](https://www.linkedin.com/company/el-shorouk-newspaper)
- Telefon: +202 23930490

Adresy e-mail:

- ads@shorouknews.com
- webmaster@shorouknews.com
- contactus@shorouknews.com
- news@shorouknews.com
- letters@shorouknews.com
- readers@shorouknews.com
- shorouknews2009@gmail.com

Wydawca: Dar El Shorouk

Właściciel:

Ibrahim Al-Moallem - wydawca i właściciel, który według danych z 2018 roku miał być krytykowany za związki z Bractwem Muzułmańskim (źródło: egypt-mom-rsf.org). Inwestorem medium jest znany biznesmen Ahmad Heikal.

Redaktor naczelny:

Mohamed Saad Abdel Hafiz - działacz Egipskiego Syndykatu Dziennikarskiego, który pisał także dla niezależnych mediów, takich jak Mada Masr. Znany z wyważonego podejścia i krytycznych artykułów dotyczących polityki egipskiej oraz sytuacji na Bliskim Wschodzie. Często komentuje też relacje międzynarodowe i konflikt izraelsko-palestyński.

Profil i przekaz Al-Shorouk:

Al-Shorouk, jako jedna z głównych gazet wydawanych w Egipcie, zajmuje istotne miejsce w krajobrazie medialnym kraju. Mimo że należy do prywatnego wydawnictwa Dar El-Shorouk, przez długi czas pozostawała jednym z niewielu niezależnych źródeł informacji w Egipcie. Jej założycielem jest Ibrahim Al-Moallem, a medium cechuje się relatywnie wyważonym przekazem w kontekście lokalnej polityki, w porównaniu do bardziej pro-rządowych kanałów medialnych.

Treści publikowane przez Al-Shorouk:

Medium regularnie publikuje wiadomości polityczne, gospodarcze, społeczne oraz kulturalne, a także analizy i komentarze dotyczące sytuacji międzynarodowej. W artykułach można znaleźć materiały dotyczące stosunków Egiptu z innymi krajami, konfliktów w regionie MENA (Bliski Wschód i Afryka Północna), a także komentarze dotyczące polityki zagranicznej USA, Rosji i Europy.

Al-Shorouk prezentuje się jako medium o umiarkowanym tonie, jednak jego artykuły dotyczące konfliktu izraelsko-palestyńskiego często mają antyizraelski wydźwięk, co jest powszechne w egipskich mediach. W niektórych przypadkach przekaz na temat Zachodu bywa krytyczny, jednak medium wyróżnia się bardziej analitycznym podejściem w porównaniu do innych egipskich serwisów informacyjnych.

Znani dziennikarze i komentatorzy:

W Al-Shorouk publikują liczni uznani dziennikarze i komentatorzy, w tym:

- Hani Shukrallah - pochodził z koptyjskiej rodziny, był zaangażowany w rewolucję 2011 roku oraz we wczesne ruchy polityczne przeciwko reżimowi Hosniego Mubaraka i później przeciwko Muhammadowi Mursiemu. Współpracował z międzynarodowymi mediami, takimi jak *The Guardian*. Był jednym z redaktorów naczelnych Al-Shorouk i opisywany jako liberalny marksista.
- Imad al-Din Hussein - felietonista o wyraźnie antyizraelskim i proarabskim nastawieniu. Często porusza tematykę związaną z arabską tożsamością i kwestią palestyńską.
- Amr Hamzawy - działacz polityczny i komentator, współpracował także z instytutami badawczymi, takimi jak *Carnegie Endowment for International Peace*. Uczestniczył w rewolucji 2011 roku i był przeciwnikiem reżimu Mubaraka, a później także Mursiego. Jest także założycielem liberalnej partii politycznej *Freedom Egypt Party*.
- Mohamed Elmenshawy - komentator związany z Al-Jazeera, mieszkający w Waszyngtonie. Jego teksty obejmują zarówno politykę USA, jak i Bliskiego Wschodu, często pojawiają się na łamach Al-Shorouk.

Pozycja na rynku i wpływ:

Al-Shorouk ma szerokie grono odbiorców i jest uważane za jedno z czołowych niezależnych mediów w Egipcie. Choć nie ma tak dużego zasięgu jak Al-Ahram czy Youm7, cieszy się zaufaniem wielu czytelników poszukujących rzetelnych informacji oraz analiz politycznych. Medium było niejednokrotnie porównywane z Al-Ahram, szczególnie w kontekście jakości dziennikarstwa i prezentowania faktów, a nie dezinformacji.

Kontrowersje i cenzura:

Al-Shorouk było kilkakrotnie krytykowane przez władze za publikowanie artykułów krytycznych wobec rządu oraz zaangażowanie w obronę praw człowieka. Redaktorzy gazety byli aresztowani i zastraszani przez egipskie służby, jednak medium kontynuuje działalność i stara się zachować niezależność redakcyjną. Mohamed Saad Abdel Hafiz, jeden z głównych redaktorów, wielokrotnie występował publicznie w obronie wolności słowa i niezależnych mediów w Egipcie.

Relacje międzynarodowe i Rosja:

Al-Shorouk bywa zestawiane z Al-Ahram, które oskarżane jest o prorosyjskie wpływy. W Al-Shorouk znajdują się artykuły dotyczące wojny rosyjsko-ukraińskiej, które są bardziej wyważone, ale mogą być wykorzystywane jako element rosyjskiej narracji. Mimo to w porównaniu do Al-Ahram, Al-Shorouk jest postrzegane jako medium prezentujące bardziej niezależne i analityczne treści.

Wnioski:

Al-Shorouk jest przykładem medium, które stara się utrzymać równowagę między niezależnością a wpływami rządu. Jego wyważony i analityczny przekaz sprawia, że jest jednym z bardziej zaufanych źródeł informacji w Egipcie, mimo że czasem musi lawirować w skomplikowanej rzeczywistości politycznej kraju.

4. Al-Manassa

Al-Manassa	
Strona internetowa: <ul style="list-style-type: none"> • Al-Manassa	Al-Manassa to niezależny portal informacyjny w Egipcie, założony w 2015 roku przez grupę dziennikarzy, którzy mieli na celu stworzenie platformy oferującej wolne i niezależne dziennikarstwo w kraju. Portal koncentruje się na kwestiach związanych z polityką, prawami człowieka, ekonomią oraz kulturą. Al-Manassa znana jest z krytycznego podejścia do egipskiego rządu oraz przedstawiania artykułów śledczych i reportaży, które często są przedmiotem kontrowersji i represji ze strony władz.

Aresztowania dziennikarzy i represje:

Redaktor naczelna Al-Manassa, Nora Younis, została aresztowana w 2020 roku przez egipskie służby bezpieczeństwa pod zarzutem „zarządzania stroną internetową bez licencji” oraz „publikowania fałszywych informacji”. Ostatecznie została zwolniona za kaucją, jednak jej aresztowanie spotkało się z szeroką krytyką ze strony organizacji międzynarodowych. W lipcu 2024 roku z domu został aresztowany również Ashraf Omar, rysownik i tłumacz współpracujący z portalem Al-Manassa, co wskazuje na ciągłe represje wobec dziennikarzy związanych z portalem.

- **Linki do artykułów:** [Aresztowanie Nory Younis](#) | [EgiptToday o zwolnieniu Nory Younis](#).

Działania rządu wobec Al-Manassa:

Egipski rząd podjął szereg działań w celu zablokowania dostępu do strony internetowej Al-Manassa. Portal został wielokrotnie blokowany na przestrzeni ostatnich lat, a władze zablokowały łącznie ponad 15 różnych adresów URL i IP związanych z Al-Manassa, co zmusiło redakcję do wielokrotnego przenoszenia swojej strony. Portal zdołał jednak kontynuować swoją działalność dzięki wsparciu szwedzkiej fundacji non-profit Qurium, która hostuje ich stronę internetową. W 2018 roku, Citizen Lab, projekt badawczy na Uniwersytecie w Toronto, wykrył, że egipskie władze używały technologii firmy Sandvine do blokowania i monitorowania ruchu internetowego, w tym stron takich jak Al-Manassa.

- **Linki do artykułów:** [Technologia Sandvine używana do cenzury](#) | [Oświadczenie organizacji potępiających blokadę Al-Manassa](#).

Działalność internetowa i media społecznościowe:

- **LinkedIn:** [Al-Manassa LinkedIn](#)
- **Facebook:** [Al-Manassa Facebook](#) – profil regularnie aktualizowany, prezentujący artykuły i doniesienia z Egiptu.
- **Twitter:** [Al-Manassa Twitter](#) – 79,3 tys. obserwujących.
- **YouTube:** Kanał Al-Manassa na YouTube zawiera nagrania z wywiadami, relacjami z wydarzeń oraz reportaże.

Tematyka publikacji:

Al-Manassa regularnie publikuje artykuły na temat sytuacji politycznej w Egipcie, praw człowieka oraz nadużyć ze strony władz. Portal prowadzi również śledztwa dziennikarskie na temat korupcji oraz działań rządu, które często spotykają się z reakcją władz w postaci cenzury, aresztowań i blokad internetowych. Artykuły dotyczące m.in. blokad telekomunikacyjnych były wspólnym wynikiem śledztwa Al-Manassa oraz szwedzkiej fundacji Qurium.

- [Artykuł o działaniach Sandvine i egipskiej cenzurze](#)

Znaczenie dla dziennikarstwa:

Al-Manassa jest jedną z niewielu niezależnych platform informacyjnych w Egipcie, która kontynuuje działalność pomimo trudności, jakie stwarzają egipskie władze. Dziennikarze związani z portalem są narażeni na liczne represje, a sama redakcja musi regularnie walczyć z cenzurą internetową, co czyni ją jednym z symboli wolnego dziennikarstwa w Egipcie.

1.1.3 Media regionalne

Lokalne stacje telewizyjne są kontrolowane przez władze lokalne i często przekazują informacje zgodne z linią polityczną centralnego rządu.

Lokalne stacje radiowe:

- **Radio Masr** (94.1 FM): Nadaje popularne piosenki oraz krótkie wiadomości, szczególnie w regionie Wielkiego Kairu.
- **Cultural Program** (91.5 FM): Skupia się na programach kulturalnych, klasycznej muzyce oraz niektórych międzynarodowych audycjach afiliacyjnych.
- **Mega FM** (92.7 FM): Nadaje zarówno egipskie, jak i zagraniczne hity muzyczne, szczególnie popularne w Kairze i Aleksandrii.
- **European Program** (95.4 FM): Program radiowy prowadzony w językach obcych (angielski, francuski, włoski), nadający zachodnie przeboje muzyczne.

- **Voice of the Arabs** (106.3 FM): Historyczna stacja radiowa, która pełniła rolę propagandową w latach 60. i nadal nadaje treści związane z historią i kulturą arabską.
- **Koran Radio** (98.2 FM): Skupia się na recytacji Koranu i audycjach islamskich. Jest to główny kanał religijny dostępny w większości regionów Egiptu.

Lokalne stacje telewizyjne:

- **Kanał 1 i Kanał 2** (Egyptian Radio and Television Union): Dwa główne kanały telewizyjne nadawane na całym terytorium Egiptu, które koncentrują się na programach informacyjnych, rozrywkowych i kulturalnych.
- **Kanały regionalne**: Każda z głównych prowincji takich jak: Aleksandria, Górny Egipt, Delta Nilu, posiada własne stacje regionalne nadające wiadomości i programy specyficzne dla lokalnych odbiorców.

Lokalne gazety:

- **Al-Wafd** (partia Wafd): Gazeta należąca do jednej z partii opozycyjnych, dostępna głównie w Kairze i na północy kraju.
- **Al-Ahrar** (partia Ahrar): Publikuje wiadomości polityczne i gospodarcze z różnych regionów, szczególnie w Aleksandrii i okolicach.
- **Al-Ahali** (partia Tagammu): Skierowana do odbiorców w Dolnym Egipcie, zawiera treści polityczne i gospodarcze.

Specyficzne media regionalne:

- **Gazety regionalne**: W takich miastach jak Asyut (np. Akhbar Assiut) czy Damanhur (El-Behira) istnieją lokalne gazety publikujące informacje dotyczące wyłącznie tych regionów.
- **Stacje radiowe**: Lokalne stacje radiowe nadające wyłącznie na obszarach takich jak Delta Nilu czy Górny Egipt oferują treści w lokalnych dialektach i dostosowane do potrzeb społeczności.

Taki podział umożliwi lepsze dostosowanie treści do lokalnych odbiorców, ale także podkreśla ograniczenia wynikające z centralnej kontroli nad mediami w Egipcie

1.1.4 Media powiązane z określonymi grupami (politycznymi, religijnymi, etnicznymi)

1. AL-WAFD

AL-WAFD („Misja”)	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alwafd.news	<p>Al-Wafd jest medium ściśle powiązaniem z egipską partią Wafd. Partia ta ma długą historię, będąc jedną z najstarszych partii politycznych w Egipcie, wywodzącą się z historycznej Partii Wafd założonej w 1919 roku. Początkowo była to partia o silnych tradycjach liberalnych i narodowych, opowiadająca się za niepodległością Egiptu od brytyjskiej dominacji.</p> <p>Po obaleniu Hosniego Mubaraka w 2011 roku, Partia Wafd stworzyła koalicję z Bractwem Muzułmańskim, ale szybko zerwała tę współpracę. Od tego momentu zaczęła dryfować w stronę poparcia obecnego prezydenta Abd al-Fattaha el-Sisiego, co przyczyniło się do krytyki ze strony niektórych komentatorów, którzy wskazywali na utratę wiarygodności jako opozycyjna formacja.</p> <p>W 2018 roku The Washington Post opublikował artykuł, w którym analizował upadek Wafd jako partii opozycyjnej, wskazując, że pod przywództwem el-Sisiego partia przestała odgrywać istotną rolę w politycznym oporze wobec reżimu. W 2023 roku partia Wafd była zamieszana w skandal związany z przemytem starożytnych egipskich artefaktów, co jeszcze bardziej pogorszyło jej wizerunek jako politycznej siły.</p>

- **WWW:** alwafd.news - strona aktywna od lutego 2018 roku. Poprzednia domena: alwafd.org
- **YouTube:** [@alwafd-tv](https://www.youtube.com/@alwafd-tv) (572 000 subskrybentów, 14 000 materiałów) - ostatni materiał sprzed 2 miesięcy, obecnie głównie treści edukacyjne.
Poprzedni kanał: [@alwafd-tv](https://www.youtube.com/@alwafd-tv) (68 300 subskrybentów, 3 100 materiałów) - nieaktywny, ostatni materiał dodany 7 lat temu, zawierał głównie newsy.
- **X (Twitter):** [@alwafdportal](https://twitter.com/alwafdportal) (257 000 obserwujących) - aktywne, linki do artykułów z alwafd.news
- **Facebook:** facebook.com/alwafdportal (2,2 mln obserwujących) - aktywne
- **Szef partii Wafd:** Dr. Abdel-Sanad Yamama
Szef zarządu wydawcy: Dr. Ayman Mohsab
Redaktor naczelny 1: Atef Khalil
Redaktor naczelny 2: Sami Al-Tarawi
Redaktor zarządzający ds. projektów: Muhammad Abdelnabi

Kontakt:

- telefon: +20 2 33383111, +20 2 33383222
- fax: +20 2 37603050
- e-mail: wafdnews1@gmail.com

Profil medium i polityka redakcyjna:

Przekaz publikowany przez Al-Wafd wydaje się bardzo umiarkowany. Choć partia Wafd historycznie identyfikowała się jako liberalna, obecnie jej medium pełni bardziej rolę tuby propagandowej dla działań rządu el-Sisiego. Na przykład: Al-Wafd relacjonuje problemy z dostępnością leków i rosnącymi cenami w sposób neutralny, nie podejmując tematów, które mogłyby podważyć autorytet rządu.

Polityczny przekaz i analiza:

W artykułach można znaleźć liczne pochwały dla obecnego rządu oraz inicjatyw prezydenta el-Sisiego, takich jak projekt „Decent Life” mający na celu poprawę warunków życia najbiedniejszych Egipcjan. Styl tych artykułów jest zbliżony do peanów na cześć autorytarnych przywódców, co stawia pod znakiem zapytania ich wiarygodność jako rzeczywistej opozycji.

Mimo że Al-Wafd w swoich materiałach przyznaje, że Rosja zaatakowała Ukrainę i nazywa konflikt „wojną”, ton przekazu jest zgodny z polityką neutralności. Medium nie krytykuje Rosji i nie opowiada się jednoznacznie po stronie Ukrainy, co można uznać za ukłon w stronę prorosyjskich nastrojów panujących w niektórych arabskich mediach. W kontekście wewnętrznej polityki egipskiej Al-Wafd wyraźnie popiera rząd i unika publikacji mogących zostać uznanych za krytyczne wobec el-Sisiego.

Treści publikowane przez Al-Wafd:

1. **Wydarzenia polityczne i społeczne:** Al-Wafd często publikuje relacje z inicjatyw rządu, takich jak regulacje cen czy reformy ekonomiczne, ale nie przedstawia tych działań w kontekście potencjalnej krytyki, co jest nietypowe dla partii liberalnej.
2. **Artykuły wychwalające el-Sisiego:** Publikacje często mają charakter pochwalny w stosunku do prezydenta el-Sisiego i jego administracji, co jest sprzeczne z tradycyjną rolą mediów liberalnych jako krytycznych obserwatorów władzy.
3. **Narracja historyczna:** Medium przedstawia Rewolucję Lipcową (rewolucję 1952 roku, która doprowadziła do obalenia monarchii w Egipcie) jako „kamień milowy egipskiej historii”, co wskazuje na próbę wzmocnienia historycznej legitymizacji obecnego rządu.

Znaczenie Al-Wafd na rynku mediów:

Al-Wafd jako medium centrowe z tendencją do popierania rządu stara się zachować pozory niezależności i neutralności, jednak w praktyce pełni bardziej rolę narzędzia propagandowego, wspierającego politykę el-Sisiego. W kontekście medialnym i politycznym Egiptu jest postrzegane jako przykład tradycyjnie liberalnego medium, które pod presją obecnej władzy straciło swoją opozycyjną tożsamość.

Kontrowersje i wpływ na wizerunek partii:

- W 2018 roku Washington Post opisał, jak partia Wafd zaczęła tracić znaczenie jako opozycja i dryfować w stronę rządowego status quo.
- W 2023 roku skandal związany z przemytem starożytnych egipskich artefaktów odbił się szerokim echem, co jeszcze bardziej pogorszyło wizerunek partii, przyczyniając się do jej marginalizacji jako niezależnej siły politycznej.

- **Wnioski:**

Al-Wafd jest medium, które, choć deklaruje się jako liberalne, w praktyce służy interesom rządu el-Sisiego. Często pełni rolę pudła rezonansowego dla inicjatyw rządowych, unika konfrontacji i prezentuje bardzo umiarkowany, prorządowy przekaz. Choć partia Wafd ma długą i bogatą historię jako siła liberalna w Egipcie, obecnie jest postrzegana jako polityczny oportunistą, który dostosował swój przekaz do linii politycznej rządu, tracąc przez to wiarygodność w oczach wielu komentatorów i wyborców.

2. Coptic Orthodox TV (CTV)

Coptic Orthodox TV (CTV)	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • CTV Channel • CTV International 	<p>Coptic Orthodox TV, znana również jako CTV to egipska telewizja związana z Kościołem Koptyjskim. Jej głównym celem jest szerzenie wiary koptyjskiej, promowanie wartości chrześcijańskich oraz wsparcie dla społeczności koptyjskiej w Egipcie. Kanał koncentruje się na nadawaniu treści religijnych, w tym mszy, kazań oraz programów edukacyjnych.</p> <p>CTV powstała jako odpowiedź na potrzeby społeczności koptyjskiej, aby zapewnić przestrzeń dla treści religijnych oraz promować chrześcijańskie wartości. Jest to jedna z trzech głównych stacji koptyjskich, obok Aghapy TV oraz Coptic Youth Channel.</p>

Struktura właścicielska i zarządzanie:

CTV jest w całości zarządzana przez Koptyjski Kościół Ortodoksyjny pod nadzorem duchowych przywódców Kościoła. Jej programy obejmują relacje z nabożeństw, nauczania, rozmowy z duchownymi oraz transmisje z wydarzeń kościelnych.

Działalność internetowa i media społecznościowe:

- Facebook: [CTV Channel](#) – 44 tys. polubień, 187 tys. obserwujących.
- YouTube: [CTV Channel](#) – 279 tys. subskrybentów, 46 tys. filmów.
- Twitter: [CTV Channel](#) – 2 148 obserwujących.

Charakterystyka programów:

CTV koncentruje się na treściach religijnych, w tym homiliach, katechezach, historiach biblijnych oraz audycjach poświęconych życiu codziennemu chrześcijańskiej społeczności w Egipcie. W programach brakuje treści politycznych, a stacja unika angażowania się w bieżące spory polityczne.

3. Al-Keraza

Al-Keraza	
Media społecznościowe: <ul style="list-style-type: none"> • Al-Keraza Facebook	Al-Keraza to religijny magazyn wydawany przez Kościół Koptyjski, koncentrujący się na promowaniu wartości religijnych oraz kulturowych. Jest to jedno z najstarszych wydawnictw koptyjskich w Egipcie, którego głównym celem jest edukacja religijna oraz wsparcie duchowe dla społeczności koptyjskiej.

Działalność internetowa i media społecznościowe:

- **Facebook:** [Al-Keraza Facebook](#) – 191 tys. polubień, 193 tys. obserwujących.

Tematyka:

Magazyn nie publikuje treści politycznych, koncentrując się wyłącznie na tematach religijnych i edukacyjnych.

Al-Manassa i CTV są kluczowymi elementami egipskiego krajobrazu medialnego, które reprezentują różne grupy społeczne oraz wartości. Al-Manassa jako niezależny portal informacyjny walczy z cenzurą i represjami, podczas gdy CTV koncentruje się na wsparciu duchowym i edukacyjnym dla społeczności koptyjskiej.

4. Al-Azhar TV

Al-Azhar TV	
Strona internetowa: <ul style="list-style-type: none"> • YouTube	Al-Azhar TV to kanał telewizyjny powiązany z Uniwersytetem Al-Azhar, jedną z najstarszych i najbardziej prestiżowych uczelni islamskich na świecie, mieszczącą się w Kairze, Egipt. Kanał promuje umiarkowane podejście do islamu, szerzenie wiedzy religijnej, a także wspiera dialog międzyreligijny oraz inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie ekstremizmowi. Programy oferowane przez Al-Azhar TV obejmują interpretacje Koranu, kazania, wykłady oraz debaty naukowe na temat prawa islamskiego (szariatu).

Struktura właścicielska i zarządzanie:

Kanał jest zarządzany przez Uniwersytet Al-Azhar, a nadzór nad jego działalnością sprawuje Wielki Imam Ahmed El-Tayeb, który pełni funkcję rektora uczelni. Al-Azhar TV regularnie współpracuje z prominentnymi uczonymi islamskimi oraz liderami religijnymi, aby promować wartości pokoju, współistnienia i dialogu.

Działalność i historia:

Al-Azhar TV został uruchomiony z inicjatywy Szejka Khaleda Al-Guindy'ego, uczonego z Uniwersytetu Al-Azhar, aby przeciwdziałać rosnącemu wpływowi ekstremistycznych mediów islamskich oraz lepiej edukować muzułmanów na temat umiarkowanych interpretacji religii.

Jego celem jest dotarcie do szerokiej widowni muzułmańskiej, a także lepsze zrozumienie islamu przez niemuzułmańskie społeczności.

Działalność internetowa i media społecznościowe:

- **Facebook:** [Al-Azhar TV Facebook](#) – 294 tys. polubień, 592 tys. obserwujących. Aktywny profil publikujący treści związane z edukacją religijną, cytaty z Koranu oraz wypowiedzi czołowych uczonych islamskich.
- **YouTube:** Kanał na [YouTube](#) – 189 tys. subskrybentów, 8,6 tys. filmów.
- **Instagram:** [Al-Azhar TV Instagram](#) – 13,3 tys. obserwujących. Profil zawiera głównie treści edukacyjne, cytaty z Koranu oraz fragmenty programów telewizyjnych.
- **Strona internetowa:** główna strona Al-Azhar TV (<http://www.azhartv.com/>) jest obecnie nieaktywna. Wcześniej strona była aktywna do 2019/2020 roku.

Współpraca z mediami:

Al-Azhar TV często powołuje się na wypowiedzi Dr. Ali Gomaa, byłego Wielkiego Muftiego Egiptu, który jest prominentnym uczonym islamskim, aktywnie promującym umiarkowane podejście do islamu oraz przeciwdziałającym ekstremizmowi. Dr. Ali Gomaa prowadzi także własne profile na mediach społecznościowych, gdzie regularnie publikuje treści związane z islamem i edukacją religijną.

Dr. Ali Gomaa w mediach społecznościowych:

- [Strona główna Dr. Ali Gomaa](#) – Baza wiedzy na temat nauk religijnych, artykułów oraz wykładów.
- [Facebook Dr. Ali Gomaa](#) – 2,7 mln obserwujących. Regularnie aktualizowany profil, który jest popularnym źródłem informacji i interpretacji religijnych.

Kontrowersje i wyzwania:

Al-Azhar TV oraz Uniwersytet Al-Azhar były krytykowane przez niektóre środowiska międzynarodowe za treści zawarte w programach nauczania oraz ich interpretacje. Izraelska telewizja Channel 12 oskarżyła fundację Al-Azhar i Szejka Al-Azhar o promowanie programów „podlegających do nienawiści” w stosunku do niektórych grup etnicznych i religijnych. Te oskarżenia zostały jednak odrzucone przez Uniwersytet Al-Azhar, który podkreśla, że jego działalność koncentruje się na promowaniu umiarkowanego islamu oraz dialogu.

Działalność polityczna:

Wielki Imam Ahmed El-Tayeb oraz związane z Al-Azhar TV osobistości religijne, takie jak Dr. Ali Gomaa, często angażują się w debaty polityczne oraz międzynarodowe inicjatywy związane z dialogiem międzyreligijnym. Imam El-Tayeb wezwał do dialogu w sprawie konfliktu izraelsko-palestyńskiego oraz podkreślał znaczenie poszanowania praw Palestyńczyków. W przypadku wojny rosyjsko-ukraińskiej, El-Tayeb apelował o pokojowe rozwiązanie konfliktu, podkreślając, że wojna jedynie pogłębia nienawiść i cierpienie.

Znaczenie dla społeczności islamskiej:

Al-Azhar TV jest postrzegany jako głos umiarkowanego islamu i wsparcie dla edukacji religijnej w świecie muzułmańskim. Jest także platformą wspierającą dialog międzyreligijny oraz promującą wartości pokoju i współistnienia. Dzięki współpracy z prominentnymi uczonymi oraz międzynarodowymi organizacjami, Al-Azhar TV odgrywa kluczową rolę w szerzeniu wiedzy religijnej oraz promowaniu wartości pokojowych.

Wnioski:

Al-Azhar TV, będący kanałem telewizyjnym związanym z Uniwersytetem Al-Azhar, jest kluczowym medium propagującym umiarkowane podejście do islamu oraz wspierającym dialog międzyreligijny. Dzięki współpracy z wybitnymi uczonymi islamskimi, takimi jak Wielki Imam Ahmed El-Tayeb oraz Dr. Ali Gomaa, kanał pełni ważną rolę edukacyjną i społeczną. Pomimo krytyki niektórych środowisk międzynarodowych, Al-Azhar TV pozostaje jednym z najbardziej wpływowych kanałów islamskich promujących wartości religijne, dialog oraz współistnienie.

5. Watani

Watani („Mój Kraj”)	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Watani English	<p>Watani to egipski tygodnik koptyjski, który powstał w 1958 roku, aby wspierać społeczność koptyjsko-chrześcijańską w Egipcie oraz promować wartości religijne, społeczne i kulturalne. Gazeta jest uważana za jedną z najbardziej wpływowych koptyjskich publikacji w Egipcie i często porusza tematy związane z życiem społeczności koptyjskiej, ich prawami oraz problemami, z jakimi borykają się chrześcijanie w kraju. Watani jest również zaangażowane w promowanie dialogu międzyreligijnego oraz przeciwdziałanie dyskryminacji religijnej.</p> <p>Watani został założony w 1958 roku przez Antona Sidhoma jako czasopismo koptyjsko-chrześcijańskie, które miało być medium wspierającym rozwój społeczności koptyjskiej w Egipcie. Od tego czasu, gazeta rozszerzyła swoją działalność o wersję internetową oraz anglojęzyczną, która skupia się na przedstawianiu sytuacji społeczno-politycznej w Egipcie w kontekście praw człowieka, a także współczesnych wyzwań dla społeczności koptyjskiej. Watani jest jedyną egipską gazetą regularnie relacjonującą wydarzenia i problemy koptyjskiej diaspory w innych krajach.</p>

Struktura zarządzania:

Redaktorem naczelnym Watani jest Youssef Sidhom, syn założyciela gazety, który przejął kierownictwo po śmierci swojego ojca. Youssef Sidhom jest znanym dziennikarzem i komentatorem w sprawach dotyczących społeczności koptyjskiej w Egipcie. Jest także aktywnym członkiem egipskich i międzynarodowych organizacji praw człowieka oraz promotorem dialogu międzyreligijnego. Pod jego kierownictwem Watani stał się platformą dla otwartej debaty o prawach chrześcijan w Egipcie.

Działalność międzynarodowa:

Watani angażuje się w różne międzynarodowe inicjatywy oraz współpracuje z koptyjskimi organizacjami w diasporze. W 2021 roku przedstawicielka Watani, Nevine Kameel, została uhonorowana przez Rosyjskie Centrum Kultury w Aleksandrii za działalność na rzecz promowania kultury i dziedzictwa chrześcijańskiego w Egipcie. Watani regularnie uczestniczy również w międzynarodowych konferencjach i spotkaniach dotyczących praw człowieka i wolności wyznania.

Działalność internetowa i media społecznościowe:

- **Strona internetowa:**

- Główna strona: [Watani](#) (obecnie nieaktywna).
- Aktualna strona: [Watani English](#) – koncentruje się na międzynarodowej widowni, publikując artykuły w języku angielskim na temat aktualnej sytuacji społeczno-politycznej w Egipcie.
- **Facebook:** [Watani Facebook](#) – 120 tys. polubień, 161 tys. obserwujących. Regularnie publikowane treści dotyczące sytuacji społeczności koptyjskiej oraz bieżących wydarzeń w Egipcie.
- **Twitter:** [Watani Twitter](#) – 29,7 tys. obserwujących. Niska aktywność i zasięgi.

Tematyka publikacji:

Watani porusza różnorodne tematy, w tym kwestie związane z prawami człowieka, sytuacją polityczną w Egipcie, relacjami między chrześcijanami i muzułmanami, a także problemami społeczności koptyjskiej. Artykuły często koncentrują się na obronie praw koptyjskich, dialogu międzyreligijnym, sytuacji chrześcijan w Egipcie oraz wyzwaniach, z jakimi boryka się społeczność koptyjska w kontekście polityki i prawa. Redaktor naczelny Youssef Sidhom często publikuje artykuły opiniotwórcze na temat bieżących wydarzeń takich jak konflikt rosyjsko-ukraiński czy relacje Egiptu z innymi krajami.

Zaangażowanie w inicjatywy społeczno-polityczne:

Watani regularnie uczestniczy w wydarzeniach oraz inicjatywach mających na celu wspieranie społeczności koptyjskiej oraz promowanie praw człowieka. Youssef Sidhom brał udział w wielu spotkaniach międzynarodowych, w tym z Hilary Clinton w 2012 roku, aby omówić sytuację chrześcijan w Egipcie. Gazeta jest również aktywnie zaangażowana w promowanie dialogu międzyreligijnego oraz współpracę z innymi organizacjami na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji religijnej.

Biografia redaktora naczelnego:

Youssef Sidhom, redaktor naczelny Watani, jest synem założyciela gazety, Louisa Sidhoma. Jako dziennikarz i działacz społeczny, Sidhom angażuje się w sprawy dotyczące dialogu międzyreligijnego oraz ochrony praw mniejszości religijnych. Jest aktywnym członkiem społeczności koptyjskiej i regularnie publikuje swoje opinie na temat polityki wewnętrznej Egiptu, sytuacji Koptów oraz bieżących wydarzeń międzynarodowych. Sidhom znany jest

z umiarkowanego podejścia, promowania wartości dialogu i współpracy oraz zachowania niezależności dziennikarskiej.

Biografia Youssefa Sidhoma: [Youssef Sidhom - Egypt](#)

Kontrowersje:

W 2021 roku podczas Egipsko-Rosyjskiego Forum Młodzieży, które odbyło się w Cytadeli Saladya w Kairze, Watani znalazło się w centrum uwagi ze względu na współpracę z Rosyjskim Centrum Kultury w Aleksandrii oraz promowanie rosyjskich inicjatyw kulturalnych. Niektóre organizacje międzynarodowe skrytykowały tę współpracę jako próbę wpływu na narrację medialną w Egipcie.

Nagrody i wyróżnienia:

Watani zostało uhonorowane przez Coptic Orphans oraz miłośników koptyjskiego dziedzictwa podczas Symfonii Festiwalu Dziedzictwa Koptyjskiego za swoje zaangażowanie w promowanie kultury koptyjskiej oraz dokumentowanie historii i współczesności społeczności koptyjskiej w Egipcie. W 2021 roku Nevine Kameel z Watani otrzymała nagrodę od Rosyjskiego Centrum Kultury za działalność na rzecz wzmocnienia relacji kulturalnych między Egiptem a Rosją.

Znaczenie dla społeczności koptyjskiej:

Watani pełni rolę rzecznika społeczności koptyjskiej w Egipcie, dokumentując wydarzenia i problemy dotyczące chrześcijan w kraju. Gazeta działa jako platforma dla społeczności koptyjskiej, promując ich prawa oraz wspierając dialog międzyreligijny. Watani jest także jednym z głównych źródeł informacji o sytuacji Koptów w Egipcie oraz diasporze koptyjskiej na świecie.

Wnioski:

Watani to jeden z najważniejszych tygodników koptyjskich w Egipcie, który od ponad 60 lat dokumentuje sytuację społeczności koptyjskiej oraz promuje wartości dialogu i współistnienia. Dzięki międzynarodowej współpracy oraz zaangażowaniu w inicjatywy na rzecz praw człowieka, Watani odgrywa kluczową rolę w promowaniu interesów i praw koptyjskich chrześcijan zarówno w Egipcie, jak i poza jego granicami.

6. Coptic Youth Channel (CYC) / Christian Youth Channel

Coptic Youth Channel (CYC) / Christian Youth Channel	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coptic Youth Channel	<p>Coptic Youth Channel (CYC), znany również jako Christian Youth Channel, to angielskojęzyczny kanał telewizyjny koptyjsko-prawosławny, którego misją jest szerzenie nauk chrześcijańskich oraz miłości do Jezusa Chrystusa wśród młodzieży na całym świecie. Kanał oferuje programy religijne, edukacyjne oraz społeczne, skierowane zarówno do dzieci, jak i dorosłych. Jest to trzeci kanał koptyjsko-prawosławny po Aghapy TV i CTV, ale jako jedyny koncentruje się na edukacji młodzieży. CYC ma na celu propagowanie wartości chrześcijańskich oraz wsparcie młodych ludzi w ich rozwoju duchowym.</p> <p>Kanał został uruchomiony w listopadzie 2009 roku przez Ojca Bishoya El-Antony'ego, koptyjskiego mnicha z klasztoru św. Antoniego w Morzu</p>

	Czerwonym, pod auspicjami Jego Ekscelencji Biskupa Morcosa, biskupa diecezji Shobra El-Khema. Od początku istnienia, CYC działa jako organizacja non-profit, prowadzona przez różne centra produkcyjne na całym świecie, w tym w USA, Kanadzie, Australii oraz Egipcie. Głównym celem kanału jest wspieranie młodzieży chrześcijańskiej poprzez programy edukacyjne, kazania oraz treści religijne.
--	---

Struktura zarządzania:

CYC jest zarządzany przez Metropolitan Marcosa, który pełni funkcję dyrektora stacji. Kanał współpracuje z biskupami oraz duchownymi z różnych diecezji koptyjskich na całym świecie, a w poszczególnych regionach odpowiedzialność za działalność kanału spoczywa na lokalnych biskupach, takich jak H.G. Bishop Peter (CYC America) oraz H.G. Bishop Boulos (CYC Kanada).

Działalność międzynarodowa:

Coptic Youth Channel ma swoje przedstawicielstwa w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Australii oraz Egipcie, co umożliwia mu dotarcie do szerokiego grona młodzieży koptyjskiej oraz chrześcijańskiej na całym świecie. W listopadzie 2019 roku CYC uczestniczył w międzynarodowym spotkaniu w Wiedniu, zorganizowanym przez Międzynarodowe Centrum Dialogu (KAICIID), podczas którego ogłoszono przeznaczenie 1,5 miliona euro na inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie mowie nienawiści oraz promowanie dialogu międzyreligijnego.

Działalność internetowa i media społecznościowe:

- **Strona internetowa:** [Coptic Youth Channel](#)
- **Facebook:** [Coptic Youth Channel Facebook](#) – 83 tys. obserwujących. Aktywna strona, regularnie publikująca treści religijne oraz edukacyjne.
- **Twitter:** [CYC Twitter](#) – 291 obserwowanych, 3 252 obserwujących. Aktywność kanału jest umiarkowana.
- **YouTube:** [Christian Youth Channel](#) – 105 tys. subskrybentów, kanał aktywnie publikuje treści religijne oraz edukacyjne dla młodzieży i dzieci.
- **Instagram:** [CYC Instagram](#) – Aktywny profil z treściami religijnymi i edukacyjnymi.
- **E-mail:** usa@cycnow.com.

Charakterystyka treści:

CYC koncentruje się na propagowaniu wartości chrześcijańskich oraz szerzeniu nauk biblijnych. Programy oferowane przez kanał obejmują wykłady, homilie, programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży, a także wydarzenia specjalne takie jak święta chrześcijańskie i wydarzenia kulturalne. Kanał promuje wartości duchowe, solidarność oraz dialog międzyreligijny.

Rola i znaczenie:

CYC odgrywa kluczową rolę w promowaniu wartości koptyjsko-prawosławnych wśród młodzieży chrześcijańskiej na całym świecie. Jego treści są dostosowane do potrzeb młodych odbiorców, oferując zarówno programy edukacyjne, jak i duchowe. Dzięki międzynarodowemu zasięgowi oraz współpracy z lokalnymi diecezjami, CYC wspiera rozwój duchowy młodych ludzi oraz ich integrację ze społecznością chrześcijańską.

Zaangażowanie w inicjatywy międzynarodowe:

CYC aktywnie angażuje się w inicjatywy mające na celu przeciwdziałanie mowie nienawiści oraz promowanie dialogu międzyreligijnego. Współpracuje z organizacjami takimi jak Międzynarodowe Centrum Dialogu (KAICIID), które wspiera projekty na rzecz dialogu i przeciwdziałania przemocy oraz dyskryminacji religijnej. Kanał odgrywa także ważną rolę w inicjatywach wspierających młodzież i edukację w krajach Bliskiego Wschodu oraz w diasporze koptyjskiej.

Wnioski:

Coptic Youth Channel (CYC) to jeden z najważniejszych kanałów telewizyjnych koptyjsko-prawosławnych, który koncentruje się na edukacji młodzieży chrześcijańskiej oraz szerzeniu wartości duchowych. Dzięki międzynarodowej działalności oraz współpracy z diecezjami koptyjskimi w różnych krajach, CYC ma duży zasięg i wpływ na społeczność koptyjską. Kanał propaguje wartości pokoju, dialogu oraz wspiera rozwój duchowy młodzieży chrześcijańskiej.

7. Sawt Al-Azhar

Sawt Al-Azhar („Głos Al-Azhar“)	
Strona internetowa: <ul style="list-style-type: none"> • Sawt Al-Azhar - Al-Azhar Observer	Sawt Al-Azhar to magazyn wydawany przez Uniwersytet Al-Azhar w Egipcie, jedną z najważniejszych instytucji religijnych w świecie islamskim. Czasopismo ma na celu promowanie wartości islamu, szerzenie wiedzy teologicznej oraz wspieranie edukacji religijnej. Sawt Al-Azhar działa jako głos Uniwersytetu Al-Azhar, publikując artykuły na temat islamskiej interpretacji różnych zagadnień społecznych, politycznych i religijnych.

Struktura zarządzania:

Magazyn jest zarządzany przez Wielkiego Imama Al-Azhar, Sheikh Dr. Ahmeda Al-Tayeba, a redakcja działa w ramach struktur Uniwersytetu Al-Azhar. Głównymi tematami poruszonymi przez magazyn są kwestie edukacji, interpretacji Koranu oraz odpowiedzi na współczesne wyzwania stojące przed społecznością muzułmańską.

Działalność internetowa i media społecznościowe:

- **Strona internetowa:** [Sawt Al-Azhar - Al-Azhar Observer](#) – strona Centrum Al-Azhar ds. Zwalczenia Ekstremizmu.
- **Facebook:** [Official Al-Azhar](#) – 3,8 mln obserwujących. Aktywny profil, który regularnie publikuje treści dotyczące działalności Al-Azhar, edukacji oraz wydarzeń religijnych.
  - **YouTube:** [Official Al-Azhar](#) – 143 tys. subskrybentów.
- **Twitter:** [Al-Azhar](#) – 605,3 tys. obserwujących.
- **Instagram:** [Al-Azhar](#) – 298 tys. obserwujących.

Tematyka publikacji:

Magazyn koncentruje się na publikacji treści religijnych, edukacyjnych oraz związanych z interpretacją islamskiego prawa (szariatu). Sawt Al-Azhar unika tematów politycznych, koncentrując się na promowaniu wartości islamu oraz propagowaniu umiarkowanych interpretacji religijnych. W ramach działań edukacyjnych magazyn organizuje konferencje, seminaria oraz forum takie jak „Wschód i Zachód na rzecz współistnienia ludzi”, które odbyło się w Królestwie Bahrajnu w październiku 2022 roku. Forum zgromadziło ponad 200 światowych liderów religijnych, w tym papieża Franciszka i Wielkiego Imama Al-Azhar.

Rola w zwalczaniu ekstremizmu:

Sawt Al-Azhar pełni kluczową rolę w propagowaniu umiarkowanego islamu i przeciwdziałaniu ekstremizmowi. Publikuje raporty i analizy na temat radykalizacji oraz prowadzi kampanie edukacyjne, które mają na celu walkę z ekstremizmem religijnym. Magazyn współpracuje z Centrum Al-Azhar ds. Zwalczenia Ekstremizmu oraz innymi międzynarodowymi organizacjami promującymi pokój i dialog międzykulturowy.

Wnioski:

Al-Nas TV i Sawt Al-Azhar to dwa istotne media religijne w Egipcie, reprezentujące odpowiednio konserwatywne wartości islamskie oraz głos umiarkowanego islamu promowanego przez Uniwersytet Al-Azhar. Al-Nas TV, mimo swojego kontrowersyjnego zamknięcia w 2013 roku, wznowił działalność w 2015 roku, ale jego zasięg pozostał ograniczony. Sawt Al-Azhar natomiast pełni kluczową rolę w edukacji religijnej i propagowaniu wartości islamu w Egipcie oraz na arenie międzynarodowej.

8. Al-Nas TV

Al-Nas TV	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Al-Nas TV YouTube	<p>Al-Nas TV to kanał telewizyjny założony przez saudyjskiego inwestora Mansoura bin Kadsę. Początkowo nadawany z Kairu, kanał szybko zyskał popularność jako platforma promująca islamskie wartości i dyskusje na tematy religijne. Jego programy były kierowane do szerokiego grona odbiorców muzułmańskich, koncentrując się na promowaniu religijnych narracji oraz interpretacji Koranu.</p> <p>Kanał został uruchomiony w 2006 roku, ale jego działalność została zawieszona w 2013 roku w wyniku decyzji władz egipskich, które uznały, że treści emitowane przez Al-Nas TV mogą być szkodliwe dla porządku publicznego. Powodem zamknięcia było wyemitowanie kontrowersyjnego filmu „Innocence of Muslims” w 2012 roku, który wywołał szerokie protesty w krajach muzułmańskich. Po kilku latach przerwy, kanał został ponownie uruchomiony w kwietniu 2015 roku, ale jego zasięgi i aktywność są znacznie ograniczone w porównaniu do lat wcześniejszych.</p>

Struktura właścicielska:

Al-Nas TV jest własnością saudyjskiego inwestora Mansoura bin Kadsy, który zainwestował w kanał, aby promować umiarkowane, ale konserwatywne wartości islamskie. Kanał miał na celu docieranie do społeczności muzułmańskiej w Egipcie i poza jego granicami.

Działalność internetowa i media społecznościowe:

- **Facebook:** [Al-Nas TV Facebook](#) – strona całkowicie nieaktywna.
- **YouTube:** [Al-Nas TV YouTube](#) – 401 subskrybentów, kanał praktycznie nieaktywny, ostatni film dodany ponad rok temu.

Kontrowersje i zamknięcie kanału:

Al-Nas TV został zamknięty po wyemitowaniu fragmentów filmu „Innocence of Muslims” w 2012 roku. Kanał został oskarżony o szerzenie treści antyislamskich, co wywołało masowe protesty w krajach muzułmańskich oraz reakcję władz egipskich, które uznały, że kanał promuje nienawiść religijną. Po kilkuletniej przerwie kanał wznowił działalność w 2015 roku, jednak jego popularność i zasięg nie osiągnęły wcześniejszego poziomu.

1.1.5 Media zagraniczne

1. Al-Jazeera

Al-Jazeera („Półwysep”)	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Al-Jazeera Arabic	<p>Al-Jazeera to katarski konglomerat medialny, znany przede wszystkim jako pierwszy arabskojęzyczny kanał telewizyjny, który rozpoczął nadawanie w 1996 roku. Na przestrzeni lat stacja rozwinęła się w globalną sieć medialną obejmującą kanały telewizyjne, platformy internetowe, serwisy społecznościowe i inne formy medialne. Al-Jazeera stała się symbolem zmian w arabskim świecie mediów, promując bardziej otwarte i krytyczne dziennikarstwo w regionie, w którym media były tradycyjnie ściśle kontrolowane przez rządy. Kanał odegrał istotną rolę podczas Arabskiej Wiosny, relacjonując wydarzenia z perspektywy wspierającej protesty i promującej idee demokracji.</p> <p>Al-Jazeera została założona przez katarskiego emira Hamada ibn Khalifę al Thaniego, który sfinansował kanał na początkowym etapie działalności kwotą 137 mln dolarów. Celem było stworzenie przeciwwagi dla dominujących w regionie mediów saudyjskich, a także wprowadzenie do arabskiej przestrzeni medialnej głosu bardziej niezależnego i wolnego od wpływów autorytarnych reżimów. Mimo tych deklaracji od samego początku istnienia, Al-Jazeera była oskarżana o promowanie polityki Kataru i służenie jako narzędzie dyplomatyczne państwa.</p>

Właściciele i struktura:

Al-Jazeera jest finansowana przez rząd Kataru, a prezesem zarządu jest szejk Hamad bin Thamer Al-Thani, członek katarskiej rodziny rządzącej. Kierownictwo stacji składa się z osób blisko związanych z katarskimi władzami, a struktura organizacyjna obejmuje różne oddziały i spółki zależne, takie jak Al-Jazeera English, Al-Jazeera Documentary, AJ+, czy Al-Jazeera Mubasher.

Główne osoby w zarządzie:

- Prezes zarządu: Szejk Hamad bin Thamer Al-Thani
- Dyrektor zarządzający: Dr. Mostefa Souag
- Dyrektorzy: Ahmad Alyafei (AJ Arabic), Ayman Gaballah (AJ Mubasher), Ahmed Mahfouz (AJ Documentary), Tarik Dodić (AJ Balkans), Dima Khatib (AJ+)
- C-level: Khalid Johar, Ahmad Al-Fahad, Abdulla Al-Najjar, Hamad Al-Dosari, Mounir Daymi.

Działalność internetowa i media społecznościowe:

Al-Jazeera, zarówno w wersji arabskojęzycznej, jak i anglojęzycznej, ma silną obecność w mediach społecznościowych, co czyni ją jedną z najbardziej wpływowych stacji medialnych na świecie.

Wersja arabskojęzyczna (oryginalna):

- Strona internetowa: [Al-Jazeera Arabic](#)
- Twitter: [@AJArabicnet](#) – 427,6 tys. obserwujących.
- Facebook: [Al-Jazeera Arabic Facebook](#) – 3,7 mln obserwujących.
- Instagram: [@aljazeera](#) – 9,7 mln obserwujących.
- Whatsapp: [Al-Jazeera Whatsapp](#) – aktywne.
- TikTok: [@ajarabicnet](#) – 648,4 tys. obserwujących, 6 mln polubień.
- Telegram: [Al-Jazeera Arabic Telegram](#) – 25,7 tys. subskrybentów.
- YouTube: [@AjArabic](#) – 44,9 tys. subskrybentów.

Wersja anglojęzyczna:

- Strona internetowa: [Al-Jazeera English](#)
- Twitter:
  - [@AjEnglish](#) – 8,9 mln obserwujących.
  - [@AJENews](#) – 2,2 mln obserwujących.
- Facebook: [Al-Jazeera English Facebook](#) – 17 mln obserwujących.
- Instagram: [@aljazeeraenglish](#) – 5,1 mln obserwujących.
- YouTube: [@aljazeeraenglish](#) – 14,5 mln subskrybentów.
- E-mail: aljazeera.net.social@aljazeera.net.

Kontrowersje i krytyka:

Al-Jazeera była i jest często krytykowana za promowanie polityki Kataru oraz wspieranie ruchów islamistycznych, w tym Bractwa Muzułmańskiego. W czasie Arabskiej Wiosny kanał był oskarżany o faworyzowanie islamistów i promowanie ich agendy. Na arenie międzynarodowej, Al-Jazeera była także oskarżana o współpracę z Iranem oraz krytykowana przez kraje Zatoki Perskiej podczas kryzysu dyplomatycznego w 2017 roku. Stacja stała się celem cyberataków oraz prób cenzury w krajach takich jak Egipt czy Arabia Saudyjska.

Związki z innymi podmiotami i partnerstwa:

Al-Jazeera podpisała umowę o partnerstwie z Chińskim Centrum Komunikacji Międzykontynentalnej (CICC) w 2019 roku, co wywołało kontrowersje ze względu na powiązania CICC z chińskim aparatem propagandowym. Partnerstwo obejmuje wymianę informacji, koprodukcję programów oraz emisję chińskich dokumentów, co wpisuje się w strategię soft power Chin na arenie międzynarodowej.

Obecna sytuacja i restrykcje:

W 2024 roku Al-Jazeera została zablokowana w Izraelu pod zarzutem zagrożenia bezpieczeństwu narodowemu, co jest najnowszym przykładem cenzury wymierzonej w katarski konglomerat medialny. Na przestrzeni lat Al-Jazeera stała się jednym z najbardziej wpływowych mediów na świecie, choć jej powiązania z rządem Kataru nadal budzą kontrowersje i są przedmiotem międzynarodowych dyskusji.

Wnioski:

Al-Jazeera jest jednym z najważniejszych graczy medialnych na świecie, mającym istotny wpływ na kształtowanie narracji w świecie arabskim. Mimo kontrowersji i oskarżeń o brak niezależności, stacja zyskała dużą popularność oraz uznanie za odwagę i nowoczesne podejście do dziennikarstwa. Jednak ze względu na jej powiązania z katarskim rządem, pozostaje ona pod ciągłą obserwacją oraz jest przedmiotem ataków politycznych i operacji dezinformacyjnych ze strony przeciwników politycznych Kataru.

2. Sputnik Arabic

Sputnik Arabic	
Strona internetowa: <ul style="list-style-type: none"> • sarabic.ae	<p>Sputnik Arabic to arabskojęzyczna wersja rosyjskiego serwisu informacyjnego Sputnik News, należącego do państwowego holdingu medialnego Rossija Siewodnia. Medium to jest bezpośrednio powiązane z rządem Federacji Rosyjskiej i jest wykorzystywane jako narzędzie propagandowe w celu szerzenia narracji prorosyjskich w krajach arabskich. Serwis jest aktywny na różnych platformach społecznościowych, promując treści zgodne z polityką informacyjną Kremla i przedstawiając Rosję jako obrońcę światowego porządku oraz przeciwwagę dla wpływów amerykańskich.</p> <p>Sputnik Arabic jest znany z propagowania prorosyjskiej narracji w odniesieniu do konfliktu ukraińsko-rosyjskiego, interwencji w Syrii oraz innych międzynarodowych wydarzeń. Jego działalność opiera się na strategii podkreślania rosyjskich sukcesów, potępiania działań USA oraz wzmacniania antyzachodnich i antyamerykańskich sentymentów wśród odbiorców z regionu MENA (Bliski Wschód i Afryka Północna).</p>

Dane kontaktowe i media społecznościowe:

- **WWW:** sarabic.ae (Domena Zjednoczonych Emiratów Arabskich, serwery zlokalizowane w Rosji, zarządzana przez *Rossija Siewodnia*).
- **Facebook:** facebook.com/sputnik.arabic - nieaktywny (prawdopodobnie zdjęty przez META).
- **Instagram:** [@sputnik.arabic](https://www.instagram.com/sputnik.arabic) (120 000 followersów, 18 000 postów).
- **X (Twitter):** [@sputnik_ar](https://twitter.com/sputnik_ar) - aktywny (372 500 obserwujących, 415 800 postów).
- **TikTok:** [@sputnik_ar](https://www.tiktok.com/@sputnik_ar) - aktywny (6 817 followersów, oznaczony jako medium kontrolowane przez FR).

- **Telegram:** Sputnik_Arabic - aktywny (142 000 subskrybentów).
- **E-mail:** feedback.arabic@sputniknews.com.
- **Numer telefonu:** +7 495 645 6601 (numer jest przypisany do Antona Siergiejewicza Anisimowa, szefa redakcji międzynarodowej Sputnika oraz redaktora naczelnego).
Dodatkowy e-mail: feedback@sputniknews.com.

Skład osobowy:

- **Redaktor naczelny kanału arabskojęzycznego (do 13.02.2023):** Darin (Darina) Achmatowa.
Urodzona 8 listopada 1988 roku, zamieszkała w Moskwie. Znana bardziej jako influencerka niż dziennikarka, co może podważać jej wiarygodność w świecie muzułmańskim. Jej profile w social mediach:
  - **Facebook:** [Darin Ahmatova](#).
  - **Instagram:** [@ladydarin](#).
  - **X (Twitter):** [@Darin_Ah](#).
  - **Telegram:** @ladydarin.
  - **Odnoklassniki:** profile/528269469196.

Darin Achmatowa ukończyła Uniwersytet Patrice'a Lumumby - RUDN, który jest często określany jako „kuźnia rosyjskich agentów wpływu”. Ostatnia wzmianka o jej roli jako redaktorki naczelnej Sputnik Arabic pochodzi z 13 lutego 2023 roku, gdzie wystąpiła na żywo w transmisji kanału telegramowego „Izolenta”.

Charakterystyka treści:

Sputnik Arabic jest silnie zorientowany na przekazywanie prorosyjskiej propagandy w języku arabskim, co czyni go jednym z kluczowych narzędzi wpływu Rosji w regionie MENA. Medium wykorzystuje różne formaty treści, w tym artykuły, wideo oraz interaktywne ankiety, aby promować swoją narrację. Na stronie głównej często publikowane są artykuły, które chwala „sukcesy” rosyjskiej armii w trakcie „specjalnej operacji wojskowej” na Ukrainie (nigdy nie używając terminu „wojna”).

Sputnik Arabic stara się przedstawiać Rosję jako obrońcę wartości konserwatywnych i przeciwwagę dla amerykańskiego imperializmu. W swoich treściach medium wykorzystuje narracje takie jak:

- **USA „podpalają świat”:** Ameryka jest odpowiedzialna za wywoływanie konfliktów globalnych.
- **Rosja jako stabilizator:** Kreml jest przedstawiany jako kluczowy gracz, który zapewnia stabilność i przeciwdziała chaosowi wywołanemu przez USA.
- **Antyamerykańskie sentymenty:** USA są przedstawiane jako „główny wróg” stabilności w regionie, a ich działania są opisywane jako pełne hipokryzji.

Dodatkowo Sputnik Arabic często publikuje ankiety i sondy, które mają potwierdzić „antyamerykańskie” nastawienie odbiorców w regionie, podsycając antyzachodnie sentymenty.

Przykłady tematyczne i narracyjne

1. **Konflikt rosyjsko-ukraiński:** Na stronie można znaleźć liczne artykuły ukazujące „sukcesy” armii rosyjskiej oraz rzekome „zbrodnie wojenne” Ukrainy, które mają uzasadniać rosyjską interwencję.
2. **USA jako wróg:** Przekaz skupia się na przedstawieniu Stanów Zjednoczonych jako „imperialistycznego hegemonu”, który „manipuluje” polityką międzynarodową w celu destabilizacji świata.
3. **Wspieranie proxy na Bliskim Wschodzie:** Sputnik Arabic promuje narracje, które mogą wzmacniać rosyjskie wpływy w regionie MENA, budując tym samym „miękkie proxy” dla realizacji swoich interesów geopolitycznych.

Wnioski:

Sputnik Arabic to medium, które jest silnie związane z rosyjskim aparatem propagandowym i stanowi kluczowe narzędzie wpływu w arabskiej przestrzeni informacyjnej. Medium wykorzystuje swoje treści do szerzenia prorosyjskich narracji, wzmacniania antyamerykańskich i antyzachodnich postaw oraz prezentowania Rosji jako globalnego stabilizatora i obrońcy konserwatywnych wartości.

3. AL-JAZEERA MUBASHER MISR („Al-Jazeera Live: Egypt”)

AL-JAZEERA MUBASHER MISR („Al-Jazeera Live: Egypt”)	
Strona internetowa: <ul style="list-style-type: none"> • @ajmmisr	<p>Al-Jazeera Mubasher Misr była kanałem telewizyjnym należącym do katarskiej sieci Al-Jazeera, uruchomionym w 2011 roku po Arabskiej Wiośnie. Był to kanał siostrzany Al-Jazeera Mubasher, nadawany 24 godziny na dobę na żywo, którego celem było relacjonowanie bieżących wydarzeń z Egiptu, szczególnie w kontekście politycznym i społecznym.</p> <p>Kanał został zamknięty pod koniec grudnia 2014 roku na polecenie rządu prezydenta Abd al-Fattaha el-Sisiego, który oskarżył stację o promowanie narracji Bractwa Muzułmańskiego oraz działania szkodzące bezpieczeństwu narodowemu Egiptu. Wraz z Al-Jazeera Mubasher Misr zamknięto również inne kanały, które zostały oskarżone o wspieranie islamistów, m.in.: Ahrar 25, Al-Yarmuk, Al-Quds, Egypt25, Al-Hafiz i Al-Nas.</p>

Historia i zamknięcie:

Al-Jazeera Mubasher Misr rozpoczęła nadawanie w 2011 roku po Arabskiej Wiośnie, kiedy to w Egipcie doszło do obalenia prezydenta Hosniego Mubaraka. Stacja szybko stała się jedną z głównych platform medialnych, na których można było śledzić na żywo rozwój wydarzeń politycznych i społecznych w Egipcie, w tym protesty, demonstracje oraz zmiany w rządzie.

Zamknięcie kanału nastąpiło w grudniu 2014 roku po oskarżeniach o stronnictwo oraz promowanie agendy Bractwa Muzułmańskiego, do którego doszło po przejęciu władzy przez

el-Sisiego. Zgodnie z rządową narracją, kanał miał działać na szkodę stabilności państwa egipskiego. Kilku dziennikarzy pracujących dla stacji zostało aresztowanych, a reszta stacji zamknięta, co było częścią szeroko zakrojonej kampanii przeciwko mediom wspierającym islamistów oraz krytycznym wobec nowej władzy.

W maju 2022 roku, były dziennikarz Al-Jazeera Mubasher Misr, Ahmed Taha, został skazany na 15 lat więzienia przez sąd egipski za jego działalność dziennikarską. Wyrok ten spotkał się z potępieniem ze strony Al-Jazeera, która w oficjalnym oświadczeniu wezwała do uwolnienia Ahmeda Tahy oraz czterech innych dziennikarzy zatrzymanych przez władze Egiptu: Hishama Abdela Aziza, Bahę El-Din Ibrahima, Ahmeda Al-Najdiego oraz Rabiego Al-Sheikha.

Profile społecznościowe i kanały komunikacji:

- **Strona www:** mubasher-misr.aljazeera.net - obecnie nieaktywna, domena zaparkowana. Ostatni zapis na Wayback Machine z 18 grudnia 2014 roku.
- **YouTube:** [@ajmmisr](https://www.youtube.com/@ajmmisr) - nieaktywny kanał, ostatnie wideo sprzed 8 lat (436 000 subskrybentów, 15 000 materiałów).
- **Facebook:** [facebook.com/ajmmisr](https://www.facebook.com/ajmmisr) - profil nieaktywny, zablokowany.
- **X (Twitter):** [@ajmmisr](https://twitter.com/ajmmisr) - nieaktywny, zaledwie 3 tweety, utworzony w grudniu 2014 roku.
- **E-mail:** lbda3at@aljazeera.net (znaleziony na stronie internetowej).

Analiza treści:

Przegląd dostępnych w archiwum artykułów Al-Jazeera Mubasher Misr sugeruje, że stacja koncentrowała się na raportowaniu bieżących wydarzeń politycznych i społecznych w Egipcie z perspektywy opozycji. Kanał często przytaczał wypowiedzi Ruchu Młodzieżowego 6 Lipca, organizacji przeciwnych przewrotowi wojskowemu oraz stowarzyszeń związanych z byłym prezydentem Muhammadem Mursim i Bractwem Muzułmańskim. Używanie terminologii takich jak „pierwszy prezydent Egiptu wybrany po przewrocie wojskowym”, zamiast typowych zwrotów jak „Prezydent Republiki”, wskazuje na antyrządową retorykę, która mogła być odbierana jako zagrożenie przez władze el-Sisiego.

Znaczenie polityczne i regionalne:

Zamknięcie Al-Jazeera Mubasher Misr miało również wymiar dyplomatyczny, wpisując się w konflikt między Egiptem, Arabią Saudyjską oraz Zjednoczonymi Emiratami Arabskimi a Katar. W 2017 roku doszło do kryzysu dyplomatycznego, kiedy to kilka krajów Zatoki Perskiej zerwało stosunki z Katar, oskarżając ten kraj o wspieranie islamskich grup ekstremistycznych, w tym Bractwa Muzułmańskiego. Zamknięcie Mubasher Misr było jednym z elementów nacisku na Katar, aby ten zmienił swoje polityczne nastawienie i odciął się od islamistów.

Wpływ na sytuację medialną w Egipcie:

Zamknięcie kanału Al-Jazeera Mubasher Misr oraz inne działania przeciwko mediom związanym z opozycją były częścią szeroko zakrojonej kampanii tłumienia wolności prasy w Egipcie po zamachu stanu w 2013 roku. Władze skupiły się na ograniczaniu dostępu do informacji, a zamknięcie stacji związanych z Bractwem Muzułmańskim miało na celu

wyeliminowanie potencjalnych punktów oporu wobec nowej władzy. Ograniczenie działalności mediów opozycyjnych wzmocniło kontrolę rządu nad przestrzenią informacyjną i sprawiło, że praktycznie wszystkie główne media w Egipcie działają zgodnie z linią polityczną rządu el-Sisiego.

Wnioski:

Al-Jazeera Mubasher Misr, jako odnoga katarskiego giganta medialnego Al-Jazeera, była istotnym źródłem informacji i relacji na żywo z Egiptu w trakcie burzliwych przemian politycznych. Stacja była postrzegana przez władze Egiptu jako zbyt blisko związana z Bractwem Muzułmańskim, co doprowadziło do jej zamknięcia. Choć od zamknięcia stacji minęło wiele lat, sytuacja medialna w Egipcie pozostaje trudna, a wolność prasy jest mocno ograniczona przez rząd el-Sisiego.

4. Al-Araby TV

Al-Araby TV	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Al-Araby TV • Al-Araby 2	<p>Al-Jazeera Mubasher Misr była kanałem telewizyjnym należącym do katarskiej sieci Al-Jazeera, uruchomionym w 2011 roku po Arabskiej Wiosnie. Był to kanał siostrzany Al-Jazeera Mubasher, nadawany 24 godziny na dobę na żywo, którego celem było relacjonowanie bieżących wydarzeń z Egiptu, szczególnie w kontekście politycznym i społecznym.</p> <p>Kanał został zamknięty pod koniec grudnia 2014 roku na polecenie rządu prezydenta Abd al-Fattaha el-Sisiego, który oskarżył stację o promowanie narracji Bractwa Muzułmańskiego oraz działania szkodzące bezpieczeństwu narodowemu Egiptu. Wraz z Al-Jazeera Mubasher Misr zamknięto również inne kanały, które zostały oskarżone o wspieranie islamistów, m.in.: Ahrar 25, Al-Yarmuk, Al-Quds, Egypt25, Al-Hafiz i Al-Nas.</p>

Opis i charakterystyka:

Al-Araby TV to kanał telewizyjny oraz portal informacyjny powstały w 2015 roku, mający na celu promowanie panarabizmu oraz prezentowanie perspektywy świata arabskiego. Stacja została uruchomiona początkowo w Londynie, a następnie w 2022 roku przeniosła swoją siedzibę do Kataru. Al-Araby TV jest uważany za przeciwwagę dla Al-Jazeera, z którą jednak łączy ją podobna orientacja w kwestiach politycznych i społecznych. Kanał koncentruje się na dostarczaniu wiadomości oraz reportaży z całego regionu MENA (Bliski Wschód i Afryka Północna), w tym treści dokumentalnych dotyczących konfliktów, kwestii społecznych oraz polityki zagranicznej.

Historia i powiązania:

Al-Araby TV została założona przez Fadaat Media, spółkę powstałą w Dosze w 2012 roku, której właścicielami są osoby związane z Katarczykami oraz Jordańczykami. Projekt telewizyjny został stworzony przez Azmiego Bisharę, izraelskiego Araba i byłego posła do Knesetu z ramienia partii Balad, który po ucieczce z Izraela osiedlił się w Katarze. Al-Araby TV miał początkowo promować idee panarabizmu oraz być przeciwwagę dla Al-Jazeera, która w ocenie części Arabów stała się narzędziem politycznym Kataru.

Właściciele i struktura:

Fadaat Media to główny podmiot zarządzający Al-Araby TV. Spółka odcięła się od bezpośredniego finansowania przez rząd katarski, deklarując, że ma charakter niezależny. Prezesem Al-Araby TV jest Islam Shalaby, natomiast innymi kluczowymi osobami w zarządzie są Jordańczycy Mohammad Almasri oraz Mayeed Dib. Na przestrzeni lat stacja była celem ataków i operacji cyberszpiegowskich, jak np. Project Raven, który był sponsorowany przez Zjednoczone Emiraty Arabskie i realizowany przez byłych oficerów amerykańskich służb.

Działalność internetowa i media społecznościowe:

- **Twitter:** @alarabytv – 9,1 mln obserwujących; @AlarabyTV2 – 166,3 tys. obserwujących.
- **Facebook:** [Al-Araby TV Facebook](#) – 26 mln obserwujących; [Al-Araby TV 2 Facebook](#) – 6,9 mln obserwujących.
- **YouTube:**
  - [@AlarabyTv_News](#) – 7,15 mln subskrybentów, 153 tys. materiałów.
  - [@Alarabytv2](#) – 1,36 mln subskrybentów, 15 tys. materiałów.
- **Instagram:** [@alarabytv](#) – 3,8 mln obserwujących, 55,4 tys. postów; [@alarabytv2](#) – 523 tys. obserwujących, 9,4 tys. postów.
- **TikTok:** @alarabytvnews – 3,1 mln obserwujących.
- **Telegram:** [Al-Araby TV Telegram](#) – 303 tys. subskrybentów.
- **Threads:** @alarabytv.

Kontakt i dane teleadresowe:

- **Adresy e-mail:** info@alaraby.tv, info@alaraby.co.uk, sumaya.mustafa@fadaatmedia.com.
- **Telefony kontaktowe:** +44 20 786 841 65, +44 207 868 4184, +44 1332 989979.

Tematyka i profil przekazu:

Przekaz Al-Araby TV obejmuje głównie wiadomości z regionu MENA, a także tematykę dotyczącą tożsamości arabskiej oraz relacji z Izraelem. Często poruszane są kwestie związane z konfliktem palestyńsko-izraelskim, gdzie narracja kanału określa IDF jako „armię okupanta”, a Palestyńczyków zabitych przez izraelskie siły jako „męczenników”. Treści dokumentalne i reportaże koncentrują się na przedstawianiu brutalności Izraela oraz promowaniu idei panarabizmu i solidarności wśród krajów arabskich. Al-Araby TV prowadzi również własną sekcję „Fact-Checkingu”, której celem jest obalanie fałszywych informacji obecnych w przestrzeni medialnej krajów arabskich. W niektórych przypadkach współpracują z platformą Misbar, należącą do Fadaat Media.

Znaczenie w regionie:

Al-Araby TV jest jednym z najważniejszych panarabskich kanałów telewizyjnych, mającym duży wpływ na kształtowanie opinii publicznej w świecie arabskim. W związku z częstym poruszaniem tematów kontrowersyjnych, kanał był celem cyberataków oraz inwigilacji, co świadczy o jego znaczeniu oraz potencjalnym wpływie na politykę regionalną.

Powiązania i kontrowersje:

Choć Fadaat Media odcina się od jakichkolwiek powiązań z rządem katarskim, liczne źródła wskazują na związki Al-Araby TV z Katarczykami oraz wsparcie prywatnych katarskich inwestorów. Al-Araby TV jest także krytykowana za zbyt bliskie relacje z polityką Kataru oraz Izraela, szczególnie biorąc pod uwagę założyciela Azmiego Bisharę, który był oskarżany w Izraelu o współpracę z Hezbollahem.

Wnioski:

Al-Araby TV jest zatem przykładem dynamicznego medium, które pomimo kontrowersji i związków z Katarczykami, stało się istotnym graczem w regionie MENA, oferując perspektywę panarabską oraz propagując idee solidarności i jedności narodów arabskich.

5. Iqraa TV

Al-Araby TV	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Iqraa TV	<p>Iqraa TV to saudyjski kanał telewizji satelitarnej, założony w 1998 roku przez Saleha Abdullaha Kamela, właściciela Arab Media Corporation. Stacja ma na celu propagowanie wartości islamskich, promowanie edukacji religijnej oraz wspieranie społeczności muzułmańskiej poprzez audycje poświęcone naukom islamskim, życiu społecznemu, a także edukacji religijnej. Iqraa TV wyróżnia się umiarkowaną interpretacją islamu i jest jednym z najważniejszych islamskich kanałów telewizyjnych w świecie arabskim.</p> <p>Iqraa TV początkowo nadawała swoje programy wyłącznie w języku arabskim, koncentrując się na społecznościach muzułmańskich w krajach Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Wraz z rozwojem technologii i wzrostem zainteresowania wartościami islamskimi wśród społeczności muzułmańskich na całym świecie, Iqraa TV poszerzyła swoją działalność o programy w języku angielskim oraz francuskim, docierając do odbiorców w Europie, Ameryce Północnej i Azji.</p>

Struktura właścicielska i zarządzanie:

Właścicielem Iqraa TV jest Arab Media Corporation, kontrolowana przez rodzinę Kamel. Założyciel kanału Saleh Abdullah Kamel zmarł w 2020 roku, a obecnie zarządzanie kanałem jest nadzorowane przez Wahiba Diaba, który pełni funkcję dyrektora generalnego stacji. Imam Qasim Rashid Ahmad, założyciel Al-Khair Foundation współpracuje z Iqraa TV i jest odpowiedzialny za część projektów związanych z edukacją, działalnością charytatywną oraz propagowaniem wartości religijnych.

Działalność międzynarodowa:

Iqraa TV posiada centra produkcyjne w kilku krajach, w tym w Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych i Arabii Saudyjskiej. Kanał jest aktywny na rynku europejskim, skierowany głównie do muzułmańskich społeczności emigracyjnych, co widać w jego programach nadawanych w języku angielskim i francuskim. Iqraa TV ma również szerokie powiązania z organizacjami charytatywnymi, takimi jak Al-Khair Foundation, które prowadzą programy wsparcia dla biednych i potrzebujących społeczności.

Działalność internetowa i media społecznościowe:

- **Strona internetowa:** [Iqraa TV](#) – skierowana głównie do społeczności w Wielkiej Brytanii. Strona pierwotna (iqraa.com) jest obecnie nieaktywna.
- **Facebook:**
  - [Iqraa TV \(profil 1\)](#) – 531 tys. polubień, 571 tys. obserwujących. Aktywność na profilu znacznie spadła od listopada 2022 roku.
  - [Iqraa TV \(profil 2\)](#) – 15 mln polubień, 17 mln obserwujących. Profil nadal aktywny, publikujący treści religijne i społeczne.
  - [Iqraa TV Official](#) – 23 tys. polubień, 25 tys. obserwujących.
- **YouTube:**
  - [Iqraa TV English](#) – 66,4 tys. subskrybentów, 1,5 tys. filmów. Kanał regularnie publikuje treści w języku angielskim.
  - [The Iqraa TV](#) – 66,4 tys. subskrybentów. Ostatni wpis dodany miesiąc temu.
- **Twitter:**
  - [Iqraa TV English](#) – 10,3 tys. obserwujących, ostatni tweet w sierpniu 2022 roku.
  - [Iqraa TV](#) – 232,6 tys. obserwujących, ostatni tweet w listopadzie 2023 roku.
  - [Iqraa TV](#) – 1 222 obserwujących, ostatni tweet w maju 2023 roku.
- **Instagram:**
  - [Iqraa English](#) – 16,3 tys. obserwujących. Aktywność wygaszona.
  - [Iqraa Network](#) – 2,7 mln obserwujących, publikowane głównie filmiki z przekazem religijnym.
- **TikTok:** [Iqraa TV](#) – 6 mln polubień.

Charakterystyka treści:

Iqraa TV oferuje szeroki wachlarz programów religijnych, edukacyjnych oraz społecznych, skierowanych zarówno do dorosłych, jak i do młodszych widzów. Programy obejmują homilie, nauki biblijne, kursy języka arabskiego, programy edukacyjne dla dzieci oraz programy charytatywne. Iqraa TV kładzie nacisk na promowanie islamu jako religii pokoju, dialogu i współpracy społecznej.

Rola w świecie islamskim:

Iqraa TV jest jednym z najważniejszych kanałów promujących wartości religijne w świecie islamskim. Jego umiarkowane podejście do religii oraz szeroka oferta programów edukacyjnych sprawiają, że stacja jest ceniona zarówno **w Egipcie**, jak i wśród muzułmańskich społeczności na całym świecie. Kanał współpracuje z wieloma organizacjami charytatywnymi i edukacyjnymi, takimi jak Al-Khair Foundation, która jest aktywna na polu edukacji, mediów oraz pracy charytatywnej.

Powiązania międzynarodowe:

Iqraa TV współpracuje z wieloma międzynarodowymi partnerami, co sprawia, że jej treści są emitowane nie tylko na Bliskim Wschodzie, ale także w Europie, Ameryce Północnej i Azji. Stacja promuje umiarkowane podejście do islamu i angażuje się w inicjatywy związane z dialogiem międzyreligijnym oraz przeciwdziałaniem ekstremizmowi religijnemu. Przykładem zaangażowania Iqraa TV na arenie międzynarodowej są współpraca z różnymi organizacjami charytatywnymi oraz uczestnictwo w wydarzeniach poświęconych dialogowi międzykulturowemu.

Powiązania z organizacjami charytatywnymi:

Iqraa TV współpracuje z Al-Khair Foundation, organizacją założoną przez Imama Qasima Rashida Ahmada, który pełni również funkcję CEO tej fundacji. Al-Khair Foundation jest zaangażowana w projekty edukacyjne, działania charytatywne oraz propagowanie wartości islamskich w Wielkiej Brytanii i na całym świecie. Imam Qasim Rashid Ahmad współpracuje z Iqraa TV, promując wspólne projekty edukacyjne oraz wsparcie dla społeczności muzułmańskiej w różnych krajach. Ponadto, Imam Qasim jest odpowiedzialny za prowadzenie programów telewizyjnych oraz aktywne zaangażowanie się w rozwój kanału.

Powiązania z Salehem Abdullahem Kamelem i Arab Media Corporation:

Iqraa TV została założona i początkowo finansowana przez Saleha Abdullaha Kamela, jednego z najbogatszych biznesmenów w Arabii Saudyjskiej, który był również właścicielem Arab Media Corporation. Po śmierci Saleha Kamela w 2020 roku zarządzanie stacją przejęła jego rodzina, a nadzór nad programami sprawuje Wahib Diab, dyrektor generalny. Działalność stacji jest finansowana przez fundusze Arab Media Corporation, co pozwala na produkcję wysokiej jakości programów i rozwój działalności w różnych krajach.

Wnioski:

Iqraa TV to jedno z najważniejszych mediów promujących wartości islamskie i propagujących umiarkowane podejście do religii w świecie arabskim i poza nim. Dzięki wsparciu finansowemu Arab Media Corporation oraz zaangażowaniu Saleha Abdullaha Kamela, kanał stał się platformą edukacyjną i religijną dla milionów muzułmanów na całym świecie. Obecnie Iqraa TV działa na arenie międzynarodowej, kierując swoje treści zarówno do muzułmańskich społeczności na Bliskim Wschodzie, jak i w krajach zachodnich. Pomimo nieaktywności na niektórych kanałach social media, Iqraa TV pozostaje jednym z najbardziej wpływowych mediów religijnych, propagując wartości islamskie oraz angażując się w działania charytatywne i edukacyjne.

Chińskie agencje informacyjne

W 2014 roku chińskie agencje informacyjne Xinhua i China Global Television Network (CGTN) otworzyły swoje biura w Kairze, co było efektem szerokich porozumień z egipską Państwową Służbą Informacyjną (SIS). Porozumienia te umożliwiły Chinom ustanowienie silnej obecności medialnej w Egipcie, zapewniając, że chińskie narracje są stale obecne i promowane w kraju. W ramach współpracy chińskie media koncentrują się na promowaniu pozytywnych treści dotyczących sukcesu gospodarczego Chin oraz ich systemu politycznego, jednocześnie unikając tematów wrażliwych takich jak represje wobec mniejszości etnicznych w Chinach.

6. CGTN Arabic

CGTN Arabic (China Global Television Network Arabic)	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> arabic.cgtn.com	<p>CGTN Arabic, wcześniej znany jako CCTV Arabic, jest arabskojęzycznym kanałem telewizyjnym należącym do China Global Television Network (CGTN). Został uruchomiony 25 lipca 2009 roku jako pierwszy arabski kanał chińskiej państwowej grupy medialnej, skierowany do odbiorców w krajach Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Celem powstania kanału było wzmocnienie więzi między Chinami a krajami arabskimi oraz promowanie pozytywnego wizerunku chińskiej polityki, kultury i gospodarki w regionie.</p> <p>CGTN Arabic oferuje szeroki zakres programów informacyjnych i publicystycznych, które obejmują wiadomości, reportaże, rozrywkę oraz treści edukacyjne. Od samego początku kanał jest integralną częścią strategii chińskiej polityki zagranicznej w regionie MENA (Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej), służąc jako narzędzie promocji chińskich interesów gospodarczych i politycznych.</p>

Typ: media państwowe

Język nadawania: arabski

Data uruchomienia: 25 lipca 2009 r.

Właściciel: China Global Television Network (CGTN), spółka zależna China Central Television (CCTV)

Kraj macierzysty: Chiny
Zasięg nadawania: międzynarodowy
Siedziba: Pekin, Chiny

Strategia propagandowa i zakres działań:

CGTN Arabic koncentruje się na przedstawianiu Chin jako wiarygodnego partnera handlowego i politycznego dla krajów arabskich, promując projekty takie jak Inicjatywa Pasa i Szlaku (Belt and Road Initiative). Programy nadawane na kanale prezentują chińską perspektywę na globalne wydarzenia, często krytykując politykę USA i ich sojuszników, a także podkreślają sukcesy Chin w takich dziedzinach jak rozwój gospodarczy, infrastruktura i technologia.

Kanał nadaje wyłącznie w języku arabskim, co umożliwia dotarcie do szerokiej grupy odbiorców w 22 krajach arabskich. Treści informacyjne są regularnie aktualizowane, a programy są powtarzane kilka razy dziennie, aby zapewnić maksymalny zasięg. Dzięki współpracy z lokalnymi mediami oraz rządowymi instytucjami Egiptu takimi jak Państwowa Służba Informacyjna (SIS), CGTN Arabic zyskał dużą widoczność na egipskim rynku medialnym.

Finansowanie i rozwój:

Według raportów medialnych chińskie władze przeznaczyły około 45 miliardów juanów (około 9,5 miliarda dolarów) na rozwój kanału CGTN Arabic, co potwierdza zaangażowanie Pekinu w promowanie chińskich interesów na arenie międzynarodowej. W 2014 roku, razem z agencją Xinhua, CGTN otworzył swoje biura w Kairze, co pozwoliło na jeszcze ściślejszą współpracę z lokalnymi mediami i bezpośrednie dostarczanie treści do egipskich odbiorców.

Wpływ na egipski rynek medialny:

CGTN Arabic odgrywa kluczową rolę w promocji chińsko-egipskich relacji. Dzięki współpracy z egipskimi mediami państwowymi kanał zdołał zbudować silną obecność na lokalnym rynku, promując chińskie inicjatywy i inwestycje, a także prezentując pozytywny wizerunek chińskiego modelu rozwoju gospodarczego i systemu politycznego. Porozumienia z egipską Państwową Służbą Informacyjną (SIS) umożliwiły CGTN i Xinhua udział w szkoleniach dla dziennikarzy oraz współtworzenie lokalnych treści medialnych, które przedstawiają Chiny jako wiarygodnego partnera strategicznego.

Kontrowersje i wyzwania:

CGTN Arabic, podobnie jak inne chińskie państwowe media, jest oskarżany o szerzenie propagandy i manipulowanie treściami w celu promowania interesów Chin. Kanał unika tematów drażliwych takich jak represje wobec Ujgurów w Xinjiangu, ograniczanie swobód obywatelskich w Hongkongu czy kwestia Tajwanu, koncentrując się na przedstawianiu wyłącznie pozytywnych aspektów chińskiej polityki. Treści emitowane przez CGTN Arabic są ściśle kontrolowane przez władze chińskie, co budzi wątpliwości co do obiektywizmu i niezależności redakcyjnej.

Podsumowanie:

CGTN Arabic jest narzędziem chińskiej polityki zagranicznej, które służy jako platforma do promowania chińskich interesów w regionie MENA. Dzięki współpracy z egipskimi mediami oraz strategicznym inwestycjom w infrastrukturę medialną, kanał zyskał dużą widoczność w Egipcie i odgrywa ważną rolę w kształtowaniu wizerunku Chin w świecie arabskim. Jego działalność jest jednak postrzegana jako część większej strategii propagandowej Pekinu, mającej na celu budowanie soft power w krajach Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej.

7. Xinhua Arabic

Xinhua Arabic	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://arabic.news.cn/	<p>Xinhua Arabic to arabskojęzyczna wersja chińskiej państwowej agencji informacyjnej Xinhua, jednego z największych podmiotów medialnych na świecie. Agencja dostarcza wiadomości, analizy polityczne i gospodarcze, które są ściśle powiązane z chińską polityką wewnętrzną i zagraniczną. Jej głównym celem jest promowanie chińskiej perspektywy na wydarzenia międzynarodowe wśród krajów arabskich, w tym w Egipcie.</p> <p>Agencja Xinhua powstała w 1931 roku, a jej arabskojęzyczna wersja zadebiutowała w latach 90., aby wzmocnić chiński przekaz informacyjny w krajach Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Xinhua Arabic odgrywa kluczową rolę w promowaniu chińskiego punktu widzenia na sprawy międzynarodowe, jednocześnie kontynuując szeroką współpracę z lokalnymi mediami jak np. z egipskim Al-Ahram, z którym w 2015 roku podpisała memorandum o współpracy.</p>

Treści i strategia medialna:

Xinhua Arabic koncentruje się na publikowaniu materiałów promujących Inicjatywę Pasa i Szlaku (Belt and Road Initiative), chińską politykę zagraniczną, rozwój gospodarczy, a także współpracę polityczną z krajami arabskimi. Często relacjonuje pozytywne aspekty chińskiego rozwoju infrastrukturalnego, technologicznego i społecznego, kładąc nacisk na współpracę Chin z krajami arabskimi, w tym z Egiptem. Artykuły publikowane przez Xinhua Arabic krytycznie odnoszą się do polityki USA oraz ich sojuszników, starając się podważyć ich wpływy w regionie MENA.

Wpływ i rola w regionie:

Xinhua Arabic jest istotnym narzędziem chińskiej propagandy w Egipcie i szerzej – w regionie Bliskiego Wschodu. Dzięki strategicznej współpracy z egipskimi mediami, agencja wzmocniła swoją pozycję jako wiarygodne źródło informacji, co pozwala na szerokie oddziaływanie na opinię publiczną. W 2014 roku, po otwarciu swojego biura w Kairze, Xinhua Arabic wprowadziła nowe programy współpracy, takie jak *Belt and Road Journalists Exchange Program*. Program ten obejmuje szkolenia oraz wymianę informacji między chińskimi a egipskimi dziennikarzami, co jest częścią chińskiej strategii soft power. W ten sposób agencja stara się budować pozytywny wizerunek Chin oraz promować chińskie narracje w krajach arabskich.

Współpraca i regulacje medialne w Egipcie:

Współpraca Xinhua Arabic z Egipcem jest regulowana przez Państwową Służbę Informacyjną (SIS), która odpowiada za działalność zagranicznych mediów w kraju. Porozumienia zawarte z SIS pozwoliły agencji Xinhua na efektywną działalność medialną i umacnianie wpływów w Egipcie. W ramach tych porozumień chińska agencja zyskała również dostęp do lokalnych platform medialnych, co umożliwia szerokie dotarcie do egipskich odbiorców i promowanie przyjaznych dla Chin treści takich jak pozytywne relacje z Pekinem czy współpraca gospodarcza w ramach Inicjatywy Pasa i Szlaku.

Podsumowanie:

Xinhua Arabic to ważny gracz medialny w regionie Bliskiego Wschodu, który skutecznie promuje chińskie interesy i narracje. Dzięki szerokiej współpracy z egipskimi mediami, agencja ma bezpośredni wpływ na kształtowanie opinii publicznej w Egipcie oraz innych krajach arabskich, co przyczynia się do wzmacniania chińskiej pozycji w regionie.

1.2 Media nietradycyjne

1.2.1 Media afiliowane

Inicjatywy Egipskiego Ministerstwa Informacji

Egipskie Ministerstwo Informacji stara się przyciągnąć młodych influencerów mediów społecznościowych, aby zwerbować ich do udziału w opracowaniu nowej strategii medialnej dla państwa. Minister informacji Osama Heikal ogłosił wprowadzenie nowej strategii rozwoju sektora mediów, która została przedstawiona prezydentowi Abd al-Fattahowi el-Sisiemu. Strategia zakłada zwiększenie roli młodych influencerów w działaniach komunikacyjnych i medialnych kraju.

Ministerstwo uruchomiło nową platformę cyfrową o nazwie „**New Media Ambassadors**”, skierowaną do młodych influencerów na różnych platformach społecznościowych takich jak: Facebook, Instagram, Twitter i YouTube. Celem tej inicjatywy jest włączenie ich w działania rządu na rzecz rozwoju systemu komunikacji i mediów w Egipcie oraz zniwelowanie luki między tradycyjnymi a nowymi narzędziami medialnymi.

New Media Ambassadors:

Inicjatywa ma na celu zaangażowanie młodych twórców internetowych, aby wykorzystać ich wpływ w promocji treści wspierających politykę rządu oraz usprawnić komunikację państwową. Ministerstwo ma nadzieję, że platforma ta umożliwi gromadzenie opinii młodych ludzi oraz pomoże kształtować przekaz medialny zgodny z nowymi trendami i oczekiwaniami młodego pokolenia.

Opinia publiczna:

Program wzbudził pewne kontrowersje i wątpliwości, zwłaszcza wśród przedstawicieli opozycji oraz niezależnych mediów, którzy obawiają się, że może to być kolejny krok w kierunku kontrolowania opinii publicznej oraz ograniczenia wolności słowa w Internecie.

Główni influencerzy w Egipcie

Lista głównych influencerów w Egipcie nie jest tożsama z listą osób współpracujących z rządem. Informacje o najbardziej wpływowych twórcach na Instagramie można znaleźć na stronie: https://influencers.feedspot.com/egyptian_instagram_influencers/

Opublikowana jest tu lista 100 najlepszych egipskich influencerów.

A. Najpopularniejsi YouTuberzy:

1. King Misr (@king-misr)

- **Subskrybenci:** 8,4 mln
- **Opis:** Jeden z najpopularniejszych twórców treści, specjalizujący się w filmach edukacyjnych i rozrywkowych.

2. Nancy Ajram (@nancyajram)

- **Subskrybenci:** 8,2 mln
- **Kategoria:** Muzyka i taniec
- **Opis:** Popularna wokalistka, której treści obejmują głównie muzykę i występy sceniczne

3. Droos Online (@droosonline4u)

- **Subskrybenci:** 8,3 mln
- **Kategoria:** Edukacja
- **Opis:** Kanał edukacyjny, który zyskał dużą popularność dzięki wysokiej jakości lekcjom i samouczkom online.

4. Abdallah Naser (@abdallah_naser)

- **Subskrybenci:** 8,2 mln
- **Opis:** Twórca treści skupiający się na vlogach, aktualnościach oraz omawianiu codziennych tematów.

5. Islam Sobhi (@islam_sobhi)

- **Subskrybenci:** 6,8 mln
- **Kategoria:** Wideo religijne i codzienne vlogi

- **Opis:** Islam Sobhi jest znany z recytacji Koranu oraz tworzenia treści religijnych skierowanych do młodzieży i rodzin

B. Najpopularniejsi influencerzy w Egipcie:

1. Mahmoud Khairy

- **Kategoria:** Motoryzacja
- **Kanał:** „El Souq ma'a Khairy” (The Automotive Market with Khairy)
- **Opis:** Mahmoud Khairy jest jednym z czołowych influencerów motoryzacyjnych w Egipcie, specjalizującym się w recenzjach samochodów i analizach rynku motoryzacyjnego.

2. Ahmed Salma

- **Kategoria:** Kultura i edukacja
- **Kanał:** „Za El Ketab Ma Byeoul” (As the Book Says)
- **Opis:** Ahmed jest znany ze swojego kanału, na którym dzieli się przemyśleniami na temat książek oraz szeroko pojętej edukacji.

3. Mina Bushara

- **Kategoria:** Ekonomia
- **Kanał:** „El Khazna” (The Treasury)
- **Opis:** Mina prowadzi popularny kanał ekonomiczny, na którym omawia zagadnienia związane z gospodarką, finansami oraz inwestycjami.

C. Popularni Blogerzy i Influencerzy na Twitterze i Facebooku:

1. Mohamed ElBaradei

- Były dyrektor Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (IAEA), aktywny na Twitterze, często komentujący sytuację polityczną w Egipcie i regionie.

2. Wael Ghonim

- Aktywista znany z udziału w rewolucji w 2011 roku. Jego konta społecznościowe są miejscem debaty na temat praw człowieka i demokracji w Egipcie.

3. Amr Khaled

- Znany egipski duchowny i aktywista, który łączy kwestie religijne z polityką na swoich kontaktach społecznościowych.

Politycy aktywni w Social Media

A. Politycy rządowi:

1. Prezydent Abdel Fattah el-Sisi

- Posiada oficjalne konta na Facebooku i Twitterze używane do komunikacji z obywatelami i publikacji oficjalnych informacji.
- <https://www.facebook.com/AlSisiofficial>
- <https://x.com/AlSisiOfficial>

2. Mostafa Madbouly

- Premier Egiptu, mianowany przez el-Sisiego, odpowiedzialny za tworzenie rządu i wdrażanie polityki rządowej.

3. Mohamed Zaki

- Minister Obrony, silnie związany z wpływem wojska na politykę Egiptu.

B. Politycy antyrządowi:

1. Mohamed ElBaradei

- Były dyrektor IAEA, liberalny polityk i aktywista, krytyk polityki rządu, szczególnie w zakresie praw człowieka.

2. Hamdeen Sabahi

- Polityk lewicowy, który startował w wyborach prezydenckich w 2012 i 2014 roku. Znany z krytyki rządów el-Sisiego.

3. Ayman Nour

- Liberalny polityk i były kandydat na prezydenta, obecnie przebywa na wygnaniu za granicą z powodu swoich działań opozycyjnych.

C. Nubijscy influencerzy:

1. Rania Salem

- **Konto Instagram:** [@nubiyouth](https://www.instagram.com/nubiyouth)
- **Opis:** Założycielka organizacji NubiYouth, Rania Salem jest aktywistką i promotorką kultury nubijskiej. Jej działalność koncentruje się na ochronie i promowaniu języka nubijskiego oraz wspieraniu młodzieży w globalnych społecznościach nubijskich. NubiYouth organizuje wydarzenia kulturalne oraz projekty edukacyjne, aby połączyć Nubijszyków na całym świecie i podtrzymać ich dziedzictwo.

2. Mohamed Azmy

- **Konto na Facebooku:** [Nubian Union](#)
- **Opis:** Mohamed Azmy jest prawnikiem i przewodniczącym Związku Nubijskiego w Asuanie. Prowadzi aktywne działania na rzecz przywrócenia praw Nubijczyków do ziem przodków oraz organizuje protesty i marsze, aby zwrócić uwagę na problemy marginalizacji Nubijczyków w Egipcie.

3. Nubia Tube

- **Konto na YouTube:** [Nubia Tube](#)
- **Opis:** Nubia Tube jest kanałem na YouTube, który koncentruje się na promowaniu języka i kultury nubijskiej. Publikują treści edukacyjne oraz dokumentują wydarzenia z życia Nubijczyków w Egipcie oraz na całym świecie.

D. Beduińscy influencerzy:

1. Bedouin Association of Sinai

- **Konto Facebook:** [Bedouin Association](#)
- **Opis:** Organizacja działająca na rzecz praw Beduinów w Synaju, skupiająca się na ochronie praw do ziemi, promowaniu kultury beduińskiej oraz wspieraniu lokalnej społeczności w kontekście trudnych relacji z władzami Egiptu.

2. Fatima Imam

- **Opis:** Fatima Imam jest aktywistką działającą na rzecz społeczności nubijskiej i beduińskiej. Jej działalność koncentruje się na walkach o prawa mniejszości w Egipcie oraz na tworzeniu mostów pomiędzy młodymi Nubijczykami a starszym pokoleniem w celu zachowania ich dziedzictwa kulturowego.

Te profile i konta w mediach społecznościowych stanowią kluczową platformę dla Nubijczyków i Beduinów, aby promować swoją kulturę, walczyć o prawa do ziemi oraz budować społeczności zarówno lokalnie, jak i międzynarodowo.

E. Dream TV

Dream TV	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DreamZaman	<p>Dream TV nadaje darmowe treści z zakresu polityki i rozrywki. Przeszła kilka przekształceń, w tym zamknięcie Dream 2 i przekształcenie Dream 1 w Dream TV. Dziś na YouTube.</p> <p>Dream TV była pierwszą prywatną telewizją w Egipcie, założoną w 2002 roku. Początkowo była symbolem liberalizacji mediów, wspierając powstanie ludowe podczas Arabskiej Wiosny w 2011 roku. We wrześniu 2018 roku Bahgat ogłosił współpracę z podmiotem państwowym, co zmniejszyło jej niezależność.</p>

Właściciel:

Ahmed Bahgat, biznesmen i założyciel grupy Bahgat, właściciel kompleksu Dreamland.

Programy: „Al-Ashera Masaan” to najpopularniejszy talk show kanału, skupiający się na sprawach publicznych.

Dane dotyczące kanału na YouTube:

- **Kanał główny:** [DreamZaman](#)
- **Subskrybenci:** 341 tys.
- **Liczba filmów:** 1056
- **Łączna liczba wyświetleń:** 111 227 416
- **Strona internetowa:** [dreamonline.tv](#) (nieaktywna).

1.2.2 Media powiązane z określonymi grupami (politycznymi, religijnymi, etnicznymi)

1. RASSD

RASSD („Obserwacja”)	
<p>Strona internetowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rassd.com	<p>RASSD News Network została założona w 2010 roku jako niezależne medium obywatelskie w formie fanpage'a na Facebooku, w celu relacjonowania wydarzeń w Egipcie. W latach 2011-2012 zyskała dużą popularność, relacjonując rewolucję w Egipcie oraz okres rządów prezydenta Muhammada Mursiego. Była jednym z pierwszych mediów korzystających z technologii społecznościowych do dostarczania informacji bezpośrednio od obywateli.</p> <p>RASSD zaczynała jako platforma dziennikarstwa obywatelskiego, na której uczestnicy rewolucji 2011 roku zamieszczali na żywo informacje o przebiegu wydarzeń. Stacja była na bieżąco aktualizowana, a jej neutralne podejście do publikowanych treści przyniosło jej szeroką popularność. Relacjonowała dojście do władzy prezydenta Mursiego, a następnie krytycznie odnosiła się do przewrotu wojskowego z 2013 roku, co przyczyniło się do jej zamknięcia i szykanowania jej dziennikarzy przez nowy reżim generała Abd al-Fattaha el-Sisiego.</p>

Represje i zamknięcie w 2013 roku:

Po przewrocie w 2013 roku RASSD, jako medium krytyczne wobec nowej władzy i sympatyzujące z demokratycznie wybranym rządem Mursiego, zostało zamknięte na fali represji wymierzonych w opozycję. Wielu dziennikarzy i współpracowników RASSD zostało aresztowanych, a biura stacji zlikwidowano. Część redakcji przeniosła się za granicę, głównie do Londynu oraz Stambułu, gdzie próbowała kontynuować działalność.

Obecna struktura i działalność:

Obecnie RASSD funkcjonuje jako medium internetowe, aktywne na licznych platformach społecznościowych takich jak: Facebook, X (Twitter), YouTube, Instagram, oraz Telegram. Główna strona internetowa to rassd.com, która publikuje wiadomości, artykuły opiniotwórcze oraz materiały śledcze, często krytykujące politykę rządu el-Sisiego oraz prezentujące antyizraelskie i antyzachodnie stanowisko.

Aktywność na platformach społecznościowych

- **Facebook:**
  - o facebook.com/RassdNewsN - 12 mln followersów, aktywny.
  - o facebook.com/rassdstories - 500 000 followersów, aktywny.

- **X (Twitter):**
  - o [@RassdNewsN](#) - 5,34 mln obserwujących, aktywny.
  - o [@Rassd_English](#) - 186 obserwujących, nieaktywny od lipca 2013.
  - o [@RassdEnglish](#) - 131 obserwujących, nieaktywny od września 2013.
- **Instagram:**
  - o [@RassdNewsN](#) - 1,3 mln followersów, aktywny.
  - o [@rassdstories](#) - 145 000 followersów, aktywny.
  - o [@bialmukhtasr1](#) - 20 300 followersów, aktywny.
- **YouTube:**
  - o [RassdNewsN](#) - 1,79 mln subskrybentów, aktywny.
- **Telegram:**
  - RassdNewsN - aktywny.
- **LinkedIn:**
  - [Rassd News Network Ltd](#) - aktywny.

Spółka w Wielkiej Brytanii

RASSD News Network Limited została założona w Wielkiej Brytanii 4 grudnia 2013 roku, tuż po zamknięciu działalności w Egipcie. Spółka została zarejestrowana jako podmiot z ograniczoną odpowiedzialnością, ale działalność zakończyła w maju 2017 roku.

Dyrektorami byli:

- **Amr Darwesh** (ur. 1987, obywatel Egiptu)
- **Khaled Elrobaa** (ur. 1990, obywatel Egiptu)
- **Khaled Noureldin** (ur. 1987, obywatel Egiptu)
- **Khaled Taha** (ur. 1972, obywatel brytyjski)

Obecnie aktywna jest spółka **Rassd News Network Ltd**, założona 21 lutego 2019 roku, w której jedynym udziałowcem i osobą z wpływami jest Khaled Taha (obywatel brytyjski). To sugeruje, że obecna działalność RASSD jest w dużej mierze zarządzana z zagranicy.

Założyciele i dziennikarze

Założycielami RASSD są:

- **Anas Hassan** - opuścił RASSD i Bractwo Muzułmańskie, obecnie pracuje dla Al-Jazeera (Midan),
- **Amr Farraj (vel Farrag)** - szukał azylu w Szwecji,

- Amr Al-Qazaz,
- Khalid Fahim.

Artykuły sugerują również, że współzałożycielem RASSD mógł być **Abdullah Al-Fakharany**, który został aresztowany i postawiony przed sądem po przewrocie wojskowym w 2013 roku. Na stanowisku CEO miał znajdować się **Samhi Mustafa**, który również został aresztowany przez egipskie władze i oskarżony o wspieranie terroryzmu i współpracę z Bractwem Muzułmańskim.

Charakterystyka Przekazu

Treści publikowane przez RASSD są wyraźnie krytyczne wobec rządu el-Sisiego. Na stronie głównej znajduje się wiele materiałów o nepotyzmie i patologiach rządu oraz powiązaniach z Izraelem. Znajdują się tam także treści antyizraelskie i islamistyczne, co może sugerować związki z Bractwem Muzułmańskim.

Podsumowanie

RASSD pozostaje jednym z najważniejszych mediów obywatelskich relacjonujących wydarzenia w Egipcie z perspektywy krytycznej wobec reżimu el-Sisiego. Mimo zamknięcia działalności w Egipcie, medium wciąż aktywnie działa za granicą, publikując treści na różnych platformach społecznościowych. Szeroka obecność w mediach społecznościowych oraz kontynuacja działalności za granicą wskazują na to, że RASSD jest **istotnym źródłem informacji dla opozycji egipskiej i sympatyków Bractwa Muzułmańskiego**.

1.2.3 Media międzynarodowe (pozaeuropejskie, USA, z Afryki itp.)

Media rosyjskie i chińskie, irańskie: Russia News (https://x.com/mog_Russ); China in Arabic (https://x.com/mog_china); Al Alam TV (<https://www.alalam.ir/>);

Media światowe: CNN Arabic (<https://arabic.cnn.com/>); BBC Arabic (<https://www.bbc.com/arabic>); Sky News Arabia (<https://www.skynewsarabia.com/>); France24 Arabic (<https://www.france24.com/ar/>); TV Al Hurra (<https://www.alhurra.com/>), telewizja i strona internetowa finansowana z USA na świat arabski; Radio Sawa (<https://www.radiosawa.com/>) – radio finansowane przez rząd USA i powiązane z telewizją al-Hura (podobnie jak al-Hura jest ogólnoarabskie);

Analizy: Al-Monitor, <https://www.al-monitor.com/> - analizy poświęcone regionowi MENA z podstroną dla Egiptu.

Militarne: Arabian Defence, <https://www.arabiandefence.com> oraz Defense Arabia <https://english.defensearabia.com/> - portale poświęcone sprawom zbrojeniowym w świecie arabskim (j. angielski).

1.3 Cykliczne wydarzenia i eventy

Festiwale kulturowe:

1. **Ramadan (28 lutego - 31 marca 2025)** – Ramadan to najważniejszy i zarazem święty miesiąc w kalendarzu muzułmańskim, obchodzony z postem od wschodu do zachodu słońca. Nie jest festiwalem sensu stricto, lecz okresem duchowej refleksji. Po zakończeniu Ramadanu następuje Eid Al-Fitr, święto, podczas którego Egipcjanie zbierają się na wspólne modlitwy, jedzą tradycyjne potrawy oraz świętują z rodzinami i przyjaciółmi.
2. **Eid al-Fitr (30-31 marca 2025)**
Święto zakończenia Ramadanu. Czas modlitwy, spotkań rodzinnych i rozdawania darów. Dzieci otrzymują małe prezenty pieniężne (Eidi).
3. **Abu Simbel Sun Festival (22 lutego i 22 października)** – Festiwal Słońca w Abu Simbel odbywa się dwa razy w roku i celebruje wschód słońca, który oświetla ściany starożytnej świątyni Ramzesa II, tworząc wyjątkowy spektakl świetlny.
4. **Sham En-Nessim (21 kwietnia 2025)** – Jeden z najstarszych festiwali w Egipcie, który sięga 2700 r. p.n.e. i symbolizuje nadejście wiosny. W trakcie festiwalu ludzie malują jajka i zbierają się nad Nilem lub w parkach, by cieszyć się świeżym powietrzem i jedzeniem.
5. **Eid al-Adha (6-10 czerwca 2025)** – Święto Ofiarowania, obchodzone przez muzułmanów na całym świecie. W Egipcie celebrowane jest modlitwami w meczetach, ofiarami zwierząt oraz spotkaniami rodzinnymi
6. **Nowy Rok Islamski (ok. 27-28 czerwca 2025)**
Obchody Nowego Roku według kalendarza islamskiego. Jest to czas refleksji i modlitwy.

Najważniejsze święta państwowe w Egipcie

1. **Koptyjskie Boże Narodzenie (7 stycznia)**
Święto obchodzone przez koptyjską mniejszość chrześcijańską, które przypada 7 stycznia. Jest to dzień wolny od pracy, w którym rodziny spotykają się na wspólne obchody.
2. **Dzień Rewolucji i Święto Policji (25 stycznia)**
Upamiętnia zarówno rewolucję z 2011 roku, jak i opór policji przeciwko Brytyjczykom w 1952 roku. To ważne święto narodowe, podczas którego odbywają się oficjalne uroczystości.

3. **Dzień Wyzwolenia Synaju (25 kwietnia)**
Upamiętnienie wycofania się wojsk izraelskich z Półwyspu Synaj w 1982 roku. Obchodzony jest jako symbol odzyskania przez Egipt suwerenności nad tym terytorium.
4. **Święto Pracy (1 maja)**
Obchodzone podobnie jak w wielu innych krajach na świecie, święto to jest dniem wolnym od pracy poświęconym pracy i prawom pracowników.
5. **Święto Rewolucji (23 lipca)**
Upamiętnia rewolucję z 1952 roku, która doprowadziła do obalenia monarchii w Egipcie. Jest to jedno z kluczowych świąt państwowych.
6. **Dzień Sił Zbrojnych (6 października)**
Święto upamiętniające początek wojny Jom Kippur w 1973 roku. Odbywają się wtedy defilady wojskowe i inne uroczystości upamiętniające sukcesy armii egipskiej.
7. **Święto 30 czerwca (30 czerwca)**
Obchodzone na pamiątkę obalenia prezydenta Muhammada Mursiego w 2013 roku, które zainicjowało nowe rządy w Egipcie.
8. **Urodziny Proroka Mahometa (Moulid Al-Nabi, 16 września)**
Upamiętnienie narodzin proroka Mahometa, obchodzone z dużą pompą w formie uroczystości religijnych i festiwali ulicznych.

Wydarzenia biznesowe i naukowe:

1. **EgyMedica 2024 (11-13 września)** – Największa wystawa medyczna w Egipcie i Afryce, gromadząca specjalistów z różnych dziedzin medycyny.
2. **Sahara 2024 (15-17 września)** – Największe wydarzenie rolnicze w Egipcie, skupiające się na technologii rolniczej, produkcji żywności oraz hodowli zwierząt.
3. **Print 2 Pack 2024 (8-10 września)** – Targi związane z branżą opakowań i druku, które przyciągają wystawców z różnych części świata.

Inne:

1. **Techne Summit Cairo (25-27 maja 2024)** – Międzynarodowe wydarzenie skupiające się na innowacjach technologicznych oraz rozwoju start-upów w regionie śródziemnomorskim.
2. **Fi Africa (26-28 maja 2024)** – Najważniejsze targi żywności i napojów w Afryce, obejmujące najnowsze technologie związane z przetwórstwem i pakowaniem produktów spożywczych.

Chińskie i rosyjskie:

1. **Forum Medialne w Kairze:** Forum organizowane przez ambasady Rosji i Chin, z udziałem lokalnych mediów i instytucji takich jak RT Arabic, Sputnik Arabic oraz CGTN Arabic. Służy ono promowaniu rosyjskich i chińskich narracji w regionie oraz zacieśnianiu współpracy między mediami z Egiptu, Rosji i Chin.
2. **Egipsko-Rosyjskie Forum Młodzieży:** Wydarzenie mające na celu promocję współpracy edukacyjnej i kulturalnej między Egiptem a Rosją. Odbywa się cyklicznie i obejmuje dyskusje na temat relacji rosyjsko-egipskich oraz promowania pozytywnego wizerunku Rosji w egipskich mediach.
3. **Forum „China-Egypt Media Cooperation”:** Chińskie wydarzenie medialne organizowane przez CGTN Arabic i Xinhua, mające na celu wzmocnienie relacji medialnych między Chinami a Egiptem. Forum to podkreśla znaczenie współpracy w ramach Inicjatywy Pasa i Szlaku oraz promowanie chińskich narracji w mediach egipskich.

1.4 Organizacje pozarządowe i inne niepaństwowe mające wpływ na opinię publiczną

1. National Council for Human Rights (NCHR):

Charakterystyka:

Rządowa organizacja zajmująca się prawami człowieka, która często krytykowana jest za brak niezależności i bliskość z rządem. NCHR promuje oficjalne stanowisko państwa w kwestiach związanych z prawami człowieka i ogranicza działalność niezależnych organizacji.

Wpływ:

NCHR wywiera silny wpływ na kształtowanie opinii publicznej w zakresie praw człowieka, często wspierając rządowe stanowisko i krytykując międzynarodowe organizacje takie jak Amnesty International czy Human Rights Watch.

2. Egyptian Organization for Human Rights (EOHR):

Charakterystyka:

Niezależna organizacja pozarządowa, która monitoruje naruszenia praw człowieka i promuje reformy w zakresie wolności słowa i mediów.

Wpływ:

EOHR jest często krytykowana przez władze, a jej działalność jest ograniczana przez liczne restrykcje i utrudnienia w uzyskaniu finansowania.

1.4.1 Organizacje pozarządowe i inne niepaństwowe mające wpływ na opinie

Organizacje zajmujące się prawami człowieka

1. Egyptian Initiative for Personal Rights (EIPR)

- **Charakterystyka:** EIPR to jedna z najbardziej aktywnych organizacji pozarządowych w Egipcie, koncentrująca się na ochronie praw człowieka, w tym praw ekonomicznych i społecznych, praw mniejszości oraz wolności słowa.
- **Obszary działania:** Monitorowanie naruszeń praw człowieka, prowadzenie kampanii informacyjnych, wsparcie prawne.
- **Strona internetowa:** eipr.org

2. Egyptian Organization for Human Rights (EOHR)

- **Charakterystyka:** Jedna z najstarszych organizacji praw człowieka w Egipcie, monitorująca naruszenia praw obywatelskich.

- **Obszary działania:** Raportowanie przypadków naruszeń, kampanie na rzecz reform prawnych.
- **Strona internetowa:** <http://en.eohr.org/>

3. The Cairo Institute for Human Rights Studies (CIHRS)

- **Charakterystyka:** CIHRS działa na rzecz promocji praw człowieka i wolności obywatelskich w regionie MENA (Bliski Wschód i Afryka Północna).
- **Obszary działania:** Prowadzenie badań, raportów oraz kampanii na rzecz obrony praw człowieka.
- **Strona internetowa:** cihrs.org

4. Human Rights Watch oraz Amnesty International (Oddziały w Egipcie)

- **Charakterystyka:** Międzynarodowe organizacje, które regularnie publikują raporty dotyczące sytuacji praw człowieka w Egipcie.
- **Obszary działania:** Obrona praw człowieka, prowadzenie kampanii międzynarodowych na rzecz reform politycznych i prawnych.
- **Strona internetowa:**
<https://www.amnesty.org/en/location/middle-east-and-north-africa/north-africa/egypt/report-egypt/>

5. Arab Network for Human Rights Information (ANHRI)

- **Charakterystyka:** Organizacja broniąca wolności słowa i dostępu do informacji w Egipcie oraz innych krajach arabskich.
- **Obszary działania:** Ochrona dziennikarzy i blogerów, prowadzenie raportów na temat wolności mediów.
- **Strona internetowa:** www.anhri.info

6. Egyptian Center for Economic and Social Rights (ECESR)

- **Charakterystyka:** Organizacja koncentruje się na prawach ekonomicznych i społecznych.
- **Obszary działania:** Badania i kampanie na temat nierówności społecznych, wsparcie prawne dla pracowników.
- **Strona internetowa:** ecesr.org

Organizacje powiązane z grupami politycznymi, religijnymi i etnicznymi

1. Coptic Evangelical Organization for Social Services (CEOSS)

- **Charakterystyka:** Organizacja powiązana z egipską społecznością koptyjską, koncentrująca się na wsparciu społecznym i gospodarczym.
- **Obszary działania:** Wsparcie ekonomiczne, edukacja oraz programy zdrowotne skierowane do mniejszości koptyjskiej.
- **Strona internetowa:** ceoss.org.eg

2. Al-Azhar University Human Rights Center

- **Charakterystyka:** Centrum praw człowieka powiązane z Uniwersytetem Al-Azhar, zajmujące się promowaniem praw człowieka z perspektywy islamu.
- **Obszary działania:** Szkolenia, edukacja i badania nad prawami człowieka w kontekście religijnym.
- **Strona internetowa:** <https://azhar.edu.eg/>

3. Islamic Relief Worldwide (Oddział w Egipcie)

- **Charakterystyka:** Organizacja charytatywna powiązana z międzynarodową siecią Islamic Relief, koncentrująca się na pomocy humanitarnej i wsparciu społeczności muzułmańskiej.
- **Obszary działania:** Pomoc humanitarna, edukacja, wsparcie dla rodzin.
- **Strona internetowa:** <https://islamic-relief.org/>

Organizacje gospodarcze i biznesowe

1. Egyptian Businessmen's Association (EBA)

- **Charakterystyka:** Organizacja reprezentująca interesy sektora biznesowego, aktywnie angażująca się w dialog z rządem w kwestiach gospodarczych.
- **Obszary działania:** Promocja inwestycji, wsparcie reform gospodarczych.
- **Strona internetowa:** <https://www.eba.org.eg/Main/default.aspx>

2. Chambers of Commerce

- **Charakterystyka:** Sieć lokalnych i międzynarodowych izb handlowych, wspierających rozwój handlu i współpracę gospodarczą.
- **Obszary działania:** Wsparcie przedsiębiorców, rozwój kontaktów międzynarodowych.
- **Strona internetowa:** <https://www.britishchambers.org.uk/stores/egyptian-british-chamber-of-commerce/>

1.4.2 Organizacje zagraniczne wspierane przez rząd innych państw

Organizacje zakładane przez Rosję

1. Russian-Egyptian Friendship Association

- **Charakterystyka:** Organizacja promująca współpracę między Rosją a Egipcem, w tym wymiany kulturalne i gospodarcze.
- **Obszary działania:** Organizacja wydarzeń kulturalnych, wsparcie gospodarcze, rozwój kontaktów politycznych.

2. Rossotrudnichestvo (Russian Cultural Center in Cairo)

- **Charakterystyka:** Rosyjska organizacja wspierająca kulturę i edukację, promująca rosyjski język i kulturę w Egipcie.
- **Obszary działania:** Organizacja kursów językowych, wydarzeń kulturalnych, promocja współpracy naukowej.
- **Strona internetowa:** https://egypt.mid.ru/en/embassy/rtsnk_v_kaire/

3. Egyptian Russian University (ERU)

- **Charakterystyka:** Uczelnia wyższa zlokalizowana na terenie kampusu w mieście Badr. Założona w wyniku porozumienia zawartego z Władimirem Putinem w maju 2005 r.
- **Obszary działania:** Kształcenie w dziedzinie farmacji i inżynierii. Trwają prace nad dodaniem również programu studiów z zakresu inżynierii jądrowej.
- **Strona internetowa:** <https://eru.edu.eg/>

4. Rosyjska szkoła Hurghada

- **Charakterystyka:** Prywatna rosyjska szkoła międzynarodowa w Hurghadzie w Egipcie. Obejmuje ona klasy podstawowe (klasy 1–4) i średnie (klasy 5–11).
- **Obszar działania:** Hurghada nad Morzem Czerwonym. Szkoła jest filią szkoły przy ambasadzie Rosji w Kairze. Z informacji na stronie internetowej placówki wynika, że prawdopodobnie nie działa od roku szkolnego 2017/2018
- **Strona internetowa:** <http://hurghada-school.com/>

Organizacje zakładane przez Chiny

1. Confucius Institute at Cairo University

- **Charakterystyka:** Chińska instytucja promująca naukę języka chińskiego oraz kulturę.
- **Obszary działania:** Edukacja, wymiana kulturalna, promocja współpracy akademickiej.
- **Strona internetowa:**
<https://cu.edu.eg/Cairo-University-Faculty-News-12151.html>

2. China-Arab Research Center on Reform and Development

- **Charakterystyka:** Ośrodek badań politycznych i gospodarczych, promujący chińską politykę reform w krajach arabskich.
- **Obszary działania:** Badania, wymiany akademickie, wsparcie polityczne.
- **Strona internetowa:** <https://fao.shisu.edu.cn/en/c3/3b/c8136a115515/page.htm>

Organizacje zakładane przez Arabię Saudyjską, Iran, Katar

1. Qatar Charity (Oddział w Egipcie)

- **Charakterystyka:** Organizacja charytatywna wspierana przez Katar, oferująca pomoc humanitarną oraz projekty rozwojowe.
- **Obszary działania:** Edukacja, opieka zdrowotna, wsparcie uchodźców.
- **Strona internetowa:** <https://www.qcharity.org/ar/qa>

2. Saudi Fund for Development (SFD)

- **Charakterystyka:** Fundusz rozwoju wspierany przez Arabię Saudyjską, inwestujący w projekty infrastrukturalne oraz rozwój gospodarczy.
- **Obszary działania:** Inwestycje w infrastrukturę, rozwój gospodarczy.
- **Strona internetowa:** <https://www.sfd.gov.sa/en>

3. Al-Mustafa International University (Oddział w Egipcie)

- **Charakterystyka:** Irańska organizacja edukacyjna promująca nauki islamskie i kulturę szyicką.
- **Obszary działania:** Edukacja, badania nad islamem, promocja współpracy religijnej.
- **Strona internetowa:** <https://mou.ir/en/>

Podział według głównych obszarów działalności:

1. **Obrona praw człowieka:** EIPR, EOHR, CIHRS, ANHRI, Human Rights Watch, Amnesty International.
2. **Gospodarka i biznes:** EBA, Chambers of Commerce.
3. **Religia i etniczność:** CEOSS, Islamic Relief Worldwide, Al-Azhar University Human Rights Center.
4. **Pomoc humanitarna:** CARE International, Czerwony Krzyż, Qatar Charity.

1.5 Podmioty gospodarcze mające potencjał wpływu na kształt i dostępność kontentu

1.5.1 Największe egipskie przedsiębiorstwa

1. Commercial International Bank (CIB)

- **Branża:** Bankowość i usługi finansowe
- **Opis:** Największy prywatny bank w Egipcie, mający aktywa o wartości 17,4 miliarda USD i kapitalizację rynkową wynoszącą 4,7 miliarda USD. CIB odgrywa kluczową rolę w sektorze finansowym, będąc wiodącym dostawcą usług bankowych i inwestycyjnych.

2. QNB ALAHLI

- **Branża:** Bankowość i usługi finansowe
- **Opis:** Czołowy bank, który jest jednym z głównych dostawców usług finansowych. Jego udział w rynku i silna pozycja sprawiają, że ma znaczący wpływ na sektor bankowy Egiptu

3. Elsewedy Electric

- **Branża:** Przemysł
- **Opis:** Wiodący producent i dostawca produktów elektrycznych oraz usług przemysłowych. Elsewedy Electric jest ważnym graczem w sektorze energetycznym i infrastrukturalnym.

4. Telecom Egypt

- **Branża:** Telekomunikacja
- **Opis:** Największy dostawca usług telekomunikacyjnych, oferujący szeroką gamę usług zarówno dla klientów indywidualnych, jak i korporacyjnych. Ma kluczowy wpływ na rozwój sektora IT i telekomunikacji w Egipcie.

5. Orascom Construction

- **Branża:** Nieruchomości i budownictwo
- **Opis:** Wiodący gracz w sektorze budowlanym, specjalizujący się w realizacji dużych projektów infrastrukturalnych. Firma ma duże znaczenie w rozwoju infrastruktury i projektów inwestycyjnych.

6. Talaat Moustafa Group Holding (TMG Holding)

- **Branża:** Nieruchomości
- **Opis:** Jeden z największych deweloperów w Egipcie, specjalizujący się w budowie kompleksów mieszkaniowych oraz komercyjnych. Ma duży wpływ na sektor nieruchomości i rozwój urbanistyczny.

7. Egypt Kuwait Holding (EKH)

- **Branża:** Przemysł
- **Opis:** Grupa zajmująca się różnorodną działalnością przemysłową, od petrochemii po energetykę. Jest ważnym partnerem strategicznym w rozwoju sektora energetycznego i przemysłowego w Egipcie.

8. Misr Fertilizers Production Company (MOPCO)

- **Branża:** Chemia i produkcja nawozów
- **Opis:** Czołowy producent nawozów chemicznych, który odgrywa kluczową rolę w sektorze rolniczym w Egipcie.

9. Palm Hills Developments

- **Branża:** Nieruchomości
- **Opis:** Jeden z głównych deweloperów nieruchomości w Egipcie, znany z realizacji dużych projektów mieszkaniowych i komercyjnych.

10. Egyptian International Pharmaceutical Industries Company (EIPICO)

- **Branża:** Farmacja
- **Opis:** EIPICO to wiodący producent farmaceutyczny w Egipcie, zajmujący się produkcją szerokiej gamy leków, zarówno na rynek krajowy, jak i międzynarodowy. Firma specjalizuje się w produkcji leków generycznych i innych preparatów farmaceutycznych, a także w badaniach i rozwoju nowych produktów. Dzięki nowoczesnym zakładom produkcyjnym i dużej skali działalności, EIPICO jest jedną z najważniejszych firm farmaceutycznych w regionie.

1.5.2 Zagraniczne podmioty mające wpływ na gospodarkę Egiptu

1. Saudi Fund for Development (SFD)

- **Kraj:** Arabia Saudyjska
- **Opis:** Fundusz wspierający rozwój infrastrukturalny i społeczny Egiptu poprzez inwestycje w różne sektory gospodarki, w tym energetykę i rolnictwo.

2. China-Arab Research Center on Reform and Development

- **Kraj:** Chiny
- **Opis:** Centrum badań i współpracy, które wspiera projekty reform i rozwój gospodarczy, szczególnie w ramach chińskiej inicjatywy Pasa i Szlaku.

3. Qatar Investment Authority (QIA)

- **Kraj:** Katar
- **Opis:** Fundusz inwestycyjny wspierający liczne projekty w sektorze energetycznym, finansowym oraz nieruchomości w Egipcie.

4. Abu Dhabi Investment Authority (ADIA)

- **Kraj:** Zjednoczone Emiraty Arabskie
- **Opis:** Fundusz, który aktywnie inwestuje w sektor finansowy i nieruchomości, mający znaczący udział w egipskim rynku inwestycyjnym.

Wnioski

- Podmioty te mają istotny wpływ na egipską gospodarkę, nie tylko ze względu na ich finansowe możliwości, ale także przez ich rolę w kształtowaniu polityki gospodarczej, rozwoju infrastruktury oraz międzynarodowej współpracy.

ROZDZIAŁ 2. Nawyki informacyjne społeczeństwa Egiptu

2.1 Nawyki informacyjne społeczeństwa

Egipskie społeczeństwo charakteryzuje się zróżnicowanymi nawykami informacyjnymi, które są kształtowane przez strukturę demograficzną, etniczną oraz religijną kraju. Według szacunków z listopada 2024 roku, populacja Egiptu wynosi około 111,3 miliona osób, co czyni go najbardziej zaludnionym państwem w świecie arabskim oraz na Bliskim Wschodzie i czwartym pod względem liczby ludności na kontynencie afrykańskim (po Nigerii, Etiopii i Demokratycznej Republice Konga). Społeczeństwo jest młode – około 51,2% Egipcjan ma mniej niż 25 lat, a jedynie 4,3% przekroczyło 65. rok życia. Średnia wieku wynosi obecnie 28,8 lat.

Struktura etniczna Egiptu jest stosunkowo jednolita: rdzenni Egipcjanie stanowią około 95% populacji, pozostałe 5% to mniejszości etniczne takie jak: Nubijczycy (ok. 350 tys.), Beduini (ok. 500 tys.), Berberowie z oazy Siwa (ok 250 tys.) i inni. Według CIA World Factbook, 99,7% Egipcjan to obywatele Egiptu, a 0,3% to „inni” (spis powszechny z 2006 r.). Kategoria „inni” dotyczy osób, które nie są obywatelami Egiptu, a przyjeżdżają do Egiptu, aby pracować dla międzynarodowych firm, dyplomatów itp. Istnieją również znaczne mniejszości Beja i Dom. Beja to kuszycka grupa etniczna pochodząca z Pustyni Wschodniej, zamieszkująca obszar przybrzeżny od południowo-wschodniego Egiptu, przez wschodni Sudan po północno-zachodnią Erytreę. W 2023 roku populacja tej grupy liczyła w Egipcie 88 tys. Ludzie Dom przybyli na tereny dzisiejszego Egiptu z Azji Południowej, szczególnie z subkontynentu indyjskiego i wymieszali się z Egipcjanami. Naukowcy sugerują, że ich egipska domieszka sprawiła, że stali się później znani na całym świecie pod potocznym określeniem Cyganie, pochodzącym od słowa Egipcjanin. Ich populacja w Egipcie szacowana jest na 100 tys. w 99% są muzułmanami (sunnici). Zamieszkują Górny Egipt, Kair i Aleksandrię.

Istnieją również grupy uchodźców, składające się głównie z Sudańczyków, a całkowitą liczbę uchodźców szacuje się na około 3-5 milionów (co się zmienia w ostatnim czasie ze względu na działania wojenne w Sudanie), pochodzących z obszarów objętych wojną takich jak Irak, Etiopia, Somalia, Sudan Południowy i Erytrea.

Pod względem religijnym w Egipcie dominują muzułmanie (około 90%), głównie sunnici, natomiast chrześcijanie, w większości Koptowie, stanowią około 10% społeczeństwa.

Młoda struktura demograficzna wpływa na preferencje informacyjne Egipcjan. Młodsze pokolenia, zaznajomione z technologią, częściej korzystają z internetu i mediów społecznościowych jako głównych źródeł informacji. Platformy takie jak Facebook, Twitter czy TikTok są popularne wśród młodych, umożliwiają im szybki dostęp do wiadomości i interakcję

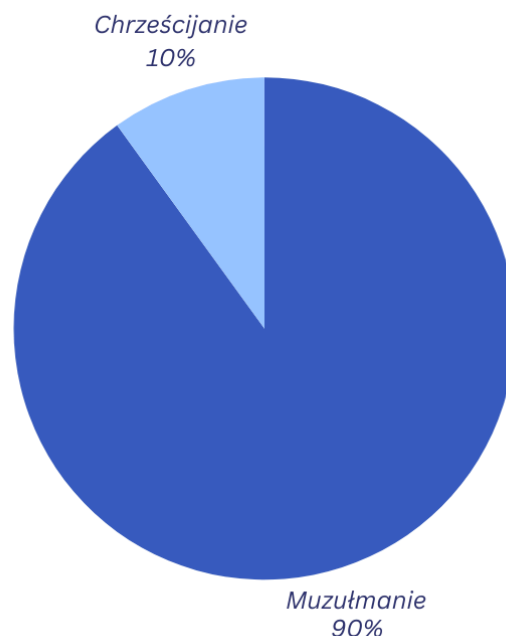
z innymi użytkownikami. Z kolei starsze pokolenia preferują tradycyjne media takie jak telewizja i prasa, które są często kontrolowane przez państwo i prezentują prorządowe treści.

Różnorodność etniczna i religijna również wpływa na nawyki informacyjne. Mniejszości etniczne i religijne, takie jak Koptowie, często poszukują informacji w mediach związanych z ich społecznością, które poruszają specyficzne dla nich kwestie. Media religijne, zarówno muzułmańskie, jak i chrześcijańskie, odgrywają istotną rolę w kształtowaniu opinii wśród swoich wyznawców, dostarczając treści zgodnych z ich wartościami i przekonaniami.

Kontrola państwa nad mediami tradycyjnymi ogranicza dostęp do niezależnych źródeł informacji, co skłania wielu Egipcjan do poszukiwania alternatywnych kanałów komunikacji. Jednakże ograniczenia w dostępie do niezależnych mediów oraz cenzura sprawiają, że społeczeństwo jest podatne na dezinformację i propagandę, zwłaszcza w kontekście polityki zagranicznej. Prorosyjskie i antyzachodnie narracje mogą łatwo zyskać akceptację wśród odbiorców, którzy nie mają dostępu do zróżnicowanych źródeł informacji.

Nawyki informacyjne egipskiego społeczeństwa są kształtowane przez młodą strukturę demograficzną, jednolitą strukturę etniczną oraz zróżnicowanie religijne. Młodsze pokolenia skłaniają się ku nowoczesnym technologiom i mediom społecznościowym, podczas gdy starsze grupy wiekowe pozostają przy tradycyjnych, często kontrolowanych przez państwo źródłach informacji. Różnice religijne wpływają na preferencje mediowe, prowadząc do fragmentacji środowiska informacyjnego i tworzenia specyficznych, lokalnych kanałów komunikacji.

STRUKTURA WYZNANIOWA W EGIPCIE

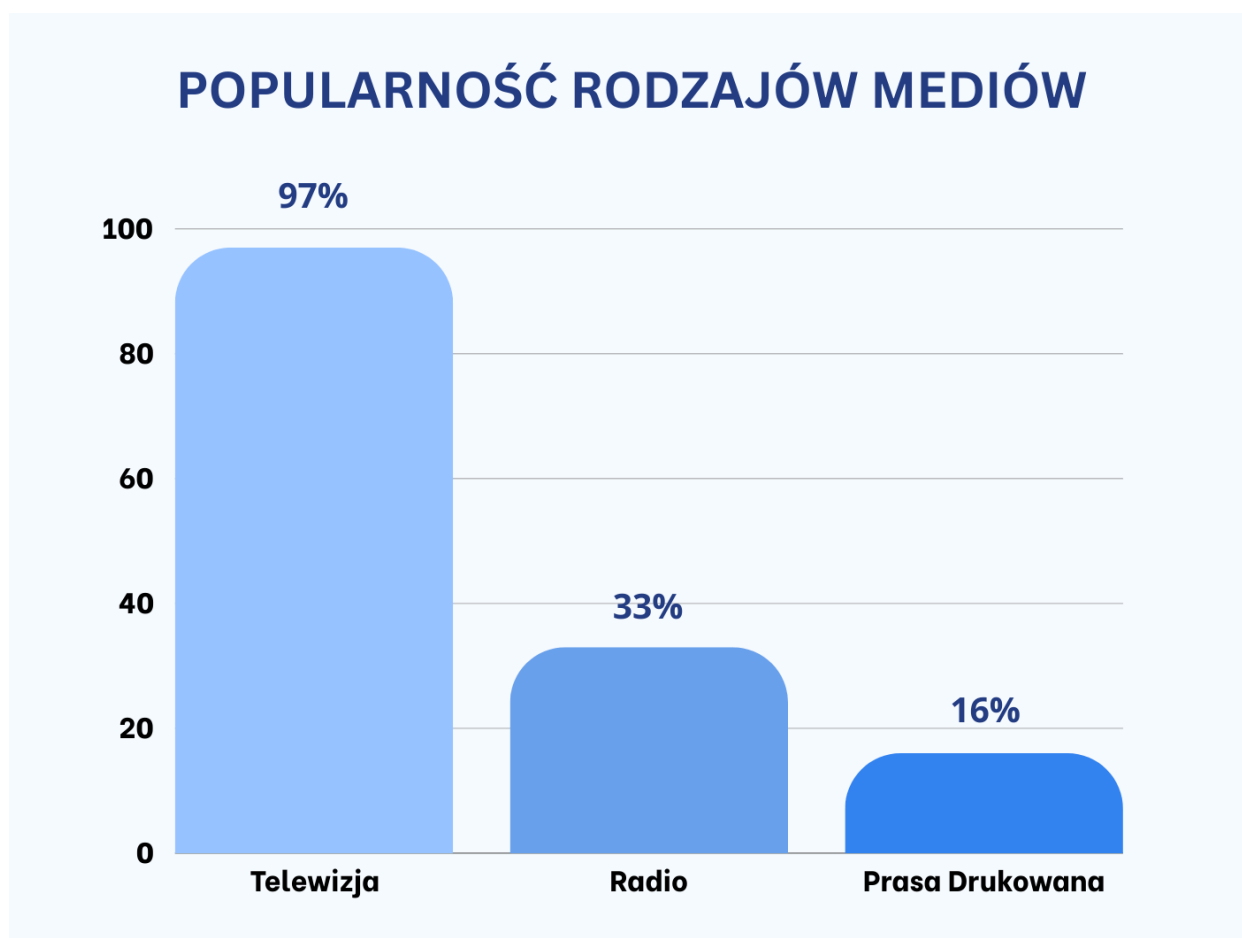
Wykres 1. Struktura wyznaniowa w Egipcie.

2.2 Oglądalność i postrzeganie mediów państwowych

Egipskie środowisko informacyjne charakteryzuje się silną dominacją państwa nad kluczowymi mediami publicznymi oraz systematycznym ograniczaniem działalności niezależnych dziennikarzy. Tradycyjne media, takie jak telewizja, prasa czy radio, nadal odgrywają ważną rolę w przekazywaniu informacji, jednak ich znaczenie stopniowo maleje na rzecz nowoczesnych platform komunikacyjnych, w tym mediów społecznościowych i internetowych serwisów informacyjnych, które zyskują coraz większą popularność, zwłaszcza wśród młodszego pokolenia.

Struktura i kontrola mediów państwowych

Egipskie media państwowe są integralnym elementem systemu informacyjnego kraju, ściśle powiązanych z organami władzy. Ich struktura i sposób zarządzania odzwierciedlają podejście rządu do kontroli przekazu medialnego oraz jego strategii komunikacyjnej, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym.

Wykres 2. Popularność poszczególnych rodzajów mediów w Egipcie.

Egipska Unia Radia i Telewizji (ERTU)

Jednym z kluczowych organów zarządzających mediami państwowymi jest **Egipska Unia Radia i Telewizji (ERTU)**. Instytucja ta odgrywa dominującą rolę w kształtowaniu treści medialnych, nadzorując funkcjonowanie zarówno radia, jak i telewizji.

- **ERTU** zarządza szeroką gamą kanałów telewizyjnych i stacji radiowych, w tym takich jak Nile TV International, który nadaje programy w językach obcych (np. angielskim, francuskim i hebrajskim). Jego głównym celem jest promowanie pozytywnego wizerunku Egiptu za granicą oraz budowanie narracji korzystnej dla polityki rządu.
- Struktura ERTU jest bezpośrednio podporządkowana państwu, co zapewnia władzom pełną kontrolę nad treściami emitowanymi przez te media. Zarząd ERTU jest mianowany przez rząd, co gwarantuje zgodność polityki redakcyjnej z celami władzy.

Ministerstwo Informacji i jego dziedzictwo

Do 2021 roku **Ministerstwo Informacji** pełniło kluczową rolę w nadzorze nad mediami państwowymi. Było odpowiedzialne za strategiczne planowanie przekazu medialnego, regulowanie rynku mediów oraz zapewnianie, że publikowane treści są zgodne z interesami politycznymi państwa.

Chociaż ministerstwo zostało formalnie rozwiązane w 2021 roku, wiele jego funkcji zostało przejętych przez inne instytucje, takie jak:

- **Najwyższa Rada ds. Regulacji Mediów (SCMR)** – organ odpowiedzialny za monitorowanie i regulację mediów w Egipcie. SCMR kontroluje zarówno media państwowe, jak i prywatne, narzucając restrykcyjne przepisy mające na celu ograniczenie treści krytycznych wobec rządu.
- **Narodowa Organizacja ds. Prasy i Narodowa Organizacja ds. Mediów** – te instytucje zarządzają odpowiednio prasą drukowaną i mediami audiowizualnymi. Oba te organy są również kontrolowane przez rząd, co wskazuje na dalsze ograniczenia w zakresie niezależności dziennikarskiej.

Mechanizmy kontroli i wpływu

Rząd Egiptu stosuje szereg mechanizmów zapewniających kontrolę nad mediami państwowymi:

1. **Centralizacja zarządzania** – większość decyzji dotyczących treści, strategii medialnej i polityki informacyjnej jest podejmowana na poziomie rządowym. Redaktorzy naczelni głównych mediów państwowych są często mianowani bezpośrednio przez prezydenta lub jego administrację.
2. **Cenzura i autocenzura** – istnieją formalne i nieformalne mechanizmy cenzury, które ograniczają możliwość publikowania treści krytycznych wobec rządu. Dziennikarze pracujący dla mediów państwowych są świadomi oczekiwań politycznych, co często prowadzi do autocenzury.

3. **Finansowanie** – media państwowe są w dużej mierze finansowane z budżetu państwa, co pozwala rządowi na utrzymanie ich lojalności. Przez dotacje i subsydia władze mogą kształtować priorytety redakcyjne oraz zapewniać, że media te będą realizować określone cele propagandowe.

Międzynarodowy wymiar kontroli

Egipskie media państwowe, takie jak Nile TV International, pełnią również funkcję narzędzia dyplomacji publicznej. Dzięki emisji programów skierowanych do międzynarodowych odbiorców, Egipt stara się promować swoją politykę zagraniczną oraz podkreślać rolę kraju jako lidera stabilności w regionie Bliskiego Wschodu. Jednak ograniczenia finansowe oraz niska jakość niektórych programów sprawiają, że skuteczność tych działań bywa kwestionowana.

Reputacja i wyzwania

Struktura egipskich mediów państwowych, choć zapewnia rządowi pełną kontrolę, wiąże się również z szeregiem wyzwań:

- **Krytyka międzynarodowa** – organizacje takie jak Reporterzy Bez Granic regularnie krytykują Egipt za brak wolności prasy i nadmierną ingerencję państwa w działalność mediów.
- **Niskie zaufanie społeczne** – odbiorcy, zwłaszcza w miastach i wśród młodszych pokoleń, postrzegają media państwowe jako niewiarygodne, co zmniejsza ich skuteczność jako źródła informacji.
- **Konkurencja ze strony mediów niezależnych i społecznościowych** – rosnąca popularność platform takich jak YouTube, Facebook czy Twitter stanowi wyzwanie dla tradycyjnych mediów, które tracą na znaczeniu wśród bardziej wykształconych odbiorców.

Struktura i kontrola egipskich mediów państwowych odzwierciedlają model silnie scentralizowanego systemu medialnego, w którym rząd odgrywa dominującą rolę. Pomimo formalnych zmian, takich jak likwidacja Ministerstwa Informacji, kontrola państwa nad mediami pozostaje niezmiennie silna. Choć media te skutecznie docierają do dużej części społeczeństwa, ich wiarygodność i wpływ są coraz bardziej kwestionowane, szczególnie w dynamicznie zmieniającym się środowisku medialnym.

Egipskie media państwowe odgrywają kluczową rolę w przekazywaniu informacji oraz budowaniu narracji zgodnej z polityką rządu. Każde z nich spełnia określone funkcje i dociera do różnych grup odbiorców, zarówno w kraju, jak i za granicą. Oto szczegółowa analiza ich charakteru i znaczenia.

Al-Ahram to jedna z najstarszych i najbardziej wpływowych gazet w świecie arabskim, założona w 1875 roku. Jest uważana za filar egipskich mediów państwowych i ważny element dziedzictwa kulturowego Egiptu.

- **Charakterystyka:** Gazeta jest znana ze swojego prorządowego stanowiska i lojalności wobec aktualnych władz. Regularnie publikuje artykuły popierające politykę prezydenta Abdela Fattaha el-Sisiego oraz podkreślające sukcesy rządu.
- **Wpływ regionalny:** Dzięki swojej długoletniej historii i szerokiemu zasięgowi, Al-Ahram cieszy się uznaniem w świecie arabskim. Gazeta odgrywa rolę platformy dla prezentowania egipskiego punktu widzenia w sprawach międzynarodowych.
- **Kontrowersje:** Al-Ahram często krytykowana jest za brak niezależności redakcyjnej i publikowanie treści uważanych za propagandowe. Współpraca z mediami rosyjskimi wzbudza dodatkowe kontrowersje, zwłaszcza w kontekście globalnych napięć geopolitycznych.

Al-Gomhuria i Al-Akhbar to dwa główne dzienniki prorządowe, które ściśle współpracują z egipskim rządem w promowaniu jego polityki i działań.

- **Al-Gomhuria:**
  - Jest uznawana za gazetę blisko związaną z egipskimi instytucjami państwowymi. Jej publikacje często podkreślają stabilizującą rolę Egiptu w regionie oraz sukcesy rządu w dziedzinie gospodarki, infrastruktury i bezpieczeństwa.
  - Na jej łamach regularnie publikowane są treści krytykujące politykę zachodnich państw, takich jak USA, co wpisuje się w narrację antyzachodnią promowaną przez rząd.
- **Al-Akhbar:**
  - Specjalizuje się w dostarczaniu codziennych informacji na temat polityki, gospodarki i wydarzeń społecznych. Często eksponuje pozytywne wiadomości o działaniach władz, mające na celu budowanie zaufania obywateli do rządu.
  - Gazeta jest również narzędziem rządu do reagowania na międzynarodową krytykę Egiptu, publikując artykuły obalające zarzuty organizacji praw człowieka.

Nile TV International to państwowy kanał telewizyjny o międzynarodowym zasięgu. Jego głównym celem jest promowanie Egiptu na arenie międzynarodowej oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku kraju w oczach zagranicznych odbiorców.

- **Zakres działania:** Kanał nadaje programy w kilku językach, w tym angielskim, francuskim i hebrajskim. Dzięki temu trafia do szerokiej publiczności, szczególnie w regionie Bliskiego Wschodu, Europy oraz Stanów Zjednoczonych.
- **Treści:** Główne tematy poruszane na Nile TV International obejmują kulturę egipską, dziedzictwo historyczne, politykę zagraniczną oraz inicjatywy rządu na rzecz rozwoju kraju.

Wyzwania:

- Kanał zмага się z ograniczeniami finansowymi, które wpływają na jakość produkcji i atrakcyjność treści.
- Jego oglądalność pozostaje stosunkowo niska, zwłaszcza w porównaniu do popularnych międzynarodowych stacji informacyjnych takich jak Al-Jazeera czy BBC Arabic.

Sawt Al-Umma i El-Fagr to przykłady mniejszych mediów państwowych, które pełnią ważną funkcję w lokalnym krajobrazie informacyjnym.

Sawt Al-Umma:

- Gazeta ta jest znana ze swojej prorządowej linii redakcyjnej. Publikuje głównie treści, które mają na celu wzmacnianie poparcia społecznego dla polityki rządu.
- Sawt Al-Umma często koncentruje się na kwestiach bezpieczeństwa narodowego, podkreślając osiągnięcia władz w walce z terroryzmem i utrzymywaniu stabilności.

El-Fagr:

- Historycznie znana z niezależnego charakteru, gazeta stopniowo zmieniała swoją linię redakcyjną na bardziej prorządową. Obecnie wspiera politykę rządu, szczególnie w kwestiach gospodarczych i infrastrukturalnych.
- El-Fagr często publikuje treści krytykujące opozycję oraz organizacje pozarządowe, oskarżając je o działanie na szkodę interesów narodowych.

Wspólny mianownik: Prorządowy charakter

Wszystkie wymienione media państwowe łączy wspólny mianownik – ich treści są ściśle zgodne z linią polityczną rządu. Wykorzystują różnorodne strategie, aby wzmacniać narrację władzy:

- eksponowanie sukcesów rządu w rozwoju infrastruktury, poprawie sytuacji gospodarczej i zapewnianiu stabilności,
- krytyka przeciwników politycznych, zarówno wewnętrznych, jak i zagranicznych, w celu budowania poczucia jedności narodowej,
- promowanie prorosyjskich i prochińskich narracji, zgodnych z aktualnymi priorytetami geopolitycznymi Egiptu.

Egipskie media państwowe, takie jak Al-Ahram, Al-Gomhuria, Nile TV International, Sawt Al-Umma i El-Fagr, odgrywają kluczową rolę w realizacji polityki informacyjnej rządu. Choć różnią się zasięgiem i charakterem, wszystkie te instytucje wspólnie pracują na rzecz budowania pozytywnego wizerunku władz oraz wspierania ich działań zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym. Pomimo krytyki za brak niezależności, media te pozostają ważnym narzędziem komunikacji w Egipcie.

Oglądalność i zasięg mediów państwowych

Media państwowe w Egipcie, dzięki swojej strukturze i historycznie ugruntowanej pozycji, mają niezwykle szeroki zasięg i pozostają jednym z głównych źródeł informacji dla obywateli. Ich wpływ jest szczególnie widoczny w przypadku telewizji, która dominuje jako medium informacyjne, oraz na obszarach wiejskich, gdzie alternatywne źródła informacji są ograniczone.

Dominacja telewizji jako medium informacyjnego

Według danych z 2019 roku, ponad 97% populacji Egiptu regularnie ogląda telewizję, co czyni ją najważniejszym kanałem komunikacji z obywatelami. Ta imponująca statystyka wskazuje na kluczową rolę mediów audiowizualnych w kształtowaniu opinii publicznej. Według danych Centralnej Agencji Mobilizacji Publicznej i Statystyki (CAPMAS), przeciętny Egipcjanin spędza około 180 minut dziennie na oglądaniu telewizji.

- **Telewizja państwowa:** Media państwowe, takie jak ERTU (Egipska Unia Radia i Telewizji), zarządzają kilkoma kanałami, które oferują szeroką gamę treści – od wiadomości i programów edukacyjnych po rozrywkę. Dzięki temu telewizja państwowa dociera do różnych grup demograficznych.
- **Telewizja na obszarach wiejskich:** Na terenach wiejskich telewizja naziemna jest często jedynym dostępnym medium informacyjnym, co czyni ją niezastąpionym źródłem wiadomości. Mieszkańcy tych regionów, którzy często nie mają dostępu do internetu lub nie korzystają z mediów społecznościowych, są szczególnie podatni na przekaz medialny kontrolowany przez państwo.

Telewizja w Egipcie jest odbierana głównie za pośrednictwem bezpłatnych kanałów satelitarnych, podczas gdy analogowa telewizja naziemna stanowi 41% całkowitej widowni. W 2019 roku egipskie kanały telewizyjne zarejestrowały łącznie 170 000 godzin transmisji.

Radio – zasięg i popularność

Radio pozostaje drugim najczęściej używanym medium w Egipcie, z którego korzysta około 33% populacji.

- **Znaczenie radia na obszarach wiejskich:** Radio, szczególnie lokalne stacje nadawane przez ERTU, odgrywa kluczową rolę w przekazywaniu informacji na obszarach wiejskich i wśród społeczności, które mogą mieć ograniczony dostęp do telewizji.
- **Rola w edukacji i mobilizacji:** W sytuacjach kryzysowych, takich jak klęski żywiołowe, radio pełni funkcję narzędzia szybkiej mobilizacji i edukacji obywatelskiej. Na przykład podczas pandemii COVID-19 stacje radiowe państwowe były jednym z głównych kanałów dystrybucji informacji o środkach bezpieczeństwa.

Spadająca rola prasy drukowanej

Prasa drukowana, choć historycznie odgrywała ważną rolę w informowaniu społeczeństwa, w ostatnich latach traci na znaczeniu. Obecnie z prasy korzysta około 16% populacji, co odzwierciedla globalne trendy przechodzenia na media cyfrowe.

- Prasa państwowa: Gazety takie jak Al-Ahram, Al-Gomhuria i Al-Akhbar wciąż pozostają istotnym narzędziem propagandowym rządu. Dzięki dużemu nakładowi docierają do starszych pokoleń, które są bardziej przyzwyczajone do tradycyjnych form przekazu.
- Zmniejszający się nakład: Chociaż gazety państwowe nadal są powszechnie dostępne, ich nakłady spadają, zwłaszcza w miastach, gdzie mieszkańcy częściej korzystają z mediów społecznościowych i platform informacyjnych online.

Rola mediów państwowych w sytuacjach kryzysowych

Media państwowe, dzięki swojemu zasięgowi, odgrywają kluczową rolę w sytuacjach kryzysowych, takich jak klęski żywiołowe, protesty społeczne czy wydarzenia o charakterze międzynarodowym.

- Oficjalne komunikaty: W sytuacjach takich jak pandemia COVID-19 telewizja i radio były głównymi kanałami informowania społeczeństwa o nowych regulacjach, zasadach sanitarnych i kampaniach szczepień.
- Koordynacja działań kryzysowych: Media państwowe służą również jako narzędzie do koordynacji działań w obliczu kryzysów, takich jak powodzie czy ataki terrorystyczne, przekazując wskazówki i zalecenia dla obywateli.

Media społecznościowe jako wyzwanie dla tradycyjnych mediów

Choć media państwowe zachowują dominację w zasięgu na obszarach wiejskich i wśród starszych odbiorców, dynamiczny rozwój internetu i mediów społecznościowych stanowi wyzwanie dla ich tradycyjnej roli.

- Młodsze pokolenie: Młodszy Egipcjanie, szczególnie ci mieszkający w dużych aglomeracjach miejskich, coraz częściej korzystają z platform takich jak Facebook, Twitter i YouTube jako głównych źródeł informacji. W efekcie wpływ państwowych kanałów informacyjnych maleje w tej grupie.
- Rosnący dostęp do internetu: Wzrost penetracji internetu w Egipcie (około 74% populacji w 2023 roku) umożliwia dostęp do niezależnych źródeł informacji, co z kolei osłabia monopol informacyjny mediów państwowych.

Media państwowe w Egipcie, dzięki swojej szerokiej dostępności, pozostają głównym źródłem informacji dla znacznej części społeczeństwa. Telewizja i radio, szczególnie na obszarach wiejskich, nadal odgrywają dominującą rolę w kształtowaniu opinii publicznej. Jednak rozwój internetu i mediów społecznościowych zmienia nawyki informacyjne młodszych pokoleń, co stawia przed mediami państwowymi wyzwanie dostosowania się do zmieniającego się krajobrazu medialnego. Pomimo tych zmian, dzięki swojej tradycji i szerokiemu zasięgowi, media państwowe pozostają kluczowym elementem systemu informacyjnego Egiptu.

Percepcja mediów państwowych w różnych grupach demograficznych

Percepcja mediów państwowych w Egipcie jest silnie zróżnicowana w zależności od wieku, miejsca zamieszkania i poziomu wykształcenia odbiorców. Różnice te wynikają z dostępu do alternatywnych źródeł informacji, tradycyjnych nawyków konsumpcji mediów oraz poziomu zaufania do instytucji państwowych.

Starsze pokolenia i społeczności wiejskie

Starsze pokolenia oraz mieszkańcy obszarów wiejskich stanowią tradycyjną i lojalną grupę odbiorców mediów państwowych. Ta demograficzna grupa jest głównym adresatem przekazu emitowanego przez państwową telewizję i prasę, które pozostają dla niej kluczowymi źródłami informacji.

- **Szeroka dostępność i brak alternatyw:** Na terenach wiejskich i w społecznościach o niższym poziomie infrastruktury cyfrowej dostęp do telewizji naziemnej i radia jest znacznie łatwiejszy niż do internetu. Media państwowe, dostępne bezpłatnie lub za niewielką opłatą, dominują na tych obszarach, co wzmacnia ich pozycję jako głównego źródła informacji.
- **Zaufanie do tradycyjnych form przekazu:** Osoby starsze, które dorastały w erze przed cyfryzacją mediów, mają tendencję do traktowania mediów państwowych jako wiarygodnego źródła informacji. To zaufanie może być szczególnie widoczne podczas kryzysów, takich jak klęski żywiołowe, problemy gospodarcze czy ważne wydarzenia polityczne, gdzie media państwowe są postrzegane jako głos rządu.
- **Wpływ wykształcenia:** Niższy poziom wykształcenia w społecznościach wiejskich często prowadzi do braku krytycznego podejścia do treści prezentowanych przez media. Informacje nadawane przez państwowe stacje telewizyjne i radiowe są przyjmowane jako autorytatywne i rzetelne, bez głębszej analizy ich wiarygodności.
- **Kontekst sytuacji kryzysowych:** W obliczu kryzysów, takich jak klęski żywiołowe, wydarzenia polityczne czy pandemia COVID-19, media państwowe odgrywają kluczową rolę w dostarczaniu oficjalnych komunikatów. W społecznościach wiejskich i wśród osób starszych ten rodzaj informacji jest postrzegany jako najbardziej wiarygodny, co wzmacnia ich uzależnienie od państwowych źródeł przekazu.

- **Ograniczony dostęp do alternatywnych mediów:** Brak lub niski poziom korzystania z internetu w społecznościach wiejskich ogranicza możliwość korzystania z niezależnych lub międzynarodowych źródeł informacji. Według raportów penetracja internetu na terenach wiejskich jest znacznie niższa niż w miastach, co wpływa na dominację tradycyjnych mediów państwowych.

Młodsze pokolenia i mieszkańcy miast

Młodsze pokolenia, szczególnie te zamieszkujące duże aglomeracje miejskie takie jak Kair, Aleksandria czy Giza, mają diametralnie inne podejście do mediów państwowych. Coraz częściej odchodzą od tradycyjnych źródeł informacji na rzecz mediów cyfrowych i społecznościowych.

- **Dominacja internetu i mediów społecznościowych:** W miastach z wysoką penetracją internetu młodzi ludzie preferują platformy takie jak: Facebook, Twitter, Instagram czy YouTube jako główne źródła informacji. Te platformy umożliwiają szybki dostęp do wiadomości z różnych źródeł, w tym niezależnych, co zaspokaja potrzebę bardziej różnorodnego i wielowymiarowego przekazu.
- **Postrzeganie mediów państwowych jako propagandowych:** Młodsze pokolenia, bardziej krytyczne wobec autorytarnego stylu rządów i ograniczeń wolności prasy, postrzegają media państwowe jako narzędzia propagandowe. Narracje przedstawiane w mediach państwowych, szczególnie dotyczące polityki zagranicznej, są często uważane za stronnicze, na przykład w promowaniu prorosyjskich lub antyzachodnich poglądów.
- **Rosnąca świadomość polityczna:** W wyniku dostępu do globalnych informacji i międzynarodowych mediów takich jak BBC Arabic, Al-Jazeera czy Deutsche Welle, młode pokolenie ma szerszy kontekst porównawczy. To sprawia, że treści publikowane w mediach państwowych są odbierane jako mniej wiarygodne.
- **Zróżnicowane potrzeby informacyjne:** Mieszkańcy miast, zwłaszcza młodzi profesjonaliści oczekują bardziej zróżnicowanych i głębokich analiz społeczno-politycznych, co często nie jest dostępne w państwowych mediach skoncentrowanych na jednowymiarowej promocji polityki rządu.

Zróżnicowanie percepcji na tle wykształcenia i dostępu do technologii

- **Osoby o niższym poziomie wykształcenia:** Ta grupa demograficzna, często związana z obszarami wiejskimi jest bardziej podatna na narracje medialne promowane przez państwowe źródła, które są postrzegane jako wiarygodne i autorytatywne.
- **Osoby wykształcone i zawodowo aktywne:** Wśród tej grupy rośnie sceptycyzm wobec mediów państwowych. Wykształcenie sprzyja krytycznemu myśleniu, co prowadzi do większej potrzeby porównywania informacji z różnych źródeł, zwłaszcza w kwestiach kontrowersyjnych, takich jak prawa człowieka czy polityka międzynarodowa.

Podczas gdy starsze pokolenia i mieszkańcy obszarów wiejskich pozostają wierni mediom państwowym, młodsze pokolenia i mieszkańcy miast odchodzą od nich na rzecz bardziej niezależnych źródeł informacji. Ta demograficzna przepaść odzwierciedla zarówno różnice w dostępie do technologii, jak i zmieniające się potrzeby informacyjne w dynamicznym społeczeństwie egipskim. Media państwowe wciąż odgrywają kluczową rolę w życiu społeczności wiejskich, ale ich wpływ na młodsze pokolenie, które jest bardziej otwarte na alternatywne narracje, wyraźnie maleje.

Zaufanie społeczne i propaganda w egipskich mediach państwowych

Egipskie media państwowe odgrywają istotną rolę w kształtowaniu opinii publicznej, jednak ich wiarygodność i zaufanie społeczne są coraz częściej kwestionowane, zwłaszcza przez młodsze i bardziej wykształcone grupy demograficzne. Silny prorządowy charakter przekazu oraz powtarzalność narracji propagandowych ograniczają ich atrakcyjność dla części społeczeństwa, co wpływa na postrzeganie mediów jako narzędzi jednostronnej manipulacji informacyjnej.

Ograniczone zaufanie wśród wykształconych odbiorców miejskich

Wykształcone grupy społeczne, szczególnie w miastach takich jak Kair czy Aleksandria, są bardziej krytyczne wobec mediów państwowych. W ich oczach media te są postrzegane jako jednostronne, zdominowane przez interesy polityczne rządu i pozbawione niezależności.

- **Jednostronność przekazu:** Egipskie media państwowe koncentrują się na promowaniu osiągnięć rządu oraz przedstawianiu prezydenta Abdela Fattaha el-Sisiego jako lidera gwarantującego stabilność i rozwój. Jednocześnie ignorują lub minimalizują kwestie, które mogą być postrzegane jako porażki lub kontrowersje.
- **Brak różnorodności opinii:** Media państwowe rzadko przedstawiają alternatywne punkty widzenia, co prowadzi do ich postrzegania jako narzędzia propagandowego, a nie platformy do otwartej debaty.
- **Kwestia praw człowieka:** W międzynarodowych raportach Egipt jest regularnie krytykowany za łamanie praw człowieka. Media państwowe nie podejmują tej tematyki lub przedstawiają ją w sposób obronny, co osłabia ich wiarygodność w oczach bardziej świadomych odbiorców.

Prorządowe narracje jako element propagandy

Media państwowe w Egipcie są silnie zaangażowane w propagowanie narracji korzystnych dla rządu. Obejmuje to zarówno sprawy wewnętrzne, jak i kwestie geopolityczne, które są prezentowane w sposób zgodny z interesami politycznymi władz.

- **Wychwalanie działań prezydenta el-Sisiego:** Media państwowe regularnie podkreślają sukcesy prezydenta takie jak rozwój infrastruktury (np. budowa nowej stolicy administracyjnej) czy poprawa bezpieczeństwa. Te narracje mają na celu wzmacnianie wizerunku el-Sisiego jako niezbędnego przywódcy, który zapewnia stabilność w trudnych czasach.

- **Prezentowanie polityki rządu jako jedynej drogi do sukcesu:** Alternatywne rozwiązania lub krytyka działań rządu są marginalizowane, co sugeruje, że polityka prezydenta i jego administracji to jedyna słuszna ścieżka rozwoju.
- Narracje geopolityczne:
  - **Prorosyjskie i prochińskie narracje:** Egipt, rozwijający relacje z Rosją i Chinami, prezentuje te kraje jako strategicznych partnerów wspierających rozwój kraju. Media państwowe często podkreślają sukcesy współpracy, takie jak projekty infrastrukturalne z udziałem Chin czy zakupy sprzętu wojskowego z Rosji.
  - **Krytyka Zachodu:** Narracje antyzachodnie, w tym krytyka USA i Izraela, są stałym elementem przekazu. Egipskie media państwowe oskarżają Zachód o ingerencję w sprawy wewnętrzne Egiptu, a także o prowadzenie polityki, która rzekomo szkodzi stabilności regionu. W ten sposób budują obraz rządu jako obrońcy suwerenności narodowej.

Zaufanie w społecznościach wiejskich i starszych pokoleniach

Pomimo ograniczonego zaufania wśród wykształconych mieszkańców miast, media państwowe cieszą się większym zaufaniem wśród społeczności wiejskich oraz starszych pokoleń. Wynika to z kilku czynników:

- **Długotrwała obecność w tradycyjnych mediach:** Starsze pokolenia, przyzwyczajone do tradycyjnych form przekazu, takich jak telewizja i radio, często postrzegają media państwowe jako jedyne autorytatywne źródło informacji.
- **Brak alternatywnych źródeł informacji:** Na terenach wiejskich dostęp do niezależnych mediów czy internetu jest ograniczony, co sprawia, że media państwowe dominują w krajobrazie informacyjnym.

Narzędzia propagandowe w praktyce

Egipskie media państwowe stosują różnorodne strategie, aby wzmacniać swoje narracje i budować pozytywny wizerunek rządu:

- **Wykorzystanie kryzysów:** Podczas sytuacji kryzysowych, takich jak pandemia COVID-19, media państwowe przedstawiały rząd jako skutecznie radzący sobie z wyzwaniami, podkreślając jednocześnie niepowodzenia innych krajów.
- **Emocjonalny ton przekazu:** Media państwowe często odwołują się do patriotyzmu i poczucia wspólnoty narodowej, eksponując takie hasła jak „Egipt na pierwszym miejscu” czy „Stabilność i rozwój to nasze wspólne cele”.
- **Demonizacja przeciwników:** Krytycy rządu, organizacje praw człowieka czy niezależne media są przedstawiane jako działające na szkodę kraju, co ma na celu zniechęcenie obywateli do poszukiwania alternatywnych źródeł informacji.

Konsekwencje propagandowego charakteru mediów

Propagandowy charakter egipskich mediów państwowych wpływa na ich odbiór w społeczeństwie:

- Malejąca wiarygodność wśród młodszych odbiorców: Młode pokolenie, korzystające z niezależnych źródeł informacji, coraz częściej odrzuca przekaz państwowy jako stronniczy i niewiarygodny.
- Polaryzacja społeczeństwa: Silne prorządowe narracje prowadzą do wzrostu podziałów w społeczeństwie, szczególnie pomiędzy zwolennikami i krytykami rządu.

Egipskie media państwowe są zarówno narzędziem informacji, jak i propagandy. Ich ograniczona wiarygodność wśród młodszych i wykształconych grup demograficznych kontrastuje z wysokim poziomem zaufania w społecznościach wiejskich i wśród starszych odbiorców. Propagandowe treści, skoncentrowane na budowaniu pozytywnego wizerunku rządu, wzmacniają jego pozycję polityczną, ale jednocześnie ograniczają zdolność mediów państwowych do bycia neutralnym źródłem informacji, co w dłuższej perspektywie może osłabiać ich wpływ w dynamicznie zmieniającym się społeczeństwie.

2.3 Oglądalność i postrzeganie mediów innych niż państwowe, w tym mediów partyjnych i religijnych (wyznaniowych)

Egipski krajobraz medialny obejmuje zróżnicowane formy komunikacji, w tym media niezależne, partyjne i religijne, które działają równolegle z dominującymi mediami państwowymi. Choć ich działalność jest ograniczona przez ścisłe regulacje i nadzór władz, pełnią one istotną rolę w dostarczaniu alternatywnych narracji i odpowiadaniu na specyficzne potrzeby wybranych grup społecznych.

Mediów niezależnych w Egipcie jest stosunkowo niewiele, ponieważ przestrzeń medialna jest pod ścisłą kontrolą państwa. Niektóre z nich, szczególnie te związane z opozycją lub ruchami politycznymi, są albo zakazane, albo funkcjonują w formie podziemnej lub w internecie. Media te cieszą się ograniczoną oglądalnością, ale ich treści trafiają do wyselekcjonowanego grona odbiorców, którzy poszukują alternatywnych punktów widzenia.

Media religijne, zarówno muzułmańskie, jak i koptyjskie, są popularne w kręgach wyznaniowych. Ich programy często łączą treści duchowe z informacyjnymi, co sprawia, że odbiorcy darzą je dużym zaufaniem. Jednakże ich przekaz bywa selektywny i zależny od wyznania, co ogranicza ich atrakcyjność dla szerszego grona odbiorców.

Media niezależne

Rola i charakterystyka

Media niezależne w Egipcie, takie jak **Mada Masr**, **Al-Manassa** czy **Al-Shorouk**, są istotnym elementem pluralizmu medialnego, mimo że działają w warunkach ścisłych restrykcji. Ich działalność jest kierowana głównie do młodszych, wykształconych odbiorców, poszukujących krytycznych i analitycznych treści. Publikacje te często poruszają tematy marginalizowane przez media państwowe, takie jak korupcja, prawa człowieka czy nadużycia władzy.

Przykłady mediów niezależnych

1. Mada Masr:

- Skupia się na dziennikarstwie śledczym i krytyce polityki rządu.
- Zyskał uznanie międzynarodowe za publikacje na temat korupcji oraz naruszeń praw człowieka.
- Portal był wielokrotnie blokowany przez władze, a jego dziennikarze poddawani represjom.

2. Al-Manassa:

- Znana z publikacji raportów o naruszeniach praw człowieka i wolności słowa.
- Regularnie zмага się z cenzurą internetową i technologicznymi blokadami.

3. Al-Shorouk:

- Zachowuje bardziej wyważony ton, unikając otwartej konfrontacji z władzami.
- Popularne wśród odbiorców zainteresowanych bardziej obiektywnym podejściem do kwestii politycznych i społecznych.

Postrzeganie i odbiorcy

- Media niezależne cieszą się wysokim uznaniem wśród intelektualistów, studentów i diaspor egipskich.
- Ich zasięg jest jednak ograniczony ze względu na bariery technologiczne i represje polityczne.

Media niezależne w Egipcie napotykać liczne wyzwania, w tym:

- Blokady internetowe: Władze regularnie blokują dostęp do niezależnych portali informacyjnych, co zmusza redakcje do poszukiwania alternatywnych metod dystrybucji treści.
- Aresztowania dziennikarzy: Dziennikarze pracujący dla niezależnych mediów są narażeni na aresztowania i przesłuchania. Przykładem jest zatrzymanie redaktor naczelnej Al-Manassa Nory Younis w 2020 roku.
- Oskarżenia o rozpowszechnianie fałszywych informacji: Władze często oskarżają niezależne media o publikowanie nieprawdziwych wiadomości, co prowadzi do dalszych represji.

Znaczenie dla społeczeństwa

Mimo licznych trudności, media niezależne odgrywają istotną rolę w informowaniu społeczeństwa o kwestiach pomijanych przez media państwowe. Stanowią platformę dla różnorodnych głosów i perspektyw, przyczyniając się do kształtowania bardziej świadomego i zaangażowanego społeczeństwa obywatelskiego.

Media partyjne

Rola i znaczenie

Media partyjne w Egipcie, takie jak Al-Wafd czy Al-Ahali, są przede wszystkim narzędziem komunikacji politycznej swoich ugrupowań. W przeszłości odgrywały kluczową rolę w kształtowaniu debaty publicznej, jednak obecnie ich działalność jest ograniczona zarówno przez regulacje państwowe, jak i brak autonomii finansowej.

Przykłady mediów partyjnych

1. Al-Wafd:

- Powiązany z liberalną partią Wafd.
- Choć formalnie jest niezależny, często wspiera politykę rządu, co podważa jego wiarygodność jako medium opozycyjnego.

2. Al-Ahali:

- Reprezentuje interesy partii lewicowych, takich jak Tagammu.
- Skupia się na kwestiach gospodarczych i problemach społecznych.

Postrzeganie i wpływ

- Media partyjne są postrzegane jako mało wiarygodne z powodu ich powiązań politycznych i braku niezależności.
- Ich oglądalność ogranicza się do sympatyków konkretnych ugrupowań, co sprawia, że mają marginalny wpływ na szeroką opinię publiczną.

Wyzwania i ograniczenia

Media partyjne w Egipcie napotykają liczne wyzwania, w tym:

- Regulacje państwowe: Surowe przepisy ograniczają swobodę wypowiedzi i działalność mediów powiązanych z partiami politycznymi.
- Brak autonomii finansowej: Uzależnienie od finansowania partyjnego ogranicza ich niezależność redakcyjną.
- Ograniczony zasięg: Skierowane głównie do członków i sympatyków partii, co ogranicza ich wpływ na szerszą publiczność.

Przyszłość mediów partyjnych

Aby zwiększyć swój wpływ, media partyjne muszą dążyć do większej niezależności redakcyjnej i finansowej, a także poszerzać zakres poruszanych tematów, aby przyciągnąć szersze grono odbiorców. W obliczu rosnącej konkurencji ze strony mediów niezależnych i cyfrowych, adaptacja do zmieniającego się krajobrazu medialnego jest kluczowa dla ich przetrwania i znaczenia.

Media religijne

Rola i znaczenie

Media religijne, zarówno muzułmańskie, jak i koptyjskie są ważnym elementem egipskiego krajobrazu medialnego. Skupiają się na edukacji duchowej, promowaniu wartości religijnych oraz wspieraniu społeczności wyznaniowych.

Przykłady mediów religijnych

1. Muzułmańskie media religijne:

- **Al-Azhar TV:** Kanał zarządzany przez Uniwersytet Al-Azhar, promujący umiarkowany islam i przeciwdziałający radykalizacji. Cieszy się dużym zaufaniem wśród społeczności muzułmańskiej.
- **Al-Nas TV:** Początkowo kanał muzyczny, który przekształcił się w stację o charakterze religijnym, promującą konserwatywne wartości islamskie. W przeszłości spotykał się z kontrowersjami (Stacja wraz z innymi salafickimi stacjami telewizyjnymi oskarżona została o gościnę dla islamskich szejków i kaznodziejów, którzy nawoływali do przemocy na tle antyszaryckim i religijnym w Egipcie), ale obecnie odgrywa rolę w propagowaniu wartości islamskich.

2. Koptyjskie media religijne:

- **CTV:** Telewizja koptyjska promująca duchowość i kulturę chrześcijańską. Dociera głównie do społeczności koptyjskiej w Egipcie i diasporze.
- **Watani:** Tygodnik podejmujący tematy związane z prawami chrześcijan i dialogiem międzyreligijnym. Publikuje artykuły dotyczące aktualnych wydarzeń, kultury oraz spraw społecznych z perspektywy koptyjskiej.

Postrzeganie i odbiorcy

- Media religijne cieszą się wysokim poziomem zaufania wśród swoich odbiorców, którzy postrzegają je jako autentyczne źródło wiedzy i wsparcia duchowego.
- Ich wpływ jest jednak ograniczony do określonych grup religijnych, co sprawia, że nie mają znaczącego oddziaływania na całą populację.

Wyzwania dla mediów innych niż państwowe

1. Cenzura i represje:

- Media niezależne i partyjne są regularnie poddawane represjom, w tym blokadom internetowym, aresztowaniom dziennikarzy i ograniczeniom finansowym.

2. Brak autonomii finansowej:

- Media partyjne i religijne często polegają na wsparciu swoich organizacji macierzystych, co ogranicza ich niezależność.

3. Ograniczony zasięg:

- W porównaniu z mediami państwowymi, media inne niż państwowe mają ograniczony zasięg, szczególnie na terenach wiejskich i wśród mniej wykształconych odbiorców.

Media niezależne, partyjne i religijne pełnią ważną funkcję w egipskim społeczeństwie, oferując alternatywne źródła informacji i wspierając określone grupy społeczne i wyznaniowe. Ich ograniczony zasięg i wpływ wynikają jednak z barier strukturalnych, represji politycznych oraz specyficznego charakteru odbiorców. Pomimo tych wyzwań pozostają istotnym elementem pluralizmu medialnego w Egipcie, choć ich przyszłość zależy od dalszych zmian politycznych i społecznych w kraju.

2.4 Popularność źródeł internetowych, w tym niezweryfikowanych

Popularność platform społecznościowych jako źródeł informacji w Egipcie

Dominujące platformy

1. Facebook:

- Zasięg: Facebook pozostaje najpopularniejszą platformą społecznościową w Egipcie, z około 45 milionami użytkowników w 2023 roku.
- Wykorzystanie: Służy zarówno użytkownikom prywatnym, jak i organizacjom do publikowania wiadomości, opinii oraz treści promocyjnych.

2. Twitter:

- Zasięg: Według dostępnych danych z 2023 roku, liczba użytkowników to 4,5 mln użytkowników.
- Grupa docelowa: Popularny wśród polityków, aktywistów i dziennikarzy.
- Charakterystyka: Szybkość przekazywania informacji i interakcji sprawia, że jest szczególnie używany podczas kryzysów i wydarzeń politycznych.

3. TikTok:

- Zasięg: Według dostępnych danych z 2023 roku, liczba użytkowników to 20 mln użytkowników.
- Wzrost popularności: Rosnąca popularność wśród młodszych użytkowników, zwłaszcza w zakresie krótkich treści informacyjnych i rozrywkowych.
- Treści edukacyjne: Platforma zyskuje na znaczeniu w dostarczaniu treści edukacyjnych, choć często z niezweryfikowanym przekazem.

4. YouTube:

- Zasięg: Według dostępnych danych z 2023 roku, liczba użytkowników to 40 mln użytkowników.
- Rodzaj treści: Główne źródło dłuższych materiałów wideo, takich jak reportaże, vlogi i analizy.
- Popularni twórcy: Najpopularniejsi twórcy, tacy jak King Misr (8,4 mln subskrybentów) czy Droos Online (8,3 mln subskrybentów), przyciągają miliony widzów.

5. Telegram

- Telegram zyskuje na popularności w Egipcie jako alternatywne źródło informacji, szczególnie wśród młodszych użytkowników poszukujących niezależnych treści.
- Według danych z 2023 roku, Telegram został pobrany około 14,85 miliona razy w Egipcie, co świadczy o jego rosnącym znaczeniu wśród egipskich użytkowników.

Dlaczego użytkownicy wybierają internet jako źródło informacji?

- Szybki dostęp: Informacje pojawiają się w czasie rzeczywistym, co czyni internet idealnym medium dla osób poszukujących aktualności.
- Interaktywność: Możliwość komentowania i dzielenia się treściami buduje poczucie wspólnoty i zaangażowania.
- Alternatywne treści: W porównaniu z mediami państwowymi, internet oferuje dostęp do różnorodnych perspektyw i opinii.

Wyzwania związane z korzystaniem z mediów społecznościowych jako źródeł informacji

- Dezinformacja: Szybkie rozprzestrzenianie się niezweryfikowanych lub fałszywych informacji.
- Cenzura: Władze mogą blokować lub ograniczać dostęp do niektórych treści lub platform.
- Bańki informacyjne: Algorytmy mogą prowadzić do izolacji użytkowników w kręgach o podobnych poglądach, ograniczając ekspozycję na różnorodne informacje.

Platformy społecznościowe odgrywają coraz większą rolę jako źródła informacji w Egipcie, oferując szybki i interaktywny dostęp do różnorodnych treści. Jednakże użytkownicy powinni być świadomi wyzwań związanych z dezinformacją, cenzurą oraz ograniczeniami algorytmicznymi.

Niezweryfikowane źródła informacji i ich wpływ w Egipcie

Charakterystyka

W Egipcie rośnie popularność niezweryfikowanych źródeł informacji takich jak anonimowe blogi, konta w mediach społecznościowych czy niezarejestrowane strony internetowe (z nimi najłatwiej walczyć władzy). Przyciągają one użytkowników alternatywnymi narracjami i treściami, które często są pomijane przez tradycyjne media.

Zalety:

- Dostarczają perspektyw pomijanych przez media głównego nurtu.
- Stanowią przestrzeń dla dyskusji na tematy tabu lub objęte cenzurą.

Zagrożenia:

- Szerzenie dezinformacji, w tym fake newsów.
- Wzrost polaryzacji społecznej spowodowany manipulacyjnymi narracjami.
- Problemy z identyfikacją źródeł informacji, co utrudnia ocenę ich wiarygodności.

Przykłady popularnych dezinformacji

- Fałszywe informacje mające na celu wywołanie paniki lub niezadowolenia społecznego.
- Manipulacyjne interpretacje wydarzeń międzynarodowych np. konfliktów na Bliskim Wschodzie.

Wpływ na społeczeństwo

Niezweryfikowane źródła informacji mogą prowadzić do dezinformacji i wzrostu napięć społecznych. W Egipcie, gdzie media państwowe dominują, alternatywne źródła często stają się platformą dla różnorodnych narracji, co może zarówno wzbogacać debatę publiczną, jak i wprowadzać chaos informacyjny.

Niezweryfikowane źródła informacji w Egipcie mają potencjał do odgrywania roli w kształtowaniu opinii publicznej. Chociaż oferują alternatywne perspektywy, niosą ze sobą ryzyko dezinformacji i polaryzacji społecznej. Kluczowe jest promowanie edukacji medialnej i krytycznego myślenia wśród obywateli, szczególnie młodzieży uniwersyteckiej, aby skutecznie przeciwdziałać negatywnym skutkom niezweryfikowanych informacji.

Media nietradycyjne: Blogerzy, influencerzy, twórcy na YouTube

Afiliowane media i influencerzy:

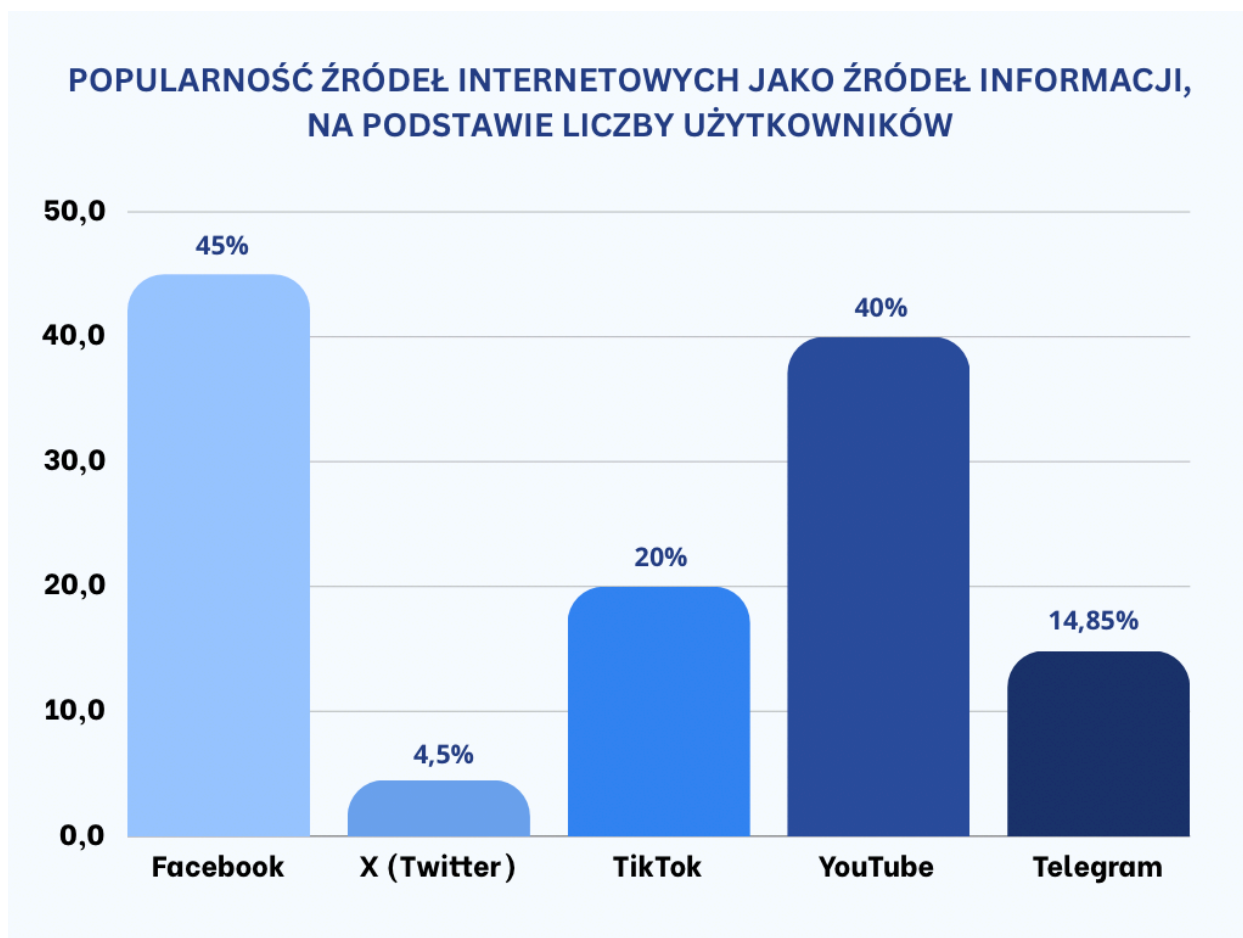
- Egipskie Ministerstwo Informacji współpracuje z młodymi twórcami, aby przeciwdziałać wpływom zagranicznych i niezweryfikowanych treści.

- Platformy takie jak „New Media Ambassadors” są narzędziem do tworzenia pozytywnego wizerunku państwa i obywateli.

Niefiliowane źródła:

- Niezależni blogerzy i twórcy są bardziej krytyczni wobec władz, co czyni ich popularnymi wśród młodzieży poszukującej alternatywnych narracji.
- Kanały takie jak Al-Manassa czy Mada Masr wykorzystują media społecznościowe, aby omijać cenzurę i docierać do odbiorców.

Popularność źródeł internetowych zarówno zweryfikowanych, jak i niezweryfikowanych, odzwierciedla zmieniające się preferencje informacyjne Egipcjan. Choć media cyfrowe otwierają nowe możliwości dostępu do informacji, niosą ze sobą ryzyko szerzenia dezinformacji i manipulacji. W odpowiedzi na te wyzwania, rząd Egiptu stara się wykorzystać rosnący wpływ influencerów i platform społecznościowych, aby ugruntować swoją kontrolę nad narracją medialną. W dłuższej perspektywie kluczowe będzie znalezienie równowagi między wolnością słowa a regulacją treści w internecie.

Wykres 3. Popularność najważniejszych źródeł internetowych.

2.5 Popularność mediów zagranicznych w Egipcie

W Egipcie, gdzie wolność prasy jest ograniczona, wielu obywateli poszukuje alternatywnych źródeł informacji, zwracając się ku mediom zagranicznym. Stacje takie jak: Al Jazeera, BBC Arabic, Deutsche Welle Arabic czy Sputnik Arabic zyskują na popularności, oferując różnorodne perspektywy i analizy.

Rola i popularność mediów zagranicznych

- Al Jazeera: Katarska stacja informacyjna, założona w 1996 roku, cieszy się dużą popularnością w Egipcie. Jej relacje z wydarzeń Arabskiej Wiosny oraz późniejszych zmian politycznych uczyniły ją jednym z głównych źródeł informacji dla egipskich widzów. Mimo krytyki ze strony egipskiego rządu, Al Jazeera pozostaje jednym z najczęściej oglądanych kanałów informacyjnych w regionie, zarówno w telewizji, jak i na platformach cyfrowych.
- BBC Arabic: Brytyjska stacja oferuje szerokie spektrum wiadomości międzynarodowych oraz dogłębne analizy dotyczące sytuacji politycznej w Egipcie i na świecie. Ceniona w Egipcie za neutralność i profesjonalizm, co czyni ją wiarygodnym źródłem informacji wśród egipskiej inteligencji.
- Deutsche Welle Arabic (DW Arabic): Niemiecka stacja cieszy się uznaniem za promowanie wolności słowa i praw człowieka. Jej programy poruszają zarówno kwestie społeczne, jak i polityczne, co przyciąga uwagę młodszych odbiorców. DW Arabic zyskała popularność dzięki swojej obecności w mediach społecznościowych, które są głównym źródłem informacji dla młodego pokolenia.
- Sputnik Arabic: Rosyjska stacja działa jako narzędzie propagandowe Kremla, oferując informacje zgodne z rosyjską narracją, co przyciąga odbiorców szukających alternatywnej perspektywy. Stacja budzi kontrowersje, zwłaszcza w kontekście prorosyjskich narracji dotyczących konfliktów międzynarodowych.

Wpływ rządu Egiptu na dostępność mediów zagranicznych

Egipski rząd podejmuje działania mające na celu ograniczenie wpływu części mediów zagranicznych, oskarżając je o szerzenie dezinformacji oraz ingerencję w sprawy wewnętrzne kraju. Przykładem jest zamknięcie stacji Al-Jazeera Mubasher Misr w 2014 roku, która była oskarżana o promowanie narracji sprzyjającej Bractwu Muzułmańskiemu. Pomimo tych działań, media zagraniczne pozostają szeroko dostępne dzięki platformom cyfrowym, co pozwala obywatelom Egiptu na bezpośredni dostęp do różnorodnych treści informacyjnych. Są jednak media, których obecność jest wspierana przez rząd. Al-Ahram, wiodący dostawca wiadomości w kraju, podpisał oficjalną umowę z rosyjską państwową agencją informacyjną i kolportuje rosyjskie narracje. 24 lipca 2022 roku portal alaraby.co.uk podał, że w związku z wizytą Sergieja Ławrowa w Kairze Służba Wywiadu wydała instrukcję, że we wszystkich relacjach dotyczących wojny Rosji z Ukrainą należy przyjąć optykę rosyjską. Od tej pory źródłem informacji o wojnie na Ukrainie stały się „Sputnik” i „Russia Today”. Dzięki tej umowie, co podał portal euronews.com, Egipt stał się centrum eksportu kampanii dezinformacyjnych wymierzonych w Libię, Sudan i inne kraje regionu. Ponadto, jak podaje portal eureporter.co, media egipskie

publikują treści, które kładą nacisk na wyolbrzymione korzyści płynące z rosyjsko-egipskiego handlu i inwestycji, jednocześnie umniejszając znacznie ważniejszym relacjom egipsko-amerykańskim i egipsko-unijnym.

Kontrowersje i wyzwania

- **Al-Jazeera:** Stacja była wielokrotnie krytykowana za wspieranie polityki Kataru i sprzyjanie islamistycznym ugrupowaniom, co wywołało napięcia między Katarzem a Egiptem. Rząd Egiptu oskarżał ją o promowanie destabilizujących narracji, co doprowadziło do zamknięcia jej lokalnych biur.
- **Sputnik Arabic i CGTN Arabic:** Media te są często postrzegane jako narzędzia propagandy Rosji i Chin, promujące narracje prorosyjskie i prochińskie, jednocześnie krytykując politykę USA oraz innych państw zachodnich. Wpływ tych stacji na opinię publiczną w Egipcie rośnie, co budzi obawy o ich rolę w kształtowaniu prorosyjskich i prochińskich postaw.

2.6 Podatność na informacje „bazarowe”, w tym teorie spiskowe

Egipskie społeczeństwo, zwłaszcza wśród mniej wykształconych warstw, wykazuje znaczną podatność na tzw. informacje „bazarowe”. Plotki i teorie spiskowe rozprzestrzeniają się szybko zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w mediach społecznościowych. Popularność takich informacji wynika z ich sensacyjnego charakteru oraz ograniczonego dostępu do wiarygodnych źródeł informacji.

Przyczyny podatności na teorie spiskowe

- **Niski poziom alfabetyzacji:** Według danych z 2022 roku, wskaźnik alfabetyzacji w Egipcie wynosił 74,5%. Najniższy poziom alfabetyzacji odnotowano wśród osób powyżej 60. roku życia (35,1%), podczas gdy w grupie wiekowej 15-24 lata wskaźnik ten osiągnął 92,2%. Ponadto mieszkańcy obszarów wiejskich mają ograniczony dostęp do wysokiej jakości edukacji w porównaniu z mieszkańcami miast.
- **Ograniczona wolność mediów:** Kontrola państwowa nad mediami prowadzi do poszukiwania alternatywnych źródeł informacji, które nie zawsze są wiarygodne. W takich warunkach plotki i teorie spiskowe łatwo zyskują na popularności.
- **Tradycja ustnego przekazu:** W kulturze egipskiej silnie zakorzeniona jest tradycja przekazywania informacji ustnie, co sprzyja rozprzestrzenianiu się niesprawdzonych wiadomości.

Przykłady popularnych teorii spiskowych

- **Działania międzynarodowe:** Spekulacje dotyczące ingerencji obcych państw w wewnętrzne sprawy Egiptu, często bez dowodów, zyskują na popularności.
- **Tajne operacje rządu:** Pojawiają się teorie sugerujące, że rząd ukrywa pewne informacje przed społeczeństwem lub prowadzi tajne działania na jego szkodę.
- **Wydarzenia religijne i kulturowe:** Interpretacje niektórych wydarzeń jako wynik spisków przeciwko tradycji i religii egipskiej.

Wpływ na społeczeństwo

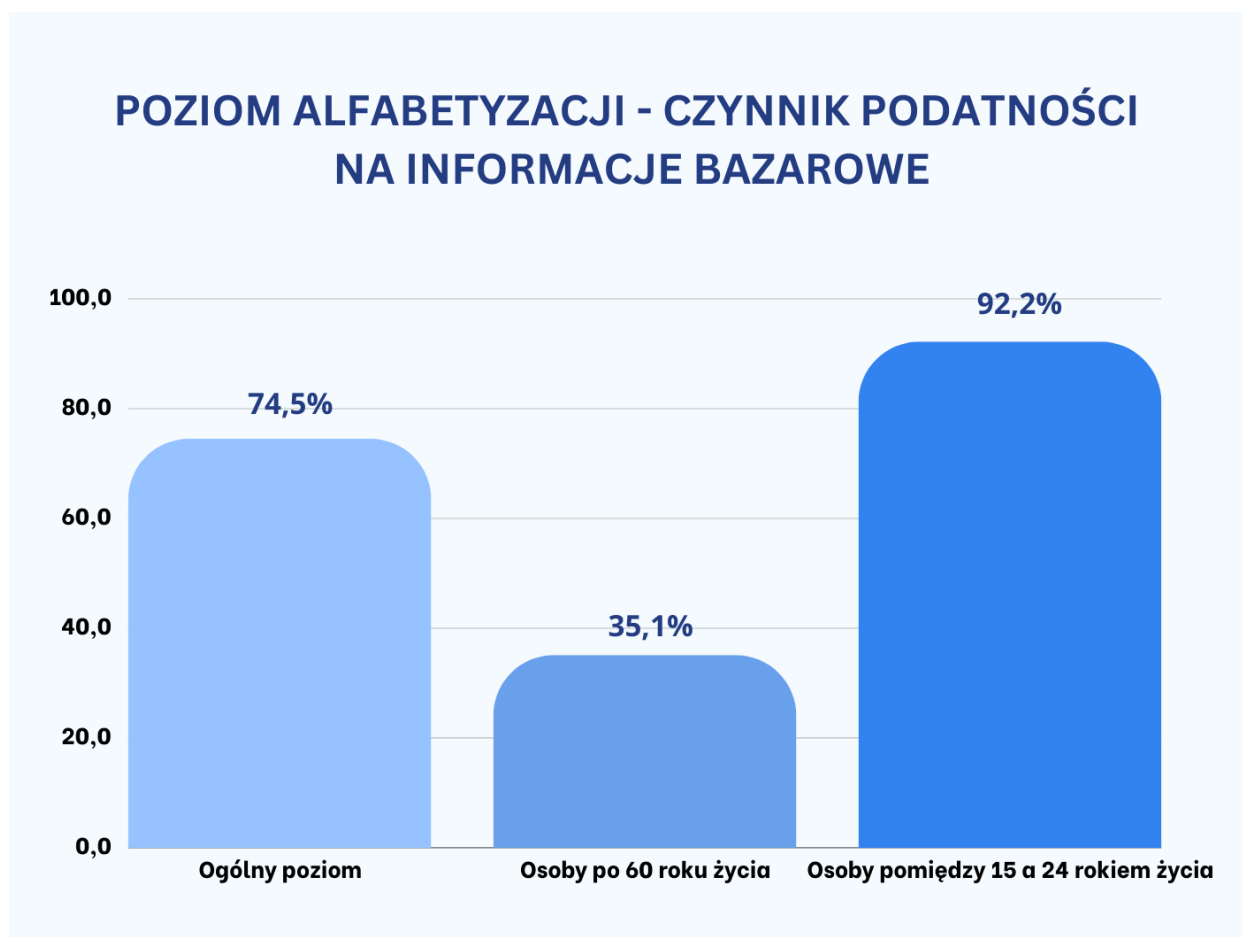
Rozprzestrzenianie się teorii spiskowych prowadzi do dezinformacji i może powodować napięcia społeczne. W skrajnych przypadkach może to prowadzić do nieufności wobec instytucji państwowych i destabilizacji społecznej.

Środki zaradcze

Aby przeciwdziałać rozprzestrzenianiu się teorii spiskowych, konieczne jest:

- **Edukacja:** Promowanie krytycznego myślenia i umiejętności oceny wiarygodności źródeł informacji.
- **Zwiększenie dostępu do rzetelnych informacji:** Ułatwienie obywatelom dostępu do wiarygodnych i niezależnych źródeł wiadomości.
- **Wzmocnienie wolności mediów:** Ograniczenie cenzury i umożliwienie mediom niezależnym swobodnego funkcjonowania.

Podsumowując, podatność na informacje „bazarowe” i teorie spiskowe w Egipcie wynika z kombinacji czynników edukacyjnych, kulturowych i politycznych. Skuteczne przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga kompleksowego podejścia, obejmującego edukację, reformy medialne oraz promowanie transparentności w działaniach instytucji państwowych.

Wykres 4. Poziom alfabetyzacji społeczeństwa Egiptu.

2.7 Uznawanie placówek religijnych jako źródła informacji

Placówki religijne, takie jak meczety i kościoły, odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu opinii publicznej w Egipcie. Dla wielu obywateli, zwłaszcza na obszarach wiejskich, liderzy religijni są autorytetami nie tylko w sferze duchowej, ale także społecznej.

Rola placówek religijnych jako źródła informacji:

- **Autorytet liderów religijnych:** Imamowie w meczetach oraz duchowni w kościołach cieszą się dużym zaufaniem wśród wiernych. Ich opinie i nauki często wpływają na postawy i przekonania społeczności lokalnych.
- **Przekaz treści społecznych i politycznych:** Choć głównym celem placówek religijnych jest edukacja duchowa, często poruszają one również bieżące kwestie społeczne i polityczne. W ten sposób stają się ważnym źródłem informacji dla wielu Egipcjan.

Wpływ na społeczności lokalne:

- **Obszary wiejskie:** Na terenach wiejskich, gdzie dostęp do mediów może być ograniczony, meczety pełnią funkcję głównych ośrodków informacyjnych. Liderzy religijni przekazują tam nie tylko nauki duchowe, ale także informacje o wydarzeniach lokalnych i krajowych.
- **Obszary miejskie:** W miastach, mimo większej dostępności mediów, placówki religijne nadal odgrywają istotną rolę w kształtowaniu opinii publicznej, zwłaszcza wśród osób regularnie uczestniczących w praktykach religijnych.

Potencjalne wyzwania:

- **Tendencyjność przekazu:** Treści przekazywane przez placówki religijne mogą być subiektywne i zależne od interpretacji liderów religijnych. Może to prowadzić do rozpowszechniania jednostronnych informacji.
- **Brak formalnej weryfikacji:** Informacje przekazywane w meczetach i kościołach często nie podlegają formalnej weryfikacji, co może sprzyjać rozprzestrzenianiu nieścisłości lub dezinformacji.

Przykłady wpływu placówek religijnych:

- **Meczet Al-Azhar:** Jako jedno z najważniejszych centrów islamskich na świecie, Al-Azhar odgrywa znaczącą rolę w kształtowaniu opinii muzułmanów w Egipcie. Jego fatwy i oświadczenia często wpływają na postawy społeczne i polityczne.
- **Kościół Koptyjski:** Dla społeczności koptyjskiej Kościół jest nie tylko miejscem kultu, ale także źródłem informacji i wsparcia w kwestiach społecznych i politycznych.

Podsumowując, placówki religijne w Egipcie pełnią ważną funkcję informacyjną, zwłaszcza w społecznościach o ograniczonym dostępie do innych źródeł informacji. Jednakże ze względu na potencjalną subiektywność przekazu istotne jest, aby wierni korzystali również z innych, niezależnych źródeł informacji w celu uzyskania pełniejszego obrazu rzeczywistości.

Najważniejsze wnioski:

Egipskie społeczeństwo charakteryzuje się młodą strukturą wiekową, co silnie wpływa na nawyki informacyjne. Młodsze pokolenia preferują media społecznościowe i platformy internetowe, podczas gdy starsze grupy wiekowe korzystają z tradycyjnych, państwowych mediów. Ten podział generacyjny determinuje sposób dystrybucji i percepcji informacji. Państwowe media, takie jak telewizja, radio i prasa, odgrywają dominującą rolę w dostarczaniu informacji, szczególnie na obszarach wiejskich i wśród mniej wykształconych grup społecznych. Jednak ich silna kontrola przez rząd ogranicza dostęp do niezależnych informacji, co wzmacnia podatność społeczeństwa na propagandę i dezinformację. Media niezależne, choć działają w warunkach ścisłych ograniczeń, stanowią ważny element pluralizmu medialnego, oferując krytyczne spojrzenie na politykę rządu. Jednocześnie media religijne, zarówno muzułmańskie, jak i koptyjskie, pełnią istotną funkcję informacyjną w kontekście duchowym i społecznym, szczególnie na obszarach wiejskich. Internet i media społecznościowe zyskują coraz większą popularność jako główne źródło informacji, szczególnie wśród młodszych użytkowników. Platformy takie jak Facebook, Twitter, TikTok czy Telegram odgrywają istotną rolę w dostarczaniu treści, ale równocześnie stwarzają ryzyko szybkiego rozprzestrzeniania się niezweryfikowanych informacji i teorii spiskowych. Ograniczona wolność mediów, niski poziom alfabetyzacji oraz tradycja ustnego przekazu sprzyjają rozpowszechnianiu niesprawdzonych informacji i teorii spiskowych. Zjawisko to jest szczególnie widoczne wśród mniej wykształconych grup społecznych. Placówki religijne, takie jak meczety i kościoły, stanowią znaczące źródło informacji dla społeczności lokalnych, szczególnie w regionach o ograniczonym dostępie do mediów tradycyjnych lub internetowych. Ich przekaz bywa jednak subiektywny i zależny od interpretacji liderów religijnych. Egipskie media państwowe, pomimo szerokiego zasięgu, tracą wiarygodność wśród młodszych i wykształconych odbiorców. Alternatywne źródła informacji, takie jak media niezależne, zagraniczne czy cyfrowe, mają ograniczony wpływ z powodu cenzury i represji, co utrudnia budowanie zróżnicowanego środowiska informacyjnego. Media zagraniczne, takie jak Al Jazeera, BBC Arabic czy Deutsche Welle Arabic, stanowią alternatywne źródło informacji dla Egipcjan, szczególnie tych poszukujących niezależnych analiz i opinii. Ich wpływ jest jednak ograniczany przez działania władz Egiptu, które wspierają rosyjskie media dezinformacyjne.

ROZDZIAŁ 3. Uwarunkowania społeczne i kulturowe

Egipt, położony w strategicznym punkcie na skrzyżowaniu Afryki i Bliskiego Wschodu, posiada wyjątkowe dziedzictwo kulturowe, kształtujące jego społeczeństwo przez tysiąclecia. Historia tego kraju obejmuje okres starożytnej cywilizacji faraonów, okresy dominacji grecko-rzymskiej, panowania islamu, a także współczesne przemiany społeczne i kulturowe. W niniejszej pracy analizuję główne determinanty społeczne i kulturowe wpływające na życie współczesnych Egipcjan, uwzględniając zarówno ich historyczne korzenie, jak i wyzwania współczesności. Analiza uwzględnia relacje między religią, strukturą społeczną, procesami urbanizacyjnymi oraz globalizacją, w kontekście ich oddziaływania na kulturę i życie społeczne.

3.1 Dziedzictwo historyczne i jego wpływ na kulturę

3.1.1 Starożytny Egipt jako Fundament Kulturowy

Starożytny Egipt, z jego monumentalnymi osiągnięciami architektonicznymi, systemem wierzeń i strukturami społecznymi, stanowił model funkcjonowania państwa. Piramidy w Gizie, Świątynia w Karnaku czy Dolina Królów pozostają nie tylko atrakcjami turystycznymi, ale również żywym symbolem narodowej tożsamości.

- **System wierzeń:** Religia starożytnego Egiptu, oparta na politeizmie i kulcie zmarłych, wpłynęła na rozwój rytuałów i struktur społecznych. Rola kapłaństwa w ówczesnym życiu publicznym miała analogię w późniejszych instytucjach religijnych islamu.
- **Hierarchia społeczna:** Faraon jako boski władca nadawał sens hierarchicznej strukturze społeczeństwa. Współczesne społeczeństwo egipskie, mimo przejścia do nowoczesnych form rządzenia, zachowuje pewne elementy tej hierarchii, zwłaszcza w wiejskich społecznościach.

3.1.2 Dziedzictwo okresu islamskiego i koptyjskiego

Po okresie starożytnym Egipt stał się integralną częścią świata arabskiego, przyjmując islam jako dominującą religię. Dziedzictwo koptyjskie, które przetrwało jako odrębny nurt chrześcijaństwa, pozostaje świadectwem różnorodności religijnej kraju.

- **Islam:** Przyjęcie islamu przekształciło strukturę prawną i społeczną Egiptu. Prawo szariatu wpłynęło na normy społeczne, a także na organizację rodziny i system edukacji.
- **Chrześcijaństwo koptyjskie:** Koptyjski Kościół Ortodoksyjny, zakorzeniony w okresie rzymskim, odegrał istotną rolę w kształtowaniu tożsamości religijnej mniejszości egipskiej. Koptyjskie freski, architektura kościołów i muzyka sakralna są przykładami trwałości tego dziedzictwa.

3.1.3 Religia jako fundament kultury współczesnej

Islam w życiu codziennym:

Islam w Egipcie wpływa na niemal każdy aspekt życia społecznego. Od prawa rodzinnego po edukację i normy zachowań publicznych, religia ta wyznacza standardy funkcjonowania w społeczeństwie.

- **Rytuály religijne:** Pięć filarów islamu, w tym modlitwa (salah) i post (sawm), integrują społeczność i wzmacniają poczucie przynależności.
- **Rola instytucji religijnych:** Uniwersytet Al-Azhar w Kairze, jedno z najstarszych islamskich centrów naukowych, odgrywa kluczową rolę w propagowaniu edukacji religijnej.

Islam ma wielowymiarowy wpływ na wrażliwość psychologiczną Egipcjan. Dostarcza ram kulturowych i moralnych, które kształtują tożsamość i zachowania jednostek. Chociaż oferuje wiele pozytywnych aspektów, takich jak wsparcie społeczne i mechanizmy radzenia sobie ze stresem, może również prowadzić do wyzwań, zwłaszcza w kontekście modernizacji i globalizacji. Zrozumienie tego wpływu jest kluczowe dla identyfikacji wrażliwości psychologicznych w społeczeństwie egipskim.

Przynależność do wspólnoty muzułmańskiej wzmacnia poczucie jedności i solidarności Egipcjan, co może pozytywnie wpływać na uwarunkowania psychologiczne poprzez redukcję poczucia izolacji.

Normy i wartości społeczne: Islam ukonstytuował w Egipcie konkretne normy i wartości, które regulują zachowanie jednostek. Te normy wpływają na wrażliwość psychologiczną poprzez kształtowanie poczucia obowiązku, moralności i odpowiedzialności wobec innych. Na przykład duży nacisk kładzie się na szacunek dla rodziny, gościnność i wsparcie dla potrzebujących.

Praktyki religijne i duchowość: Regularne praktyki religijne Egipcjan, takie jak modlitwa, post czy uczestnictwo w świątkach religijnych, mają wpływ na stan emocjonalny jednostki. Mogą one dostarczać poczucia spokoju, celowości i przynależności. Duchowość w Islamie może być źródłem wsparcia w trudnych momentach, oferując mechanizmy radzenia sobie ze stresem i niepewnością.

Edukacja religijna: Edukacja religijna odgrywa ważną rolę w kształtowaniu światopoglądu i wartości od najmłodszych lat. Nauka Koranu i zasad Islamu oddziałuje na wrażliwość emocjonalną i społeczną jednostki.

Wyzwania i konflikty wewnętrzne: Wpływ Islamu na psychologię Egipcjan może również prowadzić do konfliktów wewnętrznych. Napięcia między tradycyjnymi wartościami a nowoczesnymi wpływami globalizacji mogą powodować stres i niepewność. Młodzi Egipcjanie mogą doświadczać dysonansu poznawczego, próbując pogodzić oczekiwania religijne z własnymi aspiracjami.

Chrześcijaństwo koptyjskie: Społeczność mniejszościowa

Chrześcijanie koptyjscy są drugą co do wielkości grupą religijną w Egipcie. Ich życie kulturowe obejmuje unikalne tradycje takie jak:

Kalendarz koptyjski: Wykorzystywany do wyznaczania świąt religijnych, w tym koptyjskiego Bożego Narodzenia.

Sztuka sakralna: Ikony i freski w koptyjskich kościołach są wyrazem głębokiej tradycji artystycznej tej społeczności.

Chrześcijaństwo koptyjskie, jako jedno z najstarszych wyznań chrześcijańskich na świecie, odgrywa istotną rolę w kształtowaniu kultury, historii i tożsamości Egiptu. Koptowie stanowią znaczącą mniejszość religijną w kraju. Dla wielu Koptów religia jest integralną częścią ich egipskiej tożsamości narodowej i kulturowej. Uważają się za potomków starożytnych Egipcjan, co wzmacnia ich poczucie przynależności i dumy z dziedzictwa kulturowego. Silna tożsamość religijna może pozytywnie wpływać na samoocenę i poczucie własnej wartości, ale jednocześnie może prowadzić do poczucia izolacji w społeczeństwie zdominowanym przez inną religię - Islam.

Chrześcijaństwo koptyjskie jest znane z bogatej tradycji liturgicznej i duchowości monastycznej. Regularne uczestnictwo w nabożeństwach, postach i świątach religijnych dostarcza wiernym struktury i rytuałów, które mogą być źródłem wsparcia emocjonalnego i duchowego. Te praktyki mogą pomagać w radzeniu sobie ze stresem i przeciwnościami losu, oferując poczucie stabilności i celowości.

Jako mniejszość religijna w Egipcie, Koptowie często napotykać na dyskryminację i napięcia społeczne. Doświadczenia te mogą prowadzić do zwiększonego poczucia niepewności, lęku i stresu. Obawa przed prześladowaniami czy marginalizacją może wpływać na zdrowie psychiczne, powodując uczucia wykluczenia i izolacji społecznej.

Młodzi Koptowie mogą doświadczać konfliktów między tradycyjnymi wartościami religijnymi a wpływami współczesnej kultury globalnej. Napięcia te mogą prowadzić do wewnętrznych dylematów i stresu psychicznego, zwłaszcza w kontekście dążenia do nowoczesności przy jednoczesnym zachowaniu tożsamości religijnej. Chrześcijaństwo koptyjskie ma wielowymiarowy wpływ na wrażliwość psychologiczną Egipcjan. Dla Koptów religia ta jest źródłem tożsamości, wsparcia duchowego i społecznego. Jednocześnie wyzwania związane z byciem mniejszością religijną mogą wpływać na ich zdrowie psychiczne, powodując stres i poczucie wykluczenia.

ROZDZIAŁ 4. Wrażliwości psychologiczne społeczeństwa Egiptu: Analiza kulturowa, ekonomiczna i psychospołeczna

4.1 Główne stresory psychologiczne w Egipcie

Współcześni Egipcjanie zmagają się z różnorodnymi stresorami wynikającymi z czynników społeczno-ekonomicznych, politycznych i środowiskowych. Stresory są kluczowymi czynnikami wpływającymi na wrażliwość jednostek i społeczeństw. Współczesny Egipt, jako kraj rozwijający się zmagający się z licznymi wyzwaniami, jest szczególnym przykładem, w którym różnorodne stresory znacząco wpływają na życie mieszkańców. Główne czynniki stresogenne w Egipcie, to problemy społeczno-ekonomiczne, polityczne, środowiskowe i kulturowe oraz ich wpływ na społeczeństwo.

4.1.1 Bezrobocie i niskie zarobki

Bezrobocie w Egipcie, szczególnie wśród młodzieży, jest jednym z najbardziej istotnych problemów społecznych. Z danych Banku Światowego wynika, że stopa bezrobocia wśród młodych ludzi w Egipcie przekracza 30%. Wysoka konkurencja na rynku pracy oraz brak możliwości zatrudnienia prowadzą do poczucia frustracji i stresu.

Przykład nr 1: Badania przeprowadzone przez Egyptian Center for Economic Studies (ECES) w 2020 roku wykazały, że aż 45% absolwentów uniwersytetów nie znajduje zatrudnienia w ciągu pierwszych trzech lat po ukończeniu studiów, co prowadzi do pogorszenia ich zdrowia psychicznego i relacji społecznych.

Bezrobocie w Egipcie prowadzi do długotrwałych konsekwencji dla całego społeczeństwa, zarówno ekonomicznych, jak i psychologicznych.

Egipt, będący największym krajem arabskim pod względem liczby ludności, zмага się z dużym obciążeniem wynikającym z bezrobocia. W 2023 roku stopa bezrobocia wynosiła około 8,9%, ale wśród młodzieży (osób w wieku 15-24 lata) była znacznie wyższa i sięgała ponad 25%.

Kluczowe przyczyny bezrobocia:

- **Demografia:** Szybki wzrost populacji powoduje presję na rynek pracy, który nie nadąża za tworzeniem nowych miejsc pracy.
- **Nieadekwatność edukacji:** Rozbieżność między kwalifikacjami absolwentów a wymaganiami rynku pracy sprawia, że nawet osoby wykształcone często pozostają bezrobotne.
- **Sektor nieformalny:** Większość miejsc pracy jest oferowana w sektorze nieformalnym, gdzie zarobki są niskie, a stabilność zatrudnienia ograniczona.
- **Problemy ekonomiczne:** Spowolnienie gospodarcze, kryzysy finansowe i inflacja dodatkowo ograniczają możliwości zatrudnienia.

Wpływ bezrobocia na wrażliwości psychologiczne Egipcjan

Brak pracy wpływa na życie ludzi w sposób wielowymiarowy, wywołując stres, depresję, poczucie beznadziei i obniżone poczucie własnej wartości. W kontekście egipskim, gdzie tradycyjna kultura przywiązuje dużą wagę do zdolności mężczyzn do zapewnienia bytu rodzinie, bezrobocie staje się źródłem presji społecznej i osobistej.

Przykład nr 1: Badania przeprowadzone przez Ain Shams University (2021) wykazały, że 65% bezrobotnych mężczyzn w Egipcie doświadcza umiarkowanego do ciężkiego poziomu stresu psychicznego, co często prowadzi do problemów, takich jak uzależnienia lub konflikty rodzinne.

Młodzi ludzie, którzy kończą edukację, często napotykać na barierę w znalezieniu zatrudnienia. Poczucie stagnacji życiowej i brak perspektyw prowadzą do frustracji i utraty motywacji.

Przykład nr 2: Raport Międzynarodowej Organizacji Pracy (ILO) z 2022 roku wskazuje, że 30% młodych ludzi w Egipcie deklaruje, że brak pracy wpływa negatywnie na ich zdrowie psychiczne, powodując lęki i objawy depresji.

Bezrobocie w Egipcie przyczynia się również do społecznego wykluczenia, gdyż osoby bez pracy często nie są w stanie uczestniczyć w życiu społecznym w taki sposób, jak osoby zatrudnione. To dodatkowo pogłębia problemy psychiczne i prowadzi do izolacji.

Przykład nr 3: Badania przeprowadzone przez Egyptian National Institute of Health (2022) wykazały, że osoby długotrwale bezrobotne są bardziej narażone na zaburzenia lękowe i depresyjne, co znacząco wpływa na ich jakość życia.

4.1.2 Niepewność polityczna i strach przed represjami

Egipt od lat funkcjonuje pod rządami, które w różnym stopniu ograniczają prawa obywatelskie, w tym wolność słowa, zgromadzeń i działania organizacji pozarządowych. Strach przed represjami wobec osób krytykujących władze prowadzi do rozwoju chronicznego stresu i niepokoju.

Sytuacja polityczna w Egipcie, szczególnie po wydarzeniach Arabskiej Wiosny w 2011 roku, charakteryzuje się znacznymi represjami wobec społeczeństwa obywatelskiego, co ma istotny wpływ na zdrowie psychiczne obywateli.

Aresztowania i przetrzymywanie więźniów politycznych: Według raportu Parlamentu Europejskiego z 2022 roku, w Egipcie dochodzi do arbitralnych aresztowań dziesiątek tysięcy więźniów sumienia, z których wielu jest przetrzymywanych w nieludzkich warunkach, bez dostępu do sprawiedliwego procesu lub podstawowych praw. Podczas demonstracji siły bezpieczeństwa używają gazu łzawiącego, amatek wodnych, strzelb, gumowych kul i ostrej amunicji, co doprowadziło wielokrotnie do śmierci i ranienia wielu protestujących Egipcjan.

Wpływ na wrażliwości Egipcjan:

- **Zaburzenia lękowe i depresyjne:** Ciągłe zagrożenie aresztowaniem i przemocą ze strony władz prowadzi do wzrostu poziomu lęku i depresji wśród obywateli.
- **Poczucie bezsilności i alienacji:** Ograniczenia wolności słowa i zgromadzeń powodują, że obywatele czują się bezsilni i odizolowani, co negatywnie wpływa na ich dobrostan psychiczny.

Represje polityczne w Egipcie mają głęboki i negatywny wpływ na uwarunkowania psychologiczne obywateli, prowadząc do wzrostu zaburzeń lękowych, depresyjnych oraz apatii. Egipcjanie żyją w warunkach, gdzie wolność słowa jest ograniczona, a osoby publicznie krytykujące władze mogą być narażone na aresztowania lub inne represje. To prowadzi do rozwoju postawy samocenzury, która może powodować frustrację, poczucie bezsilności i stres.

Przykład nr 1: Badania przeprowadzone przez University of Cairo (2020) wskazują, że 70% obywateli odczuwa lęk przed otwartym wyrażaniem swoich opinii politycznych, co wpływa na ich zdrowie psychiczne i prowadzi do poczucia alienacji społecznej.

Przykład nr 2: W badaniu przeprowadzonym przez Amnesty International (2021) 65% Egipcjan stwierdziło, że unika rozmów na tematy polityczne nawet w gronie znajomych, aby uniknąć potencjalnych konsekwencji.

4.1.3 Trauma wojenna i przemoc w Egipcie

Egipt zaangażował się w wiele konfliktów międzynarodowych i regionalnych, z których najważniejsze to wojny arabsko-izraelskie (1948, 1956, 1967, 1973). Te wydarzenia spowodowały nie tylko śmierć i obrażenia tysięcy ludzi, ale także traumę zbiorową, szczególnie wśród żołnierzy oraz rodzin dotkniętych stratą bliskich. Badania opublikowane w „Middle East Psychological Review” (2021) wskazują, że 45% weteranów wojen arabsko-izraelskich cierpiało na objawy zespołu stresu pourazowego (PTSD), a 60% miało trudności z ponowną integracją społeczną.

Przemoc polityczna i zamieszki: Od 2011 roku, w wyniku Arabskiej Wiosny, Egipt doświadczył intensywnych zamieszek społecznych i represji politycznych. Brutalne tłumienie protestów przez siły bezpieczeństwa oraz zamachy stanu wywołały traumę zarówno u uczestników tych wydarzeń, jak i obserwatorów.

Przykład: Masakra na placu Rabaa w 2013 roku, w której według raportu Human Rights Watch zginęło co najmniej 817 osób, pozostawiła trwałe ślady psychologiczne w społeczeństwie. Świadkowie tego wydarzenia doświadczają flashbacków, koszmarów oraz depresji. Według badań Ain Shams University (2020) 38% Egipcjan, którzy byli świadkami brutalnych działań, takich jak zamieszki czy ataki terrorystyczne, wykazuje objawy PTSD. Badania przeprowadzone przez Egyptian Psychiatric Society (2019) wykazały, że 54% ofiar przemocy politycznej zgłasza objawy depresji klinicznej, takie jak uczucie beznadziei, brak motywacji i zaburzenia snu.

Skutki społeczne traum a wrażliwości psychologiczne

Fragmentacja społeczna w Egipcie:

Fragmentacja społeczna w Egipcie jest jednym z kluczowych skutków traum zbiorowych wywołanych przez wojny, przemoc polityczną i represje. Prowadzi ona do pogłębiających się podziałów w społeczeństwie, utraty zaufania zarówno między obywatelami, jak i wobec instytucji państwowych. Zjawisko to ma wieloaspektowe konsekwencje, które odbijają się na życiu codziennym, stabilności społecznej i procesach demokratyzacji.

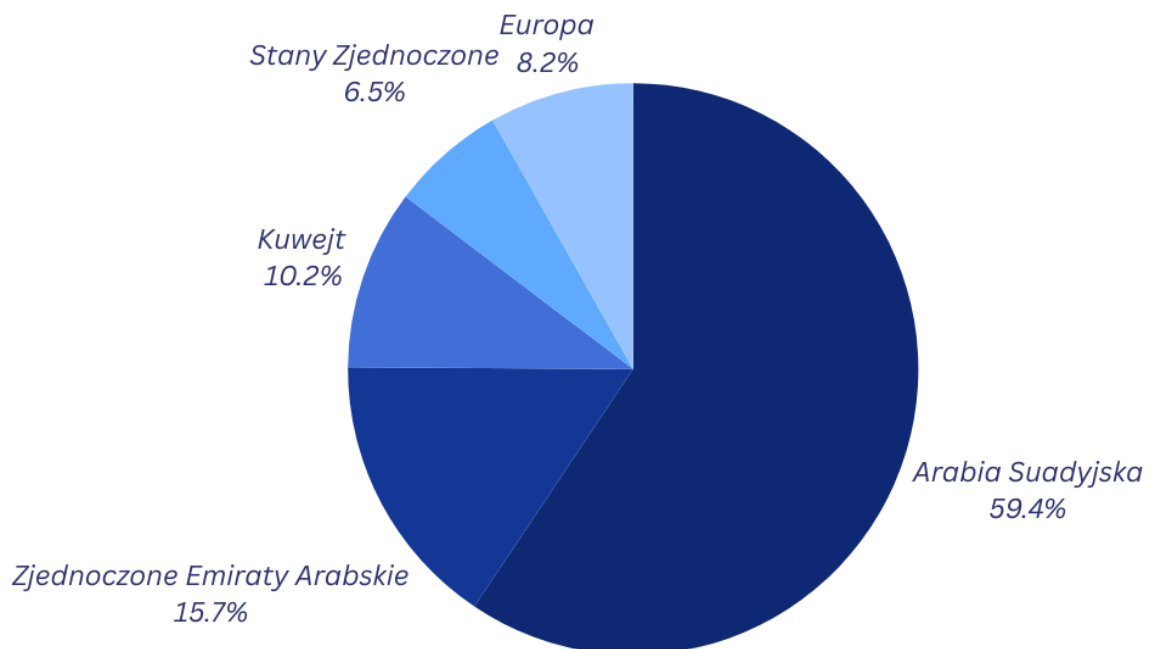
Od Arabskiej Wiosny w 2011 roku Egipt doświadczył brutalnego tłumienia protestów, masowych aresztowań i ataków na społeczeństwo obywatelskie. Te wydarzenia doprowadziły do polaryzacji politycznej, w której różne grupy społeczne postrzegają siebie nawzajem jako wrogów. Po zamachu stanu w 2013 roku, który odsunął od władzy demokratycznie wybranego prezydenta Muhammada Mursiego, kraj został podzielony na zwolenników i przeciwników rządzącej wówczas partii Bractwa Muzułmańskiego. Te podziały prowadziły do konfliktów na poziomie społeczności, a nawet rodzin. Masakra na placu Rabaa (2013) to jeden z najbardziej tragicznych przykładów, który pozostawił głęboki ślad w pamięci społecznej. Brutalność sił bezpieczeństwa podczas tego wydarzenia wywołała gwałtowną utratę zaufania do instytucji państwowych. Według raportu Human Rights Watch, masakra była największym aktem przemocy wobec protestujących w historii współczesnego Egiptu, co doprowadziło do trwałego rozłamu między społecznościami wspierającymi różne frakcje polityczne.

Te uwarunkowania psychologiczne stoją w sprzeczności w relacji na nawyków kulturowych i religijnych Egipcjan co stanowi łatwą do eksploatacji wrażliwość poprzez stymulowanie czy inspirowanie nowego obrazu Egipcjanina, w oparciu o tradycyjnie ugruntowane wartości w kontrze do obrazu Egiptu jako państwa opresyjnego. Tego typu wrażliwość może być wykorzystana przez państwa takie jak Rosja czy Chiny do destabilizacji sytuacji wewnętrznej w Egipcie.

Przemoc polityczna i traumy zbiorowe doprowadziły do podziałów nawet na poziomie rodzin i sąsiedztw. Egipcjanie często unikają otwartego wyrażania swoich poglądów z obawy przed oskarżeniem o przynależność do konkretnej grupy politycznej. Egyptian Center for Public Opinion Research (BASEERA) w 2019 roku wykazało, że 55% respondentów unika rozmów politycznych w swoim kręgu społecznym z powodu strachu przed konsekwencjami. Ten stan to również pochodna nieufności Egipcjan wobec instytucji państwowych.

Represje wobec społeczeństwa obywatelskiego, arbitralne aresztowania i brutalność sił bezpieczeństwa przyczyniły się do utraty zaufania do instytucji takich jak policja, sądy czy rząd. Według raportu Amnesty International (2021), aż 70% Egipcjan uważa, że wymiar sprawiedliwości nie zapewnia ochrony obywatelom, a instytucje państwowe służą głównie interesom elit politycznych.

KIERUNKI EMIGRACJI

Wykres 5. Główne kierunki emigracji obywateli Egiptu.

4.1.4 Wzrost polaryzacji politycznej

Fragmentacja społeczna wzmacnia polaryzację, w której różne grupy społeczne i polityczne traktują siebie nawzajem jako zagrożenie. Polaryzacja ta utrudnia dialog społeczny i podejmowanie wspólnych działań na rzecz stabilności. Konflikt między zwolennikami świeckiego państwa a grupami islamskimi, takimi jak Bractwo Muzułmańskie, skutkowało wzrostem liczby incydentów przemocy politycznej i zaostrzeniem retoryki nienawiści.

Polaryzacja polityczna w Egipcie jest jednym z kluczowych wyzwań dla stabilności kraju. Głęboko zakorzeniona w wydarzeniach historycznych i współczesnych konfliktach politycznych, prowadzi do fragmentacji społeczeństwa, eskalacji napięć społecznych i ograniczenia możliwości dialogu między różnymi grupami. Zjawisko to ma swoje źródła w zderzeniu różnych ideologii, interesów społecznych i sposobów postrzegania przyszłości Egiptu.

Arabskie przebudzenie i transformacja polityczna

Arabskie Przebudzenie (Arab Spring) w 2011 roku obaliło reżim Hosniego Mubaraka, ale zamiast przynieść jedność, stało się początkiem głębokich podziałów. W różnych okresach wydarzenia te dzieliły społeczeństwo na zwolenników demokracji, islamistów oraz zwolenników autorytarnych rządów wojskowych. Wybory prezydenckie w 2012 roku, które wygrał Muhammad Mursi z Bractwa Muzułmańskiego, stały się punktem zapalnym polaryzacji między zwolennikami ruchu islamistycznego a świeckimi liberałami i konserwatystami.

Obalenie Muhammada Mursiego przez armię pod dowództwem Abdela Fattaha el-Sisiego w 2013 roku wywołało trwałe podziały w społeczeństwie:

- **Zwolennicy zamachu uznali go za niezbędny krok w kierunku stabilizacji kraju.**
- **Przeciwnicy, głównie członkowie i sympatycy Bractwa Muzułmańskiego, uznali to za zamach na demokrację.**

Według raportu Pew Research Center z 2014 roku, 54% Egipcjan popierało działania wojska, a 45% uważało, że zamach stanu zniszczył nadzieję na przyszłość Egiptu.

Polaryzacja polityczna w Egipcie ma również swoje źródła w konflikcie między świeckim państwem a ruchami islamistycznymi. Bractwo Muzułmańskie, które przez dekady działało jako opozycja wobec kolejnych rządów, jest postrzegane jako główny przeciwnik świeckich elit i instytucji wojskowych.

Polaryzacja pogłębiła podziały w społeczeństwie, które eskalują. Osoby identyfikujące się z różnymi stronami konfliktu często unikają dialogu i współpracy. Po zamachu stanu w 2013 roku wielu Egipcjan zgłaszało konflikty w rodzinach i w miejscach pracy z powodu różnic politycznych.

Rząd Abdela Fattaha el-Sisiego prowadzi politykę marginalizacji Bractwa Muzułmańskiego, uznając je za organizację terrorystyczną. To działanie przyczyniło się do radykalizacji zwolenników ruchu i wzrostu napięć społecznych. Według raportu Human Rights Watch (2022), od 2013 roku aresztowano ponad 60 tysięcy osób, w tym członków Bractwa Muzułmańskiego, dziennikarzy i aktywistów.

Istotną rolę w polaryzacji odgrywają Egipskie media, które kontrolowane przez państwo, odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu podziałów politycznych. Narracje medialne przedstawiają opozycję jako zagrożenie dla stabilności i bezpieczeństwa kraju. Polaryzacja polityczna przyczyniła się do wzrostu przemocy, zarówno ze strony państwa, jak i grup radykalnych. Zamieszki, demonstracje i działania terrorystyczne stały się częstym zjawiskiem.

Osamotnienie jednostek, rozpad wspólnot

Polaryzacja społeczna w Egipcie prowadzi do osłabienia, a czasem rozpadu wspólnot. Ten proces sprawia, że jednostki, szczególnie osoby starsze i biedniejsze, tracą wsparcie, na które wcześniej mogły liczyć. To prowadzi do wzrostu poczucia izolacji rozwoju depresji czy lęku. Według raportu Egyptian Social Solidarity Authority (2020), ponad 40% osób starszych w obszarach wiejskich zgłasza, że czują się osamotnione z powodu braku tradycyjnych form wsparcia sąsiedzkiego. Wspólnoty lokalne były filarem rozwiązywania problemów na poziomie społecznym, takich jak spory o zasoby, wsparcie w sytuacjach kryzysowych czy organizacja wydarzeń religijnych i kulturalnych. Ich rozpad prowadzi ryzyka dalszej pogłębionej polaryzacji, radykalizacji postaw i tworzy wrażliwość, w oparciu o którą egipskie społeczeństwo jest narażone na procesy fragmentacji. Osłabienie kontroli społecznej i zanik lokalnych struktur autorytetu często prowadzi do wzrostu przestępczości, zarówno w formie drobnych wykroczeń, jak i bardziej poważnych aktów takich jak kradzieże czy przemoc. Odbudowa tych wspólnot wymaga skoordynowanych działań na poziomie lokalnym i krajowym, które będą wspierać dialog, zaufanie i współpracę między ich członkami. Na ten moment nie widać tego typu procesów realizowanych przez władze Egiptu.

4.2 Relacje rodzinne Egipcjan i ich wpływ na wrażliwości psychologiczne

Relacje rodzinne w Egipcie są głęboko zakorzenione w tradycji, religii oraz społecznych normach kulturowych. Rodzina odgrywa centralną rolę w życiu Egipcjan, kształtując ich tożsamość, wartości i codzienne decyzje. Mimo że tradycyjne wzorce pozostają silne, relacje rodzinne ewoluują pod wpływem czynników społeczno-ekonomicznych, urbanizacji i globalizacji. Tradycyjnie w Egipcie dominują rodziny wielopokoleniowe, gdzie rodzice, dzieci, a często także dziadkowie mieszkają razem. Taki model zapewnia wsparcie emocjonalne i materialne, ale również rodzi napięcia związane z podziałem obowiązków i przestrzeni. Młode pary często mieszkają z rodzicami jednej ze stron, co jest praktyczne z punktu widzenia finansowego, ale może prowadzić do konfliktów międzypokoleniowych.

Hierarchia rodzinna w Egipcie

Hierarchia rodzinna w Egipcie opiera się na szacunku dla starszych członków rodziny. Ojciec jest tradycyjnie głową rodziny i decyduje o najważniejszych sprawach, podczas gdy matka pełni rolę opiekunki domowego ogniska. Tradycyjnie mężczyźni są odpowiedzialni za utrzymanie rodziny, a kobiety za dom i wychowanie dzieci. Jednak zmiany społeczne prowadzą do większego zaangażowania kobiet w życie zawodowe, co wpływa na dynamikę ról w rodzinie. Według raportu Egipskiego Urzędu Statystycznego (CAPMAS, 2021), około 25% kobiet w Egipcie pracuje zawodowo, co coraz częściej zmienia tradycyjne podziały ról.

Wpływ islamu i chrześcijaństwa

Religia odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu relacji rodzinnych. Islam, będący religią dominującą, oraz chrześcijaństwo koptyjskie, przestrzegają zasad dotyczących małżeństwa, relacji małżeńskich i wychowania dzieci. W islamie małżeństwo jest uważane za kontrakt społeczny, który ma zapewnić stabilność rodzinie. Chrześcijaństwo kładzie nacisk na trwałość małżeństwa i wychowanie dzieci w duchu wiary.

Znaczenie tradycji

Tradycyjne obrzędy, takie jak zaręczyny, śluby czy ceremonie narodzin, wzmacniają więzi rodzinne i podkreślają rolę wspólnoty. Rodziny w Egipcie często angażują się w organizację takich wydarzeń, co wzmacnia ich spójność.

Relacje rodzinne w Egipcie są złożonym zjawiskiem, które zarówno wspiera, jak i potencjalnie obciąża psychologicznie jednostki. Tradycyjne struktury rodziny oferują wsparcie i bezpieczeństwo, ale jednocześnie mogą być źródłem presji i konfliktów.

Rodzina w Egipcie jest źródłem wsparcia w trudnych chwilach, takich jak choroby, trudności finansowe czy kryzysy osobiste. Spójność rodzin może mieć kluczowe znaczenie w mitygacji wrażliwości psychologicznych Egipcjan i stanowić silną przeciwwagę dla negatywnych zdarzeń czy prób ingerencji.

Presja społeczna i rodzina

Relacje rodzinne w Egipcie są kształtowane przez połączenie tradycji, religii i zmieniających się warunków społeczno-ekonomicznych. Choć rodzina pozostaje fundamentem życia społecznego, współczesne wyzwania, takie jak urbanizacja, globalizacja i zmiany ról płciowych, wpływają na dynamikę tych relacji. Balansowanie między tradycją a nowoczesnością będzie kluczowe dla przyszłości rodzin w Egipcie.

Rodziny egipskie odgrywają kluczową rolę w podejmowaniu decyzji dotyczących edukacji, małżeństwa czy kariery swoich członków. Nadmierna ingerencja rodziny w życie jednostki może prowadzić do stresu, poczucia braku kontroli nad własnym życiem i obniżonego poczucia własnej wartości. Badania Ain Shams University (2019) wykazały, że 60% młodych Egipcjan doświadcza presji rodziny w kwestii wyboru partnera życiowego, co prowadzi do wzrostu objawów lękowych.

Mimo wyzwań, egipskie rodziny są również źródłem silnego wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Tradycja wspólnotowego podejścia do problemów pomaga łagodzić skutki kryzysów emocjonalnych i materialnych. Podczas pandemii COVID-19 wielu Egipcjan zgłaszało, że rodzina była ich głównym źródłem wsparcia w czasie izolacji społecznej.

Konflikty pokoleniowe

Zmiana stylu życia młodych Egipcjan, inspirowana globalizacją i rosnącymi aspiracjami zawodowymi, często prowadzi do konfliktów z bardziej konserwatywnymi starszymi pokoleniami. Różnice te mogą wpływać na wrażliwość emocjonalną i powodować poczucie niezrozumienia.

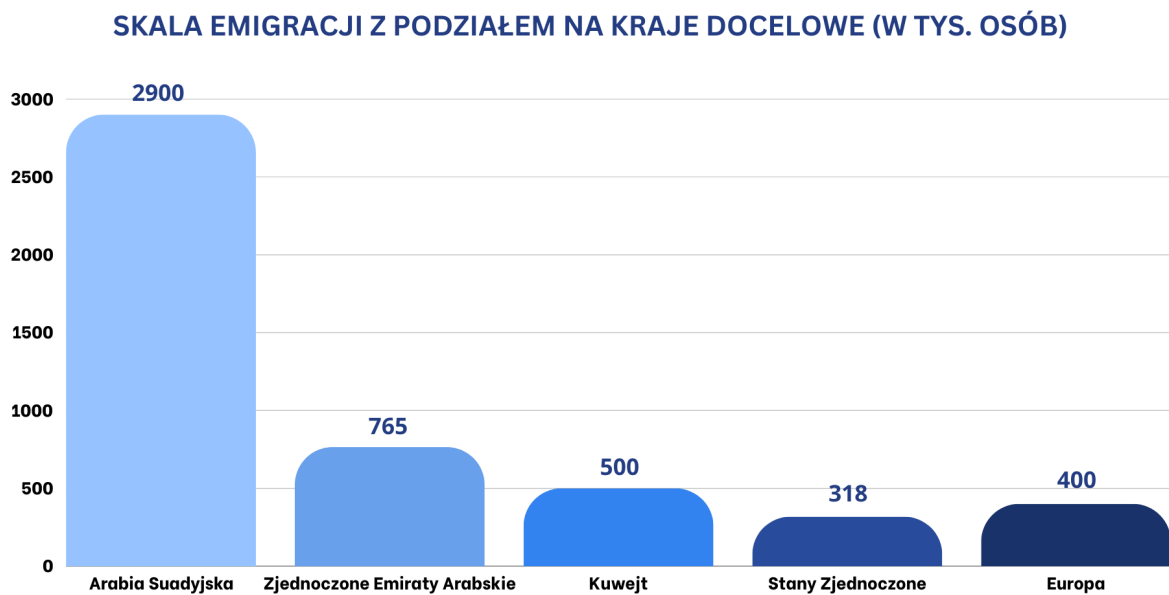
Przemoc domowa

Raport National Council for Women (2022) wskazuje, że 1 na 3 kobiety w Egipcie doświadcza przemocy domowej, co znacząco wpływa na ich odporność psychiczną. Relacje rodzinne w Egipcie mogą być obciążone przemocą domową, zarówno wobec kobiet, jak i dzieci. Tego typu sytuacje mają poważne skutki prowadząc do depresji, lęków i niskiego poczucia własnej wartości. Źródłem tych patologii często są różne formy frustracji na tle społecznym, ekonomicznym czy światopoglądowym.

W rodzinach egipskich dzieci są często postrzegane jako reprezentacja statusu rodziny. Wysokie oczekiwania edukacyjne i zawodowe mogą prowadzić do nadmiernego obciążenia psychicznego młodych ludzi. Według raportu Egyptian Education Authority (2020), 40% uczniów szkół średnich zgłasza objawy stresu i lęku związane z oczekiwaniami rodziców dotyczącymi wyników w nauce.

Zmiany modelu rodziny

Urbanizacja i migracja do miast powodują zmniejszenie liczby rodzin wielopokoleniowych oraz zmiany w tradycyjnych wzorcach wsparcia. Młode pary coraz częściej żyją niezależnie od swoich rodziców, co zmniejsza bezpośredni wpływ starszych pokoleń. Rosnąca liczba kobiet na rynku pracy zmienia tradycyjne relacje rodzinne. Mężczyźni coraz częściej angażują się w obowiązki domowe, co może być źródłem konfliktów, ale również szansą na bardziej partnerskie relacje.

Wykres 6. Skala emigracji obywateli Egiptu z podziałem na kraje docelowe.

4.3 Migracja i problemy z uchodźcami w Egipcie: Wpływ na wrażliwości psychologiczne

Problem migracji w Egipcie jest złożony i wielowymiarowy, wpływając na kraj jako miejsce pochodzenia, tranzytu oraz docelowe dla migrantów i uchodźców.

Kraj tranzytu i docelowy:

Ze względu na swoje strategiczne położenie, Egipt jest kluczowym punktem tranzytowym dla migrantów z Afryki Subsaharyjskiej i Bliskiego Wschodu, którzy próbują dotrzeć do Europy przez Morze Śródziemne. Wielu ludzi z krajów takich jak Sudan, Erytrea, Somalia czy Syria szuka w Egipcie schronienia przed konfliktami i prześladowaniami lub traktuje go jako etap na drodze do Europy. Według danych Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM), w 2020 roku przez Egipt przeszło około 15 000 migrantów tranzytowych próbujących dostać się do Europy.

Według danych Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR) z 2022 roku, w Egipcie zarejestrowanych było ponad 265 000 uchodźców i osób ubiegających się o azyl. Główne grupy narodowościowe to:

- **Syryjczycy:** około 130 000 osób.
- **Sudańczycy:** około 50 000 osób.
- **Południowi Sudańczycy:** około 20 000 osób.
- **Erytrejczycy i Etiopczycy:** razem około 33 000 osób.

Należy zauważyć, że rzeczywista liczba migrantów może być znacząco wyższa, gdyż nie wszyscy są zarejestrowani. Egipt gości znaczną liczbę uchodźców i osób ubiegających się o azyl. Według danych UNHCR, w kraju przebywają setki tysięcy osób, głównie z Syrii i Sudanu. Choć Egipt nie jest sygnatariuszem Konwencji Genewskiej z 1951 roku, zapewnia pewien stopień ochrony i współpracuje z organizacjami humanitarnymi w celu wsparcia tych populacji.

Migracja nielegalna i przemyt ludzi:

Nielegalna migracja i przemyt ludzi stanowią poważne wyzwania. Sieci przestępcze organizują niebezpieczne przepywy przez Morze Śródziemne, co często prowadzi do tragedii humanitarnych. Egipt współpracuje z krajami europejskimi i organizacjami międzynarodowymi w celu zwalczania tych zjawisk, wzmacniając kontrolę graniczną i prowadząc kampanie informacyjne.

Egipt stoi przed wyzwaniem nielegalnej migracji i przemytu ludzi. Według raportu Frontex (Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej) z 2021 roku, liczba nielegalnych przekroczeń granic w centralnej części Morza Śródziemnego wzrosła o 51% w porównaniu z poprzednim rokiem. Szacuje się, że w 2021 roku około 3 000 osób zginęło lub zaginęło podczas prób przepywy przez Morze Śródziemne (dane IOM).

Wyzwania społeczno-ekonomiczne:

Napływ migrantów obciąża zasoby ekonomiczne i infrastrukturalne kraju. Dostęp do podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna, edukacja czy rynek pracy, jest ograniczony, co prowadzi do napięć społecznych i zwiększa ryzyko marginalizacji migrantów. Z drugiej strony, wielu Egipcjan decyduje się na emigrację z powodów ekonomicznych. Wysokie bezrobocie, szczególnie wśród młodzieży, oraz ograniczone możliwości zawodowe skłaniają do poszukiwania lepszych warunków życia za granicą, głównie w krajach Zatoki Perskiej i Europie.

Egipt krajem pochodzenia migrantów:

- Przekazy Pieniężne: W 2021 roku emigranci przesłali do kraju około 31,5 miliarda dolarów, co stanowi znaczący wkład w PKB (Bank Światowy).
- Kraje Docelowe:
  - Arabia Saudyjska: około 2,9 miliona Egipcjan.
  - Zjednoczone Emiraty Arabskie: około 765 000.
  - Kuwejt: około 500 000.
  - Stany Zjednoczone: około 318 000.
  - Europa: liczba Egipcjan w krajach europejskich szacowana jest na około 400 000.

Rząd egipski podejmuje działania mające na celu zarządzanie problemem migracji. Obejmują one reformy legislacyjne, współpracę międzynarodową oraz inicjatywy mające na celu poprawę warunków życia obywateli. Jednak efektywność tych działań jest często ograniczana przez bieżące wyzwania ekonomiczne i polityczne.

Migracja i problemy z uchodźcami w Egipcie mają istotny wpływ na wrażliwości psychologiczne zarówno osób migrujących, jak i społeczności przyjmującej. Zjawisko to jest złożone i wielowymiarowe, obejmując traumy przed migracją, stresory związane z podróżą oraz wyzwania adaptacyjne w nowym środowisku.

- Wielu migrantów i uchodźców przybywających do Egiptu uciekło przed konfliktami zbrojnymi, prześladowaniami politycznymi czy religijnymi w swoich krajach pochodzenia, takich jak Syria, Sudan, Erytrea czy Somalia. Doświadczenia te mogą prowadzić do zaburzeń stresu pourazowego (PTSD), lęków i depresji.
- Straty osobiste: Utrata bliskich, domów i źródeł utrzymania wywołuje głęboki żal i poczucie beznadziejności.

Stresory podczas migracji

Niebezpieczne warunki podróży oraz wykorzystywanie i przemoc: W trakcie migracji mogą doświadczać przemocy fizycznej, seksualnej oraz handlu ludźmi. Według raportu Międzynarodowej Organizacji ds. Migracji (IOM) z 2021 roku, odsetek migrantów doświadczających przemocy podczas podróży wzrasta.

Wyzwania adaptacyjne w Egipcie

- **Bariera językowa i kulturowa:** Brak znajomości języka arabskiego i różnice kulturowe utrudniają integrację społeczną i zwiększają poczucie izolacji.
- **Brak dostępu do usług:** Ograniczony dostęp do opieki zdrowotnej, edukacji i rynku pracy wpływa na poczucie wykluczenia i stres.
- **Dyskryminacja i ksenofobia:** Migranci mogą doświadczać uprzedzeń ze strony części społeczeństwa egipskiego, co negatywnie wpływa na ich zdrowie psychiczne oraz prowadzi do radykalizacji i przyjęcia antagonistycznych postaw. Według UNICEF (2021), dzieci stanowią około 40% populacji uchodźców w Egipcie, z czego znacząca część wykazuje objawy stresu pourazowego i problemów behawioralnych.

Rywalizacja o zasoby

Migracja i problemy z zagospodarowaniem uchodźców w Egipcie mają znaczący wpływ na osoby migrujące oraz przedstawicieli społeczności lokalnej. Imigracja do Egiptu wpływa na różne aspekty życia społecznego, ekonomicznego i kulturowego kraju. Napływ migrantów i uchodźców prowadzi do powstawania napięć społecznych, które wynikają z konkurencji o ograniczone zasoby, stereotypów i uprzedzeń oraz obciążenia systemu opieki zdrowotnej.

Tylko niewielka część potrzebujących otrzymuje profesjonalną pomoc psychologiczną. tego typu wyzwanie istotnie obciąża społeczeństwo przyjmujące jak i imigrantów. Bariery ekonomiczne są dodatkowo wzmacniane brakiem świadomości, stygmatyzacją oraz ograniczonymi zasobami służby zdrowia.

Rywalizacja o ograniczone zasoby gospodarcze może być istotnym czynnikiem wrażliwości psychologicznych Egipcjan eksploatowanym przy operacjach wpływu takich państw jak Rosja czy Chiny. Głównym czynnikiem jest złożoność ograniczonego charakteru zasobów jak i polaryzujący/rywalistyczny charakter postrzegania kolejnych uczestników egipskiego systemu socjalnego czy usług publicznych.

Bezrobocie wśród obywateli

- **Wysokie bezrobocie:** Według danych Banku Światowego z 2022 roku, stopa bezrobocia w Egipcie wynosiła około 7,5%. Szczególnie dotknięta jest młodzież, gdzie bezrobocie wśród osób w wieku 15-24 lat sięga 25%.
- **Napływ migrantów:** Przybycie migrantów i uchodźców zwiększa konkurencję na rynku pracy, zwłaszcza w sektorze nieformalnym, który stanowi około 50% egipskiej gospodarki. Migranci często podejmują pracę w rolnictwie, budownictwie, usługach domowych i innych sektorach o niskich wymaganiach kwalifikacyjnych.

Przybycie migrantów i uchodźców zwiększa konkurencję na rynku pracy, zwłaszcza w sektorach o niskich wymaganiach kwalifikacyjnych. Egipcjanie mogą odczuwać, że imigranci „zabierają” im miejsca pracy.

Obniżenie płac

- **Gotowość do pracy za niższe stawki:** Migranci, często zdesperowani i pozbawieni środków do życia, są skłonni pracować za niższe wynagrodzenie niż lokalni pracownicy. Według raportu Międzynarodowej Organizacji Pracy (ILO) z 2021 roku, różnica w wynagrodzeniach między migrantami a obywatelami może wynosić nawet 30%.
- **Wpływ na lokalnych pracowników:** Ta sytuacja prowadzi do presji na obniżenie płac w niektórych sektorach, co wywołuje niezadowolenie wśród egipskich pracowników i związków zawodowych. Pojawiają się oskarżenia o „zabieranie miejsc pracy” i pogorszenie warunków zatrudnienia.

Dostęp do usług publicznych

Edukacja

- **Przeciążenie systemu edukacji:** Wzrost liczby dzieci imigrantów w szkołach publicznych prowadzi do przeciążenia systemu edukacji. Według danych UNICEF z 2021 roku, w Egipcie przebywa około 100 000 dzieci uchodźców w wieku szkolnym, z czego tylko 50% jest zapisanych do szkół.
- **Brak zasobów:** Szkoły borykają się z niedoborem nauczycieli, podręczników i miejsc w klasach. To wpływa na jakość edukacji zarówno dla dzieci migrantów, jak i obywateli Egiptu. Nauczyciele często nie są przygotowani do pracy z uczniami o różnym pochodzeniu kulturowym i językowym.

Infrastruktura

- **Przeciążenie miast:** Większość migrantów osiedla się w dużych miastach, takich jak Kair czy Aleksandria. Zwiększa to presję na już i tak przeciążoną infrastrukturę miejską.
- **Transport publiczny:** Zwiększone zapotrzebowanie na transport prowadzi do zatłoczenia, opóźnień i spadku jakości usług.
- **Usługi komunalne:** Zaopatrzenie w wodę, energię elektryczną i usługi sanitarno-higieniczne jest niewystarczające. W niektórych dzielnicach dochodzi do przerw w dostawach, co wywołuje niezadowolenie wśród mieszkańców.

Stereotypy i uprzedzenia

Bariera językowa i kulturowa

- **Różnorodność językowa:** Imigranci pochodzą z różnych krajów, takich jak Syria, Sudan, Erytrea czy Somalia, i mówią różnymi językami. Brak znajomości języka arabskiego utrudnia komunikację z lokalną społecznością, dostęp do usług i integrację społeczną.
- **Kulturowe różnice:** Odmienne tradycje, zwyczaje i normy społeczne mogą prowadzić do nieporozumień i konfliktów. Na przykład różnice w praktykach religijnych czy obyczajach mogą być źródłem napięć.

Brak programów integracyjnych

- **Ograniczone wsparcie rządowe:** Władze egipskie nie prowadzą szeroko zakrojonych programów integracyjnych dla migrantów i uchodźców. Brakuje inicjatyw mających na celu naukę języka, orientację kulturową czy wsparcie w znalezieniu pracy.
- **Skutki:** Bez wsparcia w integracji, migranci pozostają na marginesie społeczeństwa, co pogłębia dystans między nimi a obywatelami Egiptu.

Dyskryminacja i ksenofobia

- **Stereotypy:** Negatywne postrzeganie: Migranci są postrzegani jako obciążenie dla gospodarki, potencjalne zagrożenie dla bezpieczeństwa czy przyczyna wzrostu przestępczości.

Konflikty społeczne

- **Przemoc i napięcia:** W niektórych społecznościach dochodzi do aktów przemocy przeciwko migrantom, w tym ataków fizycznych, nękania czy wandalizmu.
- **Napięcia etniczne i religijne:** Różnice etniczne i religijne mogą prowadzić do konfliktów między grupami, co zagraża stabilności społecznej i bezpieczeństwu publicznemu.

Przeciążenie placówek medycznych

- **Zwiększona liczba pacjentów:** Napływ migrantów zwiększa liczbę osób korzystających z publicznej opieki zdrowotnej. Szpitale i kliniki są przepełnione, co prowadzi do dłuższych czasów oczekiwania i spadku jakości opieki raz frustracji Egipcjan.
- **Brak personelu i sprzętu:** Placówki medyczne borykają się z niedoborem lekarzy, pielęgniarek i wyposażenia medycznego. To utrudnia świadczenie efektywnej opieki zarówno dla migrantów, jak i obywateli Egiptu.

Przykłady napięć społecznych

Protesty lokalne

- **Demonstracje:** W niektórych miastach, takich jak Kair czy Asuan, dochodziło do protestów przeciwko obecności dużej liczby migrantów. Mieszkańcy wyrażali obawy o bezpieczeństwo, miejsca pracy i dostęp do usług publicznych.
- **Incydenty przemocy:** Zdarzały się przypadki starć między migrantami a lokalną społecznością, często wywołane nieporozumieniami kulturowymi, konkurencją ekonomiczną czy napięciami religijnymi.
- **Przykłady:** W 2019 roku w jednej z dzielnic Kairu doszło do zamieszek między migrantami z Sudanu a lokalnymi mieszkańcami, co wymagało interwencji policji.

Skutki napięć społecznych

Marginalizacja i wykluczenie społeczne

- **Izolacja:** Napięcia prowadzą do izolacji migrantów od reszty społeczeństwa. Tworzą się getta i zamknięte społeczności oraz warunki do radykalizacji i wykorzystania narracji imigranckiej jako skutecznej wobec wrażliwości psychologicznej.
- **Ograniczony dostęp do usług:** Marginalizacja utrudnia dostęp do edukacji, opieki zdrowotnej i innych podstawowych usług, pogłębiając nierówności i jest fundamentem dla radykalizacji postaw zarówno Egipcjan, jak i imigrantów. Ten stan rodzi wrażliwość psychologiczną sterowaną emocjami w oparciu o kwestie migracyjne.

Wzrost przestępczości

- **Przestępczość wśród migrantów:** Brak legalnych możliwości zatrudnienia i marginalizacja mogą prowadzić niektórych migrantów do działalności przestępczej, takiej jak drobne kradzieże czy handel narkotykami.
- **Przestępczość przeciwko migrantom:** Migranci mogą stać się ofiarami przestępstw z nienawiści, wyzysku czy przemocy ze strony grup przestępczych.

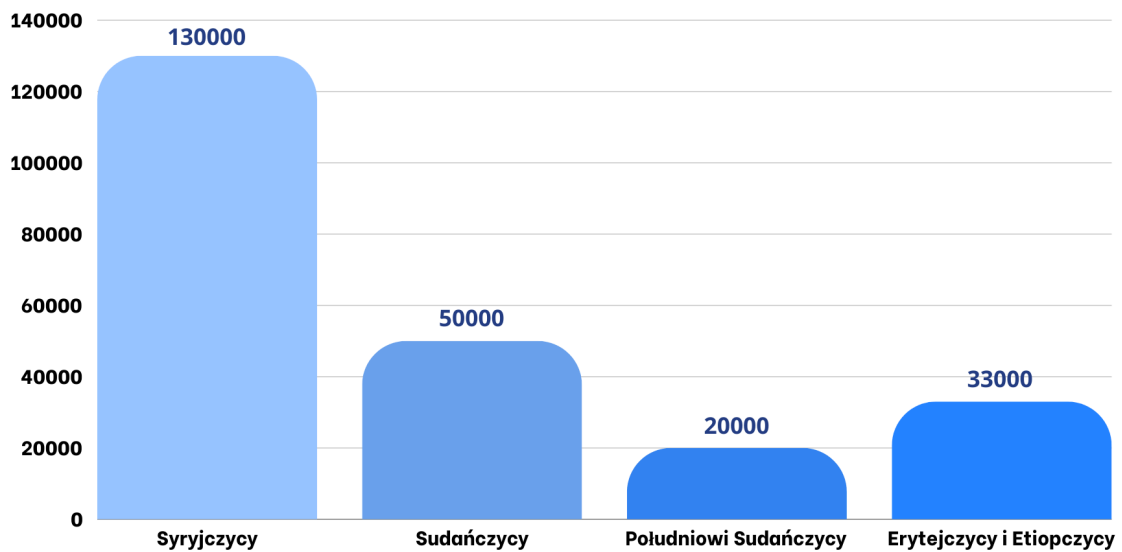
Destabilizacja społeczna

- **Napięcia polityczne:** Długotrwałe napięcia mogą prowadzić do wzrostu poparcia dla radykalnych postaw wykorzystujących antychodnią retorykę, w której migracja jest „odpowiedzialnością Zachodu”.
- **Podziały społeczne:** Pogorszenie relacji między różnymi grupami etnicznymi i religijnymi wpływa negatywnie na spójność społeczną i utrudnia budowanie zaufania co pogłębia już istniejące wrażliwości psychologiczne Egipcjan.

Imigracja do Egiptu wywołuje znaczące napięcia społeczne wynikające z konkurencji o zasoby, stereotypów i uprzedzeń oraz obciążenia systemu opieki zdrowotnej. Te napięcia mają negatywny wpływ na zarówno migrantów, jak i społeczność lokalną, prowadząc do marginalizacji, wzrostu przestępczości i destabilizacji społecznej.

Skuteczne zarządzanie tymi napięciami jest kluczowe z perspektywy zarządzania wrażliwościami psychologicznymi Egipcjan.

UCHODźCY W EGIPCIE WEDŁUG NARODOWOŚCI

Wykres 7. Uchodźcy w Egipcie według narodowości.

4.4 Rola liderów religijnych w Egipcie i ich wpływ na życie społeczne

Egipt, jako kraj o głębokich tradycjach religijnych, stanowi unikalny przykład społeczeństwa, w którym religia odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu norm społecznych, tożsamości kulturowej oraz dynamiki politycznej. W kontekście dominującej religii islamskiej oraz chrześcijaństwa koptyjskiego, liderzy religijni działają nie tylko jako duchowi przewodnicy, ale także jako kluczowi aktorzy w sferze publicznej, często pełniąc rolę mediatorów, organizatorów i reformatorów społecznych.

Rola liderów religijnych w Egipcie ma istotny potencjał ograniczania wrażliwości psychologicznych Egipcjan ale odpowiednio ukierunkowane działania mogą zostać skierowane do działań destabilizujących Egipt poprzez konfrontowanie świeckiego i religijnego autorytetu państwa, osób, liderów i ich postrzegania przez wybrane grupy społeczne w Egipcie.

Rola liderów religijnych w Egipcie

Liderzy muzułmańscy

Liderzy islamscy, tacy jak imamowie, uczeni z Al-Azhar (jednej z najstarszych uczelni islamskich na świecie) oraz przywódcy duchowi związani z różnymi ruchami islamskimi, mają znaczący wpływ na społeczeństwo. Ich działalność obejmuje:

Kształtowanie moralności publicznej: Imamowie w swoich kazaniach dostarczają społecznościom wskazówek dotyczących codziennego życia, opartych na zasadach szariatu (Kalliny, 2019).

Mediacja w konfliktach społecznych: Islamscy liderzy często odgrywają rolę rozjemców w sporach lokalnych, promując rozwiązania zgodne z zasadami sprawiedliwości islamskiej (Hibbard, 2010).

Edukacja religijna: Al-Azhar jest kluczowym ośrodkiem kształtowania teologicznego i edukacyjnego myśli islamskiej, co wpływa na poglądy religijne zarówno w Egipcie, jak i poza jego granicami.

Liderzy koptyjscy

Chrześcijańscy przywódcy, szczególnie związani z Kościołem Koptyjskim, pełnią kluczową rolę w reprezentowaniu interesów mniejszości chrześcijańskiej w Egipcie. Ich działalność obejmuje:

Reprezentacja polityczna i społeczna: Koptyjscy liderzy często występują w imieniu swoich społeczności w sprawach dotyczących dyskryminacji i konfliktów międzywyznaniowych (Farah, 2013).

Wspieranie edukacji i dobroczynności: Kościół Koptyjski organizuje liczne programy edukacyjne i charytatywne, wspierające rozwój społeczności chrześcijańskiej.

Budowanie tożsamości religijnej: Kościół pełni rolę strażnika tradycji i języka koptyjskiego, co wzmacnia tożsamość mniejszości (Moustafa, 2000).

Wpływ liderów religijnych na życie społeczne

Wspólnotowość i budowanie jedności

Liderzy religijni odgrywają kluczową rolę w promowaniu jedności społecznej poprzez organizowanie dialogów międzywyznaniowych. Takie działania są szczególnie istotne w kontekście sporadycznych napięć między muzułmanami a chrześcijanami. Przykładem są inicjatywy Al-Azhar i Kościoła Koptyjskiego, które wspólnie apelują o pokój i współpracę (Brownlee, 2018).

Polityka i wpływ na władzę

Religia w Egipcie jest głęboko spleciona z polityką. Liderzy religijni często odgrywają istotną rolę w kształtowaniu debaty publicznej, zwłaszcza w kwestiach dotyczących praw człowieka, edukacji i polityki rodzinnej. Z jednej strony promują wartości moralne, a z drugiej mogą działać jako przeciwwaga dla świeckich tendencji politycznych (Hibbard, 2010).

Społeczne usługi i dobroczynność

Przywódcy religijni prowadzą liczne inicjatywy społeczne takie jak:

- Organizowanie szkół i programów edukacyjnych, zwłaszcza dla ubogich i zaniedbanych społeczności.
- Zapewnianie wsparcia materialnego i emocjonalnego w sytuacjach kryzysowych, np. w czasie pandemii czy klęsk żywiołowych (Robinson & Davis, 2012).

Wyzwania, przed którymi stoją liderzy religijni

Pomimo wysiłków liderów religijnych na rzecz harmonii, napięcia między muzułmanami a chrześcijanami nadal są problemem. Są one podsycane przez ataki ekstremistyczne oraz brak równości w reprezentacji politycznej (Farah, 2013). Egipskie państwo dąży do kontrolowania działalności liderów religijnych, co prowadzi do konfliktów między świeckim

charakterem władzy a autorytetem religijnym (Moustafa, 2000). Przykładem jest ograniczanie autonomii Kościoła Koptyjskiego w sprawach edukacyjnych

Ograniczenia autonomii Kościoła Koptyjskiego w Egipcie mają różnorodny charakter – od utrudnień w budowie kościołów, przez marginalizację edukacyjną, po represje polityczne. Egipskie media publiczne często marginalizują koptyjskie wydarzenia religijne i ograniczają ich obecność w przestrzeni publicznej. Mimo że Boże Narodzenie koptyjskie jest świętem państwowym, inne uroczystości chrześcijańskie nie są reprezentowane. Edukacja religijna w szkołach publicznych skupia się głównie na islamie, a nauczanie o chrześcijaństwie jest ograniczone do prywatnych szkół lub organizacji kościelnych. W efekcie młodzież koptyjska często nie ma dostępu do formalnej edukacji religijnej w systemie państwowym. Edukacja religijna w szkołach publicznych skupia się głównie na islamie, a nauczanie o chrześcijaństwie jest ograniczone do prywatnych szkół lub organizacji kościelnych. W efekcie młodzież koptyjska często nie ma dostępu do formalnej edukacji religijnej w systemie państwowym.

Liderzy religijni w Egipcie są kluczowymi aktorami społecznymi, wpływającymi na kształtowanie wartości, jedności i stabilności społecznej. Ich działalność obejmuje zarówno edukację, jak i mediację w konfliktach. Te wartości, pozbawione patologii, w pewnym stopniu ograniczają wrażliwości psychologiczne Egipcjan.

4.5 Przestępczość w Egipcie i jej wpływ na wrażliwości psychologiczne społeczeństwa

Egipt, będący krajem o dynamicznie zmieniającym się społeczeństwie i różnorodnych wyzwaniach społeczno-gospodarczych, doświadcza przestępczości w różnych formach, od przemocy domowej po przestępczość zorganizowaną. Te zjawiska mają bezpośredni wpływ na psychikę społeczeństwa, prowadząc do wzrostu poczucia zagrożenia, utraty zaufania do instytucji państwowych oraz zwiększenia poziomu stresu zbiorowego. Badania nad psychologicznymi skutkami przestępczości w Egipcie ujawniają złożoność tych wpływów oraz różnorodność reakcji społecznych i indywidualnych.

Rodzaje przestępczości w Egipcie i ich skutki

Przemoc domowa i honorowe zabójstwa

Przemoc domowa i honorowe zabójstwa wciąż pozostają poważnym problemem społecznym w Egipcie. W społecznościach wiejskich honorowe zabójstwa są szczególnie powszechne, co potwierdzają badania akademickie. Ofiary takich aktów przemocy często cierpią na długotrwałe zaburzenia psychiczne, jak PTSD (zespół stresu pourazowego), a brak wsparcia ze strony instytucji państwowych utrudnia proces dochodzenia sprawiedliwości.

Przestępczość uliczna

W miastach takich jak Kair czy Aleksandria przestępczość uliczna, obejmująca kradzieże, napady i rozboje, znacząco wpływa na życie codzienne mieszkańców. Poczucie zagrożenia w przestrzeni publicznej prowadzi do ograniczenia aktywności społecznej, izolacji oraz wzrostu niepokoju, zwłaszcza wśród młodzieży i kobiet.

Przestępczość zorganizowana

Przestępczość zorganizowana, w tym handel ludźmi i narkotykami, destabilizuje zarówno lokalne społeczności, jak i gospodarkę. Ofiary, w tym dzieci, cierpią z powodu fizycznego i psychicznego wyczerpania, co utrudnia ich reintegrację społeczną.

Wpływ przestępczości na psychikę społeczeństwa

Trauma i stres pourazowy

Badania wskazują, że osoby dotknięte przestępstwami, zwłaszcza kobiety i dzieci, wykazują objawy traumy pourazowej, takie jak koszmary senne, trudności w relacjach interpersonalnych czy poczucie bezradności. Przykładem są wyniki badań opublikowanych w „International Journal of Social Psychiatry”, gdzie 51% badanych ofiar przestępstw zgłosiło długotrwałe skutki psychiczne.

Erozja zaufania społecznego

Przestępczość w Egipcie przyczynia się do rozkładu więzi społecznych. Obywatele coraz częściej wycofują się z życia publicznego, obawiając się o swoje bezpieczeństwo, a brak skuteczności wymiaru sprawiedliwości wzmacnia poczucie braku sprawiedliwości.

Panika moralna i rola mediów

Media w Egipcie, relacjonując przypadki przestępstw, często eskalują strach społeczny. Wzmacnianie stereotypów wobec określonych grup społecznych, np. młodzieży z ubogich dzielnic, przyczynia się do wzrostu polaryzacji i braku zaufania.

Trigery przestępczości

Ubóstwo i nierówności społeczne

Ubóstwo jest głównym czynnikiem napędzającym przestępczość. W Egipcie, gdzie nierówności dochodowe są znaczące, brak dostępu do edukacji i pracy często prowadzi do działań przestępczych.

Urbanizacja i przeludnienie

Przeludnione miasta, takie jak Kair, doświadczają wysokiego poziomu przestępczości w wyniku braku odpowiedniej infrastruktury społecznej i usług publicznych. Dynamiczny rozwój miast i brak odpowiedniej infrastruktury zwiększają ryzyko marginalizacji społecznej, co sprzyja powstawaniu „gorących punktów” przestępczości w miastach takich jak Kair i Aleksandria.

Kryzysy polityczne

Okresy niestabilności politycznej, takie jak po rewolucji w 2011 roku, przyniosły wzrost liczby przestępstw, szczególnie tych związanych z przemocą. Brak sprawnego wymiaru sprawiedliwości pogłębia problem, który jest dodatkowo wzmacniany ubóstwem i radykalizację niektórych grup społecznych w Egipcie.

4.6 Zagrożenia dla bezpieczeństwa Egiptu i ich wpływ na wrażliwości psychologiczne społeczeństwa

Egipt stoi wobec wielu zagrożeń bezpieczeństwa wynikających z trudności gospodarczych, niestabilności politycznej, terroryzmu, przestępczości zorganizowanej i cyberprzestępczości. Te zagrożenia mają głębokie skutki nie tylko dla infrastruktury państwowej, ale również dla psychologii społeczeństwa, powodując wzrost niepewności, strachu i poczucia zagrożenia. W szczególności skutki te są widoczne w sferze zdrowia psychicznego, relacji społecznych i struktury wspólnotowej.

Typologie zagrożeń bezpieczeństwa

Egipt jest jednym z krajów najbardziej dotkniętych przez terroryzm w regionie. W szczególności Półwysep Synaj pozostaje głównym miejscem działalności organizacji takich jak Państwo Islamskie (ISIS).

Terroryzm: Wpływ strachu na codzienne życie

Terroryzm stanowi jedno z największych wyzwań dla bezpieczeństwa Egiptu, szczególnie na Półwyspie Synaj. Ryzyko ataków terrorystycznych, wymierzonych zarówno w ludność cywilną, jak i obiekty infrastruktury, mają ogromny wpływ na życie społeczne.

Przykłady ataków:

- W 2017 roku atak na meczet w Al-Rawda spowodował śmierć ponad 300 osób.
- Częste zamachy na kościoły chrześcijańskie, takie jak atak w Katedrze św. Marka w Aleksandrii w 2017 roku.

Skutki społeczne i psychologiczne:

- Strach przed uczestnictwem w dużych zgromadzeniach.
- Spadek turystyki, która jest kluczowym sektorem gospodarki.
- Wzrost napięć między grupami religijnymi, zwłaszcza wobec mniejszości koptyjskiej.
- PTSD u osób, które przeżyły ataki lub straciły bliskich.

Niestabilność polityczna: Dziedzictwo rewolucji

Po rewolucji w 2011 roku Egipt doświadczył gwałtownych zmian politycznych. Od obalenia Hosni Mubaraka, przez rządy Bractwa Muzułmańskiego, po przejęcie władzy przez obecnego prezydenta Abd al-Fattaha el-Sisiego, społeczeństwo egipskie było świadkiem licznych zamieszek, protestów i represji.

Przykłady:

- Masakra na placu Rabaa w 2013 roku, gdzie wojsko otworzyło ogień do demonstrantów wspierających Muhammada Mursiego.
- Ograniczenie wolności prasy i mediów, co prowadzi do frustracji społecznej.

Wpływ na społeczeństwo:

- Pogłębiająca się przepaść między młodzieżą a władzami.
- Utrata zaufania do instytucji państwowych.
- Emigracja zarobkowa i polityczna, szczególnie wśród młodych profesjonalistów.

Przestępczość zorganizowana

Handel ludźmi, przemyt narkotyków i broni destabilizują społeczności lokalne, szczególnie na obszarach granicznych.

Przykłady:

- Przemyt migrantów przez Morze Śródziemne.
- Handel kobietami i dziećmi do pracy przymusowej i wyzysku seksualnego.

Wpływ psychologiczny:

- Trauma u ofiar oraz ich rodzin.
- Pogłębienie marginalizacji społecznej w dotkniętych regionach.
- Bezradność państwa w regionach dominacji grup przestępczych.

Psychologiczne skutki zagrożeń bezpieczeństwa

Strach zbiorowy i poczucie zagrożenia Ciągłe doniesienia o aktach przemocy prowadzą do wzrostu poziomu stresu w całym społeczeństwie. Rodziny unikają podróży czy uczestnictwa w zgromadzeniach publicznych z obawy przed zamachami.

PTSD i inne zaburzenia zdrowia psychicznego: wiele osób dotkniętych bezpośrednio zagrożeniami (np. ofiary terroryzmu, uchodźcy wewnętrzni) cierpi na PTSD. Badania wskazują, że ponad 40% osób żyjących w regionach dotkniętych terroryzmem wykazuje objawy tego zaburzenia (Eweida et al., 2021).

Erozja zaufania społecznego: Rozprzestrzenianie się przestępczości i brak skutecznej interwencji państwowej prowadzi do utraty wiary w instytucje publiczne. Ludzie coraz częściej polegają na lokalnych wspólnotach lub liderach nieformalnych.

Stygmatyzacja i podziały społeczne: Mniejszości religijne, takie jak chrześcijanie koptyjscy, są narażone na zwiększoną przemoc i stygmatyzację. Prowadzi to do ich izolacji i poczucia zagrożenia.

Anarchizacja bezpieczeństwa - Inicjatywy lokalne: W obliczu braku skutecznych działań rządu wiele społeczności organizuje własne inicjatywy w celu zapewnienia bezpieczeństwa, np. lokalne patrole w sąsiedztwach.

Zagrożenia dla bezpieczeństwa Egiptu mają wielowymiarowy wpływ na społeczeństwo, prowadząc do problemów psychologicznych, społecznych i gospodarczych. Długoterminowe rozwiązania muszą obejmować działania prewencyjne, wsparcie psychologiczne oraz promowanie rozwoju gospodarczego i edukacji. Skuteczne zarządzanie tymi wyzwaniami wymaga zintegrowanego podejścia, które łączy rząd, organizacje pozarządowe i lokalne społeczności.

4.7 Postrzeganie administracji oraz struktur bezpieczeństwa państwa a wrażliwości psychologiczne

W Egipcie administracja państwowa i struktury bezpieczeństwa, takie jak wojsko i policja, odgrywają kluczową rolę w utrzymaniu stabilności. Jednak ich postrzeganie przez społeczeństwo jest różnorodne i zróżnicowane w zależności od kontekstu historycznego, politycznego oraz regionalnych doświadczeń. Te percepcje mają istotny wpływ na wrażliwości psychologiczne obywateli, zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych, takich jak rewolucje, terroryzm czy przestępczość zorganizowana.

Zaufanie społeczeństwa do administracji egipskiej pozostaje na stosunkowo niskim poziomie, szczególnie po wydarzeniach związanych z Arabską Wiosną w 2011 roku i późniejszym zamachem stanu w 2013 roku. Korupcja w instytucjach państwowych, która osłabia wiarę obywateli w sprawiedliwość i równość, brak transparentności w działaniach administracyjnych to jedne z ważnych czynników determinujących słabość państwa w relacji do wrażliwości psychologicznych Egipcjan.

Wpływ psychologiczny:

- Rosnąca frustracja społeczna, szczególnie wśród młodzieży.
- Poczucie wykluczenia z procesów decyzyjnych państwa.
- Rozczarowanie państwem: Reforma administracji publicznej wprowadzona przez rząd prezydenta Abd al-Fattaha el-Sisiego budzi mieszane reakcje Egipcjan. Choć skupia się na poprawie infrastruktury i bezpieczeństwa, krytycy wskazują na istotne ograniczenia wolności obywatelskich.

Wojsko egipskie odgrywa centralną rolę w polityce i gospodarce kraju. Dla wielu Egipcjan jest ono symbolem stabilności.

Pozytywne aspekty:

- Wojsko postrzegane jest jako gwarant bezpieczeństwa narodowego.
- Poparcie społeczne dla wojska wzrosło po zamachu stanu w 2013 roku.

Negatywne aspekty:

- Nadmierne zaangażowanie wojska w sprawy cywilne.
- Krytyka dotycząca represji wobec opozycji politycznej.

Wpływ psychologiczny:

- Część społeczeństwa odczuwa dumę z osiągnięć wojska, podczas gdy inni postrzegają jego dominację jako ograniczenie wolności i aparat represji.

Policja i relacje z obywatelami

Policja w Egipcie jest często krytykowana za brutalność oraz korupcję, szczególnie w kontekście protestów społecznych. Wydarzenia z 2011 roku, kiedy brutalne tłumienie protestów przez policję doprowadziło do eskalacji konfliktu między państwem a obywatelami na trwałe oddziałuje na wizerunek policji w Egipcie. Istotnym elementem jest też niska jakość organów ścigania, które nie radzą sobie z przestępczością, zwłaszcza zorganizowaną, co dodatkowo ogranicza zaufanie i respekt obywateli do formacji.

Wpływ psychologiczny:

- Wzrost lęku przed atrybutami państwa
- Utrata poczucia bezpieczeństwa
- Apatia i uległość w stosunku do ryzyk

4.8 Wrażliwości psychologiczne Egipcjan

Lęk i stres zbiorowy

- Długotrwałe napięcia polityczne i przemoc ze strony sił bezpieczeństwa prowadzą do wzrostu poziomu stresu w społeczeństwie.
- Brak zaufania społecznego.
- Niska wiara w instytucje państwowe i siły bezpieczeństwa.
- Erozja więzi społecznych.
- Zwiększenie izolacji społecznej.
- Zmniejszenie zaangażowania obywatelskiego w sprawy publiczne.

Trauma pokoleniowa

- Młodsze pokolenie, które dorastało w okresie Arabskiej Wiosny, jest szczególnie narażone na problemy psychologiczne wynikające z niestabilności politycznej.

Percepcje administracji i struktur bezpieczeństwa w Egipcie są kluczowym czynnikiem wpływającym na wrażliwości psychologiczne społeczeństwa. Chociaż wojsko jest postrzegane jako filar stabilności, brutalność policji i korupcja w instytucjach państwowych pogłębiają podziały społeczne. Aby poprawić sytuację, konieczne są działania zarówno na poziomie politycznym, jak i społecznym, w tym reforma struktur bezpieczeństwa, budowa zaufania i wsparcie dla zdrowia psychicznego obywateli.

Wybrane wrażliwości psychologiczne społeczeństwa Egiptu

Bezrobocie i niskie zarobki

Bezrobocie w Egipcie, zwłaszcza wśród młodzieży i absolwentów uczelni, osiąga alarmujące poziomy. Brak adekwatnych miejsc pracy prowadzi do frustracji i poczucia beznadziei. Wysokie bezrobocie wynika z kilku kluczowych przyczyn:

Wrażliwości psychologiczne:

- **Depresja i lęki:** Długotrwałe bezrobocie prowadzi do obniżenia poczucia własnej wartości, występowania stanów depresyjnych i lękowych.
- **Poczucie izolacji:** Osoby bezrobotne mogą czuć się wykluczone społecznie, zwłaszcza gdy nie mogą uczestniczyć w życiu społecznym na równi z innymi.

- **Konflikty rodzinne:** Presja finansowa i poczucie niespełnienia mogą prowadzić do napięć w rodzinie, a nawet do przemocy domowej.
- **Ryzyko uzależnień:** Brak perspektyw może skłaniać do sięgania po używki - jako formy ucieczki od problemów.

Niepewność polityczna i strach przed represjami

Egipt doświadcza ograniczeń praw obywatelskich, w tym wolności słowa i zgromadzeń. Represje wobec osób krytykujących władzę są powszechne, co prowadzi do samocenzury i strachu przed wyrażaniem własnych opinii.

- **Zaburzenia lękowe:** Obawa przed konsekwencjami wyrażania opinii politycznych może prowadzić do chronicznego lęku i napięcia.
- **Depresja:** Poczucie bezsilności wobec systemu i brak wpływu na rzeczywistość mogą wywoływać stany depresyjne.
- **Alienacja społeczna:** Unikanie dyskusji na tematy polityczne nawet w gronie bliskich osób prowadzi do poczucia izolacji i osamotnienia.
- **Brak zaufania:** Nieufność wobec instytucji państwowych i innych obywateli może prowadzić do erozji więzi społecznych.

Trauma wojenna i przemoc polityczna: Doświadczenia związane z konfliktami zbrojnymi, takimi jak wojny arabsko-izraelskie, oraz z przemocą polityczną, szczególnie po Arabskiej Wiośnie, pozostawiły głębokie ślady w psychice społeczeństwa.

- **Zespół stresu pourazowego (PTSD):** Objawia się flashbackami, koszmarami, nadmiernym pobudzeniem i unikaniem sytuacji przypominających traumę.
- **Depresja i lęki:** Ofiary i świadkowie przemocy doświadczają długotrwałych problemów emocjonalnych.
- **Nieufność:** Wobec innych ludzi i instytucji, co utrudnia nawiązywanie relacji społecznych.
- **Problemy z integracją społeczną:** Trudności w powrocie do normalnego życia, w pracy i w rodzinie.

Fragmentacja społeczna i polaryzacja polityczna

Napięcia między różnymi grupami politycznymi, szczególnie po Arabskiej Wiośnie, doprowadziły do głębokich podziałów w społeczeństwie. Konflikty te wpływają negatywnie na relacje międzyludzkie i utrudniają budowanie zaufania społecznego.

- **Poczucie osamotnienia:** Jednostki mogą czuć się odizolowane w swoich poglądach, zwłaszcza gdy różnią się one od dominującej narracji.
- **Konflikty interpersonalne:** Napięcia polityczne przenikają do rodzin i kręgów znajomych, prowadząc do kłótni i rozłamów.
- **Brak zaufania społecznego:** Prowadzi do niechęci do angażowania się w inicjatywy społeczne i wspólnotowe.
- **Zwiększone ryzyko radykalizacji:** Osoby czujące się wykluczone mogą być podatne na ekstremistyczne ideologie.

Relacje rodzinne i presja społeczna

Tradycyjne struktury rodzinne w Egipcie są źródłem wsparcia, ale również presji. Hierarchia rodzinna, oczekiwania dotyczące ról płciowych oraz ingerencja w decyzje osobiste mogą prowadzić do konfliktów i stresu.

- **Stres związany z oczekiwaniami:** Nadmierne oczekiwania rodziny dotyczące edukacji, kariery czy małżeństwa mogą prowadzić do poczucia niewystarczalności.
- **Konflikty pokoleniowe:** Różnice w wartościach i stylu życia między młodszym a starszym pokoleniem mogą powodować napięcia.
- **Przemoc domowa:** Presja i frustracje mogą przejawiać się w agresji wobec członków rodziny.
- **Niskie poczucie własnej wartości:** Wynikające z braku akceptacji dla indywidualnych wyborów i potrzeb.

Migracja i problemy z uchodźcami

Egipt jest zarówno krajem tranzytowym, jak i docelowym dla migrantów i uchodźców. Napływ ludności powoduje rywalizację o ograniczone zasoby, a migranci często doświadczają traumy i dyskryminacji.

- **Trauma przed i podczas migracji:** Doświadczenia wojny, prześladowań, a także niebezpiecznej podróży wpływają na zdrowie psychiczne migrantów.
- **Stres adaptacyjny:** Trudności z integracją w nowym środowisku, bariery językowe i kulturowe.

- **Poczucie zagrożenia wśród społeczności przyjmującej:** Obawy przed utratą pracy czy obniżeniem jakości usług publicznych.
- **Wzrost ksenofobii:** Stereotypy i uprzedzenia prowadzą do dyskryminacji i konfliktów społecznych.

Stereotypy i uprzedzenia

Migranci i mniejszości często spotykają się z dyskryminacją. Uprzedzenia utrudniają integrację i pogłębiają podziały społeczne.

- **Poczucie wykluczenia:** Doświadczanie dyskryminacji prowadzi do izolacji społecznej i obniżenia samooceny.
- **Zwiększone ryzyko radykalizacji:** Marginalizacja może skłaniać do przyłączania się do grup ekstremistycznych.
- **Stres i lęk:** Obawa przed przemocą czy niesprawiedliwym traktowaniem.

Rola liderów religijnych

Liderzy religijni mają ogromny wpływ na normy społeczne i wartości. Mogą działać na rzecz jedności, ale też pogłębiać podziały, zwłaszcza gdy religia jest wykorzystywana do celów politycznych.

- **Wsparcie duchowe:** Może pomóc w radzeniu sobie ze stresem i trudnościami życiowymi.
- **Manipulacja emocjami:** Wykorzystywanie religii do wzbudzania wrogości wobec innych grup.
- **Konflikty religijne:** Napięcia między różnymi grupami wyznaniowymi wpływają na poczucie bezpieczeństwa.

Przestępczość i jej skutki

Wysoki poziom przestępczości, w tym przemocy domowej, przestępczości ulicznej i zorganizowanej, wpływa na poczucie bezpieczeństwa obywateli.

- **Lęk i niepokój:** Obawa przed staniem się ofiarą przestępstwa.
- **Trauma:** Ofiary przestępstw mogą doświadczać PTSD i innych zaburzeń psychicznych.
- **Erozja zaufania społecznego:** Wzrost przestępczości prowadzi do nieufności wobec innych.

Zagrożenia dla bezpieczeństwa

Terroryzm, niestabilność polityczna i przestępczość zorganizowana stanowią poważne zagrożenia. Ciągłe poczucie zagrożenia wpływa na życie codzienne i psychikę obywateli.

- **Strach zbiorowy:** Powszechny lęk przed atakami terrorystycznymi czy przemocą.
- **Chroniczny stres:** Ciągłe napięcie i niepokój wpływają na zdrowie psychiczne i fizyczne.
- **Poczucie bezradności:** Brak kontroli nad sytuacją i nieufność wobec zdolności państwa do zapewnienia bezpieczeństwa.

Postrzeganie administracji i struktur bezpieczeństwa

Niskie zaufanie do instytucji państwowych, takich jak policja czy administracja publiczna, wynika z korupcji, nieefektywności i represji wobec obywateli.

- **Poczucie alienacji:** Obywatele nie czują się reprezentowani, ani chronieni przez państwo.
- **Apatia społeczna:** Brak wiary w możliwość zmiany prowadzi do wycofania z życia publicznego.
- **Frustracja i gniew:** Negatywne emocje wobec instytucji mogą prowadzić do protestów lub radykalizacji.

Generacyjna trauma i brak perspektyw

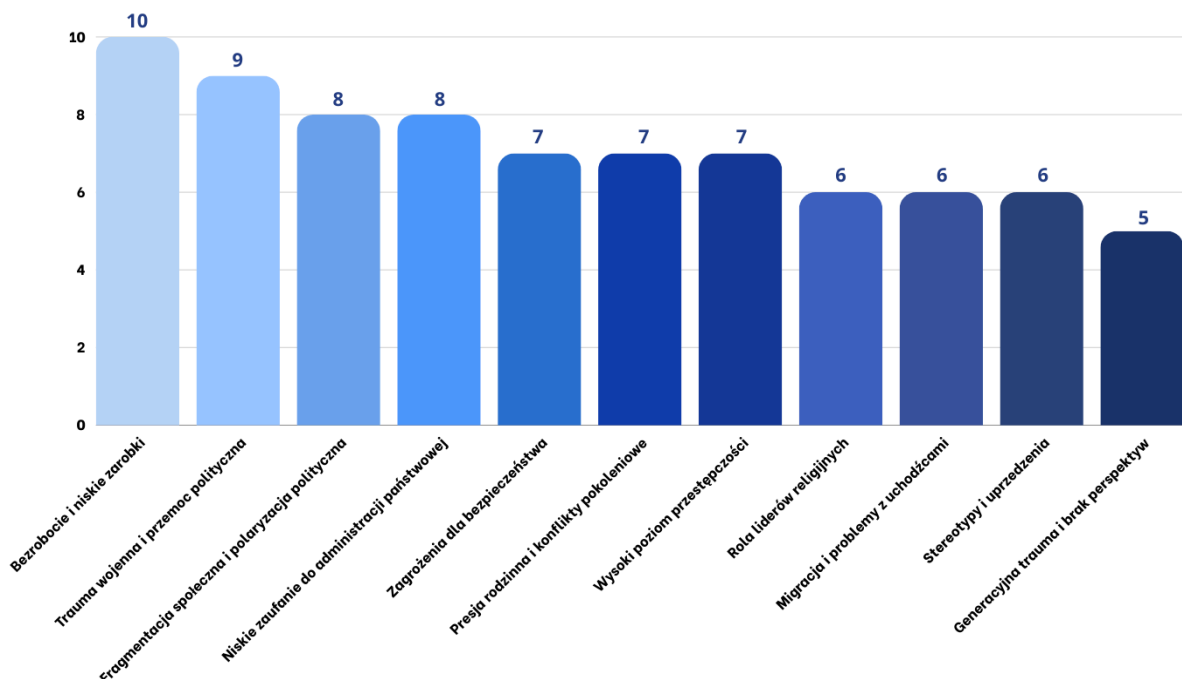
Młodsze pokolenia stoją przed wyzwaniami związanymi z konfliktami między tradycją a nowoczesnością. Brak perspektyw na przyszłość i ciągłe napięcia społeczne wpływają na ich zdrowie psychiczne.

- **Depresja i poczucie beznadziei:** Brak możliwości realizacji aspiracji życiowych prowadzi do obniżonego nastroju.
- **Konflikty tożsamościowe:** Trudności w określeniu swojej roli w społeczeństwie.
- **Wyuczona bezradność:** Przekonanie, że niezależnie od działań nie można wpłynąć na swoją sytuację.

Wrażliwości psychologiczne społeczeństwa Egiptu są wynikiem skomplikowanej sieci czynników:

- **Ekonomicznych:** Bezrobocie, ubóstwo i nierówności społeczne prowadzą do frustracji i stresu.
- **Politycznych:** Niepewność, represje i brak zaufania do instytucji powodują lęk i alienację.
- **Społecznych:** Napięcia między różnymi grupami, presja rodzinna i społeczna wpływają na zdrowie psychiczne.
- **Kulturowych:** Konflikty między tradycją a nowoczesnością wywołują wewnętrzne rozdarcie.
- **Bezpieczeństwa:** Zagrożenia związane z przestępczością i terroryzmem zwiększają poczucie zagrożenia.

ODZWIERCIEDLENIE WZGLĘDNEGO WPŁYWU DANEJ WRAŻLIWOŚCI NA EFEKTYWNOŚĆ OPERACJI WPŁYWU W SKALI OD 1-10

Wykres 8. Wpływ wrażliwości społecznych Egipcjan na efektywność operacji wpływu w skali od 1 do 10.

ROZDZIAŁ 5. Kluczowe obszary wpływu zewnętrznego

5.1 Ekonomiczny

Egipt, będący kluczowym państwem regionu Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, znajduje się w centrum globalnych interesów ekonomicznych i geopolitycznych. Wrażliwość tego kraju na wpływy zewnętrzne w sferze ekonomicznej jest szczególnie widoczna w kontekście jego zależności od zagranicznych inwestycji, pomocy finansowej oraz międzynarodowej współpracy gospodarczej. Ta wrażliwość, analizowana w ramach wskaźnika FIMI (Foreign Influence and Market Integration), uwidacznia, jak różne podmioty – od państw, poprzez korporacje, aż po organizacje międzynarodowe – wykorzystują swoje zasoby finansowe i narzędzia ekonomiczne, by kształtować politykę i rozwój Egiptu.

W obliczu rosnącej presji gospodarczej, wynikającej z globalnych kryzysów finansowych, pandemii COVID-19 i skutków wojny w Ukrainie, Egipt staje się coraz bardziej uzależniony od wsparcia zewnętrznego. Zagraniczne inwestycje oraz pomoc finansowa stają się nie tylko motorem napędowym egipskiej gospodarki, ale także instrumentem wpływu na jego politykę wewnętrzną i zagraniczną. Kraj balansuje między głównymi graczami globalnymi – Rosją, Chinami, państwami Zatoki Perskiej, Stanami Zjednoczonymi, Unią Europejską oraz instytucjami takimi jak Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) i BRICS. Każdy z tych podmiotów realizuje swoje interesy, wykorzystując ekonomiczne narzędzia wpływu, które przekładają się na strategiczne decyzje Egiptu w zakresie rozwoju infrastrukturalnego, polityki energetycznej czy stabilności makroekonomicznej.

Ta zależność rodzi zarówno możliwości, jak i zagrożenia. Z jednej strony, napływ kapitału wspiera rozwój i modernizację kraju. Z drugiej, Egipt naraża się na utratę autonomii w podejmowaniu decyzji gospodarczych oraz uzależnienie od warunków stawianych przez zewnętrznych graczy. Analiza tego zjawiska w ramach FIMI pozwala zrozumieć, jak zewnętrzne interesy i strategie ekonomiczne wpływają na przyszłość Egiptu i jego zdolność do prowadzenia niezależnej polityki.

5.1.1 Inwestycje zagraniczne i zależność od pomocy finansowej

Egipt odgrywa kluczową rolę w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, co czyni go atrakcyjnym partnerem dla wielu państw i organizacji międzynarodowych. Zewnętrzne inwestycje oraz pomoc finansowa mają znaczący wpływ na egipską gospodarkę, kształtując jej kierunki rozwoju i stabilność ekonomiczną. Poniżej przedstawiono główne źródła zagranicznego wsparcia dla Egiptu oraz ich wpływ na kraj.

Rosja – Wrażliwość Egiptu w kontekście wpływów rosyjskich

Rosyjskie zaangażowanie w Egipcie opiera się na strategicznych projektach infrastrukturalnych oraz współpracy handlowej, co znacząco wpływa na egipską politykę gospodarczą. Kluczowym elementem tej relacji jest budowa elektrowni jądrowej w El-Dabaa, która zwiększa zależność Egiptu od technologii i finansowania rosyjskiego. Realizacja projektu przez Rosatom podkreśla wpływ Rosji na kluczowy sektor energetyczny Egiptu, co w przyszłości może przełożyć się na polityczne zobowiązania wobec Moskwy.

Handel i inflacja: Egipt, zmagający się z rekordową inflacją, znalazł w Rosji kluczowego partnera handlowego. Ambasador Rosji w Egipcie Georgij Borisenko ujawnił, że handel dwustronny wzrósł o 60% w ciągu trzech lat, osiągając 6,2 mld USD w 2022 roku. Rosja stała się trzecim najważniejszym partnerem handlowym Egiptu, po UE i Chinach. Eksport rosyjski do Egiptu, wynoszący 5,7 mld USD, obejmuje głównie zboże, energię i surowce, co czyni Egipt największym partnerem handlowym Rosji w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki.

- **Mechanizm płatności w walutach lokalnych:** Wobec zachodnich sankcji ograniczających dostęp Moskwy do dolara i euro, Rosja aktywnie promuje użycie rubla w handlu międzynarodowym, zwłaszcza z krajami, z którymi utrzymuje bliskie relacje gospodarcze. Egipt, zmagający się z własnymi wyzwaniami gospodarczymi, może być zainteresowany takimi inicjatywami w celu ułatwienia wymiany handlowej i zmniejszenia zależności od zachodnich systemów finansowych.
- **Elektrownia jądrowa w El-Dabaa:** Rosyjski Rosatom buduje elektrownię jądrową Dabaa o wartości 28,75 mld USD. Projekt jest finansowany z rosyjskiej pożyczki w wysokości 25 mld USD i zakłada oddanie elektrowni do użytku w latach 2028–2029. Rosatom dostarcza paliwo jądrowe, szkoli personel oraz zapewnia wsparcie operacyjne przez pierwsze 10 lat eksploatacji. Finansowanie i budowa tej elektrowni nie tylko wzmacniają rosyjską obecność w Egipcie, ale także wiążą kraj długoterminowo z Rosją w zakresie technologii i usług utrzymania. Egipt staje się wrażliwy na zmiany geopolityczne i napięcia między Rosją a Zachodem, co może ograniczać jego zdolność do podejmowania niezależnych decyzji w polityce energetycznej.
- **Dostawy surowców energetycznych:** Rosja jest jednym z dostawców ropy naftowej do Egiptu. Formalnie. Ponieważ nieformalnie, jak podała w 2022 roku agencja Bloomberg, ropa trafiająca do egipskiego portu El-Hamra na wybrzeżu Morza Śródziemnego, jest albo mieszana z egipskim surowcem, albo przepakowywana na inne okręty i sprzedawana do Europy z ominięciem sankcji. Nie ustalono jak długo ten proceder trwał, czy jest wykorzystywany do dzisiaj, ale nawet jednorazowa tego typu akcja wskazuje na bliskość powiązań ekonomicznych Rosji z Egiptem.
- **Rosyjska strefa przemysłowa w Port Said:** Rosja planuje utworzyć strefę przemysłową w rejonie Kanału Sueskiego. Umowa w tej sprawie została podpisana w 2018 roku, prace budowlane miały rozpocząć się w połowie 2024 roku. Jednak jeszcze w czerwcu 2024 roku ambasador Rosji w Egipcie poinformował w wywiadzie dla Daily News Egypt, że podpisany został dodatkowy protokół do umowy i prace nie ruszyły. Projekt zakłada utworzenie obszaru przemysłowego o powierzchni 5,25 mln m², który ma stać się międzynarodowym centrum produkcyjnym z dostępem do rynków

afrykańskich i europejskich. Strefa przemysłowa, w której powstanie 35 tys. nowych miejsc pracy, ma przyciągnąć rosyjskie firmy z sektora chemicznego, maszynowego i energetycznego.

- **Inwestycje rosyjskie w Egipcie:** Według danych z grudnia 2023 roku rosyjskie firmy zainwestowały w Egipcie 7,4 mld USD. Rosyjska obecność w sektorach energetycznym, przemysłowym i infrastrukturalnym wzmacnia wpływy Moskwy, szczególnie w rejonie strategicznego Kanału Sueskiego.
- **Współpraca handlowa:** Rosja jest głównym dostawcą zboża do Egiptu. W sezonie 2022/2023 Rosja dostarczyła do Egiptu 8,1 miliona ton pszenicy, co stanowiło znaczną część egipskiego importu tego zboża. Rosyjskie zboże odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego dla ponad 100 milionów Egipcjan. Import rosyjskiej pszenicy, będącej podstawowym elementem diety Egipcjan, oznacza uzależnienie kraju od rosyjskiego rynku rolnego. Zakłócenia w dostawach, spowodowane np. sankcjami nałożonymi na Rosję, mogą wywołać destabilizację w Egipcie, w tym niepokoje społeczne. Blokada ukraińskich portów przez Rosję dodatkowo zwiększa zależność Egiptu od rosyjskich dostaw.
- **W lutym 2023 roku podpisano umowę na budowę fabryki konserwacji i remontu wagonów w Abu Zaabal.** To przedsięwzięcie wpisuje się w rosyjskie inwestycje w egipski sektor transportu.
- **Import broni:** Od 2014 roku Egipt znacząco zwiększył import rosyjskiego uzbrojenia, stając się jednym z kluczowych odbiorców rosyjskiego sprzętu wojskowego. W latach 2013-2018 wartość rosyjskiego eksportu broni do Egiptu wzrosła o 150% w porównaniu z okresem 2009-2013, co uczyniło Rosję drugim co do wielkości dostawcą uzbrojenia dla Egiptu, zaraz po Francji. W tym okresie Egipt odpowiadał za 5,1% całkowitego eksportu rosyjskiego przemysłu zbrojeniowego. W 2023 roku współpraca wojskowa między Rosją a Egiptem stała się przedmiotem kontrowersji w związku z doniesieniami o domniemanych planach produkcji rakiet przez Egipt na potrzeby Rosji. Według tajnych dokumentów amerykańskiego wywiadu, które wyciekły do mediów, prezydent Egiptu, Abdel Fattah el-Sisi, w lutym 2023 roku miał nakazać produkcję 40 tysięcy rakiet dla Rosji, z zaleceniem utrzymania tego przedsięwzięcia w tajemnicy, aby uniknąć problemów z Zachodem. Jednakże, po interwencji dyplomatycznej Stanów Zjednoczonych, Egipt zrezygnował z planów dostaw rakiet do Rosji. Zamiast tego Kair zgodził się na sprzedaż amunicji artyleryjskiej kalibru 152 mm i 155 mm Stanom Zjednoczonym, z przeznaczeniem dla Ukrainy.
- **Turystyka:** Po wznowieniu lotów między Rosją a Egiptem, liczba rosyjskich turystów odwiedzających Egipt wzrosła diametralnie, co miało istotne znaczenie dla kurortów nad Morzem Czerwonym. Wicepremier Rosji Denis Manturov negocjował zwiększenie liczby lotów, co przyczyniło się do rozwoju sektora turystycznego.
- **Przełamywanie finansowe:** W grudniu 2022 roku rząd Egiptu zatwierdził przystąpienie kraju do Nowego Banku Rozwoju (NDB) BRICS, co otworzyło nowe możliwości finansowania projektów infrastrukturalnych. Członkostwo w BRICS umacnia współpracę Rosji i Egiptu, szczególnie w kontekście alternatywnych systemów finansowych i handlowych.

Kluczowe osoby z Rosji	
Aleksiej Lichaczow	Dyrektor generalny Rosatomu. Kieruje projektem budowy elektrowni jądrowej w El-Dabaa, co czyni go jedną z najważniejszych osób wpływających na sektor energetyczny Egiptu.
Dmitrij Patruszew	Wicepremier. Były minister rolnictwa Federacji Rosyjskiej. Odpowiada za nadzór nad sektorem rolnictwa oraz za handel zbożem, w tym dostawy pszenicy do Egiptu, które są kluczowe dla bezpieczeństwa żywnościowego kraju.
Siergiej Ławrow	Minister spraw zagranicznych Rosji. Choć nie jest ekspertem ekonomicznym, negocjacje i wizyty dyplomatyczne Ławrowa wpływają na umowy handlowe i inwestycyjne.
Siergiej Cywilow	Minister Energii Federacji Rosyjskiej od 14 maja 2024 roku. Nadzoruje politykę energetyczną Rosji, w tym eksport ropy naftowej i gazu ziemnego oraz współpracę z partnerami zagranicznymi.
Władimir Putin	Prezydent Federacji Rosyjskiej, odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu polityki zagranicznej i obronnej Rosji, w tym w relacjach z Egiptem.
Andriej Remowicz Biełousow	Minister Obrony Rosji od maja 2024 roku, odpowiedzialny za nadzór nad siłami zbrojnymi i realizację polityki obronnej Rosji.

Kluczowe osoby z Egiptu	
Amgad El-Wakeel	Pełni funkcję przewodniczącego Egipskiego Urzędu ds. Elektrowni Jądrowych (Nuclear Power Plants Authority, NPPA). Odpowiada za współpracę z Rosatomem i realizację projektu El-Dabaa.
Ali Moselhy	Minister zaopatrzenia i handlu wewnętrznego Egiptu. Zarządza polityką dotyczącą importu pszenicy, w tym dostaw z Rosji.
Karim Badawi	Minister Ropy Naftowej i Zasobów Mineralnych Egiptu od lipca 2024 roku. Jest odpowiedzialny za politykę energetyczną kraju, w tym za import surowców energetycznych oraz współpracę międzynarodową w tym sektorze.
Abdel Fattah el-Sisi	Prezydent Egiptu od 2014 roku, były dowódca Sił Zbrojnych Egiptu. Odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu polityki obronnej i współpracy międzynarodowej Egiptu.
Abdel Mageed Saqr	Minister Obrony Egiptu od 3 lipca 2024 roku, odpowiedzialny za nadzór nad siłami zbrojnymi i realizację polityki obronnej kraju.

Chiny – Gospodarcze narzędzia wpływu Pekinu

Chiny odgrywają coraz większą rolę w gospodarce Egiptu, umacniając swoje wpływy poprzez strategiczne inwestycje, transfer technologii oraz kompleksową współpracę gospodarczą w ramach Inicjatywy Pasa i Szlaku (BRI). Partnerstwo między Kairem a Pekinem, które osiągnęło poziom wszechstronnego partnerstwa strategicznego, obejmuje kluczowe sektory egipskiej gospodarki, takie jak infrastruktura, przemysł wydobywczy, energetyka, telekomunikacja, edukacja i przemysł technologiczny. Egipt staje się kluczowym partnerem Chin w Afryce i na Bliskim Wschodzie, dzięki swojej geostrategicznej lokalizacji oraz bogatym zasobom naturalnym.

Inwestycje Chin w Egipcie koncentrują się na projektach infrastrukturalnych, takich jak Nowa Stolica Administracyjna i Strefa Ekonomiczna Kanału Sueskiego, a także na sektorach przyszłościowych, w tym produkcji zielonej energii, technologii pojazdów elektrycznych i paneli słonecznych. Równocześnie Chiny intensyfikują swoje zaangażowanie w sektor wydobywczy Egiptu. Chińskie wsparcie obejmuje również transfer nowoczesnych technologii, rozwój infrastruktury przetwarzania surowców oraz szkolenie egipskich kadr, co dodatkowo zwiększa gospodarcze uzależnienie Egiptu od Pekinu.

Zaangażowanie Chin w Egipcie należy postrzegać jako element szerszej strategii Pekinu, mającej na celu zwiększenie wpływów w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Partnerstwo to jest korzystne dla Egiptu w zakresie rozwoju gospodarczego, ale jednocześnie rodzi poważne wyzwania, takie jak ryzyko długu pułapki, ograniczenie możliwości współpracy z alternatywnymi partnerami oraz wzrost chińskiego wpływu na funkcje instytucjonalne i strategiczne sektory gospodarki.

- **Nowa Stolica Administracyjna (NAC):** Chińskie konsorcja, w tym China State Construction Engineering Corporation (CSCEC), odgrywają kluczową rolę w realizacji projektu Nowej Stolicy Administracyjnej Egiptu (NAC), będącego flagowym elementem egipskiej strategii rozwoju na miarę wizji 2030. W ramach tej współpracy Chiny realizują projekty o wartości wielu miliardów dolarów, takie jak budowa Dzielnicy Finansowo-Biznesowej i Iconic Tower — najwyższego wieżowca w Afryce. Egipt korzysta z chińskiego finansowania, technologii i know-how, co przyspiesza rozwój infrastrukturalny, ale jednocześnie zwiększa jego zależność od Pekinu. Jednak w związku z tym Egipt staje się coraz bardziej uzależniony od chińskich technologii, sprzętu i wykwalifikowanej kadry, co ogranicza jego możliwości negocjacyjne w przyszłych projektach. Preferencyjne pożyczki na realizację projektów mogą pogłębiać zadłużenie Egiptu wobec Chin, zwiększając presję na podejmowanie decyzji korzystnych dla Pekinu. Ponadto rosnąca obecność Chin w NAC utrudnia współpracę Egiptu z państwami Zachodu, które mogą postrzegać chińską dominację jako zagrożenie dla ich interesów.
- **Inicjatywa Pasa i Szlaku (BRI):** Egipt jest jednym z kluczowych partnerów Chin w ramach Inicjatywy Pasa i Szlaku (BRI), co wiąże się z udzielaniem przez chińskie banki preferencyjnych pożyczek na finansowanie strategicznych projektów infrastrukturalnych, energetycznych i transportowych. Wartość chińskich inwestycji w Egipcie w ramach BRI osiągnęła 14 miliardów dolarów w 2023 roku, a znaczna część

tej kwoty jest przeznaczona na projekty takie jak Strefa Ekonomiczna Kanału Sueskiego, rozwój zielonej energii i infrastruktury logistycznej. Według Arab Investment and Export Credit Guarantee Corporation, w latach 2018-2019 Egipt przyciągnął chińskie inwestycje o wartości około 28,5 mld USD, stając się największym odbiorcą chińskich inwestycji w świecie arabskim. Pożyczki zaciągnięte w ramach BRI zwiększają zadłużenie Egiptu, co może ograniczyć jego zdolność do realizacji niezależnych inwestycji w przyszłości. W przypadku trudności ze spłatą długu Egipt może być zmuszony do ustępstw politycznych, takich jak udzielanie preferencji chińskim firmom w kolejnych projektach. Inwestycje w infrastrukturę krytyczną, takie jak Kanał Sueski, mogą prowadzić do utraty części kontroli nad strategicznymi zasobami kraju na rzecz Chin.

- **Produkcja pojazdów elektrycznych i paneli słonecznych:** Chiny zacieśniają swoje relacje z Egiptem poprzez inwestycje w sektorze produkcji pojazdów elektrycznych (EV) i paneli słonecznych. Realizując wspólną wizję zrównoważonego rozwoju, chińskie firmy takie jak BYD i JinkoSolar rozwijają lokalną infrastrukturę produkcyjną, co wspiera ambicje Egiptu w zakresie redukcji emisji i rozwijania eksportu technologicznego. Jednakże współpraca ta zwiększa zależność Egiptu od chińskiego know-how technologicznego i dostaw komponentów. Egipt, próbując unowocześnić swój przemysł, podejmuje ryzyko zacieśnienia relacji z Chinami, które mogą wpłynąć na niezależność instytucji krajowych w zakresie przemysłowym i ekologicznym.
- **Lokalna produkcja platform wiertniczych:** W lipcu 2023 roku w porcie Ain Sokhna oddano do użytku pierwszą lokalnie wyprodukowaną platformę wiertniczą, stworzoną przez egipsko-chińską spółkę joint venture Egyptian Petroleum HH Rig Manufacturing S.A.E Co., współfinansowaną przez chińską Honghua Group Ltd oraz Egyptian General Petroleum Corporation.
- **Rozwój Strefy Ekonomicznej Kanału Sueskiego:** Chiny inwestują miliardy dolarów w Strefę Ekonomiczną Kanału Sueskiego, która jest kluczowym elementem globalnego handlu. Projekty infrastrukturalne, jak budowa fabryk, centrów logistycznych i zakładów energetycznych, są realizowane w ścisłej współpracy z chińskimi przedsiębiorstwami, m.in. China Harbour Engineering Company (CHEC) czy TEDA (Tianjin Economic-Technological Development Area). Zwiększona chińska obecność w Strefie Ekonomicznej Kanału Sueskiego daje Pekinowi strategiczne wpływy nad jednym z najważniejszych szlaków morskich na świecie, co może wpłynąć na politykę handlową Egiptu.
- **Transfer technologii w ramach MoU z Narodową Komisją Rozwoju i Reform Chin (NDRC):** Egipt podpisał strategiczne Memoranda of Understanding (MoU) z NDRC, obejmujące transfer technologii w zakresie energii odnawialnej, makroekonomii oraz systemów satelitarnych (np. BeiDou Navigation Satellite System). Technologie te wspierają modernizację egipskiej infrastruktury i podnoszą jej zdolności technologiczne. Zastosowanie chińskich systemów satelitarnych i technologii może ograniczyć niezależność Egiptu w zakresie zarządzania infrastrukturą strategiczną, zwiększając jednocześnie ryzyko cyberzagrożeń.

- **Inwestycje w zieloną energię:** zielony wodór i odnawialne źródła energii: Chińskie przedsiębiorstwa, takie jak China Energy Engineering Corp, planują podwojenie inwestycji w sektor energii odnawialnej w Egipcie. Projekty obejmują rozwój technologii zielonego wodoru i farm słonecznych. Rozwój zielonych technologii pod auspicjami chińskich firm wiąże się z kontrolą nad sektorem energetycznym Egiptu, co może ograniczyć jego możliwości współpracy z innymi krajami.
- **Współpraca w zakresie sztucznej inteligencji i telekomunikacji:** W ramach podpisanych umów chińskie firmy technologiczne, takie jak Huawei i ZTE, rozwijają infrastrukturę telekomunikacyjną w Egipcie, w tym sieci 5G. Dominacja chińskich firm w egipskim sektorze telekomunikacyjnym budzi obawy związane z bezpieczeństwem danych i potencjalnym nadzorem nad infrastrukturą cyfrową.
- **Przemysł wydobywczy: złoto, rzadkie metale i fosfaty:** Chiny widzą w egipskim sektorze wydobywczym kluczowy obszar inwestycyjny, zwłaszcza w kontekście globalnego zapotrzebowania na surowce strategiczne i rzadkie metale. W Egipcie szczególną uwagę przyciąga rejon kopalni złota Sukari oraz nowe pola eksploatacyjne w ramach egipskiej strategii rozwoju sektora wydobywczego na lata 2020-2030. Chińskie firmy, takie jak China Minmetals Corporation, badają możliwości współpracy w zakresie eksploatacji złota i minerałów wykorzystywanych w technologii high-tech.

Kluczowe obszary zaangażowania	
Eksploracja złóż złota	Kopalnia Sukari, jedna z największych w regionie, przyciąga chińskie zainteresowanie dzięki możliwościom zwiększenia wydobycia w przyszłości.
Rzadkie metale	Chiny, jako lider globalnego rynku technologicznego, są zainteresowane rzadkimi metalami wykorzystywanymi w produkcji baterii, elektroniki oraz systemów zbrojeniowych. Egipskie zasoby, szczególnie w rejonach pustynnych, są w centrum zainteresowania.
Fosfaty	W 2019 roku egipski minister Tarek El-Molla podpisał umowy z chińskimi firmami China State Construction Engineering oraz Wengfu Group na rozwój kopalni Abu Tartur, jednego z największych złóż fosfatów w Egipcie. Konsorcjum utworzone przez China State Construction Engineering Corporation (CSCEC) i China Wengfu (Group) Co., Ltd. podpisało umowę z egipską państwową spółką Phosphate Misr Company na budowę i eksploatację gigantycznej fabryki kwasu fosforowego w Egipcie. Chińskie inwestycje w przemysł wydobywczy mogą doprowadzić do uzależnienia Egiptu od chińskiego finansowania oraz technologii przetwarzania surowców. Eksploatacja rzadkich metali może wpłynąć na relacje Egiptu z Zachodem, który obawia się chińskiej dominacji w globalnych łańcuchach dostaw strategicznych surowców.

Kluczowe osoby z Chin	
Pan Gongsheng	Pełniący funkcję gubernatora Ludowego Banku Chin (PBoC), aktywnie uczestniczy w rozwijaniu współpracy finansowej między Chinami a Egipcem. 26 września 2023 roku spotkał się z Hassanem Abdallą, gubernatorem Centralnego Banku Egiptu, aby omówić możliwości zacieśnienia współpracy finansowej między obydwojema krajami.
Wang Yi	Dyplomata i członek Biura Politycznego KPCh. Jego działania dyplomatyczne wzmocniają relacje gospodarcze i polityczne między Egipcem a Chinami. Wang Yi był aktywnym promotorem BRI, co wpłynęło na rozwój współpracy gospodarczej z Egipcem, będącym ważnym węzłem w ramach tej inicjatywy. Podczas kadencji Wang Yi, Chiny stały się jednym z największych partnerów handlowych Egiptu. Chińskie inwestycje obejmują sektory takie jak technologia, transport, przemysł oraz energetyka.
Wang Chuanfu	BYD pod przewodnictwem Wanga rozszerza swoją obecność na rynkach międzynarodowych, w tym w Egipcie. Firma nawiązała współpracę z egipskimi partnerami w celu wprowadzenia pojazdów elektrycznych na tamtejszy rynek, wspierając tym samym rozwój ekologicznego transportu w regionie.
Lin Yichong	Pełni funkcję przewodniczącego i sekretarza partii w China Harbour Engineering Company (CHEC), będącej spółką zależną China Communications Construction Company (CCCC). CHEC specjalizuje się w inżynierii morskiej, budowie portów, dróg, mostów oraz innych projektach infrastrukturalnych na skalę globalną. Lin Yi aktywnie promuje inicjatywę „Jeden Pas, Jedna Droga” (Belt and Road Initiative), dążąc do wzmocnienia pozycji CHEC jako wiodącego wykonawcy projektów infrastrukturalnych na rynkach międzynarodowych. Dzięki temu CHEC uczestniczyła w modernizacji i rozbudowie portu w Aleksandrii, jednego z najważniejszych portów morskich w Egipcie. CHEC zaangażowała się także w budowę infrastruktury Nowej Stolicy Administracyjnej Egiptu, w tym dróg, mostów oraz innych obiektów użyteczności publicznej oraz była odpowiedzialna za budowę nowoczesnego terminalu kontenerowego w porcie Said.
Li Chunlin	Jako wiceprzewodniczący Narodowej Komisji Rozwoju i Reform (NDRC) Chińskiej Republiki Ludowej, odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu polityki gospodarczej i inwestycyjnej Chin. Jego działania mają istotny wpływ na zaangażowanie Chin w projekty infrastrukturalne i gospodarcze w Egipcie. Pod kierownictwem Li Chunlina, komisja wspiera inicjatywy mające na celu rozwój infrastruktury w Egipcie, w tym budowę Nowej Stolicy Administracyjnej oraz modernizację Kanału Sueskiego.
Zheng Xuexuan	Pełni funkcję przewodniczącego (Chairman) China State Construction Engineering Corporation (CSCEC), jednej z największych firm budowlanych na świecie. W ramach swojej roli nadzoruje realizację kluczowych projektów, w tym przedsięwzięcia w Nowej Stolicy Administracyjnej Egiptu (New Administrative Capital, NAC).
Song Hailiang	Pełni funkcję przewodniczącego i dyrektora wykonawczego w China Energy Engineering Corporation Limited (Energy China), jednej z największych chińskich firm inżynierskich specjalizujących się w energetyce. W maju 2024 roku Song Hailiang spotkał się z prezydentem Egiptu, Abdel Fattah

	el-Sisim, aby omówić rozszerzenie projektów Energy China w Egipcie, zwłaszcza w sektorze zielonego wodoru.
Ren Zhengfei	Założyciel i dyrektor generalny Huawei Technologies, odegrał kluczową rolę w globalnej ekspansji firmy, w tym w Egipcie. Pod jego kierownictwem Huawei nawiązało strategiczne partnerstwa i zrealizowało liczne projekty w Egipcie, przyczyniając się do rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej i technologicznej kraju.
Guo Wenqing	Pełni funkcję prezesa China Minmetals Corporation, jednego z największych chińskich konglomeratów zajmujących się wydobywaniem i handlem surowcami mineralnymi. Pod jego kierownictwem firma zintensyfikowała swoje działania na rynkach międzynarodowych, w tym w Egipcie.
Wang Yilin	Pełnił funkcję przewodniczącego i sekretarza partii w China National Petroleum Corporation (CNPC), jednej z największych chińskich firm naftowych. CNPC prowadziła operacje w Egipcie, angażując się w projekty związane z poszukiwaniem i wydobywaniem ropy naftowej oraz gazu ziemnego. Firma współpracowała z egipskimi partnerami, przyczyniając się do rozwoju sektora energetycznego kraju. Wang Yilin ustąpił ze stanowiska przewodniczącego CNPC w styczniu 2020 roku, osiągając wiek emerytalny. W sierpniu 2024 roku został aresztowany pod zarzutem korupcji oraz usunięty z Komunistycznej Partii Chin.
Dai Houliang	Przewodniczący CNPC od 2020 roku. Pod przewodnictwem Dai Houlianga, CNPC kontynuuje i rozwija współpracę międzynarodową, w tym z Egiptem. Firma angażuje się w projekty związane z poszukiwaniem i wydobywaniem ropy naftowej oraz gazu ziemnego na terenie Egiptu, współpracując z egipskimi partnerami w celu wzmocnienia sektora energetycznego kraju.

Kluczowe osoby z Egiptu	
Generał Ahmed Zaki Abdeen	Pełnił funkcję przewodniczącego Zarządu Nowej Stolicy Administracyjnej (New Administrative Capital for Urban Development, ACUD) w Egipcie. W ramach swoich obowiązków nadzorował rozwój nowego miasta. Pod kierownictwem generała Abdeena, ACUD nawiązało strategiczną współpracę z chińskimi firmami w zakresie rozwoju infrastruktury Nowej Stolicy Administracyjnej. Jednym z kluczowych partnerów była China State Construction Engineering Corporation (CSCEC), która realizowała projekty takie jak Centralna Dzielnica Biznesowa (Central Business District, CBD), obejmująca budowę 20 wieżowców, w tym Iconic Tower – najwyższy budynek w Afryce. W listopadzie 2022 roku generał Ahmed Zaki Abdeen zrezygnował ze stanowiska, powołując się na względy zdrowotne i chęć przejścia na emeryturę. Jego miejsce zajął Khaled Abbas.
Khaled Abbas	Objął stanowisko przewodniczącego i dyrektora zarządzającego ACUD we wrześniu 2022 roku, zastępując generała Ahmeda Zaki Abdeena. Aktywnie angażuje się we współpracę z chińskimi partnerami w ramach rozwoju Nowej Stolicy Administracyjnej Egiptu. W kwietniu 2024 roku Khaled Abbas podpisał memorandum o współpracy z Dongba Town w Pekinie. Celem porozumienia jest wymiana doświadczeń, wiedzy oraz nowoczesnych technologii w zarządzaniu dzielnicami dyplomatycznymi, zarówno w Nowej Stolicy Administracyjnej, jak i w Pekinie. Współpraca ta ma na celu wzmocnienie relacji bilateralnych między Egiptem a Chinami oraz promowanie zrównoważonego rozwoju urbanistycznego.

Mohamed Al-Manzlawi	Pełniący funkcję wiceprzewodniczącego senackiej Komisji Przemysłu w Egipcie, odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu polityki przemysłowej kraju oraz w promowaniu współpracy gospodarczej z partnerami międzynarodowymi, w tym z Chinami. Al-Manzlawi zwraca uwagę na rozszerzenie portfela współpracy Azjatyckiego Banku Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB) z Egiptem do 40 miliardów dolarów, obejmującego 220 projektów. Podkreśla również zaangażowanie chińskich firm, takich jak China State Construction Engineering Corp (CSCEC) oraz China Energy Engineering Corp, w realizację kluczowych projektów infrastrukturalnych w Egipcie, co przyczynia się do rozwoju gospodarczego kraju.
Yehia Zaki	Pełni funkcję prezesa Generalnej Organizacji Strefy Ekonomicznej Kanału Sueskiego (SCZone), kluczowej instytucji odpowiedzialnej za zarządzanie i rozwój strefy ekonomicznej wokół Kanału Sueskiego. Pod jego kierownictwem SCZone zacieśniła współpracę z chińskimi partnerami, co przyczyniło się do realizacji licznych projektów inwestycyjnych i infrastrukturalnych.
Rania Al-Mashat	Pełniąca funkcję ministra planowania, rozwoju gospodarczego i współpracy międzynarodowej Egiptu od lipca 2024 roku, odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu i wzmacnianiu relacji między Egiptem a Chinami. Jej działania koncentrują się na zacieśnianiu współpracy w obszarach gospodarczych, inwestycyjnych oraz rozwojowych, co przyczynia się do realizacji strategicznych projektów infrastrukturalnych i technologicznych w Egipcie.
Tarek Amer	Były gubernator Centralnego Banku Egiptu, który brał udział w negocjacjach dotyczących finansowania projektów BRI.
Amr Talaat	Pełniący od 2018 roku funkcję ministra komunikacji i technologii informacyjnych Egiptu, odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu polityki cyfrowej kraju oraz w promowaniu współpracy międzynarodowej w sektorze technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT). Jego działania obejmują zacieśnianie relacji z Chinami, co przyczynia się do realizacji strategicznych projektów infrastrukturalnych i technologicznych w Egipcie.
Tamer Abu Bakr	Pełni funkcję przewodniczącego Egyptian Mining Federation, organizacji reprezentującej interesy sektora górniczego w Egipcie. Odgrywa kluczową rolę w promowaniu współpracy między Egiptem a Chinami w sektorze górniczym.
Tarek El-Molla	Pełniący funkcję ministra ropy naftowej i zasobów mineralnych Egiptu od września 2015 roku, aktywnie rozwija współpracę z Chinami w sektorze energetycznym. Jego działania koncentrują się na zacieśnianiu relacji z chińskimi firmami oraz realizacji wspólnych projektów w dziedzinie ropy naftowej, gazu ziemnego i energii odnawialnej.

Zjednoczone Emiraty Arabskie (ZEA) – Ekonomiczne narzędzia wpływu Abu Zabi

Zjednoczone Emiraty Arabskie (ZEA) odgrywają coraz większą rolę w gospodarce Egiptu, wykorzystując swoje znaczne zasoby finansowe i strategiczne partnerstwa do umacniania wpływów w kluczowych sektorach gospodarki. Współpraca między Kairem a Abu Zabi obejmuje szeroki zakres inicjatyw gospodarczych, w tym inwestycje w energię odnawialną, rozwój infrastruktury, sektor przemysłowy oraz nieruchomości. Dzięki strategicznej lokalizacji Egiptu i jego zasobom naturalnym, ZEA widzą w tym kraju kluczowego partnera w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej.

Inwestycje ZEA w Egipcie koncentrują się na projektach infrastrukturalnych, takich jak rozwój strefy przemysłowej w East Port Said i centrum miejskiego w Ras Al-Hekma, a także na sektorach nowoczesnych technologii i energii odnawialnej. Partnerstwa te wspierają rozwój egipskiej gospodarki, ale jednocześnie zwiększają jej zależność od emirackiego kapitału i technologii. Abu Zabi odgrywa także kluczową rolę w sektorze wydobywczym Egiptu, angażując się w eksploatację surowców naturalnych oraz rozwój przemysłu petrochemicznego.

Zaangażowanie ZEA w Egipcie jest częścią ich szerszej strategii umacniania wpływów w regionie poprzez strategiczne inwestycje i współpracę gospodarczą. Choć partnerstwo to przynosi korzyści Egipcjom, rodzi również wyzwania, takie jak ryzyko ograniczenia suwerenności gospodarczej i utraty kontroli nad kluczowymi sektorami gospodarki na rzecz zagranicznych inwestorów.

Kluczowe obszary zaangażowania	
Inwestycje w energię odnawialną	Realizacja projektów budowy elektrowni słonecznych o łącznej mocy ponad 7 GW w lokalizacjach takich jak Dakhla, Benban, Naga Hammadi i Jezioro Namera (projekt pływającej elektrowni o mocy 3 GW). Produkcja paneli i ogniw słonecznych o mocy 2 GW oraz budowa zakładów magazynowania energii w akumulatorach o początkowej mocy 2 GW. Partnerstwa z firmami ZEA w sektorze czystej energii, jak Masdar i Infinity Power. Przedsięwzięcia te niosą za sobą zagrożenia takie jak możliwość dominacji inwestorów z ZEA w kluczowych projektach energetycznych oraz uzależnienie technologiczne Egiptu od zagranicznych dostawców technologii.
Rozwój strefy przemysłowej w East Port Said	Utworzenie strefy przemysłowej o powierzchni 20 km ² w East Port Said, przeznaczonej dla produkcji, zaawansowanych technologii i energii odnawialnej. Rozwój infrastruktury logistycznej we współpracy z AD Ports Group, a także strategiczne projekty wspierające handel międzynarodowy. Niesie to ryzyko marginalizacji egipskich przedsiębiorstw, oraz możliwość przejęcia kontroli nad istotnymi węzłami logistycznymi przez podmioty z ZEA.
Inwestycje w sektorze nieruchomości i turystyki	Umowa między Egiptem a ZEA obejmuje budowę nowoczesnego kompleksu miejskiego i turystycznego w Ras Al-Hekma na północnym wybrzeżu Egiptu, największej inwestycji ZEA w Egipcie (o wartości 35 miliardów dolarów). Ponadto planowana jest realizacja wspólnych projektów przyciągających inwestorów międzynarodowych w sektorze turystyki. Jednym z kluczowych zagrożeń jest przejęcie kluczowych obszarów przez

	zagraniczne podmioty oraz ograniczenie możliwości lokalnych firm w realizacji prestiżowych projektów.
Przepływy kapitałowe i współpraca w infrastrukturze	ZEA inwestuje w egipską infrastrukturę logistyczną, transportową i lotniskową wspomagając rozwój centrów logistycznych wspierających eksport i import oraz zwiększenie wydajności sieci transportowej w Egipcie. Uzależnia to Egipt o zagranicznych źródeł finansowania dając ZEA możliwość strategicznego wykorzystywania kapitału do wywierania wpływu na politykę wewnętrzną Egiptu.
Przemysł wydobywczy i petrochemiczny	ZEA inwestuje w eksplorację złóż surowców naturalnych oraz w wydobycie ropy i gazu. Wspiera przy tym wspólne projekty w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym. Rodzi to problem możliwej utraty kontroli nad strategicznymi zasobami naturalnymi oraz wpływa na ceny surowców oraz ograniczenie lokalnych zdolności przetwórczych.
Współpraca w sektorze przedsiębiorczości i technologii	Inwestycje ZEA w rozwój technologii cyfrowych i programy wspierające przedsiębiorczość w Egipcie. Budowa infrastruktury technologicznej wspierającej transformację cyfrową i startupy. Tego typu zewnętrzne zaangażowanie może rodzić obawy o przejęcie kluczowych technologii przez zagraniczne firmy oraz uzależnienie sektora cyfrowego od inwestorów spoza Egiptu.

Kluczowe osoby ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich	
Sultan Ahmed bin Sulayem	Prezes DP World. Firma zarządza projektami portowymi i logistycznymi w Egipcie. W Egipcie DP World zarządza portem Sokhna, strategicznie położonym na północnym krańcu Zatoki Sueskiej. Port ten odgrywa kluczową rolę w obsłudze ruchu towarowego między Azją a Europą, będąc jednym z najważniejszych węzłów logistycznych w regionie. Sultan Ahmed bin Sulayem aktywnie współpracuje z egipskimi władzami w celu promowania inwestycji i rozwoju infrastruktury logistycznej. W 2024 roku DP World podpisało porozumienie z Generalną Organizacją Strefy Ekonomicznej Kanału Sueskiego (SCZone) w sprawie rozwoju nowych projektów logistycznych, co ma na celu wzmocnienie pozycji Egiptu jako regionalnego centrum logistycznego.
Ahmed Al-Sayegh	Minister stanu ZEA, zaangażowany w projekty stref ekonomicznych na wybrzeżu Egiptu. W swojej roli ministra stanu, Al Sayegh angażuje się w promowanie współpracy gospodarczej między ZEA a innymi krajami, w tym Egiptem. Jego działania koncentrują się na wspieraniu inwestycji i rozwoju stref ekonomicznych na wybrzeżu Egiptu, co przyczynia się do wzmocnienia relacji gospodarczych między obydwojoma krajami. W ramach współpracy z Egiptem, Al Sayegh uczestniczył w inicjatywach mających na celu rozwój infrastruktury oraz promowanie inwestycji w strefach ekonomicznych, takich jak Strefa Ekonomiczna Kanału Sueskiego.
Dr Sultan Al Jaber	Minister przemysłu i zaawansowanych technologii ZEA, koordynuje inicjatywy w sektorze energii odnawialnej. Ponadto pod przewodnictwem Dr. Al Jabera, ADNOC oraz inne emirackie przedsiębiorstwa energetyczne zainwestowały w egipski sektor energetyczny, wspierając projekty związane z wydobyciem ropy naftowej i gazu ziemnego. Współpraca ta przyczynia się

	do zwiększenia produkcji energii w Egipcie oraz transferu technologii i know-how z ZEA.
Syed Basar Shueb	Dyrektor generalny International Holding Company (IHC), wspiera finansowanie i zarządzanie projektami w Egipcie.
Mohamed Al-Gergawi	Minister Spraw Gabinetowych ZEA, zaangażowany w planowanie i wdrażanie projektów nieruchomościowych. Jego wpływ na inwestycje w Egipcie jest pośredni i wynika głównie z jego zaangażowania w promowanie współpracy między ZEA a Egiptem. W październiku 2023 roku Al-Gergawi uczestniczył w inauguracji projektu Ras Al-Hekma w Egipcie.
Abdulla Bin Touq Al-Marri	Minister gospodarki ZEA, koordynuje inwestycje w infrastrukturę w Egipcie. Pod przewodnictwem ministra Al-Marri, ZEA angażują się w liczne projekty infrastrukturalne w Egipcie, w tym w rozwój Nowej Stolicy Administracyjnej oraz modernizację kluczowych sektorów gospodarki. Współpraca ta obejmuje również inicjatywy w sektorze energetycznym, transportowym i telekomunikacyjnym, mające na celu wspieranie zrównoważonego rozwoju Egiptu.
Ahmed Al Mutawa	Dyrektor regionalny AD Ports Group, odpowiada za rozwój infrastruktury portowej i logistycznej. Pod jego kierownictwem podpisano z Red Sea Ports Authority na rozwój i operowanie terminalu wielofunkcyjnego w porcie Safaga. W styczniu 2024 roku Al-Mutawa podpisał 15-letnią umowę z Red Sea Ports Authority na zarządzanie i operowanie trzema terminalami wycieczkowymi w Egipcie. Inwestycja o wartości 3 milionów dolarów ma na celu wzmocnienie turystyki wycieczkowej w regionie Morza Czerwonego.

Kluczowe osoby z Egiptu	
Rania Al-Mashat	Minister współpracy międzynarodowej oraz planowania i rozwoju Egiptu. Nadzoruje umowy inwestycyjne z krajami Zatoki Perskiej oraz odpowiada za negocjacje międzynarodowe w sektorze wydobywczym. Koordynuje projekty związane z przedsiębiorczością i transformacją cyfrową. Dzięki jej zaangażowaniu Egipt zacieśnia relacje z krajami Zatoki Perskiej, co przekłada się na liczne projekty inwestycyjne i współpracę w różnych sektorach gospodarki.
Hala El-Said	Minister planowania i rozwoju gospodarczego do lipca 2024 roku. Koordynowała współpracę z funduszami inwestycyjnymi, w tym z PIF i instytucjami ZEA.
Dr Mahmoud Esmat	Minister elektryczności i energii odnawialnej Egiptu (od lipca 2024), odpowiedzialny za wdrażanie projektów.
Walid Gamal El Din	Przewodniczący General Authority for the Suez Canal Economic Zone (SCZONE), nadzoruje współpracę w strefie przemysłowej. Aktywnie współpracuje z partnerami ze Zjednoczonych Emiratów Arabskich (ZEA) w celu promowania inwestycji i rozwoju infrastruktury w strefie.
Mostafa Madbouly	Premier Egiptu, wspiera negocjacje i realizację strategicznych inwestycji. W lutym 2024 roku Madbouly ogłosił zawarcie umowy z ZEA na rozwój miasta Ras el-Hekma, położonego na północno-zachodnim wybrzeżu Egiptu. Transakcja o wartości 35 miliardów dolarów przewiduje przekształcenie tego obszaru w nowoczesne miasto z dzielnicami

	<p>mieszkalnymi, turystycznymi oraz biznesowymi, wyposażonymi w lotnisko i marinę. Egipt otrzymał zaliczkę w wysokości 15 miliardów dolarów, a pozostałe 20 miliardów dolarów ma zostać przekazane w ciągu dwóch miesięcy. Madbouly aktywnie promuje współpracę z ZEA w zakresie energii odnawialnej, dążąc do realizacji projektów mających na celu zwiększenie udziału zielonej energii w egipskim miksie energetycznym. Premier wspiera inicjatywy mające na celu rozwój infrastruktury portowej w Egipcie, w tym współpracę z firmami z ZEA w zakresie modernizacji i zarządzania portami, co ma na celu zwiększenie efektywności logistycznej i handlowej kraju.</p>
<p>Generał porucznik Kamel El-Wazir</p>	<p>Minister przemysłu i transportu Egiptu, kluczowa postać w zarządzaniu infrastrukturą. Pod kierownictwem ministra El-Wazira, Egipt nawiązał współpracę z firmami z ZEA w celu modernizacji i rozbudowy portów morskich. El-Wazir uczestniczył w negocjacjach dotyczących inwestycji ze strony ZEA w egipskie strefy przemysłowe. Inwestycje te obejmują budowę nowych zakładów produkcyjnych oraz transfer technologii, co przyczynia się do tworzenia miejsc pracy i wzrostu gospodarczego Egiptu. W ramach współpracy z ZEA, minister El-Wazir promuje projekty związane z energią odnawialną, takie jak budowa farm słonecznych i wiatrowych.</p>

Arabia Saudyjska – Bliskowschodnia dominacja ekonomiczna

Arabia Saudyjska odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu gospodarczej mapy Bliskiego Wschodu, umacniając swoją pozycję regionalnego lidera poprzez strategiczne inwestycje i współpracę bilateralną. Jednym z najważniejszych partnerów Rijadu w regionie jest Egipt, którego znaczenie wynika zarówno z jego geostrategicznego położenia, jak i roli bramy do Afryki Północnej. Zacieśnianie relacji gospodarczych między tymi dwoma państwami, bazujące na wspólnych interesach i historycznych więziach, obejmuje szeroki wachlarz sektorów, takich jak energetyka, infrastruktura, przemysł wydobywczy, turystyka, rolnictwo, budownictwo oraz współpraca militarna.

Egipt, zmuszony do poszukiwania zewnętrznych źródeł kapitału w obliczu przedłużającego się kryzysu gospodarczego, postrzega saudyjskie inwestycje jako kluczowy element stabilizacji swojej gospodarki. Dla Arabii Saudyjskiej współpraca ta to nie tylko możliwość dywersyfikacji portfela inwestycyjnego zgodnie z wizją „Saudi Vision 2030”, ale także sposób na zwiększenie swoich wpływów politycznych w regionie oraz zabezpieczenie strategicznych interesów. Inwestycje te, choć przynoszą Egiptowi wymierne korzyści gospodarcze, budzą jednocześnie obawy o wzrastające uzależnienie od saudyjskiego kapitału i technologii, co może osłabić autonomię Kairu w kluczowych sektorach gospodarki.

Kluczowe obszary zaangażowania Arabii Saudyjskiej

<p>Inwestycje w sektor energetyczny</p>	<p>Arabia Saudyjska planuje zainwestować 5 miliardów dolarów w egipski sektor energetyczny, koncentrując się na projektach związanych z energią odnawialną oraz infrastrukturą energetyczną. Może to prowadzić do uzależnienia Egiptu od saudyjskich dostaw energii oraz technologii, co w sytuacjach kryzysowych może ograniczać jego suwerenność energetyczną. Dotychczas zrealizowano kilka strategicznych inwestycji w tym obszarze. ACWA Power prowadzi trzy projekty w Egipcie, które są w eksploatacji, w trakcie budowy lub w zaawansowanym rozwoju, w tym projekt fotowoltaiczny o mocy 120 MW w Benban, zakład fotowoltaiczny o mocy 200 MW w Kom Ombo i projekt Suez Wind Energy o mocy 1,1 GW. Firma jest obecna w Egipcie od 2015 r. Ponadto realizowany jest projekt budowy kabła przesyłowego, który umożliwi wymianę energii między oboma krajami. Projekt ten jest realizowany przez konsorcjum, w którym uczestniczą egipskie i saudyjskie firmy budowlane, a także firma Hitachi ABB Power Grids.</p>
<p>Rozwój infrastruktury turystycznej</p>	<p>Arabia Saudyjska wyraziła zainteresowanie inwestycjami w rozwój turystyki na egipskim wybrzeżu Morza Czerwonego, szczególnie na półwyspie Synaj, poprzez projekty infrastrukturalne mające na celu przyciągnięcie turystów. Realizowane wspólnie inwestycje, takie jak modernizacje hoteli w Szarm el-Szejk i inwestycje w rejonie Ras Gamila zwiększyły konkurencyjność i dochodowość egipskiej turystyki. Jednak inwestycje te mogą w dłuższej perspektywie prowadzić do dominacji saudyjskich podmiotów w kluczowych obszarach turystycznych Egiptu, co może skutkować utratą kontroli nad strategicznymi terenami oraz wpływem na politykę turystyczną kraju.</p>
<p>Współpraca w przemyśle wydobywczym</p>	<p>Saudyjskie firmy planują inwestycje w egipski sektor wydobywczy, w tym w eksploatację złóż minerałów i metali, co ma na celu zwiększenie produkcji i eksportu surowców. W 2024 roku Arabia Saudyjska ogłosiła plan zainwestowania 5 miliardów dolarów w Egipcie, co ma obejmować różne sektory gospodarki, w tym przemysł wydobywczy. Inwestycje te mają na celu wzmocnienie współpracy gospodarczej i przyczynienie się do rozwoju egipskiej gospodarki. Zaangażowanie saudyjskich podmiotów w egipski przemysł wydobywczy może prowadzić do eksploatacji zasobów naturalnych Egiptu na korzyść Arabii Saudyjskiej, ograniczając jednocześnie korzyści ekonomiczne dla lokalnej gospodarki.</p>
<p>Inwestycje w sektor bankowy</p>	<p>Publiczny Fundusz Inwestycyjny Arabii Saudyjskiej (PIF) utworzył Saudi Egyptian Investment Company (SEIC), mającą na celu inwestycje w różne sektory egipskiej gospodarki, w tym sektor bankowy. Dominacja saudyjskich instytucji finansowych w egipskim sektorze bankowym może prowadzić do uzależnienia systemu finansowego Egiptu od saudyjskiego kapitału, co w sytuacjach kryzysowych może wpływać na stabilność ekonomiczną kraju.</p>
<p>Współpraca w sektorze rolnym</p>	<p>Arabia Saudyjska planuje inwestycje w egipski sektor rolny, w tym w projekty związane z irygacją, uprawami oraz przetwórstwem żywności, mające na celu zwiększenie produkcji rolnej i eksportu. Inwestycje te mogą prowadzić do uzależnienia egipskiego sektora rolnego od saudyjskiego kapitału i technologii, co może wpływać na bezpieczeństwo żywnościowe kraju oraz kontrolę nad produkcją rolną.</p>

Współpraca w sektorze zdrowia	Arabia Saudyjska angażuje się w projekty mające na celu poprawę infrastruktury zdrowotnej w Egipcie, w tym budowę szpitali oraz dostarczanie nowoczesnego sprzętu medycznego. Przykładem jest działalność Grupy Szpitali Saudyjsko-Niemieckich (Saudi German Hospitals Group), która prowadzi placówki medyczne w Egipcie.
--------------------------------------	--

Kluczowe osoby z Arabii Saudyjskiej	
Książę Muhammad bin Salman	Następca tronu i przewodniczący Publicznego Funduszu Inwestycyjnego (PIF).
Yasir Al-Rumayyan	Dyrektor zarządzający PIF. Odgrywa kluczową rolę w inwestycjach Arabii Saudyjskiej w Egipcie (sektor energetyczny, rozwój infrastruktury i współpraca w sektorze turystycznym).
Khalid Al-Mudaifer	Wiceminister ds. przemysłu i zasobów mineralnych. Jego działania koncentrują się na realizacji strategii rozwoju przemysłu wydobywczego w ramach saudyjskiej wizji „Vision 2030”.

Kluczowe osoby z Egiptu	
Mostafa Madbouly	Premier Egiptu, odgrywa kluczową rolę w zacieśnianiu współpracy między Egiptem a Arabią Saudyjską. Jego działania koncentrują się na wzmacnianiu relacji gospodarczych, inwestycyjnych oraz politycznych między tymi dwoma krajami.
Tarek El-Molla	Minister ropy naftowej i zasobów mineralnych, odgrywa kluczową rolę w zacieśnianiu współpracy energetycznej między Egiptem a Arabią Saudyjską. Kluczowe aspekty tej współpracy obejmują import ropy naftowej i produktów naftowych, inwestycje w sektor rafineryjny, wspólne projekty energetyczne, rozwój energii odnawialnej i współpraca w ramach organizacji międzynarodowych (OPEC+).

Stany Zjednoczone – Geopolityczne wsparcie zza oceanu

Stany Zjednoczone są jednym z kluczowych partnerów gospodarczych Egiptu, a ich wpływ na gospodarkę tego kraju rozciąga się na wiele strategicznych obszarów, takich jak energetyka, technologie informacyjne, przemysł, rolnictwo, ochrona zdrowia oraz sektor militarny. Amerykańskie inwestycje w Egipcie osiągnęły wartość 13,7 miliarda USD w 2023 roku, co czyni Egipt największym odbiorcą amerykańskich bezpośrednich inwestycji w Afryce. Firmy z USA odpowiadają za 10% całkowitego napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) do Egiptu, z dominującą rolą w sektorach wydobywania ropy i gazu, usług finansowych, produkcji oraz technologii informacyjnych.

Wsparcie USA odgrywa kluczową rolę w modernizacji infrastruktury, wspieraniu transformacji cyfrowej oraz zwiększaniu eksportu Egiptu. Dzięki programom pomocy technicznej i finansowej Egipt rozwija swoje przedsiębiorstwa, poprawia jakość usług publicznych i wdraża reformy makroekonomiczne. Równocześnie współpraca militarna umacnia pozycję Egiptu jako stabilizatora w regionie.

Jednakże tak silne uzależnienie od amerykańskiego kapitału i technologii rodzi potencjalne zagrożenia. Mogą one obejmować ograniczenie suwerenności gospodarczej Egiptu, wpływ USA na strategiczne decyzje w sektorach energetycznym i obronnym oraz ryzyko związane z cyberbezpieczeństwem. Partnerstwo z USA wzmacnia także konkurencyjność amerykańskich firm na rynku egipskim, co czasem może ograniczać możliwości lokalnych przedsiębiorstw. Balansowanie korzyści płynących z tego partnerstwa z potencjalnymi wyzwaniami jest kluczowe dla długoterminowej stabilności i rozwoju gospodarczego Egiptu.

Kluczowe obszary zaangażowania Stanów Zjednoczonych	
Inwestycje w sektor energetyczny	<p>Amerykańskie firmy, takie jak Apache Corporation, Chevron, ExxonMobil, i Halliburton, są aktywne w sektorze wydobycia ropy naftowej i gazu. Apache Corporation jest jednym z największych zagranicznych inwestorów w egipskim sektorze energetycznym, co wzmocniło zdolności Egiptu do eksportu gazu. Apache Corporation jest jednym z największych zagranicznych inwestorów w egipskim sektorze energetycznym. Od niemal 30 lat prowadzi intensywne działania w Egipcie, koncentrując się głównie na Zachodniej Pustyni. W 2021 roku Apache podpisała umowę o wartości 3,5 miliarda USD na prace poszukiwawcze i modernizację obszarów koncesyjnych Khalda i Qarun, co miało na celu zwiększenie efektywności i optymalne wykorzystanie zasobów. W sierpniu 2022 roku Chevron podpisał porozumienie z Egipskim Holdingiem Gazu Naturalnego (EGAS) na wiercenie pierwszego odwiertu poszukiwawczego w swoim obszarze koncesyjnym we wschodniej części Morza Śródziemnego. Celem tej współpracy jest transport, import i eksport gazu ziemnego z tego regionu. W maju 2023 roku Ministerstwo Ropy Naftowej i Zasobów Mineralnych Egiptu oraz Chevron omówiły rozszerzenie współpracy w zakresie produkcji, marketingu i dystrybucji produktów naftowych, w szczególności olejów smarowych. Chevron wyraził chęć uczynienia z Egiptu centrum eksportowego swoich produktów na rynki afrykańskie i wschodniośroziemnomorskie. W październiku 2024 roku Halliburton zakończył wiercenie czterech głębokowodnych odwiertów gazowych w Egipcie. Dwa z nich znajdują się w polu gazowym Burullus na zachodniej części Deltę Nilu, a kolejne dwa w polu Raven należącym do BP w Aleksandrii. Jeden z odwiertów został już podłączony do produkcji w ramach dziesiątej fazy projektu Burullus, co ma potencjał zwiększenia krajowej produkcji gazu o 150-200 milionów stóp sześciennych dziennie. ExxonMobil prowadzi działalność w Egipcie od ponad 120 lat, począwszy od 1902 roku, kiedy to zarejestrowano Vacuum Oil Company, poprzednika Mobil. Obecnie ExxonMobil Egypt jest wiodącym dostawcą wysokiej jakości paliw i środków smarnych, dysponującym siecią ponad 350 stacji obsługi oraz ponad 40 centrów Mobil 1. W grudniu 2019 roku ExxonMobil zabezpieczył ponad 1,7 miliona akrów na poszukiwania u wybrzeży Egiptu, obejmujących blok North Marakia Offshore o powierzchni 1,2 miliona akrów w basenie Herodotus oraz blok North East El-Amriya Offshore o powierzchni 543 000 akrów w delcie Nilu. W styczniu 2023 roku</p>

	<p>ExxonMobil uzyskał prawa do poszukiwań w dwóch blokach offshore w Egipcie: Masry i Cairo, położonych w zewnętrznej delcie Nilu i obejmujących ponad 11 000 kilometrów kwadratowych.</p> <p>Ponadto General Electric (GE) odgrywa znaczącą rolę w rozwoju sektora energetycznego w Egipcie poprzez inwestycje w infrastrukturę szkoleniowo-produkcyjną oraz dostarczanie zaawansowanych technologii energetycznych. GE dostarczyło 34 turbiny gazowe, które miały na celu zwiększenie mocy egipskiej sieci energetycznej o 2,6 gigawata (GW) przed latem 2015 roku. Była to część programu „Egyptian Power Boost Program”, mającego na celu zaspokojenie rosnącego zapotrzebowania na energię elektryczną w kraju.</p>
<p>Technologie informacyjne</p>	<p>Microsoft prowadzi aktywną działalność w Egipcie, koncentrując się na wspieraniu transformacji cyfrowej, rozwoju sztucznej inteligencji (AI) oraz edukacji technologicznej. W listopadzie 2021 roku Microsoft obchodził 25-lecie swojej obecności w Egipcie, podkreślając zaangażowanie w rozwój technologiczny kraju. Podczas 25. edycji targów CAIRO ICT firma zaprezentowała innowacje technologiczne, które wspierają cyfrową transformację zgodnie z wizją Egypt Vision 2030. Mottem przewodnim było „Microsoft Loves Egypt”, co odzwierciedlało długoterminowe zobowiązanie firmy do wspierania egipskiej gospodarki cyfrowej. W listopadzie 2023 roku, podczas targów Cairo ICT 2023, Microsoft jako oficjalny partner AI zaprezentował najnowsze osiągnięcia w dziedzinie sztucznej inteligencji. Firma skupiła się na tym, jak AI napędza kolejną fazę cyfrowej transformacji w Egipcie, wspierając strategię Digital Egypt oraz Narodową Strategię AI. Prezentacje koncentrowały się na wykorzystaniu AI do zwiększenia produktywności, kreatywności oraz odpowiedzialnego wdrażania innowacyjnych rozwiązań. Microsoft współpracuje z egipskim rządem oraz lokalnymi przedsiębiorstwami, dostarczając rozwiązania chmurowe, narzędzia AI oraz inne technologie wspierające modernizację infrastruktury i usług publicznych. Oracle Corporation, amerykańska firma specjalizująca się w tworzeniu oprogramowania dla przedsiębiorstw, w tym systemów zarządzania bazami danych, prowadzi działalność w Egipcie. Lokalne biuro Oracle Egypt oferuje szeroki zakres usług i rozwiązań technologicznych, wspierając transformację cyfrową w różnych sektorach gospodarki. Firma angażuje się również w inicjatywy edukacyjne i szkoleniowe, mające na celu rozwój umiejętności cyfrowych wśród egipskiej młodzieży i profesjonalistów. Także IBM odgrywa znaczącą rolę w rozwoju technologicznym Egiptu, angażując się w kluczowe projekty i inicjatywy wspierające transformację cyfrową kraju. W grudniu 2022 roku IBM Egypt podpisało porozumienie z Agencją Rozwoju Przemysłu IT (ITIDA) w celu rozszerzenia działalności swoich centrów doskonałości w Egipcie. Celem tej współpracy jest zwiększenie eksportu usług ICT oraz świadczenie usług doradczych poprzez egipskie centra IBM. Inicjatywa ta wspiera krajową agendę cyfrową, promując rozwój technologiczny i tworzenie miejsc pracy w sektorze IT. W marcu 2022 roku egipskie Ministerstwo Finansów nawiązało współpracę z IBM Consulting i SAP SE w celu automatyzacji krajowego systemu podatkowego. Projekt ten jest częścią strategii transformacji cyfrowej rządu, mającej na celu integrację nieformalnej gospodarki z formalną, poprawę zarządzania deklaracjami podatkowymi oraz rozszerzenie bazy podatkowej. Wdrożenie zintegrowanego systemu opartego na oprogramowaniu SAP oraz IBM Cloud Pak for Business Automation ma na celu usprawnienie procesów podatkowych i zwiększenie efektywności administracji skarbowej. Jednym z głównych zagrożeń FIMI jest możliwość uzależnienia systemów IT i zagrożenia związane z dostępem do danych.</p>

<p>Rolnictwo</p>	<p>Stany Zjednoczone od dawna angażują się w rozwój sektora rolno-spożywczego w Egipcie, realizując projekty mające na celu poprawę bezpieczeństwa żywnościowego, efektywności irygacji oraz wspieranie lokalnego przetwórstwa spożywczego. Amerykańska Agencja ds. Rozwoju Międzynarodowego (USAID) prowadzi w Egipcie liczne inicjatywy mające na celu wzmocnienie sektora rolnego i poprawę bezpieczeństwa żywnościowego. Działania te obejmują m.in. wsparcie projektów mających na celu unowocześnienie infrastruktury nawadniającej, co przyczynia się do zwiększenia efektywności wykorzystania wody w rolnictwie. Ponadto agencja angażuje się w projekty mające na celu usprawnienie procesów przechowywania, transportu i dystrybucji produktów rolnych, co minimalizuje straty i zapewnia lepszy dostęp do żywności. Cargill, amerykański koncern działający w sektorze rolno-spożywczym, od wielu lat inwestuje w Egipcie, koncentrując się na przetwórstwie spożywczym i infrastrukturze magazynowej. W 2015 roku Cargill ogłosił inwestycję o wartości 10 milionów USD w rozwój projektów magazynowania zboża w porcie Dekheila, co pozwoliło na zwiększenie pojemności magazynowej o 42 000 ton. Firma prowadzi działalność w zakresie przetwórstwa soi oraz produkcji pasz dla zwierząt, dostarczając wysokiej jakości produkty na rynek egipski. Oprócz Cargill, w Egipcie działają inne amerykańskie przedsiębiorstwa, które przyczyniają się do rozwoju sektora rolno-spożywczego, takie jak PepsiCo (Firma zainwestowała w lokalną produkcję napojów i przekąsek, współpracując z egipskimi dostawcami surowców rolnych), czy Kellogg's (W 2015 roku nabył egipską firmę Bisco Misr, jednego z największych producentów ciastek w kraju, co umożliwiło rozszerzenie działalności na rynku Bliskiego Wschodu).</p>
<p>Przemysł</p>	<p>Firmy takie jak General Motors (GM) i Procter & Gamble (P&G) odgrywają znaczącą rolę w egipskiej gospodarce poprzez inwestycje w lokalne zakłady produkcyjne oraz dostosowanie swojej działalności do potrzeb rynku lokalnego i eksportowego. GM prowadzi zakład montażowy w Egipcie, gdzie produkuje różne modele pojazdów Chevrolet, w tym Lanos, Move N300, Aveo, Optra oraz ciężarówki serii T i N. W marcu 2023 roku GM Egypt ogłosił plan inwestycji 16 milionów USD w produkcję nowych modeli samochodów na lokalnym rynku, co świadczy o ciągłym zaangażowaniu firmy w rozwój swojej obecności w Egipcie. P&G rozpoczął działalność w Egipcie w 1986 roku, a w 1990 roku zbudował jedną z największych w regionie wież do produkcji detergentów syntetycznych. Firma produkuje i eksportuje produkty takie jak mydła toaletowe, pasty do zębów, szampony, podpaski higieniczne i pieluchy dla dzieci. P&G Egypt eksportuje swoje produkty do ponad 34 krajów w Afryce i Europie, co stanowi około 40% lokalnej produkcji.</p>
<p>Sektor militarny</p>	<p>Stany Zjednoczone od wielu lat odgrywają kluczową rolę w modernizacji egipskich sił zbrojnych poprzez dostawy zaawansowanego sprzętu wojskowego. Współpraca ta obejmuje zarówno pomoc wojskową, jak i bezpośrednie zakupy uzbrojenia. Egipt jest jednym z największych użytkowników samolotów F-16 Fighting Falcon. W 2022 roku Egipt podpisał kontrakt o wartości około 2,2 miliarda USD na dostawę samolotów transportowych C-130J Super Hercules wraz z pakietem wsparcia. Głównym wykonawcą kontraktu jest koncern Lockheed Martin. Firma Raytheon dostarczyła Egiptowi 178 rakiet typu Stinger o wartości 31,6 miliona USD, wzmacniając zdolności obrony powietrznej kraju. Ponadto Egipt zakupił trzy naziemne systemy radarowe SPS-48 wraz z częściami zamiennymi i osprzętem, o wartości około 355 milionów USD. Głównym beneficjentem kontraktu jest firma L3Harris Technologies. Ponadto Boeing dostarczył egipskim siłom zbrojnym śmigłowce AH-64 Apache, które są wykorzystywane w operacjach bojowych i patrolowych. W 2018 roku</p>

	Departament Stanu USA zatwierdził sprzedaż dziesięciu dodatkowych śmigłowców AH-64E Apache do Egiptu. Egipt otrzymał także czołgi M1A1 Abrams, produkowane przez General Dynamics, w ramach amerykańskiej pomocy wojskowej, co znacząco wzmocniło zdolności pancerne egipskiej armii.
Ochrona zdrowia	Stany Zjednoczone odgrywają istotną rolę w egipskim sektorze ochrony zdrowia, zarówno poprzez inicjatywy rządowe, jak i działalność prywatnych przedsiębiorstw. USAID realizuje w Egipcie projekty mające na celu poprawę jakości opieki zdrowotnej, wzmocnienie systemów ochrony zdrowia oraz zwiększenie dostępu do usług medycznych dla ludności. Działania te obejmują programy szczepień, walkę z chorobami zakaźnymi oraz wsparcie dla matek i dzieci. Jako jedna z największych amerykańskich firm farmaceutycznych, Pfizer prowadzi działalność w Egipcie, dostarczając leki i szczepionki na rynek lokalny. Firma Johnson & Johnson oferuje w Egipcie szeroką gamę produktów medycznych i farmaceutycznych, wspierając lokalny system ochrony zdrowia poprzez dostarczanie nowoczesnych rozwiązań medycznych.

Kluczowe osoby ze Stanów Zjednoczonych	
Jose W. Fernandez	Podsekretarz Stanu ds. Wzrostu Gospodarczego
Antony Blinken	Sekretarz Stanu, odgrywa istotną rolę w kształtowaniu polityki zagranicznej, w tym współpracy energetycznej z Egiptem.
David M. Turk	Zastępca Sekretarza Energii w Departamencie Energii USA. Zajmuje się kwestiami międzynarodowej polityki energetycznej.
John J. Christmann IV	Pełni funkcję Prezesa i Dyrektora Generalnego (CEO) Apache Corporation. Firma prowadzi działalność w Egipcie poprzez swoją spółkę zależną, Apache Egypt, której lokalne kierownictwo zarządza operacjami w regionie.
Michael K. Wirth	Jest Przewodniczącym Zarządu i Dyrektorem Generalnym Chevron Corporation. Operacje firmy w Egipcie są nadzorowane przez regionalnych menedżerów odpowiedzialnych za Bliski Wschód i Afrykę Północną.
Darren W. Woods	Pełni funkcję Prezesa i Dyrektora Generalnego ExxonMobil. Działalność firmy w Egipcie jest zarządzana przez lokalne biuro ExxonMobil Egypt , na czele którego stoi Prezes i Dyrektor Zarządzający, Amr Abou Eita .
Jeff Miller	Jest Prezesem i Dyrektorem Generalnym Halliburton. Operacje firmy w Egipcie są kierowane przez regionalnych menedżerów odpowiedzialnych za Bliski Wschód i Afrykę Północną.
H. Lawrence Culp Jr.	Pełni funkcję Prezesa i Dyrektora Generalnego GE. Działalność GE w Egipcie jest zarządzana przez lokalne biuro, którego kierownictwo odpowiada za współpracę z egipskimi partnerami w sektorze energetycznym.
James A. Harmon	Były przewodniczący i dyrektor generalny Export-Import Bank of the United States, od 2013 roku przewodniczy Egyptian-American Enterprise Fund (EAEF) . Fundusz ten został utworzony w celu wspierania rozwoju sektora prywatnego w Egipcie poprzez inwestycje w małe i średnie

	przedsiębiorstwa, w tym te działające w obszarze technologii informacyjnych.
--	--

Kluczowe osoby z Egiptu	
Tarek El-Molla	Minister Ropy Naftowej i Zasobów Mineralnych. Jest odpowiedzialny za sektor energetyczny i współpracę międzynarodową w tej dziedzinie.
Dr. Mohamed Shaker El-Markabi	Pełni funkcję ministra energii elektrycznej i energii odnawialnej Egiptu od 2014 roku.
Sameh Aboul-Enein	Wiceminister ds. Ameryki w Egipskim Ministerstwie Spraw Zagranicznych, jest doświadczonym egipskim dyplomatą, który pełnił szereg kluczowych funkcji w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Egiptu. W kontekście współpracy z Stanami Zjednoczonymi, Dr. Aboul-Enein przewodniczył egipskiej delegacji podczas spotkań Wspólnego Komitetu Ekonomicznego Egipt-USA, które odbyły się w Waszyngtonie w dniach 4-5 września 2024 roku. Spotkania te koncentrowały się na wzmocnieniu współpracy gospodarczej między obydwojoma krajami, ze szczególnym uwzględnieniem sektorów takich jak energia odnawialna, technologia, infrastruktura i rolnictwo.
Amr Talaat	Od czerwca 2018 roku pełni funkcję Ministra Komunikacji i Technologii Informacyjnych Egiptu. Jest odpowiedzialny za strategię cyfrową kraju, rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej oraz inicjatywy związane z transformacją cyfrową. Przed objęciem stanowiska ministra, Amr Talaat miał długą karierę w sektorze prywatnym, w tym w IBM Egypt, gdzie pełnił funkcję dyrektora generalnego.

Unia Europejska – Geopolityczne wsparcie zza morza

Unia Europejska odgrywa kluczową rolę we wspieraniu Egiptu w zakresie jego stabilności gospodarczej, rozwoju infrastruktury i polityki zewnętrznej. Relacje między UE a Egiptem, będącym jednym z najważniejszych partnerów w regionie Morza Śródziemnego, opierają się na wspólnych interesach geopolitycznych, w tym zarządzaniu migracją, transformacji energetycznej i wspieraniu lokalnej gospodarki. Jednocześnie, wsparcie ze strony UE jest narzędziem kształtowania wpływów w regionie, wzmacniającym pozycję Europy na arenie międzynarodowej. Poszczególne państwa członkowskie UE oraz instytucje unijne oferują różnorodne formy pomocy, w tym inwestycje infrastrukturalne, pakiety finansowe i wsparcie technologiczne, które równoważą potrzeby stabilizacji w Egipcie z interesami polityczno-ekonomicznymi Europy.

Unia Europejska nie tylko uznaje strategiczne znaczenie Egiptu jako filaru stabilności w regionie Morza Śródziemnego, Bliskiego Wschodu i Afryki, ale także aktywnie wspiera rozwój tego kraju poprzez kompleksowe programy finansowe. Na przykład w ramach planu **na lata 2024–2027** UE zobowiązała się przekazać Egiptowi **7,4 miliarda euro** w postaci dotacji i pożyczek, co ma

na celu zaspokojenie jego potrzeb gospodarczych, stabilizację makroekonomiczną i poprawę infrastruktury krytycznej. Pomoc ta jest powiązana z oczekiwaniami wdrażania reform strukturalnych, które umożliwią większe zaangażowanie sektora prywatnego, rozwój zielonych technologii oraz promocję zrównoważonego rozwoju.

Kluczowe obszary zaangażowania Unii Europejskiej	
Zarządzanie migracją	UE wspiera Egipt finansowo w działaniach mających na celu ograniczenie nielegalnej migracji oraz poprawę zarządzania granicami. Dzięki środkom unijnym Egipt pełni funkcję „kraju buforowego”, co pozwala UE na kontrolowanie przepływów migracyjnych z Afryki Północnej do Europy. Pakiety finansowe i współpraca w tej dziedzinie wzmacniają pozycję Egiptu jako kluczowego partnera w polityce migracyjnej UE.
Transformacja energetyczna i zielone inwestycje	UE postrzega Egipt jako strategicznego partnera w transformacji energetycznej, szczególnie w zakresie rozwoju odnawialnych źródeł energii, takich jak zielony wodór. Projekty wspierane przez UE, w tym interkonektory energetyczne i modernizacja przemysłu, nie tylko umożliwiają Egiptowi rozwój gospodarczy, ale także zwiększają jego rolę jako dostawcy energii dla europejskich rynków.
Rozwój gospodarczy i inwestycje infrastrukturalne	Unia Europejska, we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym i Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, inwestuje w rozwój infrastruktury Egiptu, w tym systemów wodnych, rolnictwa oraz sektora farmaceutycznego i cyfrowego. Inwestycje te przyczyniają się do stabilności ekonomicznej Egiptu, jednocześnie otwierając nowe możliwości dla europejskich firm.
Bezpieczeństwo i stabilność	Wsparcie UE obejmuje także inicjatywy w zakresie walki z terroryzmem, przeciwdziałania zorganizowanej przestępczości oraz zapewnienia stabilności regionalnej. Egipt, jako kluczowy gracz w konflikcie libijskim i problematyce wschodniej części Morza Śródziemnego, jest nieodzownym partnerem w geopolitycznej strategii Europy.
Institucje wspierające współpracę	Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) - Oferuje wsparcie finansowe dla projektów infrastrukturalnych w Egipcie. Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) - wspiera projekty transformacji gospodarczej i energetycznej w Egipcie. Forum Gazowe EastMed - Egipt i UE ściśle współpracują w ramach tego forum, wspierając bezpieczeństwo energetyczne i handel gazem.

Kluczowe osoby z Unii Europejskiej	
Ursula von der Leyen	Przewodnicząca Komisji Europejskiej. Jest główną orędowniczką strategicznej współpracy UE z Egipcem, w szczególności w obszarach energii, migracji i zielonych inwestycji. Regularnie reprezentuje Unię w kluczowych negocjacjach oraz podczas wydarzeń w Egipcie.
Josep Borrell	Wysoki przedstawiciel UE ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej. Odpowiada za kształtowanie polityki zagranicznej UE wobec Egiptu, w tym kwestie związane z bezpieczeństwem, migracją oraz relacjami politycznymi.

Oliver Varhelyi	Komisarz UE ds. sąsiedztwa i rozszerzenia. Kluczowa postać odpowiedzialna za opracowanie programów pomocowych dla Egiptu oraz wdrażanie Partnerstwa UE-Egipt. Koordynuje wsparcie finansowe i inwestycje w ramach Europejskiego Planu Inwestycji Gospodarczych.
Charles Michel	Przewodniczący Rady Europejskiej. Kieruje pracami Rady Europejskiej, angażuje państwa członkowskie UE w wypracowywanie wspólnego stanowiska wobec Egiptu.

Przywódcy państw członkowskich zaangażowanych w relacje z Egiptem

Emmanuel Macron (Francja), Giorgia Meloni (Włochy), Kyriakos Mitsotakis (Grecja), Mark Rutte (Holandia), Olaf Scholz (Niemcy), Nikos Christodoulides (Cypr) i Pedro Sánchez (Hiszpania) – przywódcy kluczowych państw zaangażowanych w relacje z Egiptem, szczególnie w obszarze energetyki, bezpieczeństwa i migracji.

Kluczowe osoby z Egiptu	
Abdel Fattah el-Sisi	Prezydent Egiptu. Najważniejszy decydent w kraju, odpowiedzialny za strategię współpracy z UE. Jego rząd kładzie nacisk na rozwój gospodarczy, bezpieczeństwo i transformację energetyczną, które są priorytetami we współpracy z Unią.
Mostafa Madbouly	Premier Egiptu. Koordynuje politykę gospodarczą i wdrażanie kluczowych reform wspieranych przez UE, takich jak poprawa środowiska inwestycyjnego czy rozwój infrastruktury.
Sameh Shoukry	Pełnił funkcję ministra spraw zagranicznych Egiptu od 2014 do 2024 roku. W tym okresie był odpowiedzialny za kształtowanie polityki zagranicznej kraju oraz prowadzenie negocjacji z Unią Europejską. 23 stycznia 2024 roku Shoukry uczestniczył w posiedzeniu Rady Stowarzyszenia UE-Egipt w Brukseli, gdzie omawiano kwestie związane z partnerstwem i współpracą między Egiptem a Unią Europejską. W kwietniu 2022 roku, podczas spotkania z wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej Fransem Timmermansem, Shoukry zgodził się na utworzenie Śródziemnomorskiego Partnerstwa na rzecz Zielonego Wodoru, mającego na celu rozwój technologii wodorowych i transformację energetyczną w regionie.
Badr Abdelatty	Minister spraw zagranicznych od lipca 2024 roku. Wcześniej pełnił funkcję ambasadora Egiptu w Brukseli i przy Unii Europejskiej, co umożliwiło mu dogłębne zrozumienie struktur, priorytetów politycznych oraz mechanizmów decyzyjnych UE. Abdelatty ma potencjał, aby działać jako kluczowy łącznik między Kairem a Brukselą, szczególnie w ramach unijnego Partnerstwa Południowego. Jego osobiste kontakty z unijnymi decydentami mogą przyczynić się do szybszego zawierania umów i realizacji wspólnych projektów.

Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) i BRICS – wsparcie i reformy

Egipt, zmagający się z wyzwaniami gospodarczymi, korzysta z wsparcia kluczowych instytucji międzynarodowych, takich jak Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) oraz Nowy Bank Rozwoju (NDB) BRICS. Obie instytucje wywierają znaczący wpływ na politykę fiskalną, makroekonomiczną stabilność i rozwój infrastruktury Egiptu, co bezpośrednio przekłada się na jego zdolność do przyciągania zagranicznych inwestycji i zarządzania wpływami zewnętrznymi.

Rola MFW w Egipcie

MFW zapewnia Egipcjom wsparcie finansowe w formie pożyczek, co wiąże się z warunkowością dotyczącą reform strukturalnych. Dotychczasowe programy obejmowały m.in.: liberalizację kursu walutowego, co miało zwiększyć konkurencyjność gospodarki i przyciągnąć inwestycje zagraniczne; reformy fiskalne, takie jak obniżenie subsydiów na energię, by zredukować deficyt budżetowy; wprowadzenie podatków VAT w celu zwiększenia dochodów państwa. Poza tym pożyczki MFW pomagają Egipcjom zrównoważyć deficyt handlowy i utrzymać stabilność makroekonomiczną. Reformy wspierane przez MFW tworzą korzystniejsze warunki dla inwestorów zagranicznych, zwiększając atrakcyjność Egiptu jako rynku inwestycyjnego. Warunkowość MFW ogranicza zdolność Egiptu do swobodnej współpracy finansowej z alternatywnymi blokami takimi jak BRICS.

Rola BRICS i Nowego Banku Rozwoju (NDB) w Egipcie

Nowy Bank Rozwoju, za pośrednictwem BRICS, udziela Egipcjom wsparcia w projektach infrastrukturalnych, takich jak rozbudowa sieci energetycznych, w tym odnawialnych źródeł energii; modernizacja infrastruktury transportowej i gospodarki wodnej; wspieranie projektów cyfryzacji i zielonych technologii. BRICS oferuje Egipcjom finansowanie bez tak rygorystycznych wymogów reform strukturalnych jak w przypadku MFW. Może to prowadzić do większej elastyczności w alokacji środków i realizacji priorytetowych projektów. Pozycjonowanie BRICS jako konkurenta dla zachodnich instytucji finansowych (MFW, Bank Światowy) pozwala Egipcjom różnicować źródła wsparcia i zmniejszyć zależność od tradycyjnych kredytodawców.

Kluczowe osoby w MFW	
Kristalina Georgieva	Dyrektor generalna MFW, odgrywa kluczową rolę w zatwierdzaniu pakietów wsparcia dla Egiptu. Jej decyzje kształtują priorytety reform wymaganych przez MFW.
Jihad Azour	Dyrektor departamentu Bliskiego Wschodu i Azji Środkowej w MFW, nadzoruje realizację programów w Egipcie, monitorując ich zgodność z wymogami Funduszu.

Kluczowe osoby w BRICS	
Dilma Rousseff	Prezes Nowego Banku Rozwoju, koordynuje projekty finansowe w Egipcie, które wspierają infrastrukturę i przyczyniają się do rozwoju zrównoważonego.

5.1.2 Wpływ globalnych kryzysów

Globalne kryzysy odgrywają istotną rolę w kształtowaniu egipskiej gospodarki, wystawiając ją na wielowymiarowe wyzwania związane z zewnętrznymi czynnikami destabilizującymi. Gospodarka Egiptu, będąca w dużej mierze uzależniona od importu surowców, turystyki oraz międzynarodowych przepływów finansowych, jest szczególnie wrażliwa na zmiany w globalnym środowisku ekonomicznym. Zmienne ceny surowców, zakłócenia w łańcuchach dostaw oraz napięcia geopolityczne w regionie i poza nim stwarzają nie tylko zagrożenia, ale również zmuszają Egipt do podejmowania strategicznych decyzji mających na celu minimalizowanie skutków tych kryzysów.

Poniżej omówiono wpływ wybranych globalnych kryzysów na gospodarkę Egiptu.

Wojna na Ukrainie

Wojna na Ukrainie wywarła znaczący wpływ na egipską gospodarkę, szczególnie w kontekście rosnących cen surowców oraz ograniczenia dostaw strategicznych towarów. Jednym z najbardziej odczuwalnych skutków konfliktu był gwałtowny wzrost cen pszenicy na światowych rynkach, co szczególnie dotknęło Egipt, największego importera tego zboża na świecie. Ukraina i Rosja, będące głównymi dostawcami pszenicy dla Egiptu, zostały zmuszone do ograniczenia eksportu, co znacząco zaburzyło dostawy. W rezultacie egipski rząd zmuszony był renegocjować istniejące kontrakty oraz poszukiwać alternatywnych źródeł zaopatrzenia, co wiązało się z dodatkowymi kosztami i wywarło presję na rezerwy walutowe kraju. To napięcie dodatkowo pogłębiło problemy gospodarcze związane z rosnącym zadłużeniem oraz utrzymującą się inflacją.

Konflikt wpłynął także na globalne ceny energii, co dla Egiptu, będącego importerem netto paliw kopalnych, oznaczało znaczny wzrost kosztów produkcji i transportu. Wzrost cen ropy i gazu odbił się na kosztach życia obywateli, podnosząc ceny podstawowych dóbr i usług oraz potęgując już istniejące napięcia społeczne. Skutki tego kryzysu były szczególnie dotkliwe dla przedsiębiorstw zależnych od importu paliw oraz dla sektora transportowego, co wpłynęło na wzrost kosztów operacyjnych i ograniczyło konkurencyjność egipskich towarów na rynku międzynarodowym.

Izrael - Palestyna - Liban

Napięcia w regionie izraelsko-palestyńskim oraz w Libanie mają głęboki wpływ na egipską gospodarkę i politykę bezpieczeństwa. Sytuacja geopolityczna w bezpośrednim sąsiedztwie Egiptu wymaga znacznych nakładów finansowych na utrzymanie stabilności i ochrony granic, szczególnie na linii granicznej ze Strefą Gazy. Nasilające się konflikty w Palestynie i Libanie zmuszają egipskie władze do utrzymania strategicznych zasobów wojskowych w pełnej gotowości, co generuje wysokie koszty operacyjne. Te wydatki na bezpieczeństwo ograniczają środki dostępne na rozwój infrastrukturalny, edukacyjny i społeczny, co w dłuższej perspektywie wpływa na spowolnienie wzrostu gospodarczego i zwiększenie napięć wewnętrznych.

Szczególną rolę w polityce Egiptu odgrywa przejście graniczne w Rafah, które jest jedynym punktem dostępu ze Strefy Gazy do świata zewnętrznego poza kontrolowanymi przez Izrael przejściami granicznymi. Rafah Crossing stało się kluczowym kanałem dla przepływu pomocy humanitarnej do Gazy, zwłaszcza w okresach wzmożonej eskalacji konfliktu. Egipt, zarządzając tym przejściem, odgrywa istotną rolę w regionalnej polityce humanitarnej i dyplomatycznej, co wzmacnia jego pozycję jako mediatora i stabilizatora w regionie. Jednak odpowiedzialność za funkcjonowanie Rafah Crossing wiąże się z wysokimi kosztami operacyjnymi, a także ryzykiem politycznym. Każda decyzja dotycząca otwarcia lub zamknięcia przejścia spotyka się z presją międzynarodową i lokalną, co wymaga od władz egipskich delikatnego balansowania między interesami narodowymi a oczekiwaniami społeczności międzynarodowej.

W efekcie napięcia w regionie izraelsko-palestyńskim i libańskim stanowią istotne obciążenie dla egipskiej gospodarki. Z jednej strony zmuszają Egipt do ponoszenia wysokich kosztów na utrzymanie bezpieczeństwa i stabilności, z drugiej strony podkreślają strategiczną rolę kraju w kształtowaniu dynamiki regionalnej. W dłuższej perspektywie Egipt będzie musiał znaleźć równowagę między zapewnieniem bezpieczeństwa a alokacją środków na rozwój wewnętrzny, co pozostaje jednym z kluczowych wyzwań w kontekście regionalnych napięć.

Sudan i Etiopia

Relacje Egiptu z Sudanem i Etiopią są naznaczone wyzwaniami, które znacząco wpływają na gospodarkę oraz stabilność wewnętrzną kraju. Konflikt w Sudanie wywołał poważny kryzys humanitarny, którego bezpośrednim skutkiem była fala uchodźców uciekających do Egiptu. Napływ ludności do regionów przygranicznych obciążał lokalną infrastrukturę, zwłaszcza systemy mieszkaniowe, ochrony zdrowia oraz edukacji. Koszty związane z zapewnieniem podstawowych potrzeb uchodźcom, takich jak schronienie, żywność i opieka medyczna,

dodatkowo nadwyrężyły budżet państwa. Egipt zмага się także z presją społeczną i ekonomiczną wynikającą z konieczności integracji uchodźców w lokalnych społecznościach, co w wielu przypadkach prowadzi do wzrostu napięć na tle dostępności ograniczonych zasobów.

Równocześnie spór o Wielką Tamę Renesansu (GERD) budowaną przez Etiopię na Nilu stanowi strategiczne zagrożenie dla bezpieczeństwa wodnego Egiptu. Nil, będący głównym źródłem wody dla egipskiego rolnictwa, energetyki i codziennego funkcjonowania mieszkańców, odgrywa kluczową rolę w gospodarce kraju. Ograniczenie przepływu wody przez tamę potencjalnie zmniejsza dostępność zasobów wodnych, co negatywnie wpływa na produkcję rolną i energetykę wodną. W kontekście rolnictwa, które stanowi ważny sektor gospodarki i zatrudnienia w Egipcie, zmniejszenie zasobów wodnych może prowadzić do spadku plonów, wzrostu cen żywności oraz nasilenia problemów związanych z bezpieczeństwem żywnościowym.

Konflikt wokół GERD nie dotyczy jedynie kwestii technicznych i ekologicznych, ale również jest problemem geopolitycznym, angażującym różne państwa regionu oraz organizacje międzynarodowe. Egipt stara się wywierać presję dyplomatyczną na Etiopię, podkreślając znaczenie porozumienia gwarantującego sprawiedliwy podział zasobów wodnych. Jednocześnie władze egipskie muszą przygotowywać scenariusze adaptacyjne, takie jak inwestycje w efektywniejsze wykorzystanie wody oraz rozwój systemów nawadniających.

Zarówno konflikt w Sudanie, jak i spór o GERD są przykładami wyzwań, które obciążają gospodarkę Egiptu, zmuszając władze do balansowania między koniecznością zarządzania kryzysami humanitarnymi a podejmowaniem działań na rzecz zabezpieczenia kluczowych interesów narodowych. W perspektywie długoterminowej Egipt będzie musiał skoncentrować się na budowaniu bardziej odpornych systemów zarządzania zasobami oraz poszukiwać regionalnych rozwiązań opartych na współpracy, aby złagodzić wpływ tych problemów na krajową stabilność i rozwój.

Konflikty w Libii i Jemenie

Egipt stoi w obliczu szeregu wyzwań wynikających z konfliktów w Libii i Jemenie, które mają daleko idące konsekwencje zarówno dla jego gospodarki, jak i pozycji geostrategicznej w regionie. Te dwa kryzysy różnią się charakterem i bezpośrednim wpływem, jednak oba stanowią integralny element egipskiej polityki zagranicznej, zmuszając władze w Kairze do zaangażowania na wielu frontach. W obu przypadkach Egipt stara się nie tylko minimalizować zagrożenia, ale także wykorzystać potencjalne możliwości wynikające z tych konfliktów. Bliskość Libii sprawia, że sytuacja w tym kraju bezpośrednio wpływa na bezpieczeństwo Egiptu. Trwający w Libii kryzys polityczny i zbrojny doprowadził do destabilizacji regionu przygranicznego, generując znaczny napływ migrantów do Egiptu. Migranci, często szukający schronienia przed konfliktem, stanowią obciążenie dla infrastruktury społecznej, szczególnie w obszarach mieszkalnictwa, edukacji i opieki zdrowotnej. Dodatkowo, wzdłuż granicy z Libią pojawiło się zagrożenie ze strony grup zbrojnych, co zmusza Egipt do zwiększenia wydatków na bezpieczeństwo, w tym na patrole graniczne i operacje wojskowe.

Jednocześnie Libia stanowi dla Egiptu potencjalną szansę gospodarczą. Odbudowa powojennej infrastruktury w Libii, w tym sektora energetycznego i transportowego, może stać się źródłem nowych kontraktów dla egipskich firm. Zaangażowanie w proces stabilizacji Libii daje Egiptowi możliwość zabezpieczenia swojej pozycji jako regionalnego lidera w dostarczaniu usług budowlanych i technologicznych. Geograficzna bliskość oraz historyczne związki gospodarcze sprawiają, że Libia jest strategicznym celem dla egipskich inwestycji i współpracy handlowej.

Konflikt w Jemenie wykracza poza ramy lokalnego sporu, mając bezpośrednie przełożenie na strategiczne interesy Egiptu. Położenie Jemenu przy cieśninie Bab al-Mandab, łączącej Morze Czerwone z Zatoką Adeńską, sprawia, że destabilizacja tego regionu wpływa na bezpieczeństwo żeglugi międzynarodowej. Dla Egiptu, który zarządza Kanałem Sueskim – jednym z najważniejszych szlaków handlowych świata – niestabilność w Jemenie oznacza poważne zagrożenie gospodarcze.

Zakłócenia w żegludze na Morzu Czerwonym, spowodowane piractwem, atakami na tankowce czy blokadami portów, mogą znacząco obniżyć liczbę statków przepływających przez Kanał Sueski. W efekcie Egipt ponosi straty finansowe związane ze spadkiem opłat tranzytowych, które są kluczowym źródłem dewiz dla kraju. Władze egipskie aktywnie angażują się w działania stabilizacyjne w Jemenie, zarówno poprzez mediacje, jak i współpracę z międzynarodowymi koalicjami morskimi, aby zminimalizować ryzyko dla swoich interesów. Jednak koszty tych działań, zarówno finansowe, jak i polityczne, są znaczące.

Egipt, pełniąc rolę mediatora w procesie pokojowym w Jemenie, wzmacnia swoją pozycję międzynarodową jako stabilizator regionu. Niemniej jednak zaangażowanie to wymaga alokacji znacznych zasobów dyplomatycznych i finansowych, które mogłyby zostać przeznaczone na rozwój wewnętrzny. Dodatkowo działania Egiptu w Jemenie często kolidują z interesami innych aktorów regionalnych, takich jak Arabia Saudyjska czy Zjednoczone Emiraty Arabskie, co wymaga od Kairu delikatnego balansowania w polityce zagranicznej.

Konflikty w Libii i Jemenie ukazują dwoisty charakter egipskiej polityki zagranicznej: z jednej strony konieczność ochrony narodowych interesów strategicznych, a z drugiej próby wykorzystania regionalnych kryzysów jako potencjalnych szans gospodarczych i politycznych. W przypadku Libii Egipt stoi przed wyzwaniem utrzymania bezpieczeństwa na granicach i zarządzania napływem migrantów, jednocześnie dążąc do odegrania kluczowej roli w odbudowie gospodarczej tego kraju. W Jemenie zaangażowanie Egiptu w działania stabilizacyjne jest odpowiedzią na zagrożenia dla Kanału Sueskiego i bezpieczeństwa żeglugi, ale generuje znaczące koszty i wymaga skomplikowanych działań dyplomatycznych.

Somalia i Somaliland

Egipt odgrywa coraz bardziej aktywną rolę w regionie Rogu Afryki, angażując się w kwestie bezpieczeństwa w Somalii poprzez dostawy broni oraz planowane rozmieszczenie sił pokojowych. W sierpniu 2024 roku Kair podpisał z Mogadiszu pakt o bezpieczeństwie, na mocy którego po raz pierwszy od ponad czterdziestu lat dostarczył Somalii broń i amunicję. We wrześniu egipski okręt wojenny dostarczył do Mogadiszu kolejną partię uzbrojenia, w tym

działa polowe i przeciwlotnicze. Ponadto Egipt zaoferował wysłanie swoich żołnierzy w ramach nowej misji pokojowej, co spotkało się z aprobatą somalijskich władz.

Zaangażowanie Egiptu w Somalii ma na celu wzmocnienie regionalnego bezpieczeństwa, jednak wiąże się również z istotnymi kosztami ekonomicznymi. Dostawy broni i planowane rozmieszczenie sił pokojowych wymagają znacznych nakładów finansowych, które obciążają budżet państwa. Dodatkowo, obecność egipskich sił w Somalii może prowadzić do napięć z innymi krajami regionu, takimi jak Etiopia, co potencjalnie wpływa na stabilność handlu i inwestycji w regionie.

Mimo tych wyzwań, Egipt postrzega swoje zaangażowanie w Somalii jako strategiczną inwestycję w długoterminowe bezpieczeństwo morskie na Morzu Czerwonym oraz ochronę kluczowych szlaków handlowych, takich jak Kanał Sueski. Stabilizacja Somalii może przyczynić się do zmniejszenia zagrożeń, takich jak piractwo, co w efekcie pozytywnie wpłynie na koszty transportu morskiego i ogólną kondycję egipskiej gospodarki.

W perspektywie długoterminowej, sukces egipskich działań w Somalii będzie zależał od zdolności do skutecznego współdziałania z partnerami regionalnymi oraz efektywnego zarządzania zasobami przeznaczonymi na te operacje. Kluczowe będzie również monitorowanie wpływu tych działań na relacje z innymi krajami regionu oraz na wewnętrzną stabilność gospodarczą Egiptu.

5.1.3 Presja związana z migracją

Migracje w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej stanowią jedno z najpoważniejszych wyzwań, przed którymi stoi Egipt. Złożona sytuacja geopolityczna, obejmująca konflikty zbrojne, niestabilność polityczną i kryzysy humanitarne w sąsiednich krajach, znacząco wpływa na przepływy ludności do Egiptu i przez jego terytorium. Egipt, ze względu na swoje położenie geograficzne, odgrywa rolę zarówno kraju docelowego, jak i tranzytowego dla uchodźców oraz migrantów ekonomicznych. Te zjawiska mają daleko idące konsekwencje gospodarcze, społeczne i polityczne, wymuszając działania zarówno na poziomie krajowym, jak i w ramach współpracy międzynarodowej.

Migracje z Sudanu i Palestyny

Egipt stoi przed znaczącymi wyzwaniami związanymi z napływem uchodźców z Sudanu oraz Palestyny, co wywiera presję na infrastrukturę społeczną i gospodarkę kraju.

Migracje z Sudanu

Od kwietnia 2023 roku, kiedy w Sudanie wybuchła wojna domowa, około 7,5 miliona Sudańczyków zostało zmuszonych do opuszczenia swoich domów. Z tej liczby 6 milionów to uchodźcy wewnętrzni, a 1,5 miliona wyemigrowało za granicę. Egipt, jako jeden z sąsiadów Sudanu, przyjął znaczną część tych uchodźców. Dokładne liczby są trudne do ustalenia, jednak szacuje się, że liczba sudańskich uchodźców w Egipcie przekroczyła milion osób. Taki napływ ludności stanowi ogromne obciążenie dla egipskiej infrastruktury społecznej, w tym systemu ochrony zdrowia, edukacji oraz rynku mieszkaniowego. Uchodźcy osiedlają się głównie w miastach takich jak Kair czy Asuan.

Migracje z Palestyny

W kontekście konfliktu izraelsko-palestyńskiego, Egipt pełni rolę kraju tranzytowego dla uchodźców palestyńskich próbujących opuścić Strefę Gazy. Przejście graniczne w Rafah jest kluczowym punktem dla tych migracji. W październiku 2023 roku, w wyniku eskalacji konfliktu, ponad milion Palestyńczyków uciekło do Rafah na południu Strefy Gazy. Egipt, obawiając się masowego napływu uchodźców, utrzymuje ścisłą kontrolę nad granicą, co ogranicza liczbę osób mogących przekroczyć granicę. Mimo to obecność uchodźców palestyńskich generuje dodatkową presję na lokalne zasoby i infrastrukturę w regionie.

Wpływ na gospodarkę

Napływ uchodźców z Sudanu i Palestyny wywiera znaczący wpływ na egipską gospodarkę. Koszty związane z zapewnieniem podstawowych potrzeb uchodźcom, takich jak żywność, schronienie i opieka zdrowotna, stanowią poważne obciążenie dla budżetu państwa. Systemy publiczne są przeciążone, co prowadzi do spadku jakości usług dostępnych dla obywateli Egiptu. Egipt otrzymuje wsparcie finansowe od społeczności międzynarodowej, w tym od Unii Europejskiej, jednak fundusze te są niewystarczające w obliczu rosnących potrzeb. Dodatkowo,

obecność dużej liczby uchodźców może prowadzić do napięć społecznych i zwiększonej konkurencji o ograniczone zasoby, co dodatkowo komplikuje sytuację gospodarczą kraju.

Migracje przez Morze Śródziemne

Egipt odgrywa kluczową rolę jako kraj tranzytowy dla migrantów z Afryki i Bliskiego Wschodu, dążących do przedostania się do Europy przez Morze Śródziemne. Migranci z krajów takich jak Erytrea, Somalia czy Sudan często wybierają egipskie wybrzeża jako punkt wyjścia na niebezpieczną trasę morską do Europy. W latach 2015-2016 przez Egipt przedostało się do Unii Europejskiej około 130,7 tys. osób, z czego jedynie 7 tys. stanowili obywatele Egiptu.

Główne szlaki migracyjne

Migranci korzystają z kilku kluczowych tras przez Morze Śródziemne:

- **Szlak centralny:** Prowadzi z wybrzeży Libii i Egiptu do Włoch. Jest to jedna z najbardziej niebezpiecznych tras, gdzie od 2014 roku zginęło ponad 26 tysięcy osób.
- **Szlak wschodni:** Rozpoczyna się na wybrzeżach Turcji, prowadząc przez Morze Egejskie do Grecji.

Rola Rosji i Białorusi w destabilizacji ruchów migracyjnych

Rosja i Białoruś odgrywają destabilizującą rolę w kontekście migracji na granicach Unii Europejskiej. W 2021 roku białoruskie służby specjalne, przy nieoficjalnym wsparciu Rosji, zorganizowały sztuczny szlak migracyjny, kierując migrantów na granice z Polską i Litwą. Celem tych działań była destabilizacja wschodniej flanki NATO oraz testowanie zdolności reagowania kryzysowego Unii Europejskiej.

Wpływ na Egipt

Choć działania Rosji i Białorusi koncentrują się na wschodnich granicach UE, mają one pośredni wpływ na Egipt. Wzmocnienie kontroli granicznych przez państwa europejskie prowadzi do zmiany tras migracyjnych, co zwiększa presję na kraje tranzytowe, takie jak Egipt. W rezultacie Egipt musi intensyfikować działania w zakresie patrolowania granic morskich, zarządzania migrantami zatrzymanymi podczas prób nielegalnego przekroczenia granic oraz współpracy z europejskimi partnerami w zwalczaniu nielegalnej migracji.

Współpraca z Unią Europejską

Unia Europejska, dostrzegając kluczową rolę Egiptu w zarządzaniu przepływami migracyjnymi, intensyfikuje współpracę z Kairem. UE wspiera Egipt finansowo oraz technologicznie w zakresie zarządzania granicami i migracją. Wzmocniona współpraca obejmuje również walkę z przemytem migrantów oraz dyplomatyczne zaangażowanie w kwestie powrotów.

Konsekwencje dla Egiptu

Zaangażowanie Egiptu w zarządzanie migracjami przez Morze Śródziemne wiąże się z istotnymi kosztami ekonomicznymi i społecznymi. Patrowanie granic morskich, utrzymanie infrastruktury dla zatrzymanych migrantów oraz współpraca międzynarodowa wymagają znacznych nakładów finansowych. Jednocześnie Egipt staje przed wyzwaniem balansowania między zobowiązaniami międzynarodowymi a potrzebami własnych obywateli, co wymaga skutecznego zarządzania zasobami i strategicznego planowania.

5.2 Humanitarny

Egipt, z uwagi na swoje strategiczne położenie oraz relatywnie stabilną sytuację polityczną w regionie, odgrywa kluczową rolę w operacjach humanitarnych na Bliskim Wschodzie oraz w Afryce Północnej. Jego infrastruktura oraz pozycja geopolityczna czynią go centralnym punktem działań związanych z pomocą humanitarną, co jednocześnie przyciąga zewnętrzne wsparcie, ale i presję polityczną.

Egipt jako regionalne centrum pomocy humanitarnej

Strategiczne położenie Egiptu umożliwia jego wykorzystanie jako hubu logistycznego dla pomocy humanitarnej, szczególnie w sytuacjach kryzysowych dotyczących Strefy Gazy czy Sudanu. Graniczne przejście w Rafah oraz porty takie jak Aleksandria są kluczowe dla dystrybucji pomocy międzynarodowej. Dzięki temu Egipt wzmacnia swoją pozycję na arenie międzynarodowej, korzystając z uznania jako partner w działaniach humanitarnych. Jednocześnie jednak intensywne wsparcie ze strony takich organizacji jak UE, ONZ czy USA pogłębia jego zależność od zewnętrznych funduszy i inicjatyw.

Pomoc dla Strefy Gazy

Rola Egiptu w otwarciu przejścia granicznego Rafah w 2023 roku podkreśliła jego zdolność do negocjacji na arenie międzynarodowej, szczególnie w relacjach z Izraelem. Współpraca z organizacjami takimi jak UNRWA czy Międzynarodowy Czerwony Krzyż pozwoliła na skuteczne dostarczanie pomocy.

Kryzys humanitarny w Sudanie

Przyjęcie ponad 300 tys. uchodźców z Sudanu przyniosło Egiptowi międzynarodowe pochwały. Organizacje takie jak UNHCR współpracują z Kairem, co wzmacnia jego pozycję jako stabilizatora w regionie, ale jednocześnie pogłębia uzależnienie od pomocy zagranicznej. Kryzys uchodźczy staje się również narzędziem w relacjach z UE i USA, gdzie Egipt zabiega o dodatkowe fundusze na rozwój infrastruktury humanitarnej.

Migracja i rola Egiptu w kontrolowaniu kryzysu

Egipt pełni kluczową funkcję tranzytową dla migrantów zmierzających do Europy, co czyni go ważnym partnerem dla UE w zarządzaniu kryzysem migracyjnym. Znaczne fundusze przekazywane przez Europę na ten cel pozwalają Egiptowi na rozwój infrastruktury migracyjnej, ale także wywołują kontrowersje związane z oskarżeniami o niehumanitarne traktowanie migrantów. Na przykład Human Rights Watch wspominał w swych raportach o arbitralnych aresztowaniach i złym traktowaniu przez egipskie władze migrantów, osób ubiegających się o azyl i uchodźców. Ponadto Egipt wykorzystuje swoją pozycję jako narzędzie negocjacyjne, co niekiedy prowadzi do napięć w relacjach z partnerami międzynarodowymi.

Humanitarny wymiar wpływów zewnętrznych na Egipt odzwierciedla napięcie między jego strategiczną rolą w regionie a rosnącą zależnością od międzynarodowego wsparcia. Pomimo sukcesów w zarządzaniu kryzysami, Egipt staje w obliczu licznych wyzwań, takich jak krytyka dotycząca traktowania migrantów, kontrowersje polityczne oraz wykorzystywanie jego

problemów wewnętrznych w narracjach propagandowych. Równoważenie roli stabilizatora regionalnego z ochroną swojej suwerenności pozostaje jednym z najważniejszych wyzwań dla egipskich władz.

5.3 Religijny

Religia stanowi kluczowy element egipskiej tożsamości społecznej, wpływając na struktury państwa, procesy polityczne i społeczne. Dominującą grupą religijną są muzułmanie sunnici, którzy stanowią około 90% populacji, natomiast chrześcijanie Koptowie, reprezentowani przez Kościół Koptyjski, stanowią około 10%. W tej wielokulturowej strukturze instytucje religijne odgrywają kluczową rolę w edukacji, polityce i kształtowaniu relacji społecznych, co czyni je istotnym polem działania dla wpływów zewnętrznych.

Jednym z centralnych podmiotów religijnych w Egipcie jest Al-Azhar, uważany za jedną z najważniejszych instytucji teologicznych i edukacyjnych w świecie muzułmańskim. Jego lider, Wielki Imam Ahmed el-Tayeb, jest uznawany za orędownika umiarkowanego islamu. W ostatnich latach Al-Azhar stara się przeciwdziałać ekstremizmowi religijnemu, m.in. poprzez współpracę międzynarodową. W 2019 roku el-Tayeb wraz z Papieżem Franciszkiem zaangażował się w inicjatywę promującą dialog międzyreligijny, co wskazuje na znaczący wpływ zewnętrznych aktorów na kształtowanie relacji religijnych w Egipcie. Działania te są jednak równoważone wewnętrznymi napięciami i koniecznością zachowania przez Al-Azhar niezależności od polityki rządowej.

Jednocześnie Kościół Koptyjski, pod przywództwem Papieża Tawadrosa II, zмага się z problemami dyskryminacji i marginalizacji społecznej. Chrześcijanie Koptyjscy często napotykają na trudności w dostępie do stanowisk publicznych oraz w kwestiach związanych z budową nowych miejsc kultu. Niepokój budzą także napięcia sektariańskie, które szczególnie nasilają się w wiejskich regionach Górnego Egiptu. Przemoc na tle religijnym, choć stosunkowo rzadka, ma charakter eskalacyjny i często wykracza poza wymiar religijny, łącząc się z konfliktami ekonomicznymi i społecznymi.

Obszar religijny w Egipcie pozostaje przestrzenią dynamiczną i podatną na wpływy zewnętrzne, zarówno w zakresie wspierania inicjatyw dialogowych, jak i eskalacji napięć. Kluczowym wyzwaniem jest równoważenie tych procesów, co wymaga zarówno lokalnego zaangażowania, jak i współpracy międzynarodowej w budowaniu zaufania i wzajemnego zrozumienia między różnymi grupami religijnymi.

5.4 Geopolityczny

Egipt odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu regionalnego i globalnego układu sił, a jego polityka zagraniczna i współpraca międzynarodowa w ostatnich latach nabierają coraz większego znaczenia. Członkostwo w międzynarodowych organizacjach, strategiczne partnerstwa oraz działania mediacyjne w regionie to główne aspekty wpływu zewnętrznego na ten kraj.

W styczniu 2024 roku Egipt dołączył do grupy BRICS, co otworzyło nowe możliwości w obszarze dywersyfikacji handlu międzynarodowego oraz wzmacniania pozycji gospodarczej kraju. Obecność w BRICS pozwala Egiptowi uniezależnić się od tradycyjnych centrów finansowych, takich jak Międzynarodowy Fundusz Walutowy czy Bank Światowy, oraz poszerzać współpracę z rosnącymi potęgami gospodarczymi, takimi jak Chiny, Indie czy Brazylia. To posunięcie jest postrzegane jako element szerszej strategii Kairu, mającej na celu zrównoważenie wpływów zachodnich i wschodnich w jego polityce zagranicznej.

Równocześnie Egipt umacnia swoją pozycję poprzez strategiczne partnerstwa z kluczowymi aktorami na arenie międzynarodowej. Dla Rosji i Chin Egipt stanowi kluczowego partnera w budowie nowego ładu gospodarczego, co zostało podkreślone przez przywódców tych państw, Władimira Putina i Xi Jinpinga. Współpraca ta zwiększa znaczenie Egiptu jako pomostu między Afryką, Bliskim Wschodem a resztą świata. Istotnym aspektem geopolitycznego wpływu Egiptu jest również jego zaangażowanie w rozwiązanie konfliktów regionalnych, szczególnie w Sudanie. Kair odgrywa kluczową rolę w mediacjach pomiędzy stronami konfliktu, co podkreśla jego zdolności do działania jako stabilizator w regionie.

5.5 Ideologiczny

Egipt, jako ważny gracz w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej, stał się polem intensywnej rywalizacji ideologicznej między różnymi mocarstwami. Na szczególną uwagę zasługują konkurencyjne narracje promowane przez Rosję i kraje zachodnie, które wpływają na społeczeństwo egipskie i kształtują jego percepcję polityki zarówno krajowej, jak i międzynarodowej.

Rosyjska propaganda intensywnie działa na rzecz kreowania Egiptu jako kluczowego partnera w budowie świata wielobiegunowego, przeciwstawiającego się dominacji zachodniego porządku. Aleksandr Dugin, czołowy ideolog tej wizji, wspierał egipskie starania o członkostwo w BRICS, co wpisuje się w szerszą strategię osłabiania globalnej hegemonii dolara. Kluczową rolę w propagowaniu rosyjskich narracji odgrywają platformy społecznościowe, zwłaszcza Telegram, gdzie kanały powiązane z rosyjskimi wpływami gromadzą ponad dwa miliony subskrybentów w Egipcie.

Z kolei narracje zachodnie, zwłaszcza te promowane przez Stany Zjednoczone i kraje europejskie, koncentrują się na kwestiach demokracji i praw człowieka. Organizacje pozarządowe finansują programy edukacyjne wspierające idee otwartego społeczeństwa.

Jednak takie działania są odbierane przez egipskie władze jako ingerencja w wewnętrzne sprawy kraju, co prowadzi do napięć politycznych. Opozycja między narracjami rosyjskimi a zachodnimi uwidacznia się także w mediach, które są silnie kontrolowane przez państwo.

Egipskie władze, w obliczu rosnącej presji międzynarodowej, również aktywnie wykorzystują propagandę narodową do konsolidacji władzy. Przykładem są państwowe media, które eksponują osiągnięcia rządu, takie jak budowa nowej stolicy administracyjnej, aby podkreślić sukcesy polityki prezydenta Abdela Fattaha el-Sisiego. Popularni dziennikarze, jak Amr Adib, odgrywają ważną rolę w budowaniu pozytywnego wizerunku władz, podczas gdy perspektywy krytyczne lub opozycyjne są systematycznie eliminowane.

Rząd Egiptu intensyfikuje kontrolę przestrzeni medialnej. W Egipcie wprowadzono ustawę nr 175 z 2018 roku, znaną jako „Prawo o zwalczaniu cyberprzestępczości”, która znacząco ogranicza wolność słowa w mediach cyfrowych. Ustawa ta umożliwia władzom blokowanie stron internetowych uznanych za zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego lub gospodarki, a także nakłada surowe kary za publikowanie treści sprzecznych z „porządkiem publicznym” czy „moralnością”. W praktyce przepisy te są wykorzystywane do tłumienia krytyki rządu i ograniczania działalności niezależnych mediów oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego.

Podsumowując, Egipt pozostaje w epicentrum rywalizacji ideologicznej, w której stawką jest nie tylko wpływ na jego społeczeństwo, ale także strategiczna kontrola nad regionalnym porządkiem. Narracje rosyjskie i zachodnie konkurują o przestrzeń w egipskich mediach i umysłach obywateli, podczas gdy państwowe środki kontroli i propagandy konsolidują autorytet rządu, eliminując wszelkie alternatywne głosy.

5.6 Tożsamościowy

Egipt jest krajem zróżnicowanym kulturowo, co sprawia, że doświadcza znacznego wpływu zewnętrznego w obszarze tożsamościowym. Różnorodność etniczna i marginalizacja mniejszości stanowią kluczowe wyzwania, które kształtują zarówno politykę wewnętrzną, jak i relacje międzynarodowe kraju.

Marginalizacja mniejszości etnicznych

Egipt jest zamieszkały przez różnorodne grupy etniczne, takie jak Nubijczycy, Beduini oraz mniejsze wspólnoty Berberów, które często spotykają się z marginalizacją i wykluczeniem. Procesy te nie tylko prowadzą do napięć społecznych, ale także odbijają się na polityce wewnętrznej, podważając spójność tożsamości narodowej.

Nubijczycy, jedna z najstarszych społeczności zamieszkujących dolinę Nilu, od dekad domagają się uznania ich praw do ziem, które zostały zalane w wyniku budowy Tamy Asuańskiej. Nubijczycy od lat prowadzą działania na rzecz uznania ich praw do ziem, rekompensat oraz powrotu na historyczne tereny. Władze egipskie kilkakrotnie podejmowały próby rozwiązania tego problemu, ale bez znaczących rezultatów. Sytuacja pozostaje jednym z najważniejszych społecznych i politycznych wyzwań związanych z tą mniejszością w Egipcie.

Beduini, zamieszkujący głównie region Synaju, są często postrzegani przez władze jako potencjalne zagrożenie związane z działalnością terrorystyczną w tym obszarze. Stereotypizacja i brak inkluzyjnej polityki prowadzą do marginalizacji tej grupy, mimo że rząd Egiptu wdrożył program rozwojowy „Sinai Vision 2030”, mający na celu poprawę warunków życia Beduinów. Dotychczasowe efekty programu są jednak ograniczone, a społeczność nadal zmagą się z wykluczeniem i represjami.

Rola mediów i polaryzacja

Egipskie media głównego nurtu odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu tożsamości narodowej, jednak brak reprezentacji mniejszości etnicznych prowadzi do utrwalania nierówności społecznych. Problemy Nubijczyków czy Beduinów są niemal nieobecne w publicznym dyskursie medialnym, co przyczynia się do ich dalszej marginalizacji.

Wpływ na tożsamość narodową

Marginalizacja i brak dialogu dotyczącego problemów mniejszości mają bezpośredni wpływ na kształtowanie tożsamości narodowej Egiptu. Polaryzacja sprzyja radykalizacji niektórych grup i prowadzi do wybuchów niezadowolenia społecznego.

Podsumowując, obszar tożsamościowy stanowi jeden z kluczowych aspektów wpływu zewnętrznego na Egipt. Marginalizacja mniejszości i brak reprezentacji w mediach pogłębiają wewnętrzne podziały, jednocześnie wzmacniając presję międzynarodową na przestrzeganie praw człowieka. Działania zmierzające do inkluzji tych grup są nie tylko niezbędne dla wewnętrznej stabilności kraju, ale także kluczowe dla jego pozycji na arenie międzynarodowej.

Wnioski

Podsumowując należy podkreślić, że Egipt jest głęboko uzależniony od zagranicznych inwestycji, pomocy finansowej i współpracy międzynarodowej, co czyni go podatnym na wpływy mocarstw, takich jak Rosja, Chiny, USA, ZEA czy Arabia Saudyjska, a także organizacji jak MFW czy BRICS. Współpraca ta przynosi korzyści w postaci modernizacji infrastruktury i gospodarki, ale jednocześnie ogranicza suwerenność decyzji ekonomicznych kraju.

Globalne kryzysy, w tym wojna na Ukrainie, konflikty w regionie i presja migracyjna, podkreślają podatność Egiptu na zewnętrzne wstrząsy, wymuszając jednocześnie intensyfikację działań dyplomatycznych i strategicznych. Egipt odgrywa rolę regionalnego stabilizatora, angażując się w mediacje oraz wsparcie humanitarne, co umacnia jego pozycję, ale także obciąża budżet państwa.

Równocześnie kraj balansuje między różnymi ideologicznymi i geopolitycznymi wpływami, starając się wykorzystać swoje położenie i rolę w regionie, by zapewnić rozwój i stabilność, jednak kosztem ryzyka utraty niezależności w kluczowych sektorach.

ROZDZIAŁ 6. Kluczowe zasoby FIMI (obce) w Egipcie oraz ich atrybucja

6.1 Firmy

Egipt, będący kluczowym ośrodkiem gospodarki i geopolityki w regionie MENA, przyciąga znaczące inwestycje zagraniczne, które kształtują jego rozwój gospodarczy, politykę i stabilność społeczną. Wpływy firm zagranicznych odzwierciedlają złożone relacje międzynarodowe oraz strategiczne interesy globalnych potęg w regionie.

Firmy zagraniczne aktywne w Egipcie		
KRAJ POCHODZENIA	FIRMA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI
Rosja	Rosatom	Realizuje budowę elektrowni atomowej w El-Dabaa, strategicznego projektu zwiększającego zależność Egiptu od rosyjskich technologii energetycznych. Projekt finansowany rosyjską pożyczką na 25 mld USD obejmuje dostawę paliwa, szkolenie personelu i długoterminowe wsparcie operacyjne. Projekt zapewniający Rosji strategiczne wpływy w sektorze energetycznym.
	Lukoil	Zaangażowany w wydobycie i przetwarzanie ropy naftowej, współpracując z egipskimi firmami w sektorze energetycznym, co umacnia pozycję Rosji w gospodarce Egiptu. Rozbudowa wpływów gospodarczych Rosji w Egipcie, szczególnie w strategicznym sektorze paliwowo-energetycznym.
	-	Rosja inwestuje w strefę przemysłową w Porcie Said, promując sektor produkcyjny.
Chiny	China State Construction Engineering Corporation (CSCEC)	Odpowiada za budowę Nowej Stolicy Administracyjnej (NAC), w tym Iconic Tower. Projekt umacnia chińskie wpływy gospodarcze w Egipcie i integruje kraj z chińską Inicjatywą Pasa i Szlaku (BRI).
	Huawei	W sektorze telekomunikacyjnym rozwija infrastrukturę sieciową, w tym technologię 5G, zwiększając potencjalną zależność Egiptu od chińskiego sektora technologicznego.

	China Energy Engineering Corporation	Investuje w projekty energii odnawialnej, takie jak farmy słoneczne i zielony wodór, wspierając zrównoważony rozwój Egiptu, ale równocześnie tworząc długoterminowe powiązania technologiczne.
Stany Zjednoczone	Chevron i ExxonMobil	Aktywnie działają w sektorze gazu i ropy, wspierając rozwój Eastern Mediterranean Gas Forum. Projekty te wzmacniają strategiczną rolę Egiptu jako centrum energetycznego, jednocześnie budując wpływy USA w regionie.
	General Electric	Zrealizowała projekty o łącznej mocy 2,6 GW, wspierając modernizację egipskiej sieci energetycznej.
	Microsoft i Oracle	Wspierają transformację cyfrową Egiptu poprzez inwestycje w technologie chmurowe, sztuczną inteligencję oraz cyfryzację sektora publicznego.
Zjednoczone Emiraty Arabskie	Masdar	Investuje w projekty energii odnawialnej, w tym elektrownie słoneczne, które zwiększają udział ZEA w kluczowym sektorze energetycznym Egiptu.
	DP World	Zarządza strategicznymi portami, wzmacniając pozycję Egiptu jako regionalnego centrum logistycznego, jednocześnie zwiększając zależność kraju od kapitału ZEA.
Arabia Saudyjska	Public Investment Fund (PIF)	Poprzez Saudi Egyptian Investment Company (SEIC), Arabia Saudyjska zwiększa swoją obecność w sektorze nieruchomości i energetyki, realizując wielomiliardowe projekty infrastrukturalne.
	ACWA Power	Investuje w farmy wiatrowe i słoneczne, wspierając zieloną transformację Egiptu.

Wnioski i zagrożenia

- **Ekonomiczne:** Obecność zagranicznych firm napędza rozwój infrastrukturalny i technologiczny Egiptu, ale jednocześnie zwiększa jego zadłużenie i zależność od zewnętrznych źródeł finansowania.
- **Polityczne:** Długoterminowe projekty inwestycyjne, takie jak EI-Dabaa czy NAC, mogą ograniczać autonomię decyzyjną Egiptu w obszarach strategicznych, takich jak energetyka i technologia.
- **Społeczne:** Dominacja zagranicznych firm w kluczowych sektorach, takich jak telekomunikacja, energetyka i logistyka, może prowadzić do nierównowagi w dostępie do technologii i zasobów.

Zaangażowanie różnych globalnych graczy w gospodarkę Egiptu podkreśla złożoność relacji międzynarodowych oraz strategiczną wagę kraju w regionie MENA. W obliczu rosnącej konkurencji między Wschodem a Zachodem Egipt musi skutecznie zarządzać wpływami zewnętrznymi, aby zrównoważyć korzyści gospodarcze i zagrożenia polityczne.

6.2 NGO

Zagraniczne organizacje pozarządowe (NGO) aktywne w Egipcie				
KRAJ POCHODZENIA	ORGANIZACJA	ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	LOKALIZACJA	WPŁYWY
ROSJA	Russkij Mir	Promocja języka i kultury rosyjskiej poprzez wsparcie środowisk akademickich, organizowanie wydarzeń kulturalnych oraz programy edukacyjne. Fundacja działa w szkołach, na uniwersytetach i w instytucjach publicznych, budując prorosyjską narrację wśród studentów i młodych profesjonalistów. Wspiera także publikacje promujące rosyjski punkt widzenia na historię i politykę międzynarodową.	Organizacja działa głównie w dużych miastach, takich jak Kair i Aleksandria, gdzie koncentruje się na współpracy z uniwersytetami i instytucjami kultury. W Hurghadzie i Szarm el-Szejk fundacja dociera także do rosyjskojęzycznej społeczności oraz turystów.	<p>Akademickie: Wzmacnia prorosyjskie środowiska w uczelniach i think-tankach poprzez stypendia, kursy językowe oraz programy wymiany.</p> <p>Kulturalne: Popularyzuje rosyjską sztukę i historię, jednocześnie budując pozytywny wizerunek Rosji jako partnera w kluczowych sektorach gospodarki, takich jak energetyka i infrastruktura.</p> <p>Strategiczne: Działania Russkij Mir wspierają ogólną politykę miękkiej siły Rosji, podkreślając jej globalne ambicje i możliwości współpracy.</p>
	Fundacja Gorchakova	Finansowanie badań naukowych, publikacji oraz debat dotyczących polityki regionalnej. Organizacja angażuje się w budowę prorosyjskich narracji w kręgach akademickich i eksperckich.	Główne działania skupiają się w Kairze i na uniwersytetach o międzynarodowej renomie, gdzie fundacja wspiera seminaria i konferencje.	<p>Badawcze: Tworzenie platform dialogu oraz wsparcie finansowe dla egipskich uczonych, którzy podejmują tematy korzystne dla rosyjskich interesów.</p> <p>Geopolityczne: Budowanie prorosyjskiej opinii wśród analityków politycznych, co wpływa na percepcję Rosji jako stabilnego partnera w regionie Bliskiego Wschodu.</p> <p>Media: Fundacja wspiera publikacje w arabskich mediach, promując rosyjską narrację na temat polityki międzynarodowej.</p>

	Dom Rosyjski (Rossotrudnicze stwo)	<p>Promocja rosyjskiej kultury, języka i nauki za granicą.</p> <p>Działalność Domów Rosyjskich w Egipcie obejmuje:</p> <p>1) Kursy języka rosyjskiego: Nauczanie języka dla różnych grup wiekowych i poziomów zaawansowania.</p> <p>2) Wydarzenia kulturalne: Organizacja koncertów, wystaw, pokazów filmowych i festiwali promujących rosyjską sztukę i tradycje.</p> <p>3) Współpraca edukacyjna: Partnerstwa z lokalnymi uczelniami i szkołami w celu wymiany akademickiej i naukowej.</p>	Główne miasta, takie jak Kair, Aleksandria oraz turystyczne centra (Hurghada, Szarm el-Szejk, gdzie Dom Rosyjski organizuje wydarzenia dla lokalnej społeczności i turystów.).	<p>Kulturalne: Popularyzacja rosyjskiej kultury i języka wśród Egipcjan, co sprzyja wzajemnemu zrozumieniu i dialogowi międzykulturowemu.</p> <p>Edukacyjne: Ułatwienie dostępu do rosyjskiego systemu edukacji poprzez stypendia i programy wymiany, co zwiększa liczbę egipskich studentów studiujących w Rosji.</p> <p>Polityczne: Wzmocnienie relacji dyplomatycznych między Rosją a Egiptem poprzez miękką dyplomację i promowanie pozytywnego wizerunku Rosji w regionie.</p> <p>Działalność Domów Rosyjskich w Egipcie jest istotnym elementem strategii Rosji mającej na celu umacnianie jej wpływów w regionie poprzez narzędzia miękkiej siły, takie jak kultura, edukacja i współpraca naukowa.</p>
CHINY	Confucius Institutes	Instytuty promują język chiński oraz kulturę, organizując kursy językowe, warsztaty i wydarzenia kulturalne. Są częścią szerszej strategii Chin związanej z Inicjatywą Pasa i Szlaku (BRI).	Działają na wiodących uczelniach w Kairze, Aleksandrii Ismailia, gdzie mają dostęp do dużej liczby studentów.	<p>Edukacyjne: Wzmacnianie współpracy w ramach wymian studenckich, stypendiów i programów akademickich. Programy edukacyjne w Instytutach są pod ścisłą kontrolą rządu chińskiego, co może prowadzić do ograniczenia dyskusji na temat kontrowersyjnych tematów, takich jak prawa człowieka w Chinach, sytuacja w Tybecie, Hongkongu czy regionie Xinjiang. Poprzez współpracę z uniwersytetami w Egipcie, Instytuty Konfucjusza mogą wywierać presję na uczelnie, aby unikały tematów wrażliwych politycznie. Taka kontrola nad agendą akademicką</p>

				<p>jest istotnym elementem FIMI.</p> <p>Strategiczne: Działania Instytutów przyczyniają się do budowania chińskiej narracji jako globalnego lidera i kluczowego partnera rozwoju Egiptu, zwłaszcza w sektorach technologii i edukacji.</p> <p>Edukacja językowa: Nauczanie języka chińskiego jest często postrzegane jako neutralne, ale w rzeczywistości może być platformą do kształtowania pozytywnej opinii o chińskim modelu politycznym i gospodarczym.</p> <p>Stypendia i programy wymiany: Poprzez oferowanie możliwości edukacyjnych dla egipskich studentów, Instytuty Konfucjusza wzmacniają wpływy Chin na młode pokolenia, które mogą stać się liderami opinii w przyszłości.</p> <p>Ukrywanie celów politycznych: Działalność instytutów jest przedstawiana jako edukacyjna i kulturalna, ale w rzeczywistości wpisuje się w szerszą strategię kontroli narracji i informacji, co jest typowe dla FIMI.</p>
	<p>China-Africa Development Fund</p>	<p>Fundusz wspiera chińskie inwestycje w Egipcie, szczególnie w sektorze infrastruktury, zielonej energii i logistyki. Projekty są realizowane w ścisłej współpracy z lokalnymi instytucjami.</p>	<p>Projekty koncentrują się na kluczowych obszarach rozwoju infrastrukturalnego, takich jak Kanał Sueski (Suez Economic Zone), oraz na obszarach przemysłowych.</p>	<p>Ekonomiczne: Zwiększanie obecności chińskiego kapitału w egipskiej gospodarce, co wzmacnia długoterminowe relacje ekonomiczne.</p> <p>Polityczne: Umacnianie pozycji Chin jako głównego inwestora w strategicznych sektorach, co zwiększa ich wpływ na politykę gospodarczą Egiptu.</p>

STANY ZJEDNOCZONE	National Democratic Institute (NDI)	Promowanie wartości demokratycznych, wspieranie reform politycznych i rozwój liderów społecznych w Egipcie. Organizacja oferuje programy edukacyjne i warsztaty dla lokalnych aktywistów.	Kair i inne ośrodki miejskie, gdzie prowadzone są inicjatywy na rzecz transparentności i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.	Społeczne: Edukacja i wsparcie lokalnych liderów w budowie bardziej transparentnych instytucji. Polityczne: Programy NDI wspierają reformy polityczne zgodne z amerykańskimi interesami, co wzmacnia obecność USA w egipskim życiu publicznym.
	USAID	Finansowanie projektów rozwojowych w dziedzinach takich jak edukacja, zdrowie, infrastruktura i bezpieczeństwo żywnościowe. Działania USAID mają na celu stabilizację gospodarczą i społeczną Egiptu.	Projekty prowadzone są w całym kraju, szczególnie w regionach wymagających rozwoju infrastrukturalnego.	Rozwojowe: Inicjatywy USAID wspierają poprawę jakości życia, jednocześnie promując wartości demokratyczne i gospodarkę rynkową. Strategiczne: USAID wzmacnia amerykańską obecność w Egipcie, wspierając partnerstwa gospodarcze i polityczne.
NIEMCY	np. Konrad Adenauer Stiftung, Friedrich Ebert Stiftung	Promowanie wartości demokratycznych, praw człowieka, współpracy gospodarczej oraz edukacji.	Kair, gdzie fundacje mają siedziby, prowadzą warsztaty i szkolenia.	Działania tych fundacji są nakierowane na wspieranie dialogu politycznego, wzmacnianie praw obywatelskich i podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Często prowadzą programy wspierające rozwój młodych liderów politycznych i społecznych.
FRANCJA	Alliance Française, Fondation de France	Promocja języka francuskiego, kultury i wartości europejskich w regionie północnoafrykańskim.	-	Francja promuje swoją obecność w Egipcie poprzez projekty kulturalne i edukacyjne, które są częścią szerszej polityki współpracy z krajami Maghrebu i Bliskiego Wschodu. Współpraca ta wzmacnia także więzi gospodarcze, szczególnie w sektorach związanych z przemysłem kulturalnym i edukacyjnym.
KATAR	Qatar Charity, Al Jazeera Foundation	Wsparcie humanitarne, edukacyjne i kulturalne z naciskiem na wartości islamskie i współpracę arabską.	Obszary wiejskie i zaniedbane regiony, które najbardziej potrzebują pomocy humanitarnej.	Katar wspiera inicjatywy edukacyjne oraz pomoc humanitarną, które jednocześnie promują jego wpływ w krajach arabskich.

				Organizacje katarskie angażują się również w rozwój projektów infrastrukturalnych. Zaangażowanie w projekty zdrowotne.
ZJEDNOCZONE EMIRATY ARABSKIE	Emirates Red Crescent, Dubai Cares	Działania humanitarne, inwestycje edukacyjne oraz projekty wspierające rozwój infrastruktury społecznej.	-	Realizacja projektu „Z ZEA przez Egipt do naszych ludzi w Gazie” angażujący ludzi mediów, artystów i influencerów z Egiptu do wsparcia Palestyńczyków. Silne zaangażowanie w sektory edukacji i zdrowia.

Wnioski i rekomendacje

Działalność zagranicznych NGO w Egipcie stanowi złożone wyzwanie, łączące korzyści rozwojowe z potencjalnym ryzykiem dla suwerenności kraju. Dla Egiptu kluczowe jest utrzymanie równowagi między współpracą z organizacjami międzynarodowymi a ochroną narodowych interesów. Niezbędne są mechanizmy regulacyjne, które zapewnią przejrzystość działań NGO, jednocześnie wzmacniając kontrolę nad wpływem zewnętrznych aktorów na procesy społeczno-ekonomiczne. Wspieranie lokalnych inicjatyw i partnerstw może również pomóc w redukcji zależności od zagranicznych organizacji i ich narracji.

6.3 Liderzy opinii

Kluczowe postacie wpływowe na arenie międzynarodowej		
PAŃSTWO	LIDER OPINII	CHARAKTERYSTYKA
ROSJA	Andriej Kortunow	Dyrektor Rosyjskiej Rady Spraw Międzynarodowych (RIAC). Jego analizy polityki zagranicznej, podkreślające ideę wielobiegunowego świata, znajdują uznanie w egipskich kręgach akademickich i dyplomatycznych. Promuje współpracę Rosji z krajami globalnego Południa, wzmacniając prorosyjską narrację w Egipcie.
	Sergey Karaganov	Geopolityk, znany z koncepcji „cywilizacji eurazjatyckiej”. Jego publikacje są tłumaczone i rozpowszechniane w konserwatywnych środowiskach w Egipcie, gdzie podkreślają korzyści z współpracy regionalnej i alternatywę wobec dominacji Zachodu.
	Aleksandr Dugin	Promotor idei eurazjatyizmu, który stawia Rosję w centrum wielobiegunowego świata. Jego koncepcje są popularne w Egipcie w kręgach intelektualnych, które cenią antyzachodnią retorykę.
CHINY	Wang Huning	Ideolog Komunistycznej Partii Chin i autor koncepcji „chińskiego snu”. Jego idee scentralizowanego zarządzania oraz modernizacji bez liberalnego modelu zachodniego rezonują w Egipcie, szczególnie wśród zwolenników autorytarnego modelu rozwoju.
	Zhang Weiwei	Ekspert od chińskiego modelu rozwoju. W Egipcie promuje wizję Chin jako przykładu skutecznego i stabilnego zarządzania państwem. Jego prace są popularyzowane dzięki współpracy Instytutów Konfucjusza z egipskimi uczelniami.
	Liu He	Główny chiński strateg gospodarczy, którego publikacje na temat reform i inwestycji w infrastrukturę znajdują uznanie wśród egipskich decydentów realizujących projekty w ramach Inicjatywy Pasa i Szlaku.
STANY ZJEDNOCZONE	Anne-Marie Slaughter	Pisała i komentowała sytuację polityczną w Egipcie, opowiadając się za liberalną demokracją i włączającym zarządzaniem. Jej prace o globalnym zarządzaniu i sieciowej współpracy inspirują młodych egipskich liderów dążących do reform politycznych.
	Fareed Zakaria	Komentator globalizacji i demokracji. Jego wizja „nieoliberalnej demokracji” budzi zainteresowanie w Egipcie jako możliwy kompromis między autorytaryzmem a zachodnim liberalizmem.

	Joseph Nye	Autor pojęcia „miękkiej siły”. Jego teorie wpływają na strategię egipskich organizacji i ich podejście do relacji międzynarodowych.
	Edward Said	Znany z koncepcji „Orientalizmu”, która wpłynęła na badania nad Bliskim Wschodem.
TURCJA	İbrahim Kalin	Doradca Erdogana, którego prace na temat tożsamości islamskiej i wartości regionalnych są popularne w konserwatywnych kręgach Egiptu. Jego wpływ w Egipcie jest związany głównie z jego rolą w promowaniu polityki Erdogana oraz współpracą z grupami islamskimi, takimi jak Bractwo Muzułmańskie.
IZRAEL	Yuval Noah Harari	Jego analizy o technologii i globalizacji trafiają do egipskich środowisk akademickich i technologicznych, które rozważają przyszłość cyfryzacji w kontekście społecznym.

Wnioski

Liderzy opinii, zwłaszcza z Rosji i Chin, aktywnie kształtują dyskurs publiczny w Egipcie poprzez eksploatację bieżących wyzwań, takich jak:

- **Polaryzacja społeczna:** Rosyjscy intelektualiści, jak Kortunow i Karaganov, podkreślają korzyści płynące z alternatywnych modeli współpracy globalnej, wzmacniając sentyment antyzachodni.
- **Modernizacja gospodarcza:** Chińscy liderzy, w tym Wang Huning i Liu He, promują model gospodarczy oparty na inwestycjach infrastrukturalnych i scentralizowanym planowaniu, co rezonuje z egipskimi potrzebami rozwoju.
- **Technologiczne transformacje:** Harari oraz chińscy liderzy wykorzystują rosnące znaczenie cyfryzacji, wskazując na konieczność dostosowania się do zmian technologicznych.
- **Geopolityczna rywalizacja:** Promocja wielobiegunowego porządku przez liderów rosyjskich i chińskich znajduje podatny grunt w Egipcie, który stara się uniezależnić od zachodniej dominacji.

Liderzy opinii w Egipcie odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu idei i narracji, które wpływają na politykę, społeczeństwo i kulturę. Współpraca z lokalnymi uczelniami, mediami i instytucjami umożliwia im szeroką dystrybucję swoich koncepcji, co wzmacnia ich wpływ w regionie.

6.4 Przywódcy religijni

Wpływowi przywódcy religijni wspierani przez zagraniczne podmioty		
PAŃSTWO POCHODZENIA I ZAKRES DZIAŁALNOŚCI	LIDER	CHARAKTERYSTYKA
<p>ROSJA</p> <p>Współpraca z Cerkwią Koptyjską: Rosja, poprzez bliskie relacje z Kościołem Prawosławnym, zacieśnia więzi z Koptami w Egipcie. Wspólne projekty promujące wartości chrześcijańskie są ukierunkowane na budowanie prorosyjskiego wizerunku jako obrońcy chrześcijan w regionie.</p> <p>Działania takie jak wspieranie odnowy koptyjskich świątyń czy organizacja międzynarodowych konferencji na temat praw mniejszości chrześcijańskich wzmacniają prorosyjskie sympatie wśród egipskich chrześcijan.</p> <p>Wzmacnianie narracji o Rosji jako globalnym obrońcy tradycyjnych wartości chrześcijańskich, kontrastującym z liberalnym Zachodem.</p>	<p>Patriarcha Cyryl I</p>	<p>Znaczenie: Zwierzchnik Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego, promujący konserwatywne wartości chrześcijańskie i współpracę między wyznawcami prawosławia a Koptami w Egipcie.</p> <p>Wpływ: Jego działania na rzecz obrony chrześcijan w regionie wzmacniają prorosyjską narrację wśród egipskich chrześcijan.</p>
	<p>Biskup Hilarion</p>	<p>Znaczenie: Przewodniczący Wydziału Zewnętrznych Stosunków Kościelnych Rosyjskiego Kościoła Prawosławnego.</p> <p>Wpływ: Wspiera dialog między religiami, co pomaga Rosji zacieśniać relacje z Egiptem w kontekście obrony chrześcijaństwa.</p>
<p>CHINY</p> <p>Promowanie harmonii religijnej: Chiny przedstawiają swój model współistnienia religii jako wzór stabilizacji i jedności, co jest promowane przez chińskie instytucje w Egipcie, w tym Instytutu Konfucjusza.</p> <p>Projekty edukacyjne i programy badawcze finansowane przez Chiny podkreślają konieczność równowagi między różnorodnością religijną a wspólną tożsamością narodową.</p>	<p>Wang Zuo'an</p>	<p>Znaczenie: Były dyrektor Chińskiej Państwowej Administracji Spraw Religijnych, odpowiedzialny za promowanie tolerancji religijnej.</p> <p>Wpływ: Wspiera chińskie inicjatywy w Egipcie, takie jak projekty edukacyjne podkreślające rolę stabilności religijnej w rozwoju gospodarczym.</p>
	<p>Chen Ruifeng</p>	<p>Następca Wang Zuo'ana. Jako dyrektor Chińskiej Państwowej Administracji Spraw Religijnych, rzeczywiście angażuje się w promowanie tolerancji religijnej i współpracę między religiami.</p> <p>W czerwcu 2024 roku spotkał się z Wielkim Imamem Al-Azhar, Sheikh Ahmed El-Tayebem, w Kairze, aby omówić kwestie związane z integracją religijną i współpracą między Chinami a Egiptem.</p>

<p>Współpraca z egipskimi liderami religijnymi ma na celu przedstawienie Chin jako neutralnego i niezależnego partnera, który unika konfliktów religijnych.</p>		<p>Chen Ruifeng wyraził też chęć wzmocnienia więzi między Chinami a Kościołem Koptyjskim</p>
<p>STANY ZJEDNOCZONE</p> <p>Kościoły protestanckie: Amerykańskie organizacje religijne wspierają edukację religijną i działania na rzecz praw człowieka. Programy te często łączą promocję religii z wartościami demokratycznymi i edukacją obywatelską.</p> <p>Projekty wspierane przez USA, takie jak programy zdrowotne czy edukacyjne organizowane przez kościoły, zwiększają wpływ Ameryki wśród wspólnot chrześcijańskich i liderów religijnych.</p>	<p>Franklin Graham</p>	<p>Znaczenie: Amerykański kaznodzieja protestancki i lider międzynarodowej organizacji charytatywnej Samaritan's Purse.</p> <p>Wpływ: Jego organizacja wspiera inicjatywy edukacyjne i zdrowotne w Egipcie, jednocześnie promując wartości chrześcijańskie i prawa człowieka.</p>
	<p>Jim Wallis</p>	<p>Znaczenie: Lider ruchu „Sojourners” promującego sprawiedliwość społeczną w duchu wartości chrześcijańskich.</p> <p>Wpływ: Inspirowanie lokalnych wspólnot chrześcijańskich do działań na rzecz praw człowieka i edukacji.</p>
<p>ARABIA SAUDYJSKA</p> <p>Szerzenie wahabizmu: Saudyjskie organizacje od dekad finansują meczety, madras i szkoły koraniczne w Egipcie, promując konserwatywną wersję islamu wahabickiego.</p> <p>Wspieranie liderów religijnych, którzy głoszą zgodność z konserwatywną doktryną, jest kluczowym elementem strategii Arabii Saudyjskiej.</p> <p>Tego typu działania wpływają na marginalizację bardziej umiarkowanych interpretacji islamu, co prowadzi do wzrostu napięć między różnymi grupami religijnymi.</p>	<p>Abdulaziz Al-Sheikh</p>	<p>Znaczenie: Wielki Mufti Arabii Saudyjskiej i zwierzchnik Rady Ulemów.</p> <p>Wpływ: Jego nauki są rozpowszechniane w Egipcie za pośrednictwem finansowanych przez Arabię Saudyjską meczetów i szkół koranicznych, promując konserwatywną wersję islamu.</p>
	<p>Saleh Al-Fawzan</p>	<p>Znaczenie: Wybitny uczony wahabicki i członek Stałego Komitetu Fatw Arabii Saudyjskiej.</p> <p>Wpływ: Wspiera interpretacje wahabickie w edukacji religijnej w Egipcie, przyczyniając się do radykalizacji niektórych środowisk religijnych.</p>
<p>TURCJA</p> <p>Promocja islamu politycznego: Recep Tayyip Erdoğan, poprzez wsparcie ruchów islamistycznych, dąży do wzmocnienia roli islamu w polityce Egiptu.</p>	<p>Ali Erbaş</p>	<p>Znaczenie: Przewodniczący Dyrektoriatu Spraw Religijnych Turcji (Diyanet).</p> <p>Wpływ: Promuje turecki model politycznego islamu poprzez współpracę z egipskimi liderami religijnymi, wspierając ruchy związane z Bractwem Muzułmańskim.</p>

<p>Finansowanie mediów, meczetów oraz organizacji promujących islamski aktywizm polityczny wspiera odwołania do idei osmańskiego dziedzictwa i współczesnej roli Turcji w świecie islamskim.</p>	<p>Ahmet Davutoğlu</p>	<p>Znaczenie: Były premier Turcji, znany z teoretycznych prac dotyczących islamu i polityki zagranicznej.</p> <p>Wpływ: Jego publikacje i wykłady są wykorzystywane przez ruchy islamistyczne w Egipcie, aby podkreślać rolę islamu w polityce.</p>
<p>KATAR</p> <p>Wsparcie dla ruchów islamistycznych: Katar jest znany z finansowania Bractwa Muzułmańskiego oraz powiązanych liderów religijnych, zapewniając platformę medialną, taką jak Al-Dżazira, do promocji ich ideologii.</p> <p>Projekty edukacyjne i kulturalne finansowane przez Katar podkreślają znaczenie islamskiej tożsamości politycznej, promując islam jako fundament reform społecznych.</p>	<p>Yusuf al-Qaradawi (zmarły w 2022 r., ale jego wpływy są nadal odczuwalne)</p>	<p>Znaczenie: Były przewodniczący Międzynarodowej Unii Uczonych Muzułmańskich, promujący polityczny islam.</p> <p>Wpływ: Jego idee są szeroko rozpowszechniane w Egipcie, szczególnie w środowiskach związanych z Bractwem Muzułmańskim.</p>
	<p>Ali Mohiuddin al-Qaradaghi</p>	<p>Znaczenie: Sekretarz generalny Międzynarodowej Unii Uczonych Muzułmańskich.</p> <p>Wpływ: Kontynuuje dzieło al-Qaradawiego, wspierając islamskie ruchy polityczne w Egipcie.</p>
<p>IRAN</p> <p>Promocja szyizmu: W Egipcie, gdzie dominuje sunnizm, Iran stara się promować swoją narrację poprzez wsparcie dla szyickiej mniejszości.</p> <p>Organizacja międzywyznaniowych konferencji oraz finansowanie inicjatyw podkreślających rolę Iranu jako obrońcy islamu wzmacniają jego wpływ w regionie.</p> <p>Te działania są szczególnie istotne w kontekście rywalizacji Iranu z Arabią Saudyjską, co ma wpływ na lokalne napięcia religijne.</p>	<p>Ali Khamenei</p>	<p>Znaczenie: Najwyższy Przywódca Iranu, który poprzez swoje publikacje i przesłania wspiera promowanie szyickiej narracji.</p> <p>Wpływ: Organizuje wsparcie dla szyickiej mniejszości w Egipcie, co jest elementem większej strategii geopolitycznej Iranu.</p>
	<p>Hossein Nasr</p>	<p>Znaczenie: Wybitny intelektualista islamski, promujący filozofię i duchowość islamu szyickiego.</p> <p>Wpływ: Jego publikacje są wykorzystywane do budowy pozytywnego wizerunku szyickiego islamu w Egipcie.</p>

Wpływy Kościoła Katolickiego w Egipcie		
WPŁYWY	INSTYTUCJE / DZIAŁALNOŚĆ	CHARAKTERYSTYKA
Edukacyjne	Szkoły i uniwersytety katolickie	<p>Katolickie szkoły i uniwersytety, w tym te prowadzone przez jezuitów i zakony, odgrywają kluczową rolę w edukacji w Egipcie.</p> <p>Promują wartości humanistyczne, tolerancję i dialog międzykulturowy.</p> <p>Instytucje te przyciągają zarówno chrześcijan, jak i muzułmanów, co sprzyja budowaniu mostów między społecznościami.</p>
Humanitarne	Caritas Egypt	<p>Organizacje katolickie, takie jak Caritas Egypt, wspierają lokalne społeczności poprzez projekty pomocy humanitarnej, rozwój infrastruktury, wsparcie zdrowotne i edukację.</p> <p>Skupiają się na regionach biednych i marginalizowanych.</p> <p>Projekty humanitarne Caritas obejmują pomoc uchodźcom i osobom wewnątrznie przesiedlonym, wzmacniając pozytywny wizerunek Kościoła katolickiego w Egipcie.</p>
Międzyreligijne	Dialog z Al-Azharem	<p>Kościół katolicki, szczególnie poprzez Papieża Franciszka, promuje dialog z Al-Azharem, główną instytucją sunnickiego islamu.</p> <p>Wspólne inicjatywy, takie jak dokument o braterstwie ludzkim, podkreślają potrzebę współpracy między religiami.</p>
Polityczne	Ochrona mniejszości religijnych i promocja praw człowieka	<p>Kościół katolicki nie angażuje się bezpośrednio w politykę w Egipcie, ale jego przesłania i działalność humanitarna wzmacniają narracje o potrzebie ochrony mniejszości religijnych.</p> <p>Promuje sprawiedliwość społeczną i prawa człowieka.</p>
Liderzy Kościoła Katolickiego		
LIDER	ZNACZENIE	WPŁYW
Papież Franciszek	Głowa Kościoła katolickiego, aktywnie promujący dialog międzyreligijny i	<p>Jego wizyty w regionie (w tym w Egipcie w 2017 roku) i przesłania pokojowe wspierają dialog między chrześcijanami a muzułmanami, szczególnie w kontekście konfliktów i napięć religijnych.</p> <p>Podkreśla ochronę mniejszości chrześcijańskich w regionie i promuje współpracę między religiami.</p>

	pokój na Bliskim Wschodzie.	
Kardynał Miguel Ángel Ayuso Guixot	Przewodniczący Papieskiej Rady ds. Dialogu Międzyreligijnego, aktywnie zaangażowany w relacje z przywódcami islamskimi w Egipcie.	Uczestniczył w tworzeniu dokumentu „O braterstwie ludzkim” podpisanego przez Papieża Franciszka i Wielkiego Imama Al-Azharu, Ahmeda Al-Tayyeba, promującego tolerancję i harmonię międzyreligijną.
Patriarcha Ibrahim Isaac Sidrak	Głowa Koptyjskiego Kościoła Katolickiego w Egipcie, reprezentującego mniejszość katolicką w kraju.	Aktywnie angażuje się w dialog z innymi kościołami chrześcijańskimi w Egipcie, a także z liderami muzułmańskimi. Promuje jedność chrześcijańską i współpracę w obliczu wspólnych wyzwań, takich jak prześladowania religijne.

Informacje dodatkowe

1. Manipulacja napięciami religijnymi:

Napięcia między sunnitami a szyitami są często wykorzystywane przez zagraniczne podmioty do realizacji swoich celów geopolitycznych.

- Arabia Saudyjska i Iran: Rywalizują o wpływy w Egipcie, co prowadzi do eskalacji napięć między różnymi grupami religijnymi.
- Turcja i Katar: Wspierając ruchy islamistyczne, podsycają podziały między zwolennikami świeckiego państwa a islamistami.

2. Rola liderów religijnych w mediacji i konflikcie:

Liderzy religijni w Egipcie są często zaangażowani w dialog społeczny, ale również instrumentalizowani przez zagraniczne siły, co prowadzi do pogłębiania polaryzacji społecznej.

Wnioski

Rywalizacja wpływów: Zagraniczni liderzy religijni często są instrumentalizowani w realizacji interesów geopolitycznych swoich krajów.

Napięcia religijne: Różne interpretacje islamu i chrześcijaństwa są wykorzystywane do polaryzacji społecznej w Egipcie, co podważa lokalną stabilność.

Wzmacnianie lokalnych liderów: Zagraniczne podmioty wspierają liderów religijnych w Egipcie, aby promować swoje wartości i interesy, co w dłuższej perspektywie prowadzi do głębszych podziałów.

6.5 Przywódcy polityczni

Kluczowi politycy zagraniczni wpływający na Egipt		
PAŃSTWO / ORGANIZACJA	POLITYK	CHARAKTERYSTYKA
ROSJA	Władimir Putin	Regularne spotkania z prezydentem Egiptu, Abd el-Fattahem el-Sisim, w celu wzmacniania relacji strategicznych. Działania te obejmują kluczowe projekty infrastrukturalne (takie jak budowa elektrowni jądrowej w El-Dabaa) oraz współpracę w sektorze zbrojeniowym. Putin postrzega Egipt jako kluczowego partnera w rozszerzaniu rosyjskich wpływów w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej.
	Siergiej Ławrow	Minister spraw zagranicznych Rosji, odgrywający kluczową rolę w utrzymaniu dialogu politycznego i ekonomicznego z Egiptem. Regularnie odwiedza Egipt, by koordynować współpracę w kwestiach takich jak bezpieczeństwo regionalne, konflikty w Syrii i Libii oraz przeciwdziałanie wpływom zachodnim.
	Andriej Kortunow	Dyrektor Rosyjskiej Rady Spraw Międzynarodowych, propaguje rosyjską narrację na arenie międzynarodowej, w tym w Egipcie, poprzez promowanie wielobiegowości i współpracy z krajami globalnego Południa.
CHINY	Xi Jinping	Promocja chińskiej inicjatywy Pasa i Szlaku, obejmującej kluczowe inwestycje w Egipcie, takie jak rozwój Strefy Ekonomicznej w pobliżu Kanału Sueskiego. Działa na rzecz umocnienia chińskiej pozycji jako głównego partnera handlowego Egiptu. Regularnie podkreśla znaczenie Egiptu jako węzła w chińskiej globalnej strategii ekonomicznej.
	Wang Yi	Minister spraw zagranicznych Chin, aktywnie promujący współpracę Egiptu z Chinami w dziedzinach edukacji, infrastruktury oraz zielonej energii. Odpowiada za rozwój relacji politycznych i wspieranie inicjatyw, takich jak Instytut Konfucjusza.
	Wang Huning	Ideolog Komunistycznej Partii Chin, którego idee scentralizowanego zarządzania i modernizacji bez zachodniego liberalizmu są propagowane w Egipcie, zwłaszcza w kontekście współpracy edukacyjnej i kulturalnej.
STANY ZJEDNOCZONE	Joe Biden	Prezydent USA, zaangażowany w zapewnienie stabilności politycznej w Egipcie poprzez strategiczne wsparcie wojskowe oraz współpracę w walce z terroryzmem. Dąży do utrzymania Egiptu jako kluczowego sojusznika w regionie, szczególnie w kontekście stabilizacji Bliskiego Wschodu.

	Antony Blinken	Sekretarz stanu USA, prowadzący dialog z egipskimi władzami w kwestiach praw człowieka oraz gospodarczej stabilności, jednocześnie utrzymując silne relacje obronne. Inicjuje projekty mające na celu wspieranie społeczeństwa obywatelskiego i promowanie reform.
IRAN	Ali Chamenei	Najwyższy Przywódca Iranu, którego strategia wzmocnienia wpływów szyickich w regionie obejmuje promowanie zbliżenia z Egiptem poprzez wspieranie lokalnych szyickich społeczności oraz działania kulturalne.
TURCJA	Recep Tayyip Erdoğan	Prezydent Turcji, dążący do odbudowy relacji z Egiptem po okresie napięć wynikających z poparcia dla Bractwa Muzułmańskiego. Skupia się na współpracy gospodarczej i energetycznej, szczególnie w regionie wschodniego Morza Śródziemnego.
	Mevlüt Çavuşoğlu	Minister spraw zagranicznych Turcji, prowadzący rozmowy normalizacyjne z Egiptem, koncentrując się na wzajemnym wsparciu w regionie Afryki Północnej i współpracy gospodarczej.
	İbrahim Kalın	Główny doradca Erdogana, promujący wizję odnowienia wpływów Turcji w regionie poprzez odwołania do wartości islamskich i dziedzictwa osmańskiego. Od 5 czerwca 2023 roku pełni funkcję dyrektora Narodowej Organizacji Wywiadowczej (MIT) w Turcji
UNIA EUROPEJSKA	Ursula von der Leyen	Przewodnicząca Komisji Europejskiej, prowadzi działania mające na celu wzmocnienie relacji gospodarczych między UE a Egiptem. Skupia się na zrównoważonym rozwoju, energii odnawialnej (np. projektach związanych z zielonym wodorem), a także współpracy w zarządzaniu migracją.
	António Costa	Przewodniczący Rady Europejskiej, odpowiadający za koordynację polityki zagranicznej państw członkowskich UE. Będzie odgrywał kluczową rolę w kształtowaniu polityki Unii Europejskiej wobec krajów trzecich, w tym Egiptu.
	Roberta Metsola	Przewodnicząca Parlamentu Europejskiego, której działania wpływają na relacje między UE a Egiptem poprzez wspieranie dialogu na temat praw człowieka, demokracji i stabilizacji regionalnej.
	Emmanuel Macron	Prezydent Francji, wspierający współpracę z Egiptem w sektorach bezpieczeństwa, energetyki i kultury. Skupia się również na wzmocnieniu pozycji Francji jako kluczowego partnera Egiptu w UE.
	Olaf Scholz	Kanclerz Niemiec, aktywnie wspierający partnerstwo z Egiptem, szczególnie w obszarze energii i gospodarki. Niemcy są kluczowym graczem w inwestycjach w infrastrukturę i współpracy energetycznej, w tym projektach związanych z energią odnawialną.
	Dick Schoof	Pełniący od 2 lipca 2024 roku funkcję premiera Holandii, aktywnie angażuje się w rozwój stosunków z Egiptem. 28 października 2024 roku odbył rozmowę telefoniczną z

		prezydentem Egiptu, Abdel Fattahem el-Sisim, podczas której omówiono szereg kluczowych kwestii m.in. partnerstwo gospodarcze, oraz konsultacje w sprawach regionu.
	Pedro Sánchez	Premier Hiszpanii, promujący współpracę z Egiptem w zakresie bezpieczeństwa na Morzu Śródziemnym oraz wspólnej walki z przemytem i handlem ludźmi.
	Antonio Tajani	Wicepremier i minister spraw zagranicznych Włoch, silnie zaangażowany w relacje z Egiptem, szczególnie w kwestiach energetycznych i walki z migracją nielegalną. Włochy są kluczowym partnerem Egiptu w regionie śródziemnomorskim.

6.6 Przywódcy wojskowi

Zagraniczni liderzy wojskowi współpracujący z Egiptem		
PAŃSTWO / ORGANIZACJA	LIDER	CHARAKTERYSTYKA
ROSJA	Andriej Biełousow	Minister Obrony Federacji Rosyjskiej od maja 2024.
	Siergiej Szojgu	Były Minister Obrony Federacji Rosyjskiej (odwołany w 2024 r.), który odgrywał kluczową rolę w negocjacjach dotyczących dostaw sprzętu wojskowego, takich jak systemy S-300 i S-400, oraz w organizacji wspólnych ćwiczeń wojskowych „Defenders of Friendship”. Szojgu regularnie spotykał się z egipskimi liderami wojskowymi, aby wzmocnić współpracę strategiczną.
	Rosyjscy doradcy wojskowi	Obecni w Egipcie w celu szkolenia w zakresie wykorzystania nowoczesnych systemów obrony powietrznej i zarządzania nowoczesnym uzbrojeniem, w tym samolotami bojowymi Su-35.
CHINY	Dong Jun	Obecny Minister Obrony Chin
	Wei Fenghe	Były Minister Obrony Chin, kluczowy w negocjacjach dotyczących współpracy wojskowej i dostaw sprzętu technologicznego, takiego jak drony i systemy monitoringu. Chiński rząd wzmacnia więzi z Egiptem poprzez programy szkoleniowe w chińskich akademiach wojskowych.

	Chińscy doradcy ds. technologii wojskowej	Uczestniczą w transferze technologii i wspierają rozwój infrastruktury IT oraz systemów cyberobrony w Egipcie, co zwiększa zdolności w zakresie obrony cyfrowej.
STANY ZJEDNOCZONE	Lloyd Austin	Sekretarz Obrony USA, zaangażowany w rozwój relacji wojskowych z Egiptem, zwłaszcza w ramach Programu Foreign Military Financing (FMF). Austin prowadzi strategiczne rozmowy dotyczące dostaw zaawansowanego sprzętu wojskowego, takiego jak myśliwce F-16 oraz czołgi Abrams.
	Michael Kurilla	Dowódca Centralnego Dowództwa USA (CENTCOM), który regularnie nadzoruje wspólne ćwiczenia wojskowe, takie jak „Bright Star”, wzmacniając interoperacyjność i współpracę w walce z terroryzmem.
IRAN	Esmaeil Qaani	Dowódca Sił Ghods, który podejmuje próby budowania relacji z lokalnymi strukturami wojskowymi w Egipcie. Choć wpływy Iranu w Egipcie są ograniczone, Qaani odgrywa rolę w promowaniu asymetrycznych strategii obronnych.
TURCJA	Hulusi Akar	Minister Obrony Turcji, zaangażowany w odbudowę relacji wojskowych z Egiptem. Akar skupia się na współpracy w zakresie operacji morskich oraz szkolenia wojskowego, szczególnie w kontekście konfliktów o zasoby gazu na Morzu Śródziemnym.
	Tureccy oficerowie wojskowi	Odgrywają rolę w promowaniu wymiany doświadczeń między armiami obu krajów, zwłaszcza w operacjach specjalnych i ochronie granic morskich.
UNIA EUROPEJSKA	Florence Parly	Była Minister Obrony Francji, kluczowa w negocjacjach dotyczących dostaw sprzętu wojskowego, takich jak myśliwce Rafale i okręty podwodne Scorpène. Francja jest jednym z głównych dostawców zaawansowanego uzbrojenia dla Egiptu.
	Mark Rutte	Sekretarz Generalny NATO, który jako premier Holandii, utrzymywał aktywne relacje z Egiptem, koncentrując się na kwestiach regionalnych i humanitarnych. Rutte jeszcze w marcu 2024 roku odwiedził Kair gdzie spotkał się z prezydentem Egiptu, Abdel Fattahem el-Sisim, aby omówić sytuację w Strefie Gazy. Podkreślał rolę Egiptu jako kluczowego partnera w dostarczaniu pomocy humanitarnej do regionu.
ARABIA SAUDYJSKA	Khalid bin Salman Al Saud	Minister Obrony Arabii Saudyjskiej, odpowiedzialny za rozwój współpracy wojskowej z Egiptem, w tym wspólne manewry oraz projekty związane z bezpieczeństwem na Morzu Czerwonym.
	Saudyjscy oficerowie szkoleniowi	Regularnie angażują się w ćwiczenia z egipskimi siłami zbrojnymi, koncentrując się na operacjach lądowych i morskich, co wzmacnia regionalne zdolności obronne.

Podsumowanie

Współpraca wojskowa Egiptu z różnymi państwami, zarówno globalnymi, jak i regionalnymi, podkreśla jego strategiczne znaczenie w regionie MENA. Dzięki dostępowi do zaawansowanego uzbrojenia i intensywnym programom szkoleniowym, Egipt umacnia swoją pozycję jako kluczowy gracz w stabilizacji regionalnej.

6.7 Media tradycyjne

Zagraniczne media działające w Egipcie		
KRAJ POCHODZENIA	NAZWA	CHARAKTERYSTYKA
ROSJA	RT Arabic	Intensywnie promuje prorosyjską narrację w regionie MENA. Programy skupiają się na sukcesach Rosji w polityce międzynarodowej, podkreślając jej rolę jako alternatywy wobec Zachodu. Kanał eksponuje współpracę egipsko-rosyjską w obszarach takich jak energetyka jądrowa, obrona oraz turystyka.
	Sputnik Arabic	Koncentruje się na tworzeniu pozytywnego wizerunku Rosji, jednocześnie krytykując politykę USA i UE wobec Bliskiego Wschodu. Media te wykorzystują narrację o wspólnych wartościach konserwatywnych, takich jak ochrona tradycyjnych norm społecznych i religijnych.
CHINY	China Global Television Network (CGTN)	Oferuje programy promujące chińską inicjatywę Pasa i Szlaku (BRI), prezentując pozytywne efekty inwestycji w Egipcie, takie jak rozwój infrastruktury czy zwiększenie miejsc pracy. Media te przedstawiają Chiny jako stabilnego i neutralnego partnera, budującego przyszłość Egiptu bez ingerencji politycznej.
	Xinhua News Agency	Regularnie publikuje artykuły wychwalające chińsko-egipskie projekty współpracy gospodarczej i technologicznej, takie jak strefa ekonomiczna w pobliżu Kanału Sueskiego. Xinhua unika krytyki, kładąc nacisk na sukcesy i wzajemne korzyści.
STANY ZJEDNOCZONE	CNN International	Prezentuje Egipt jako kluczowego sojusznika USA, ale jednocześnie krytykuje rząd w kontekście praw człowieka i reform demokratycznych. Relacje CNN przyciągają uwagę do kwestii wewnętrznych, takich jak prawa kobiet czy wolność słowa, co wywiera presję na władze egipskie.
	Voice of America (VOA)	Programy VOA dla arabskiej publiczności promują amerykańskie wartości demokratyczne i gospodarcze. Często eksponują konieczność reform w Egipcie,

		szczególnie w obszarach społecznych, takich jak edukacja i prawa mniejszości.
TURCJA	TRT Arabic	Propaguje turecką wizję Bliskiego Wschodu, akcentując sukcesy Turcji w rozwoju gospodarczym i technologii. Promuje również narrację o wspólnej historii i kulturze, starając się ocieplić relacje z Egiptem, szczególnie po okresie napięć politycznych.
	Anadolu Agency (AA)	Publikuje raporty skupiające się na wspólnych interesach Egiptu i Turcji w regionie, takich jak współpraca handlowa i bezpieczeństwo energetyczne. Media te podkreślają potencjalne korzyści z odbudowy stosunków dyplomatycznych.
ARABIA SAUDYJSKA	Al-Arabiya	Aktywnie promuje współpracę Arabii Saudyjskiej z Egiptem, szczególnie w kontekście inwestycji, walki z terroryzmem oraz ochrony wspólnych wartości islamskich. Programy często eksponują strategiczne sojusze i wspólne interesy w regionie MENA.
	Asharq News	Skupia się na promowaniu wizji przyszłości opartej na współpracy gospodarczej i militarnej Egiptu z państwami Zatoki Perskiej. Media te odgrywają kluczową rolę w budowaniu pozytywnego wizerunku Saudyjczyków jako partnerów strategicznych.
KATAR	Al-Jazeera Arabic	Znana ze swojej krytyki egipskich władz, szczególnie po wydarzeniach związanych z rewolucją 2011 roku i przejściem władzy przez Abd el-Fattaha el-Sisiego. Media te promują narrację wspierającą ruchy islamistyczne, takie jak Bractwo Muzułmańskie, co może wpływać na polaryzację społeczną w Egipcie.
	Al-Jazeera Mubasher	Relacjonuje wydarzenia polityczne w Egipcie, często eksponując kwestie łamania praw człowieka i ograniczeń wobec opozycji politycznej.
FRANCJA	France 24 Arabic	Stacja prezentuje Francję jako kluczowego partnera Egiptu, podkreślając współpracę w obszarach takich jak bezpieczeństwo, energetyka i kultura. Eksponuje także sukcesy współpracy francusko-egipskiej, takie jak kontrakty na sprzedaż myśliwców Rafale i współpracę w walce z terroryzmem.
WIELKA BRYTANIA	BBC Arabic	BBC Arabic jest jedną z najbardziej uznanych międzynarodowych stacji nadawczych w Egipcie, oferującą wiadomości i analizy polityczne z perspektywy europejskiej. Stacja często podejmuje tematy dotyczące praw człowieka, wolności prasy i reform demokratycznych w Egipcie. Relacje te mogą wywierać presję na władze egipskie, ale także wzmacniać postrzeganie Wielkiej Brytanii jako obrońcy wolności i demokracji.
NIEMCY	Deutsche Welle (DW Arabic)	DW Arabic skupia się na promowaniu wartości demokratycznych, praw człowieka i współpracy gospodarczej. Często eksponuje inicjatywy współpracy

		Niemiec z Egiptem w obszarach edukacji, technologii i rozwoju zrównoważonego.
--	--	---

Analiza wpływów

1. Polaryzacja narracji:

- Media rosyjskie i chińskie skupiają się na budowaniu pozytywnego wizerunku swoich krajów jako stabilnych partnerów wspierających rozwój Egiptu, jednocześnie krytykując Zachód.
- Media tureckie i katarskie promują bardziej konfrontacyjną narrację, która może polaryzować egipską opinię publiczną.

2. Ekspozowanie sukcesów i problemów:

- Chińskie i saudyjskie media koncentrują się na wspólnych sukcesach z Egiptem, unikając tematów kontrowersyjnych.
- Al-Jazeera, CNN i VOA eksponują problemy wewnętrzne, takie jak kwestie praw człowieka czy rządy autorytarne, co wpływa na międzynarodową presję wobec rządu egipskiego.

3. Promowanie współpracy:

- Media arabskie, takie jak Al-Arabiya i Asharq News, oraz media amerykańskie, np. VOA, promują bliskie relacje z Egiptem jako kluczowym partnerem w regionie.

4. Promowanie wartości demokratycznych:

- Media takie jak BBC Arabic, DW Arabic i France 24 Arabic koncentrują się na promowaniu praw człowieka, reform politycznych i wolności prasy, co może wywierać presję na rząd egipski.

Wnioski

Media zagraniczne odgrywają znaczącą rolę w kształtowaniu opinii publicznej w Egipcie, promując różne narracje zgodne z interesami ich państw. Wpływ ten nie tylko wzmacnia relacje Egiptu z partnerami zagranicznymi, ale także intensyfikuje polaryzację wewnętrzną, zwłaszcza w kontekście narracji demokratycznych i konserwatywnych.

6.8 Media nietradycyjne

Platformy cyfrowe i media społecznościowe wykorzystywane przez poszczególne kraje		
KRAJ POCHODZENIA	PLATFORMA	PROFIL DZIAŁALNOŚCI
ROSJA	Telegram	<p>Charakterystyka: Popularna platforma w Egipcie, wykorzystywana przez rosyjskie grupy do rozpowszechniania prorosyjskich narracji. Telegram jest szczególnie ceniony za szyfrowanie i brak cenzury.</p> <p>Narracja: Kreowanie Rosji jako alternatywy dla zachodniej dominacji. Rozpowszechnianie treści podważających wiarygodność zachodnich mediów.</p> <p>Wpływ: Silny wpływ na młodsze grupy społeczne i osoby poszukujące niezależnych źródeł informacji.</p>
	Kanały rosyjskie na YouTube	<p>Charakterystyka: Media takie jak RT Arabic czy Sputnik Arabic wykorzystują YouTube do szerokiego publikowania treści wideo. Platforma jest używana do docierania do arabskiej publiczności.</p> <p>Narracja: Wzmocnienie pozytywnego wizerunku Rosji poprzez treści dotyczące współpracy gospodarczej i strategicznej z Egipcem. Krytyka polityki USA i UE wobec regionu.</p> <p>Wpływ: Dzięki szerokiemu zasięgowi YouTube treści te docierają do różnych grup wiekowych.</p>
CHINY	TikTok	<p>Charakterystyka: Popularna platforma wśród młodych Egipcjan. Promuje treści kulturalne, edukacyjne i subtelne elementy narracji politycznej.</p> <p>Narracja: Podkreślanie sukcesów chińskiego modelu gospodarczego i współpracy z Egipcem. Promocja programów edukacyjnych i wymiany kulturowej.</p> <p>Wpływ: TikTok odgrywa ważną rolę w kształtowaniu pozytywnego wizerunku Chin w młodszych grupach społecznych.</p>
	WeChat	<p>Charakterystyka: Głównie w środowiskach biznesowych, WeChat jest wykorzystywany jako narzędzie komunikacji w kontekście chińskich inwestycji.</p> <p>Narracja: Wspieranie współpracy gospodarczej oraz promocja chińskiego modelu inwestycyjnego.</p>

		Wpływ: Ograniczony, ale skuteczny w środowiskach biznesowych.
STANY ZJEDNOCZONE	Facebook	Charakterystyka: Najbardziej popularna platforma społecznościowa w Egipcie, używana do mobilizacji społecznej, organizacji wydarzeń oraz kampanii edukacyjnych. Narracja: Promowanie wartości demokratycznych i praw człowieka. Organizowanie kampanii społecznych wspieranych przez organizacje pozarządowe i ambasady. Wpływ: Szerokie wykorzystanie przez społeczeństwo obywatelskie i międzynarodowe instytucje.
	X (dawniej Twitter)	Charakterystyka: Kluczowa platforma w kampaniach dyplomatycznych oraz organizacji aktywizmu społecznego. Narracja: Promocja amerykańskich wartości demokratycznych. Podkreślanie wsparcia USA dla reform w Egipcie. Wpływ: Platforma szczególnie popularna wśród aktywistów, dziennikarzy i środowisk akademickich.
ARABIA SAUDYJSKA	Snapchat	Charakterystyka: Popularna wśród młodzieży, promuje wartości konserwatywne oraz sukcesy współpracy saudyjsko-egipskiej. Narracja: Współpraca w zakresie edukacji, kultury i walki z terroryzmem. Promowanie konserwatywnych wartości religijnych. Wpływ: Silny w regionie MENA, zwłaszcza wśród młodszych użytkowników.
	YouTube	Charakterystyka: Kanały finansowane przez podmioty saudyjskie przedstawiają treści promujące współpracę ekonomiczną i kulturową z Egiptem. Narracja: Podkreślanie strategicznego sojuszu Egiptu i Arabii Saudyjskiej. Wzmacnianie wizerunku Arabii Saudyjskiej jako lidera regionu. Wpływ: YouTube jest ważnym medium do dotarcia do szerokiego grona odbiorców.
TURCJA	Twitter i YouTube	Charakterystyka: Tureckie podmioty medialne wykorzystują te platformy do promowania treści związanych z polityką Erdogana i sukcesami Turcji na arenie międzynarodowej. Narracja: Wspieranie idei politycznego islamu.

		<p>Podkreślanie współpracy turecko-egipskiej jako strategicznego partnerstwa w regionie.</p> <p>Wpływ: Szczególnie silny wśród egipskich środowisk sympatyzujących z Bractwem Muzułmańskim.</p>
<p>UNIA EUROPEJSKA</p>	<p>Euronews na Facebooku i Twitterze</p>	<p>Charakterystyka: Platformy te są wykorzystywane do promowania informacji o projektach wspieranych przez UE w Egipcie, takich jak inicjatywy edukacyjne i infrastrukturalne.</p> <p>Narracja: Podkreślanie korzyści ze współpracy z UE. Wspieranie wartości europejskich, takich jak demokracja i prawa człowieka.</p> <p>Wpływ: Duży wśród odbiorców zainteresowanych współpracą z Europą.</p>

Analiza wpływów

1. Polaryzacja narracji:

- Rosyjskie i chińskie platformy wzmacniają krytykę wobec Zachodu, podkreślając zalety alternatywnych modeli współpracy.
- Amerykańskie i europejskie platformy promują wartości demokratyczne i liberalne.

2. Eksploatacja mediów cyfrowych:

- Platformy, takie jak TikTok i Telegram, są używane do subtelnej manipulowania opinią publiczną, szczególnie w młodszych grupach społecznych.

3. Wzmocnienie podziałów:

- Media nietradycyjne przyczyniają się do polaryzacji społeczeństwa egipskiego, szczególnie w kwestiach społecznych, religijnych i politycznych.

6.9 Współpraca akademicka i naukowa

Kluczowe inicjatywy i programy

Rosja:

- **Programy wymiany akademickiej:** Rosja prowadzi aktywną współpracę z egipskimi uczelniami, oferując stypendia i programy wymiany dla studentów i naukowców. Kluczowe kierunki to inżynieria, medycyna i energetyka jądrowa. Egipscy studenci są zapraszani na prestiżowe rosyjskie uczelnie, takie jak Moskiewski Uniwersytet Państwowy i Moskiewski Państwowy Uniwersytet Techniczny.
- **Transfer technologii i szkoleń:** W kontekście projektu Elektrowni Jądrowej El-Dabaa, Rosja zapewnia szkolenia dla egipskich specjalistów w zakresie technologii nuklearnej.
- **Narracje kulturowe:** Współpraca akademicka obejmuje również komponenty kulturowe, które wzmacniają prorosyjskie narracje wśród egipskich studentów i naukowców.

Chiny:

- **Inwestycje w badania naukowe:** Chiny wspierają egipskie projekty w dziedzinach takich jak zarządzanie zasobami wodnymi, rolnictwo, urbanizacja i energetyka. Inicjatywy te wpisują się w chińską strategię „Inicjatywy Pasa i Szlaku”.
- **Instytuty Konfucjusza:** Te placówki edukacyjne oferują kursy języka chińskiego i warsztaty kulturowe, budując pozytywny wizerunek Chin jako partnera naukowego. Instytuty wspierają współpracę akademicką oraz promują chiński model rozwoju.
- **Infrastruktura akademicka:** Chińskie firmy wspierają rozwój egipskich kampusów, modernizując laboratoria i sale wykładowe. To buduje długoterminowe relacje w sektorze edukacyjnym.

USA:

- **Współpraca uniwersytecka:** Programy partnerskie, takie jak współpraca z Uniwersytetem Amerykańskim w Kairze (AUC), obejmują badania w obszarze zdrowia publicznego, energii odnawialnej i technologii cyfrowych.
- **Program Fulbright:** USA oferuje egipskim naukowcom i studentom stypendia w ramach programu Fulbright, promując wartości demokratyczne oraz prawa człowieka w środowisku akademickim.
- **Wsparcie dla innowacji:** USAID wspiera egipskie start-upy technologiczne, oferując granty i mentoring w zakresie nowych technologii.

Unia Europejska:

- **Program Erasmus+:** UE wspiera mobilność studentów i naukowców, umożliwiając egipskim uczestnikom studiowanie i prowadzenie badań na uczelniach europejskich.
- **Projekty badawcze:** Inicjatywy badawcze w zakresie energii odnawialnej, ochrony środowiska i zdrowia publicznego wspierane przez kraje takie jak Niemcy i Francja wzmacniają współpracę naukową.
- **Francuskie wsparcie edukacyjne:** Francja prowadzi programy edukacyjne w języku francuskim, wspierając rozwój sektora nauk humanistycznych i artystycznych.

Iran:

- **Stypendia religijne:** Iran oferuje stypendia egipskim studentom zainteresowanym studiowaniem szyizmu, koncentrując się na przyciągnięciu egipskich liderów religijnych do swojego modelu naukowego.
- **Publikacje i konferencje:** Irańskie organizacje wspierają tłumaczenia dzieł naukowych i wydarzeń akademickich, które promują szyicką narrację.

Turcja:

- **Wsparcie dla islamskich studiów akademickich:** Turcja promuje współpracę akademicką z Egiptem w ramach projektów dotyczących studiów religijnych i historycznych, odwołując się do wspólnego dziedzictwa osmańskiego.
- **Współpraca uniwersytecka:** Tureckie uniwersytety nawiązują partnerstwa z egipskimi uczelniami, oferując programy wymiany w dziedzinie technologii i nauk społecznych.

Arabia Saudyjska:

- **Finansowanie nauki religijnej:** Arabia Saudyjska oferuje stypendia dla egipskich studentów w prestiżowych instytucjach, takich jak Uniwersytet Islamski w Medynie, promując konserwatywne interpretacje islamu.
- **Wsparcie technologiczne:** Programy współpracy w dziedzinach technologicznych, takich jak informatyka i inżynieria, mają na celu rozwój sektora edukacyjnego w Egipcie.

Dodatkowe spostrzeżenia

Wpływy geopolityczne: Współpraca akademicka jest wykorzystywana przez zagraniczne państwa do promowania swoich narracji politycznych i kulturowych, co wpływa na egipskie elity intelektualne.

Nowoczesne technologie: Chiny i USA koncentrują się na cyfryzacji edukacji, co zwiększa ich zdolność do oddziaływania na młodsze pokolenia Egipcjan.

Rola krajów arabskich: Arabia Saudyjska i Turcja koncentrują się na promowaniu religijnych i kulturowych narracji, co wzmacnia ich miękką siłę w Egipcie.

6.10 Współpraca militarna i wojskowe formacje niepaństwowe

Zagraniczne wsparcie militarne i współpraca

Rosja:

- **Rosyjscy doradcy wojskowi:** Szkolą egipskie siły zbrojne w zakresie nowoczesnych technologii wojskowych, takich jak systemy obrony powietrznej S-300 i S-400. Współpraca obejmuje także modernizację istniejącego uzbrojenia, w tym czołgów T-90 oraz lotnictwa wojskowego.
- **Ministerstwo Obrony Rosji:** Zaangażowane w organizację wspólnych ćwiczeń wojskowych, takich jak manewry „Defenders of Friendship”, które zwiększają interoperacyjność sił rosyjskich i egipskich w zakresie operacji powietrznodesantowych.

Chiny:

- **Chińscy specjaliści ds. cyberbezpieczeństwa:** Oferują wsparcie techniczne w zakresie infrastruktury IT, rozwijając zdolności Egiptu w obronie przed zagrożeniami cyfrowymi. Współpraca obejmuje również transfer technologii w obszarze systemów dronowych i sprzętu do nadzoru.
- **Chińska Armia Ludowo-Wyzwoleńcza:** Udziela wsparcia w szkoleniu egipskich oficerów w chińskich akademiach wojskowych, promując alternatywny model organizacji sił zbrojnych i współpracy między państwami globalnego Południa.

USA:

- **Program Foreign Military Financing (FMF):** Stanowi kluczowy filar współpracy wojskowej, zapewniając Egiptowi fundusze na zakup nowoczesnego uzbrojenia, takiego jak samoloty F-16, okręty wojenne oraz systemy obrony przeciwrakietowej.
- **CENTCOM (Centralne Dowództwo USA):** Regularnie organizuje wspólne ćwiczenia, takie jak „Bright Star”, które umacniają zdolności operacyjne egipskich sił zbrojnych w kontekście współpracy z siłami zachodnimi.
- **Doradcy wojskowi USA:** Wspierają egipskich oficerów w zakresie strategii antyterrorystycznej i operacji wojskowych, szczególnie w walce z ekstremizmem na półwyspie Synaj.

Iran:

- **Siły Ghods (elitarna jednostka IRGC):** Próbuje nawiązać kontakt z lokalnymi strukturami w Egipcie, oferując wsparcie w zakresie asymetrycznych strategii obronnych. Ich wpływ jest jednak ograniczony ze względu na różnice doktrynalne

Turcja:

- **Tureckie Ministerstwo Obrony:** Proponuje współpracę z Egiptem w kontekście szkolenia wojskowego i wsparcia technicznego, szczególnie w zakresie operacji morskich związanych z eksploatacją zasobów gazu na Morzu Śródziemnym.
- **Tureccy doradcy wojskowi:** Po okresie napięć politycznych dążą do odbudowy relacji wojskowych poprzez wspólne programy szkoleniowe oraz wymianę doświadczeń w dziedzinie strategii wojskowej.

Unia Europejska:

- **Misje szkoleniowe UE:** Wspierają Egipt w zakresie modernizacji sił policyjnych i wojskowych, szczególnie w kontekście zarządzania granicami i zwalczania nielegalnej migracji przez Morze Śródziemne.
- **Francja:** Jako kluczowy partner w zakresie dostaw sprzętu wojskowego, takich jak okręty podwodne Scorpène i myśliwce Rafale, Francja odgrywa istotną rolę w modernizacji egipskich sił zbrojnych.

Arabia Saudyjska:

- **Wspólne ćwiczenia wojskowe:** W ostatnim czasie Arabia Saudyjska uczestniczyła w manewrach na egipskim poligonie, wzmacniając współpracę wojskową między państwami. Przykładem jest udział saudyjskich sił zbrojnych w ćwiczeniach „Bright Star 2023”, organizowanych z udziałem wielu krajów, w tym USA, ZEA i Grecji. Saudyjscy żołnierze ćwiczyli wspólnie z Egipcjanami w zakresie operacji lądowych, powietrznych oraz morskich. Celem manewrów było zwiększenie interoperacyjności oraz przygotowanie do wspólnych działań na wypadek kryzysów regionalnych.
- **Współpraca w zakresie obrony morskiej:** Wspólne ćwiczenia morskie na Morzu Czerwonym wzmacniają zdolności obu krajów do ochrony kluczowych szlaków morskich, w tym bezpieczeństwa nawigacji w cieśninie Bab al-Mandab i rejonie Kanału Sueskiego.
- **Dostawy sprzętu wojskowego:** Arabia Saudyjska finansuje zakup sprzętu wojskowego dla Egiptu, a także dzieli się technologiami związanymi z systemami bezzałogowymi i obroną przeciwrakietową.
- **Wspieranie strategicznych zdolności obronnych:** Poprzez regularne spotkania dowódców wojskowych, oba państwa budują wspólne strategie na rzecz stabilności w regionie MENA, koncentrując się na przeciwdziałaniu zagrożeniom asymetrycznym, takim jak terroryzm czy piractwo morskie.

Wojskowe formacje niepaństwowe

1. Rosja

Grupa Wagnera:

- **Działalność w regionie:** Grupa Wagnera, rosyjska prywatna formacja wojskowa, aktywnie działa w krajach sąsiadujących z Egiptem, takich jak Libia i Sudan. Jej działania obejmują wsparcie militarne, szkolenia dla lokalnych milicji oraz operacje bojowe.
- **Wpływ na bezpieczeństwo Egiptu:** Działania Grupy Wagnera w Libii, w szczególności wsparcie dla generała Chalify Haftara, mają bezpośredni wpływ na stabilność zachodnich granic Egiptu. Egipskie władze traktują to jako część szerszej strategii regionalnej Rosji, która może mieć zarówno stabilizujące, jak i destabilizujące efekty.

2. Iran

Wsparcie dla milicji szyickich:

- **Działalność regionalna:** Iran wspiera różne milicje szyickie w regionie, takie jak Hezbollah czy formacje zbrojne w Iraku, Jemenie i Syrii.
- **Wpływ na Egipt:** Egipt obserwuje z niepokojem próby Iranu wpływania na egipskie środowiska szyickie oraz potencjalne przenikanie ideologii szyickiej. Władze Egiptu monitorują wszelkie działania mogące destabilizować sytuację wewnętrzną lub wpływać na nastroje religijne.

3. Turcja

Wsparcie dla milicji islamskich w Libii:

- **Zaangażowanie w Libii:** Turcja wspiera Rząd Porozumienia Narodowego (GNA) oraz powiązane z nim formacje zbrojne, w tym grupy islamskie. Ankarą dostarcza broń, szkolenia i wsparcie technologiczne, co wpływa na siły opozycyjne w Libii.
- **Zagrożenie dla Egiptu:** Działania Turcji w Libii są postrzegane jako bezpośrednie zagrożenie dla zachodnich granic Egiptu. Egipt obawia się, że wzmocnienie formacji islamskich może prowadzić do przenikania bojowników na jego terytorium, co destabilizuje region.

4. Dżihadystyczne formacje w Egipcie i na Synaju

Państwo Islamskie i Wilayat Sinai:

- **Działalność:** Grupy dżihadystyczne, takie jak Wilayat Sinai, korzystają z finansowego i technologicznego wsparcia z zagranicy, co umożliwia im prowadzenie operacji zbrojnych.
- **Współpraca z zagranicznymi aktorami:** Raporty wskazują, że niepaństwowe organizacje wojskowe mogą otrzymywać pomoc poprzez sieci finansowe związane z organizacjami pozarządowymi. Egipskie służby aktywnie walczą z tym zjawiskiem.

5. Katar

Wsparcie dla Bractwa Muzułmańskiego i islamistów:

- **Zaangażowanie finansowe:** Katar jest głównym sponsorem organizacji związanych z Bractwem Muzułmańskim, co wpływa na egipską scenę polityczną i bezpieczeństwo.
- **Media i narracje:** Al-Jazeera i inne katarskie media wzmacniają narracje sprzyjające ruchom islamistycznym, co może podsycać napięcia polityczne i społeczne w Egipcie.

Niepaństwowe formacje wojskowe i zbrojne, wspierane przez aktorów zagranicznych, odgrywają kluczową rolę w regionie. Wpływy takich krajów jak Rosja, Turcja, Iran czy Katar mogą destabilizować sytuację bezpieczeństwa Egiptu, szczególnie na jego granicach z Libią i na Półwyspie Synaj. Współpraca międzynarodowa oraz skuteczne zarządzanie wewnętrznymi wyzwaniami stanowią klucz do przeciwdziałania tym zagrożeniom.

ROZDZIAŁ 7. Wybrane techniki i taktyki manipulacji, językowe mechanizmy perswazji, działania i efekty psychologiczne — identyfikacja i analiza

W analizowanym okresie (wrzesień–grudzień 2024) egipskie środowisko informacyjne charakteryzowało się intensywną aktywnością propagandową i dezinformacyjną ze strony Rosji, przy jednoczesnej, bardziej subtelnej, lecz konsekwentnej obecności Chin. Działania te miały na celu kształtowanie postaw i percepcji egipskiej opinii publicznej, elit politycznych, a także regionalnych i międzynarodowych odbiorców.

Głównym wektorem wpływu była próba przedstawienia Rosji i Chin jako wiarygodnych partnerów, promujących wielobiegunowy porządek międzynarodowy, zwalczających dominację Zachodu, jednocześnie podważając wiarygodność i intencje państw zachodnich, w tym Polski, NATO oraz Stanów Zjednoczonych. Analiza dowodzi, że Egipt stanowi kluczowe pole penetracji informacyjnej tych mocarstw, z uwagi na jego strategiczne położenie, znaczenie gospodarcze i pozycję w regionie MENA.

Operacje informacyjne prowadzone przez Rosję i Chiny w Egipcie wykorzystują istniejące napięcia, presję gospodarczą i energetyczną, a także ograniczoną wolność mediów w kraju, by budować przekaz korzystny dla Pekinu i Moskwy, a szkodliwy dla wizerunku Zachodu, w tym Polski. Rosyjskie narracje agresywnie podważają zaufanie do państw NATO i UE, przedstawiając je jako agresorów i siły dążące do hegemonii. Chińskie działania są subtelniejsze, ale wzmacniają tę linię argumentacji, promując zarazem ekonomiczną alternatywę i wielobiegunowy porządek. W efekcie egipskie społeczeństwo otrzymuje zniekształcony obraz geopolitycznej rzeczywistości, co może wpłynąć na długofalowe strategiczne wybory Kairu.

Aby przeciwdziałać temu wpływowi, Polska i kraje Zachodu muszą aktywnie działać w obszarze dyplomacji publicznej, wzmacniać niezależne media, wspierać pluralizm informacji i promować pozytywne, oparte na konkretach, narracje dotyczące współpracy gospodarczej, technologicznej i kulturalnej. Bez skoordynowanych wysiłków, rosyjskie i chińskie działania dezinformacyjne będą w dalszym ciągu utrudniać skuteczną współpracę z Egiptem i regionem MENA.

7.1 Kierunki i narracje rosyjskich operacji wpływu

7.1.1 Destabilizacja wizerunku Polski i Zachodu w oczach Egipcjan

Narracje antyzachodnie i antynatowskie: Rosja konsekwentnie promuje narrację przedstawiającą NATO, UE i USA jako agresorów, destabilizatorów i siły neoimperialne. Polska, jako jeden z kluczowych członków NATO oraz państwo graniczące z Ukrainą, często pojawia się w przekazach rosyjskich jako rzekomy inicjator lub beneficjent „planu” podziału Ukrainy. Rosyjska propaganda w egipskich mediach arabskojęzycznych (np. za pośrednictwem Sputnik Arabic) przedstawiała Polskę i kraje zachodnie jako siły dążące do okupacji Ukrainy pod płaszczykiem „misji pokojowej”, starając się utrwalić przekonanie, że Zachód posługuje się podwójnymi standardami i realizuje ukryte cele imperialne.

Narracje antyzachodnie i antynatowskie mają na celu podważanie zaufania egipskiego społeczeństwa do państw zachodnich (UE, USA), do struktur takich jak NATO, a także do ich sojuszników (w tym Polski). Rosyjska propaganda przedstawia Zachód jako siłę agresywną, imperialistyczną, narzucającą swoją wolę innym krajom. W tym ujęciu NATO nie jest sojuszem obronnym, lecz narzędziem dominacji politycznej i militarnej. W egipskim kontekście narracje te wykorzystują wrażliwość regionu na interwencje zachodnie (np. wojna w Iraku, Libii czy wsparcie Zachodu dla Izraela) oraz trudną sytuację gospodarczą i energetyczną Egiptu. Kreują obraz świata, w którym Rosja i Chiny oferują alternatywę dla dotychczasowej, „niesprawiedliwej” hegemonii Zachodu.

Antyzachodnie wykorzystywanie antyizraelskich nastrojów: Ponieważ kwestia palestyńska i rola Izraela jest szczególnie istotna w narracjach bliskowschodnich, propaganda rosyjska i sprzyjające jej źródła w regionie łączą krytykę Zachodu z antyizraelską retoryką. Tworzą obraz Zachodu jako protektora Izraela, co w oczach wielu odbiorców w Egipcie czy szerzej w świecie arabskim wzmacnia negatywny wizerunek NATO i USA.

Polska i kraje wschodniej flanki NATO jako „narzędzia” i „marionetki” Zachodu: NATO przedstawiane jest jako organizacja, która celowo rozszerza się na wschód, zagrażając bezpieczeństwu innych państw. Pokazywane są rzekome plany wprowadzenia na Ukrainę wojsk zachodnich jako „sił pokojowych”, co ma w istocie oznaczać faktyczną okupację kraju. Polska, Rumunia czy kraje bałtyckie ukazywane są jako przedłużenie polityki USA i NATO, pozbawione samodzielności. Kreuje się wrażenie, że kraje te realizują amerykańskie ambicje, np. domniemane plany podziału Ukrainy, aneksji terytoriów lub militaryzacji wschodniej granicy.

Demonizowanie zachodniej pomocy dla Ukrainy: Pomoc wojskowa i finansowa dla Ukrainy przedstawiana jest jako krok ku wciągnięciu kraju w struktury Zachodu, w celu podporządkowania go interesom UE i USA. W narracji tej brakuje wzmianki o faktycznych przyczynach wsparcia (agresja Rosji na Ukrainę, chęć obrony suwerenności ukraińskiej), a zamiast tego akcentuje się rzekome plany „kolonizacji” Ukrainy lub eksploatacji jej zasobów.

Wykorzystywanie antysemityzmu i teorii spiskowych: Rosyjscy propagandyści przedstawiali fałszywe narracje o rzekomej masowej imigracji Żydów na Ukrainę przez Polskę. Celem było wzbudzenie nieufności i animozji w społeczeństwach arabskich, wrażliwych na kwestie związane z Palestyną i Izraelem. W ten sposób Rosja starała się łączyć antyizraelską retorykę z antyzachodnią, by w oczach Egipcjan wzmocnić negatywny obraz Polski jako współsprawcy domniemych działań o charakterze kolonialnym lub manipulacyjnym.

7.1.2 Kreowanie fałszywego obrazu Rosji jako stabilnego i przyjaznego partnera

Budowanie wizerunku Rosji jako obrońcy wielobiegunowego ładu: Rosyjskie przekazy podkreślały współpracę z Egiptem w ramach BRICS, z naciskiem na niezależność od dolara i instytucji zachodnich. Rosyjscy dyplomaci i media państwowe eksponowali projekty infrastrukturalne, takie jak elektrownia jądrowa Dabaa, jako dowody na trwałość i korzyści płynące z partnerstwa Moskwy i Kairu. Rosyjskie narracje o zbiorce prezentów dla żołnierzy walczących na Ukrainie, rzekomo pochodzących z wielu krajów, w tym z Polski, miały pokazać, że Rosja cieszy się międzynarodowym poparciem. Taki przekaz wzmacnia narrację, iż mimo oficjalnej krytyki ze strony Zachodu, istnieje oddolne poparcie dla rosyjskiej polityki, także w państwach postrzeganych jako sprzyjające NATO.

7.2 Główne kierunki i narracje chińskich działań informacyjnych

Chiny działają mniej konfrontacyjnie niż Rosja i koncentrują się na aspektach gospodarczych, infrastrukturalnych i technologicznych. Równocześnie Pekin subtelnie wspiera rosyjską linię narracji antyzachodnich i antynatowskich, aby umacniać obraz kooperacji z Rosją w opozycji do Zachodu.

Strefa Ekonomiczna Kanału Sueskiego (SCZone): Chiny intensywnie promują fakt, że wiele chińskich firm inwestuje w SCZone, co tworzy alternatywę dla zachodnich inwestycji i pośrednio zmniejsza zależność Egiptu od Zachodu. Media chińskie i sprzyjające im kanały informacyjne w Egipcie eksponują wartość nowych projektów i rosnącą rolę Chin w modernizacji egipskiej gospodarki. Choć Rosja i Chiny celowo pomijają negatywny kontekst geopolityczny, Chińczycy starają się również prezentować jako partner zdolny do wspierania Egiptu w transformacji energetycznej, np. poprzez projekty zielonej energii i rozwój nowoczesnych technologii. Ma to stworzyć wrażenie, że Chiny stanowią realną alternatywę dla rozwiązań zachodnich.

Wzmacnianie przekazu o rzekomym zagrożeniu ze strony infrastruktury natowskiej w Polsce: Chiny odwoływały się do rosyjskiej narracji, przedstawiając bazę amerykańskiej tarczy antyrakietowej w Polsce jako strategiczne zagrożenie. Ten przekaz był dystrybuowany przez chińskie konta na platformach społecznościowych popularnych w świecie arabskim, tworząc wrażenie zgodności interesów i percepcji zagrożeń między Pekinem a Moskwą. Chiny nie stawiają się wprost po stronie Rosji w wojnie na Ukrainie, ale poprzez wspieranie dyskretnej dezinformacji o agresywnych intencjach NATO i Zachodu wobec regionu, sygnalizują swoją bliskość stanowiska Moskwy. To pozwala Chinom kreować się jako czynnik stabilizujący, gotowy działać w ramach BRICS na rzecz nowego, wielobiegowego porządku, w którym kraje rozwijające się i regionalne mocarstwa (jak Egipt) będą mieć większe znaczenie.

7.3 Rosyjska taktyka działań psychologicznych

Rosyjskie operacje wpływu obejmują szerokie spektrum taktyk. Rosyjskie operacje w Egipcie są złożonymi i wielowymiarowymi działaniami, które mają na celu kształtowanie opinii publicznej, destabilizację relacji Egiptu z Zachodem oraz promowanie prorosyjskich narracji. Poniżej przedstawiono bardziej szczegółową analizę stosowanych przez Rosję technik i taktyk działań psychologicznych w Egipcie, uwzględniając konkretne przykłady, metody oraz ich wpływ na społeczeństwo egipskie.

1. **Dominacja mediów państwowych i sprzyjających kanałów:** Rosja wykorzystuje zarówno własne media państwowe, takie jak Sputnik Arabic, RT Arabic, jak i lokalne egipskie media, które są kontrolowane lub silnie regulowane przez władze, aby promować prorosyjskie treści. W Egipcie, media takie jak Al-Ahram, które są uznawane za blisko powiązane z rządem, publikują artykuły zgodne z rosyjską narracją, przedstawiając NATO jako agresorów dążących do dominacji regionalnej.
2. **Produkcja i dystrybucja treści prorosyjskich:** Masowe tworzenie treści, które przedstawiają Rosję jako stabilnego, racjonalnego partnera oraz Zachód jako siłę destabilizującą. Programy telewizyjne emitowane na kanałach prorosyjskich prezentują Rosję jako mediatora w konfliktach międzynarodowych, podczas gdy NATO jest ukazywane jako organizacja prowokująca napięcia.
3. **Wykorzystanie w propagandzie kontroli mediów przez władze Egiptu:** Egipskie media głównego nurtu w większości są kontrolowane lub silnie regulowane przez władze. Niezależne źródła informacji mają ograniczone pole działania, a dziennikarze i aktywiści często podlegają represjom. Ta sytuacja sprzyja wprowadzaniu narracji propagandowych – zarówno rosyjskich, jak i chińskich – ponieważ społeczeństwo ma utrudniony dostęp do obiektywnych źródeł i rzetelnej weryfikacji informacji a Rosja i Chiny sprzyjające warunki do zdobywania audytorium. Istotną rolę w tym procesie odgrywa wysokie zaangażowanie budżetu i kompetencji PR do budowy atrakcyjnych mediów dla różnych grup wiekowych w Egipcie.
4. **Eksploatacja niezadowolenia gospodarczego:** Egipt boryka się z problemami gospodarczymi, takimi jak wysokie bezrobocie, inflacja i rosnące koszty życia. Rosjanie wykorzystują te okoliczności do promocji prorosyjskich postaw np poprzez promowanie rosyjskich inicjatyw gospodarczych: Prezentowanie rosyjskich projektów inwestycyjnych w Egipcie jako alternatywy dla zachodnich inwestycji, które rzekomo nie przynoszą oczekiwanych korzyści społeczeństwu czy promowanie historii sukcesu rosyjskich inwestycji w sektorze energetycznym, które rzekomo poprawiają sytuację gospodarczą Egiptu. Kampanie medialne podkreślają w tym kontekście, że zachodnia pomoc jest formą kontroli politycznej, podczas gdy rosyjska pomoc jest przedstawiana jako rzekomo wolna od manipulacji.
5. **Stosowanie innowacyjnych technologii medialnych:** Używanie platform takich jak YouTube, Facebook, Twitter i Telegram do szerokiego dystrybuowania fałszywych materiałów, które są trudne do zweryfikowania przez przeciętnego odbiorcę. Masowe promowanie fałszywych wywiadów z egipskimi politykami, które zawierają prorosyjskie narracje, a następnie szerokie ich rozpowszechnianie poprzez sprzyjające kanały w sieci prowadzi średniookresowo do większej dostępności przekazu prorosyjskiego w serwisach społecznościowych.

6. **Wykorzystanie platform BRICS i współpracy z Chinami:** Promowanie BRICS jako alternatywy dla „zdominowanego przez USA porządku światowego”. Współpraca Egiptu i Rosji w ramach BRICS przedstawiana jako „partnerstwo na rzecz wielobiegunowego świata” i jest aktywnie wykorzystywana do dyskredytacji Zachodu. Egipt aktywnie uczestniczy w propagandowych wydarzeniach, takich jak „Szczyt mediów BRICS” organizowany przez rosyjską agencję TASSEgipt co ma istotne znaczenie z perspektywy strategii legitymizacji rosyjskiej propagandy w Egipcie oraz zacieśnianie wpływów medialnych w regionie MENA. Wykorzystanie BRICS to również narzędzie współpracy z Rosyjskimi i Chińskimi agencjami „informacyjnymi” TASS i Xinhua, w tym umowy o współpracy w zakresie propagacji treści i zwalczania dezinformacji, co ogranicza swobodę wypowiedzi i kontroluje przekaz medialny.
7. **Wpływ poprzez kontekst kulturowy i geopolityczny:** Wzmacnianie negatywnego wizerunku Zachodu poprzez wykorzystanie istniejących w regionie uprzedzeń, historycznych resentymentów lub antykolonialnej retoryki. Propagowanie wizji wielobiegunowego świata, w którym Rosja i Chiny przeciwstawiają się domniemanemu imperializmowi Zachodu, ma trafiać do odbiorców w państwach takich jak Egipt, inspirując ostrzeganie Zachodu jako potencjalnie dominującego czy ingerującego,
8. **Budowanie pozytywnego kontrastu:** Kreowanie fałszywego pozytywnego wizerunku Rosji jako stabilizatora regionu, obrońcy suwerenności i gwaranta bezpieczeństwa. Podobną taktyką jest wspomniane wcześniej podkreślanie pozytywnych aspektów inwestycji, współpracy gospodarczej i kulturalnej (np. BRICS), które mają ukazywać alternatywny wobec Zachodu porządek światowy.

7.4 Zastosowanie technik psychologicznych w codziennej propagandzie

Emocje wykorzystywane do zdyskredytowania Zachodu. Operacje wpływu prowadzone przez Rosję i Chiny w Egipcie często wykorzystują emocje jako narzędzie do kształtowania percepcji społeczeństwa wobec Zachodu. Emocjonalne manipulacje mają na celu budowanie negatywnego obrazu Zachodu, osłabianie jego wiarygodności oraz wzmacnianie własnych wpływów.

- **Strach:** perswazje przedstawiają Zachód, zwłaszcza USA i kraje NATO, jako potencjalnych agresorów, którzy dążą do ingerencji w wewnętrzne sprawy Egiptu. Przykładem może być twierdzenie, że rozmieszczenie amerykańskich systemów obrony przeciwlotniczej (np. Patriot) na terytorium Polski jest częścią większego planu agresji wobec Bliskiego Wschodu. Takie narracje wzbudzają strach przed destabilizacją regionalną, celując w obawy społeczne dotyczące bezpieczeństwa narodowego.
- **Gniew i frustracja — narracja:** Zachód jako źródło ekonomicznego wyzysku i nierówności społecznych. Prezentowanie Zachodu jako siły narzucającej niekorzystne warunki ekonomiczne Egipcjom, co prowadzi do wzrostu kosztów życia i kryzysów społecznych. Przykładem może być krytyka polityki gospodarczej międzynarodowych instytucji finansowych, takich jak MFW czy Bank Światowy, które rzekomo nakładają surowe warunki na pomoc finansową, prowadzi do pogłębienia biedy i nierówności. Taka perswazja ma inspirować gniew i frustrację wobec Zachodu, obwiniając go za trudności ekonomiczne kraju.
- **Nieufność:** Narracja o Zachodzie jako nieprzewidywalnym graczu międzynarodowym. Tworzenie obrazu Zachodu jako podmiotu nieprzewidywalnego, egoistycznego i nielojalnego, który zmienia swoje sojusze i cele w zależności od własnych interesów. Przykładem może być przedstawianie różnych interwencji Zachodu w regionie jako działań oportunistycznych, które nie służą stabilności, lecz własnym korzyściom strategicznym. Taka perswazja ma inspirować nieufność społeczną wobec zachodnich instytucji i polityków, utrudniając nawiązywanie z nimi pozytywnych relacji.
- **Stabilizacja:** Przedstawianie Chin i Rosji jako państw oferujących Egipcjom lepsze warunki gospodarcze i technologiczne Zachodu. Perswazje podkreślają sukcesy chińskich projektów infrastrukturalnych w Egipcie (np. SCZone) i porównywać je do stagnacji lub zaniedbań zachodnich inwestycji. To powoduje, że społeczeństwo zaczyna postrzegać Chiny i Rosję jako bardziej atrakcyjnych partnerów, co osłabia lojalność wobec Zachodu.
- **Tożsamość:** Perswazje nt. Zachodu są silnie nacechowane negatywnie. Przedstawiają Zachód jako zagrożenie dla wartości kulturowych i religijnych Egiptu. Tworzenie obrazu Zachodu jako siły narzucającej liberalne wartości i kulturową homogenizację, ma inspirować lęk o utratę tradycyjnych wartości i tożsamości narodowej. Przykładem może być krytyka zachodnich wpływów w edukacji, mediach czy prawie, które rzekomo

erodują islamskie i egipskie tradycje. Taka perswazja ma inspirować lęk przed utratą kulturowej integralności.

- **Spokój:** Perswazje, że Zachód jest nieskuteczny w rozwiązywaniu problemów globalnych, takich jak konflikty czy kryzysy humanitarne. Podkreślanie porażek Zachodu w rozwiązywaniu kluczowych problemów międzynarodowych, takich jak wojny, klęski żywiołowe czy kryzysy humanitarne. Przykładem może być krytyka interwencji NATO w konfliktach na Bliskim Wschodzie, które rzekomo nie przynoszą trwałego pokoju, lecz jedynie przedłużają cierpienie ludności cywilnej. Perswazja o nieskuteczności Zachodu, jednocześnie buduje fałszywy wizerunek Chin i Rosji jako bardziej kompetentnych i odpowiedzialnych graczy międzynarodowych.

W podobnym celu są realizowane perswazje kształtujące obraz Zachodu jako sojusznika grup terrorystycznych lub państw dążących do destabilizacji regionów strategicznych, takich jak Bliski Wschód czy Afryka Północna. Taka narracja wzbudza wściekłość i antypatię wobec Zachodu, wzmacniając postrzeganie go jako zagrożenia dla pokoju i stabilności w regionie.

Wykorzystanie emocji takich jak strach, gniew, nieufność, zazdrość, lęk przed utratą tożsamości, wstyd i wściekłość jest kluczowym elementem operacji wpływu prowadzonych przez Rosję i Chiny w Egipcie. Przez celowe kształtowanie narracji, które wywołują te emocje, dążą do zdyskredytowania Zachodu, osłabiania jego wiarygodności oraz wzmacniania własnych wpływów gospodarczych i politycznych. Tego rodzaju manipulacje emocjonalne mają na celu nie tylko kontrolę nad percepcją społeczną, ale także utrudnianie współpracy międzynarodowej z państwami zachodnimi, promując jednocześnie własnych sojuszników jako bardziej wiarygodnych i odpowiedzialnych graczy na arenie międzynarodowej. W relacji do tak ukształtowanego tła informacyjno-psychologicznego Rosja oferuje alternatywę - siebie.

Rosja, jako jedna z głównych sił wpływu w Egipcie, stosuje różnorodne strategie perswazyjne w celu kształtowania swojego wizerunku. Celem tych działań jest wzmocnienie pozytywnego odbioru Rosji w społeczeństwie egipskim, osłabienie wpływów Zachodu oraz budowanie strategicznych sojuszy gospodarczych i politycznych. Rosja skutecznie promuje swój wizerunek w Egipcie, wykorzystując następujące strategie:

- 1. Budowanie wizerunku wiodącego i niezbędnego gospodarczego partnera;**
- 2. Kreowanie siebie jako obrońcy suwerenności i przeciwnika zachodniego imperializmu;**
- 3. Intensywne działania propagandowe i soft power, w tym przy istotnym wykorzystaniu mediów arabskich;**
- 4. Wsparcie militarne jako narzędzie budowania bliskich relacji z Egiptem;**
- 5. Promowanie BRICS jako alternatywy dla zachodnich sojuszy gospodarczych.**

7.5 Działania psychologiczne wymierzone w postrzeganie Polski i NATO

Dezinformacja wymierzona w Polskę stanowi element szerszej rosyjskiej strategii informacyjnej, której celem jest destabilizacja NATO i osłabienie Zachodu. Narracje o „podziale Ukrainy” i „agresywnej polityce Polski” są skutecznie dystrybuowane w regionach o ograniczonym dostępie do obiektywnych źródeł informacji. Mechanizmy perswazji stosowane w rosyjskich atakach informacyjnych to precyzyjnie skoordynowane działania wykorzystujące manipulację faktami, strach, demonizację przeciwnika, fałszywe autorytety oraz powtarzalność przekazu. Ich głównym celem jest:

1. **Podważenie wiarygodności Polski i NATO;**
2. **Zbudowanie sympatii dla Rosji jako rzekomego obrońcy stabilności i suwerenności;**
3. **Zniekształcenie rzeczywistości, aby wprowadzić chaos informacyjny i nieufność.**

Celem rosyjskich działań jest nie tylko osłabienie pozycji Polski na arenie międzynarodowej, ale także podważenie zaufania do NATO i państw zachodnich w regionach takich jak Bliski Wschód i Afryka Północna (MENA).

Rosja wykorzystuje fałszywe narracje, manipulacje faktami oraz emocjonalny język, aby budować negatywny obraz Polski jako agresora, destabilizatora regionu i narzędzia „imperialistycznego Zachodu”.

Fałszywe oskarżenia o podział Ukrainy: Jedną z najczęściej powtarzanych perswazji rosyjskiej propagandy jest oskarżenie Polski i innych państw zachodnich o plany podziału Ukrainy. Przekaz ten opiera się na insynuacjach, że Polska wraz z Rumunią, Wielką Brytanią i Niemcami, dąży do okupacji Ukrainy pod pretekstem sprowadzenia „sił pokojowych”.

Rosyjskie agencje, takie jak Sputnik i RT Arabic, kreują narrację, która jest następnie redystrybuowana przez arabskie media, w tym Al-Ahram.

Krytyka działań Polski na arenie międzynarodowej: Innym przykładem rosyjskiej negatywnej perswazji jest reakcja na decyzję Polski o zamknięciu Konsulatu Generalnego Rosji w Poznaniu. Decyzja ta została przedstawiona przez rosyjskie ośrodki propagandowe jako akt wrogości ze strony Polski, nieuzasadniona agresja, która eskaluje napięcia międzynarodowe. Rosyjski ambasador w Polsce, Siergiej Andriejew, stał się głównym źródłem tej narracji, udzielając licznych wypowiedzi, które zostały szeroko nagłośnione przez rosyjskie media i arabskie portale informacyjne, takie jak Youm7. W kontraście do przedstawiania Polski jako agresora, Rosja kreuje się jako państwo „wyważone”, które pomimo działań Warszawy nie dąży do eskalacji konfliktu. Tego rodzaju narracje mają na celu budowanie sympatii dla Rosji jako stabilnego partnera „poszukującego dialogu”.

Mobilizacja emocji negatywnych: W ramach monitoringu zidentyfikowaliśmy taktykę psychologiczną opartą na konsekwentnym łączeniu wizerunku Polski z narracjami, które mają wywoływać ściśle reakcje emocjonalne u odbiorców:

- Strach przed destabilizacją, wojną i „spiskami”.
- Złość na Zachód za „ingerencję” w region oraz na Ukrainę za rzekome „uprzywilejowane” traktowanie.
- Niechęć wobec Polski jako kraju przedstawionego jako agresywne i prowokujące narzędzie w rękach NATO i USA.

7.6 Techniki propagandy w egipskiej przestrzeni informacyjnej

Monitoring egipskiej przestrzeni informacyjnej wykazuje ścisłą korelację technik i taktyk działań psychologicznych realizowanych za pośrednictwem oficjalnych portali rosyjskiej propagandy z aktywnością „szarej strefy” obiektów nie afiliowanych. Działania są realizowane w sekwencji czasu. Rosyjskie kanały propagandowe nadające w języku arabskim, stosują w Egipcie zaawansowane techniki perswazji, które wpływają na opinię publiczną i kształtują postrzeganie zarówno Rosji, jak i wydarzeń międzynarodowych.

Ustalanie Agendy (Agenda Setting): RT Arabic selektywnie wybiera tematy, którym poświęca uwagę, nadając im priorytet w swoich przekazach. Poprzez eksponowanie określonych kwestii, takich jak sukcesy Rosji na arenie międzynarodowej czy krytyka polityki zachodniej, kanał wpływa na to, o czym egipskie audytorium myśli i dyskutuje.

Mechanizm ten polega na selektywnym wybraniu tematów i kwestii, którym poświęcona jest największa uwaga.

- **Skupienie na kluczowych narracjach:** Silne akcentowanie wydarzeń, które eksponują sukcesy Rosji, np. współpracę gospodarczą, dostawy zboża czy wsparcie militarne dla „sojuszników na Bliskim Wschodzie”.
- **Pomijanie lub marginalizowanie konkurencyjnych tematów:** W tym samym czasie ignoruje lub redukuje uwagę odbiorców wobec działań Zachodu o pozytywnym charakterze. Przykładem może być ścisła cenzura w relacjonowaniu pomocy międzynarodowej oferowanej przez kraje zachodnie lub przedstawianie jej w całkowicie fałszywym kontekście.

Ramowanie Informacji (Framing): Sposób prezentacji wiadomości przez propagandę narzuca interpretację wydarzeń przez odbiorców. Na przykład operacje militarne Rosji czy agresja na Ukrainę są przedstawiane z silną sugestią jako działania pokojowe, podczas gdy pokojowe działania Zachodu są ukazywane jako agresywne. Takie ramowanie wpływa na postrzeganie intencji i moralnej oceny działań poszczególnych krajów.

Mechanizm ramowania polega na prezentowaniu wydarzeń w sposób, który narzuca interpretację widzów. Wojna w Syrii, w której uczestniczyła Rosja, była przedstawiana jako „operacja stabilizacyjna” mająca na celu walkę z terroryzmem. Z kolei działania USA czy NATO są określane jako „imperialistyczne” lub „agresywne” oraz wspierające terroryzm. Ramowanie przekazy ułatwia Rosjanom opieranie metanarracji na fałszywym obrazie walki dobra (prorosyjskich ostaw) ze złem - Zachodem. Bieżące relacje z Bliskiego Wschodu są często ramowane poprzez perswazje humanitarne i emocjonalne. Cierpienie dzieci czy niszczenie infrastruktury jest przedstawiane jako skutek działań lub zaniechań Zachodu. Taki sposób prezentacji wydarzeń pomaga budować fałszywy (prorosyjski) obraz świata jako „godny zaufania”.

Legitymizowanie propagandy „ekspertami”. Na użytek uwiarygodniania dezinformacji perswazja jest zawarta w wydarzeniach „na żywo”. Np. RT Arabic często zaprasza do swoich programów „ekspertów i analityków”, którzy prezentują prorosyjskie stanowiska. Obecność takich autorytetów zwiększa wiarygodność przekazu i może przekonywać widzów do przyjęcia przedstawianych opinii jako obiektywnych i rzetelnych.

Emocjonalizacja przekazu: Propaganda kładzie silny nacisk na emocje. Wykorzystuje emocjonalne historie i obrazy, aby wywołać silne reakcje u odbiorców. Relacje z konfliktów zbrojnych, ukazujące cierpienie ludności cywilnej, mogą być prezentowane w sposób budzący empatię wobec jednej ze stron, co wpływa na sympatie polityczne widzów.

Powtarzalność przekazu: Częste powtarzanie określonych informacji i narracji utrwala je w świadomości odbiorców. Stałe podkreślanie pozytywnej roli Rosji w regionie czy krytyka działań Zachodu prowadzi długofalowo do internalizacji (mechanizm polegający na przyjmowaniu za własne narzucanych z zewnątrz postaw, poglądów, norm i wartości) tych poglądów przez audytorium. Propaganda stosuje prostą, ale skuteczną technikę wzmacniania wpływu poprzez ciągłe powtarzanie tych samych narracji.

- **Strategiczne tematy:** Kluczowe wątki, takie jak „Rosja jako obrońca suwerenności” czy „Zachód jako źródło chaosu”, są nieustannie obecne w ramówce.
- **Różnorodne formaty:** Przekaz jest powielany w wiadomościach, programach publicystycznych, analizach ekspertów oraz treściach w mediach społecznościowych przy zachowaniu jednolitej sugestii i narzucania gotowej interpretacji odbiorcom.

Ścisłe nawiązanie perswazji do kontekstu sytuacyjnego: Propaganda aktywnie działa w mediach społecznościowych, takich jak Facebook, Twitter czy YouTube, docierając do młodszej i bardziej zróżnicowanej demograficznie publiczności. Poprzez angażujące treści multimedialne, memy i interaktywne posty, kanał zwiększa zasięg swojego przekazu i wpływa na dyskusje online w Egipcie. Jednocześnie propagandyści silnie akcentują linie perswazji jak (np. dyskredytowanie Zachodu) poprzez nawiązywanie w bieżącej, codziennej komunikacji do prostej 0-1 retoryki - my (dobro) - oni (zło). Przykładem może być technika selektywnego doboru negatywnych informacji ze świata i zestawianie ich za pomocą memów z wizerunkiem NATO lub wybranych państw Zachodu w celach promocji i ekspozycji tak skonstruowanej manipulacji w serwisach społecznościowych.

Skuteczność tych mechanizmów perswazji przejawia się w rosnącej popularności portali kontrolowanych przez rosyjski aparat wpływu w Egipcie. Kanały typu RT Arabic zyskują coraz większą widownię.

Złożone i wielowymiarowe strategie perswazyjne stosowane przez Rosjan w Egipcie pozwalają na efektywne oddziaływanie na egipską opinię publiczną. Poprzez kombinację tradycyjnych technik medialnych i nowoczesnych narzędzi cyfrowych, Rosja ma wpływ na kreację narracji sprzyjającej jej interesom, jednocześnie dostosowując przekaz do specyfiki kulturowej, politycznej i wrażliwości psychologicznej grup społecznych Egiptu.

ROZDZIAŁ 8. Działania propagandowe wymierzone w postrzeganie Zachodu i wartości demokratycznych w Egipcie

Egipt, jako jedno z kluczowych państw regionu MENA, jest istotnym celem kampanii propagandowych mających na celu kształtowanie postrzegania Zachodu oraz wartości demokratycznych. Kampanie te, prowadzone zarówno przez państwowych, jak i niepaństwowych aktorów, wykorzystują narracje antyzachodnie, dezinformację oraz wyzwania społeczne i gospodarcze, by podważyć zaufanie Egipcjan do demokracji i wolności obywatelskich. Raport analizuje główne narracje, mechanizmy oraz ich wpływ na opinię publiczną w Egipcie.

8.1 Główne narracje propagandowe

1. Zachód jako agresor

- Zachód, w tym USA i NATO, jest przedstawiany jako prowokator globalnych konfliktów, szczególnie w kontekście wojny na Ukrainie, co widać na przykładzie przekazu o „zmuszeniu Rosji do obrony” przed NATO. Narracje podkreślają interwencje Zachodu w regionie Bliskiego Wschodu (Irak, Libia, Afganistan), przedstawiając je jako działania motywowane wyłącznie interesami ekonomicznymi i geopolitycznymi.

2. Demokracja jako narzędzie kontroli

- Demokracja i prawa człowieka są prezentowane jako narzędzia neokolonialnej kontroli, wykorzystywane przez Zachód do ingerencji w sprawy wewnętrzne Egiptu oraz innych krajów rozwijających się.
- Przykładem jest krytyka zachodnich instytucji finansowych (MFW, Bank Światowy) jako narzędzi eksploatacji ekonomicznej.

3. Podwójne standardy

- Zachód jest oskarżany o hipokryzję, wspierając prawa człowieka w wybranych regionach, jednocześnie ignorując naruszenia w swoich państwach sojusznicznych, takich jak Izrael, co wywołuje szczególną frustrację w Egipcie.

4. Kulturowa dominacja

- Zachodnie media są przedstawiane jako promujące islamofobię, podsycając antagonizmy wobec muzułmanów i uchodźców. Jednocześnie podkreśla się próby narzucania przez Zachód wartości kulturowych sprzecznych z tożsamością narodową Egiptu.

5. Krytyka polityki zagranicznej Zachodu

- Rosyjskie media arabskojęzyczne przedstawiają Stany Zjednoczone jako kraj dążący do utrzymania globalnej hegemonii poprzez manipulacje finansowe i polityczne, co ma na celu osłabienie innych narodów i utrzymanie ich w zależności od amerykańskich interesów.
- Unia Europejska jest ukazywana jako podążająca za polityką USA, nawet kosztem własnych interesów ekonomicznych i energetycznych, co prowadzi do kryzysów wewnętrznych i osłabienia pozycji Europy na arenie międzynarodowej.

6. Podważanie jedności i skuteczności NATO

- NATO jest przedstawiane jako sojusz, który nie potrafi skutecznie reagować na współczesne wyzwania, a jego działania są często niespójne i nieefektywne.
- Rosyjskie media sugerują, że wewnętrzne podziały i brak konsensusu w NATO prowadzą do osłabienia jego pozycji jako globalnego gwaranta bezpieczeństwa.

7. Negatywne przedstawianie przywódców zachodnich

- Przywódcy zachodni są niekiedy ukazywani jako niekompetentni lub działający wbrew interesom własnych obywateli, co ma na celu podważenie ich autorytetu i legitymacji.
- Narracje te podkreślają błędy i niepowodzenia polityczne, zarówno na arenie międzynarodowej, jak i w polityce wewnętrznej, co ma wzbudzać nieufność wobec zachodnich liderów.

8. Wspieranie alternatywnych sojuszy i porozumień

- Promowanie inicjatyw takich jak BRICS jako realnej alternatywy dla zachodnich struktur ekonomicznych i politycznych, sugerując, że współpraca z krajami spoza Zachodu przynosi większe korzyści i stabilność.
- Rosyjskie media podkreślają sukcesy współpracy z krajami takimi jak Chiny, przedstawiając je jako model efektywnego partnerstwa, w przeciwieństwie do relacji z Zachodem.

Analiza treści publikowanych przez rosyjskie media arabskojęzyczne wskazuje na dominację narracji krytykujących politykę zagraniczną i wewnętrzną krajów zachodnich, podważających jedność i skuteczność NATO oraz promujących alternatywne sojusze jako bardziej korzystne dla krajów takich jak Egipt. Przywódcy zachodni są często przedstawiani w negatywnym świetle, co ma na celu osłabienie ich autorytetu w oczach egipskiej opinii publicznej.

8.2 Mechanizmy propagandowe

1. Kanały i źródła

- **Media tradycyjne i społecznościowe:** Państwowe agencje rosyjskie (Sputnik, RT) oraz chińskie platformy, takie jak @mog_china, rozpowszechniają treści skierowane na podważenie pozycji NATO i Zachodu.
- **Lokalne media:** Egipskie platformy medialne powielają niektóre narracje z zagranicy, wzmacniając ich oddziaływanie poprzez podkreślanie historycznych urazów wobec kolonializmu.

2. Techniki

- **Manipulacja faktami:** Wykorzystanie wyrwanych z kontekstu informacji, takich jak tragiczne zdarzenia związane z migrantami, w celu przedstawienia Zachodu jako siły destabilizującej.
- Wzmacnianie przekazów o „zachodnich planach kontrolowania Egiptu poprzez zadłużenie i ingerencję w politykę wewnętrzną”.
- **Emocjonalne narracje:** Eksploatowanie tematów wrażliwych, takich jak prawa Palestyńczyków, aby wzmocnić nieufność wobec Zachodu.

8.3 Wpływ na opinię publiczną

1. Postrzeganie Zachodu

- Zachód jest postrzegany jako dominująca siła narzucająca swoje interesy polityczne i ekonomiczne Egipcjom.
- Podziw dla „silnego przywództwa” Władimira Putina w przeciwstawianiu się Zachodowi wpływa na pozytywne postrzeganie Rosji, szczególnie wśród konserwatywnych grup społecznych.

2. Wpływ na wartości demokratyczne

- Propaganda wzmacnia sceptycyzm wobec demokracji jako systemu politycznego, promując alternatywne modele zarządzania, takie jak „stabilny autorytaryzm”.

3. Społeczne napięcia

- Propagowane narracje pogłębiają podziały między zwolennikami prozachodnich reform a tradycjonalistami, którzy postrzegają demokrację jako zagrożenie dla tożsamości kulturowej Egiptu.

8.4 Opinia eksperta

Z konsultacji z partnerem lokalnym wynika, że społeczeństwo egipskie wykazuje głęboką podatność na narracje antyzachodnie z powodu historycznego braku zaufania do mocarstw zewnętrznych i powszechnego przekonania o ingerencji Zachodu w sprawy regionu. Ekspert podkreśla, że media społecznościowe, szczególnie wśród młodzieży, są głównym nośnikiem tych narracji. Wskazano również na konieczność rozwijania inicjatyw edukacyjnych, aby zwiększyć odporność społeczeństwa na dezinformację.

Jednocześnie, zdaniem eksperta, egipskie społeczeństwo wykazuje silne sympatie prorosyjskie i prochińskie, wynikające z postrzegania tych krajów jako przeciwwagi dla zachodniej dominacji. Rosja i Chiny są uznawane za „sprawiedliwych graczy” w globalnej polityce, a ich narracje znajdują szerokie poparcie w egipskich mediach. Inicjatywy takie jak BRICS wzmacniają pozytywne skojarzenia, podkreślając ich rolę w walce z nierównościami ekonomicznymi. Ekspert zauważa, że Rosja, dzięki umowom z Egiptem w sektorze medialnym, umacnia swoją obecność i wpływ na narracje medialne w regionie.

Ekspert zauważa, że sympatia Egipcjan do Rosji i Chin wynika z ich zdolności do prezentowania siebie jako sił równoważących zachodnią dominację. Jednocześnie wskazuje, że chociaż Egipt pozostaje ostrożny w relacjach z Zachodem, to równocześnie zależność ekonomiczna od USA i Europy odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu polityki kraju. Egipskie media, chętniej promujące narracje prorosyjskie, mogą w przyszłości stać się głównym polem dla dalszych działań propagandowych wymierzonych w Zachód.

8.5 Rekomendacje

1. Proaktywna komunikacja

Wspieranie egipskich mediów niezależnych, które promują rzetelne informacje o wartościach demokratycznych i korzyściach współpracy międzynarodowej.

2. Kampanie edukacyjne

Inicjatywy podnoszące świadomość młodzieży na temat krytycznego myślenia i weryfikacji informacji, co pomoże zminimalizować wpływ fałszywych narracji.

3. Strategiczne partnerstwa

Rozwój współpracy z egipskimi instytucjami akademickimi i organizacjami pozarządowymi w celu budowania zaufania społecznego do wartości demokratycznych.

4. Reakcja na dezinformację

Tworzenie regionalnych projektów fact-checkingowych, które szybko reagują na fałszywe informacje dotyczące Zachodu i demokracji.

8.6 Podsumowanie

Propaganda wymierzona w Zachód i wartości demokratyczne w Egipcie to złożony proces, który wykorzystuje głęboko zakorzenione uprzedzenia historyczne i napięcia społeczne. Pomimo tych wyzwań, Egipt oferuje również możliwości dla skutecznych działań przeciwdziałających propagandzie, dzięki rosnącej roli edukacji cyfrowej i niezależnych mediów. Wprowadzenie zintegrowanych działań komunikacyjnych oraz kampanii edukacyjnych może znacząco przyczynić się do budowania bardziej odpornego społeczeństwa.

ROZDZIAŁ 9. Działania propagandowe wymierzone w postrzeganie Polski

W sprawozdawanym okresie działania propagandowe wymierzone w Polskę w Egipcie były częścią szerszej kampanii dezinformacyjnej realizowanej przez różne podmioty, w szczególności związane z Rosją i Chinami. Ich celem było osłabienie wizerunku Polski jako wiarygodnego partnera międzynarodowego oraz NATO, a także wywarcie wpływu na lokalną opinię publiczną i kształtowanie negatywnego obrazu działań Polski w regionie i na arenie globalnej.

9.1 Główne narracje i ich kontekst

Polska jako agresor

Narracja:

Polska była przedstawiana jako agresor wobec Ukrainy oraz współwinna rzekomym „imperialistycznym planom Zachodu”. Kluczowym elementem narracji była dezinformacja o planowanym podziale Ukrainy między Polskę, Rumunię, Niemcy i Wielką Brytanię. W komunikatach wskazywano, że NATO używa sił pokojowych jako pretekstu do okupacji terytoriów ukraińskich. Narracje te zostały wzmocnione doniesieniami o rozmieszczeniu zachodnich sił pokojowych, które rzekomo miały liczyć 100 tysięcy żołnierzy.

Podkreślano również, że Polska, jako członek NATO, jest narzędziem realizacji neokolonialnych ambicji Sojuszu. Te przekazy miały charakter zmanipulowany i opierały się na technikach „fałszywej flagi” oraz celowym zniekształceniu faktów, takich jak działania NATO mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa w regionie.

Źródła propagandowe:

- Artykuły i raporty rosyjskich mediów, takich jak Sputnik i RIA Novosti, rozprzestrzeniane w mediach arabskich, w tym Al-Ahram i Sarabic.
- Narracje powielane w mediach społecznościowych oraz przez prorosyjskie kanały w regionie MENA.

Cel:

Podważenie wiarygodności Polski jako partnera i członka NATO oraz osłabienie poparcia społeczności międzynarodowej dla Ukrainy. Propaganda miała również na celu przedstawienie Rosji jako obrońcy suwerenności Ukrainy, przeciwstawiającej się rzekomej okupacji przez Zachód.

Dezinformacja dotycząca relacji Polski z Rosją

Narracja:

Polska była celem oskarżeń o eskalację konfliktów dyplomatycznych z Rosją, w szczególności w kontekście decyzji o zamknięciu Konsulatu Generalnego Rosji w Poznaniu. Propaganda rosyjska określała te działania jako przejaw agresji Polski, która rzekomo dąży do destabilizacji stosunków z Rosją i NATO. Jednocześnie w przekazach rosyjskich mediach przedstawiano Rosję jako stronę dążącą do dialogu i stabilności.

Rozwinięcie:

- Media prorosyjskie w Egipcie, takie jak Youm7, powielały narracje o „wrogiej postawie Polski” i „nieuzasadnionej eskalacji” konfliktu dyplomatycznego.
- Wypowiedzi rosyjskich dyplomatów m.in. ambasadora Siergieja Andriejewa, były wykorzystywane do wzmocnienia wizerunku Rosji jako państwa pokojowego, które nie odpowiada na działania Polski z takim samym poziomem wrogości.

Cel:

Kreowanie Polski jako agresora w relacjach międzynarodowych oraz zmniejszenie międzynarodowego poparcia dla Polski. Promowanie Rosji jako stabilnego partnera, który jest gotów do dialogu nawet w obliczu „polskiej agresji”.

Teorie spiskowe związane z Polską

Narracja:

Narracje te obejmowały dezinformację na temat rzekomej roli Polski w organizowaniu masowej migracji Żydów na Ukrainę, co miało być przygotowaniem do stworzenia „nowej Ukrainy” jako żydowskiego państwa pod protekcją Wołodymyra Zełenskigo. Materiały te wykorzystano w celu wzbudzenia antysemickich nastrojów wśród społeczności arabskich.

Rozwinięcie:

- Rosyjskie media rozpowszechniały zmanipulowane zdjęcia pielgrzymów chasydzkich przybywających do Humania, co miało potwierdzać teorię o masowej migracji Żydów przez Polskę na Ukrainę.
- Narracja ta była częścią szerszej kampanii antyukraińskiej, w której jednocześnie przedstawiano Ukrainę jako kraj rzekomo nazistowski oraz miejsce „żydowskiej kolonizacji”.

Cel:

Wywołanie nieufności wobec Ukrainy oraz Polski wśród społeczności MENA. Narracje te miały również na celu odciągnięcie krajów arabskich od wspierania Ukrainy, wzmacniając jednocześnie antysemickie i antyzachodnie postawy.

Polska jako kraj destabilizujący region

Narracja:

Polska była również przedstawiana jako państwo destabilizujące region Bliskiego Wschodu poprzez swoje sojusze z USA i NATO. Propaganda rosyjska sugerowała, że infrastruktura wojskowa w Polsce, w tym bazy tarczy antyrakietowej, jest prowokacyjnym narzędziem w konflikcie Zachodu z Rosją.

Rozwinięcie:

- Chińskie kanały, takie jak @mog_china, wspierały rosyjskie narracje, przedstawiając polskie instalacje obronne jako „zagrożenie strategiczne” dla stabilności regionu.
- Media prorosyjskie promowały przekaz, że Polska, będąc elementem wschodniej flanki NATO, odgrywa kluczową rolę w eskalacji napięć z Rosją i Chinami.

Cel:

Podważenie wizerunku Polski jako stabilnego członka NATO oraz zmniejszenie poparcia dla współpracy militarnej z Polską w krajach MENA. Działania te miały również wzmocnić wizerunek Rosji i Chin jako obrońców globalnego pokoju.

Polska w kontekście pomocy Ukrainie

Narracja:

Polska była krytykowana za wspieranie Ukrainy, co przedstawiano jako ingerencję w wewnętrzne sprawy tego kraju. W narracjach pojawiały się też zarzuty, że Polska wykorzystuje sytuację w Ukrainie do swoich celów politycznych.

Rozwinięcie:

- Rosyjskie i prorosyjskie media przedstawiały Polskę jako kraj wykorzystujący ukraińskich uchodźców do własnych celów wywiadowczych. Jednocześnie krytykowano styl życia uchodźców w Polsce, sugerując, że korzystają oni z luksusowych świadczeń w sposób nieuczciwy.

- Wskazywano na napięcia między Polską a Ukrainą, takie jak brak konsultacji Ukrainy z Polską w sprawie strategii wojennej. Te doniesienia wzmacniały przekaz o problemach w relacjach między oboma krajami.

Cel:

Zmniejszenie poparcia społecznego i politycznego dla Polski w krajach arabskich oraz budowanie napięć w relacjach polsko-ukraińskich.

9.2 Mechanizmy propagandy

9.2.1 Kanały i źródła

Media tradycyjne:

- **Prasa lokalna:** Egipskie media tradycyjne, takie jak Al-Ahram, Youm7 oraz Elfagr, często powielają prorosyjskie narracje, bazując na materiałach z rosyjskich agencji informacyjnych, takich jak Sputnik, RT oraz RIA Novosti. Artykuły te były dostosowywane do lokalnych realiów i potrzeb propagandy skierowanej do społeczności arabskiej.
- **Media międzynarodowe:** W mediach takich jak Xinhua (chińska agencja informacyjna) przedstawiano przekazy w sposób bardziej wyważony, co jednak wzmacniało prorosyjski wydźwięk, np. poprzez krytykę działań NATO w Polsce jako prowokacyjnych wobec Rosji.

Media społecznościowe:

- **Platformy arabskojęzyczne:** Konta takie jak @mog_china, obserwowane przez setki tysięcy użytkowników, skutecznie wzmacniały narracje prorosyjskie, w tym krytykę infrastruktury NATO w Polsce oraz sugerowanie zagrożeń wynikających z jej obecności w regionie.
- **Media manipulacyjne:** Zmanipulowane treści wizualne, takie jak zdjęcia pielgrzymów chasydzkich przedstawianych jako dowód rzekomej „żydowskiej kolonizacji” Ukrainy, były szeroko rozpowszechniane w mediach społecznościowych w regionie MENA.

Partnerstwa propagandowe:

- **Współpraca międzynarodowa:** BRICS oraz rosyjskie i chińskie agencje medialne, takie jak TASS i Xinhua, działały w synergii, organizując wydarzenia propagandowe, takie jak „Szczyt Mediów BRICS”, które miały na celu koordynację i propagowanie wspólnej narracji przeciwko Zachodowi.

9.2.2 Techniki

Manipulacja faktami:

- Rosyjskie i chińskie media w regionie celowo zniekształcały fakty, takie jak działania NATO w Polsce, przedstawiając je jako eskalację konfliktu i rzekome zagrożenie dla stabilności regionalnej.
- Zastosowano technikę wrywania informacji z kontekstu, np. wykorzystując wypowiedzi polskich i ukraińskich polityków do sugerowania podziałów w relacjach między oboma krajami.

Emocjonalne narracje:

- Akcentowano rzekome zagrożenie ze strony NATO i Polski, wzbudzając strach przed eskalacją konfliktu w Ukrainie. Przykładem były opowieści o „100-tysięcznych siłach pokojowych NATO” jako przykrywcę dla inwazji na Ukrainę.
- Podsycano antysemickie nastroje w regionie poprzez promowanie teorii o „żydowskiej kolonizacji” Ukrainy, co wzmacniało negatywne emocje wobec Polski jako kraju rzekomo wspierającego takie działania.

Fałszywe narracje i technika „fałszywej flagi”:

- W narracjach przedstawiano Polskę jako agresora wobec Ukrainy i rzekomego okupanta, podczas gdy Rosja i Białoruś występowały jako „obrońcy stabilności” i „gwaranci pokoju”.
- Technika „fałszywej flagi” była wykorzystywana w przedstawianiu działań NATO jako agresywnych, podczas gdy interwencje Rosji miały być postrzegane jako defensywne.

Wykorzystanie lokalnych realiów:

- Narracje były dostosowywane do kontekstu regionu MENA, np. podkreślano zależność Egiptu od wsparcia Zachodu w kwestiach gospodarczych i energetycznych, jednocześnie sugerując, że Polska i NATO wciągają kraje regionu w konflikt z Rosją.

Wzmacnianie przekazów przez partnerów:

- Narracje prorosyjskie były dodatkowo legitymizowane przez udział Chin, które w sposób pośredni wspierały rosyjskie tezy o destabilizującej roli Polski i NATO w regionie MENA.

Akcje medialne i wydarzenia propagandowe:

- Organizacja wspólnych wydarzeń, takich jak szczyty i konferencje medialne BRICS, umożliwiała koordynację narracji antyzachodnich oraz budowanie wizerunku Rosji i Chin jako alternatywy dla dominacji USA i NATO.

Wykorzystanie autorytetów lokalnych i międzynarodowych:

- Cytowanie wypowiedzi rosyjskich dyplomatów i przedstawicieli BRICS w egipskich mediach wzmacniało wiarygodność przekazu w oczach lokalnej opinii publicznej, sugerując obiektywność i neutralność tych źródeł.

Podsumowanie mechanizmów

Zastosowane techniki propagandowe były szeroko zakrojone i wielowarstwowe, obejmując media tradycyjne, społecznościowe oraz organizację wydarzeń medialnych. Celowo manipulowano faktami, wywoływano emocjonalne reakcje i stosowano fałszywe narracje, które były dostosowywane do lokalnego kontekstu w regionie MENA, w tym Egipcie.

9.3 Wpływ na percepcję Polski w Egipcie

9.3.1 Postrzeganie Polski

Narracja agresora i destabilizatora:

Polska była systematycznie przedstawiana w mediach egipskich jako agresywny i nieprzewidywalny gracz międzynarodowy, realizujący interesy „neokolonialnych ambicji” NATO. Szczególną uwagę zwracano na rzekome plany podziału Ukrainy i „zachodnią okupację”, które miały być wspierane przez Polskę jako element działań NATO. Kreowano obraz Polski jako destabilizatora w regionie, który nie tylko szkodzi relacjom międzynarodowym, ale również wpływa na negatywne postrzeganie działań Zachodu w regionie MENA.

Sympatie prorosyjskie:

Narracje prorosyjskie w regionie wzmacniały sympatie wobec działań Rosji, ukazując ją jako gwaranta stabilności i przeciwnika „zachodniej agresji”. Polska w tym kontekście była przedstawiana jako sojusznik Zachodu, który angażuje się w imperialistyczne projekty, takie jak „okupacja Ukrainy” pod pretekstem misji pokojowych. W Egipcie, gdzie Rosja tradycyjnie cieszy się większym zaufaniem niż kraje zachodnie, te narracje znajdowały podatny grunt.

Antysemickie akcenty:

Niektóre narracje koncentrowały się na teoriach spiskowych, takich jak rzekoma „żydowska kolonizacja Ukrainy”, która miała być wspierana przez Polskę. Tego typu przekazy miały na celu wzbudzenie wrogości wobec Polski i Ukrainy w społeczeństwach arabskich, które są bardziej podatne na antysemickie nastroje. Było to szczególnie widoczne w kontekście manipulacji obrazami pielgrzymów chasydzkich, które były rozpowszechniane w regionie.

9.3.2 Oddziaływanie na relacje dyplomatyczne

Oslabienie relacji bilateralnych:

Negatywne narracje dotyczące Polski mogły osłabić relacje dyplomatyczne między Polską a Egiptem, co szczególnie istotne w kontekście rosnącego znaczenia Polski jako inwestora i partnera w projektach gospodarczych w regionie. Kreowanie Polski jako agresywnego gracza międzynarodowego mogło wpłynąć na postrzeganie polskich inicjatyw jako potencjalnie destabilizujących, co mogło zniechęcić egipskie władze do bliższej współpracy gospodarczej i politycznej.

Negatywny wpływ na współpracę gospodarczą:

Rozwijająca się współpraca Polski z Egiptem w zakresie zielonej transformacji, technologii oraz przemysłu mogła być narażona na zawirowania z powodu propagandowego przedstawienia Polski jako agresora. Na przykład inwestycje w projekty zielonej energii, takie jak zakład produkcji zielonego wodoru przez polską firmę Hynfra, mogły być odbierane z większym sceptycyzmem na skutek narracji o destabilizującej roli Polski w regionie.

Współpraca na forum międzynarodowym:

Egipt, będąc aktywnym członkiem BRICS oraz posiadając dobre relacje z Rosją, mógł być bardziej skłonny do podważania stanowisk Polski na arenie międzynarodowej. Kreowanie Polski jako „narzędzia Zachodu” w regionie mogło wpływać na decyzje Egiptu w organizacjach międzynarodowych i forach dyplomatycznych, gdzie współpraca z Rosją i Chinami jest priorytetowa.

9.3.3 Rezonans społeczny

Spoleczna percepcja Polski w Egipcie:

Wśród egipskiej opinii publicznej Polska była przedstawiana jako kraj, który realizuje interesy Zachodu kosztem stabilności regionu. W mediach społecznościowych rozpowszechniano informacje wzmacniające negatywne postrzeganie Polski, przedstawiając ją jako agresywnego sojusznika NATO, wspierającego imperialistyczne działania Zachodu. Te narracje mogły obniżyć poziom zaufania społecznego do Polski jako partnera gospodarczego i kulturalnego.

Wplyw na turystyke i inwestycje:

Narracje propagandowe mogły również wpłynąć na postrzeganie Polski jako atrakcyjnego celu turystycznego i miejsca do inwestycji. Negatywny wizerunek Polski jako agresywnego i destabilizującego kraju mógł zniechęcić egipskich inwestorów oraz turystów do angażowania się w relacje z Polską, co osłabiałoby jej pozycję w regionie.

9.3.4 Postrzeganie Polski w oczach społeczeństwa na podstawie konsultacji z ekspertem

Niewielki wpływ Polski na debatę publiczną

W trakcie konsultacji ekspert wskazał, że Polska rzadko pojawia się w dyskursie publicznym, co wynika z braku głębszych relacji bilateralnych. Polska jest kojarzona z NATO, ale nie jako samodzielny podmiot w polityce międzynarodowej. Ekspert podkreślił, że Egipcjanie bardziej koncentrują się na USA, Rosji i Chinach, co czyni Polskę niewidoczną na arenie regionalnej.

Możliwości poprawy wizerunku

Ekspert wskazuje, że brak ugruntowanego wizerunku Polski w Egipcie stwarza przestrzeń do aktywnego kształtowania pozytywnego obrazu poprzez kampanie dyplomatyczne i programy edukacyjne. Kluczowe jest podkreślenie neutralnych lub pozytywnych aspektów relacji bilateralnych, takich jak rozwój wspólnych projektów gospodarczych i technologicznych.

Wpływ społecznego przekazu

Egipcjanie są wrażliwi na przekazy medialne, a ich postrzeganie państw opiera się w dużej mierze na narracjach propagandowych. Kampanie informacyjne podkreślające wspólne interesy i unikanie asocjacji Polski z kontrowersyjnymi decyzjami NATO mogą poprawić wizerunek Polski w Egipcie.

9.4 Podsumowanie

Brak wyraźnego wizerunku Polski w debacie publicznej w Egipcie stanowi zarówno wyzwanie, jak i szansę. Egipskie społeczeństwo postrzega Polskę głównie przez pryzmat działań NATO, co może wpływać negatywnie na percepcję w kontekście dominujących w regionie prorosyjskich narracji. Jednocześnie niewielka obecność Polski w mediach lokalnych stwarza możliwość aktywnego kształtowania pozytywnego obrazu.

Aby wzmocnić swój wizerunek w Egipcie, Polska powinna skupić się na promowaniu wspólnych interesów, takich jak współpraca gospodarcza, edukacyjna i technologiczna, oraz na unikalnych aspektach kulturowych. Wprowadzenie strategicznych kampanii medialnych i edukacyjnych, wspieranych przez konkretne projekty bilateralne, może znacząco poprawić pozycję Polski w Egipcie.

Podjęcie tych działań pozwoli Polsce nie tylko przeciwdziałać negatywnym narracjom propagandowym, ale także zbudować trwałe relacje oparte na wzajemnym zaufaniu i zrozumieniu.

9.5 Rekomendacje

1. Wzmacnianie obecności Polski w debacie publicznej

- Aktywizacja polskiej dyplomacji w Egipcie poprzez organizację wydarzeń kulturalnych, konferencji oraz inicjatyw edukacyjnych, które promują Polskę jako partnera gospodarczego i technologicznego.
- Budowanie współpracy z lokalnymi mediami, aby zwiększyć widoczność Polski w egipskiej przestrzeni medialnej. Wspieranie publikacji artykułów i wywiadów promujących pozytywne aspekty polsko-egipskiej współpracy.

2. Strategiczne kampanie informacyjne

- Realizacja kampanii informacyjnych podkreślających wspólne interesy Polski i Egiptu, takie jak zrównoważony rozwój, zielona energia oraz współpraca edukacyjna i technologiczna.
- Unikanie narracji łączących Polskę z kontrowersyjnymi decyzjami NATO, szczególnie w kontekście konfliktu rosyjsko-ukraińskiego, co może neutralizować potencjalnie negatywny odbiór w prorosyjskich kręgach.

3. Budowanie długoterminowych relacji bilateralnych

- Rozszerzenie współpracy gospodarczej poprzez wspieranie polskich inwestycji w Egipcie, zwłaszcza w obszarach strategicznych takich jak infrastruktura, zielone technologie czy przemysł chemiczny.
- Zacieśnianie współpracy edukacyjnej i naukowej poprzez rozwój programów stypendialnych oraz wspólnych projektów badawczych między polskimi i egipskimi uczelniami.

4. Angażowanie społeczności lokalnej

- Tworzenie programów wymiany kulturalnej i edukacyjnej, które zbliżą obywateli obu krajów i zwiększą społeczne zrozumienie Polski w Egipcie.
- Współpraca z liderami opinii, ekspertami i wpływowymi postaciami medialnymi, aby budować pozytywne skojarzenia z Polską w egipskiej przestrzeni publicznej.

5. Monitorowanie i reagowanie na dezinformację

- Regularne śledzenie narracji medialnych dotyczących Polski w Egipcie oraz reagowanie na negatywne lub fałszywe informacje w sposób szybki i profesjonalny.
- Współpraca z lokalnymi partnerami, aby dostarczać wiarygodne i atrakcyjne narracje alternatywne.

ROZDZIAŁ 10. Case Study — analiza narracji wymierzonej w Polskę w oparciu o model DISARM

10.1 Framework DISARM RED — próba ujednoczenia sposobu opisu i wymiany informacji dotyczących działań w przestrzeni informacyjnej

Historia frameworku DISARM RED

DISARM RED (DISinformation Analysis & Risk Management RED) jest modelem analitycznym służącym opisowi ofensywnych działań w przestrzeni informacyjnej (infosferze). Jednym z głównych wyzwań towarzyszących ich analizie jest duża niejednorodność pojęciowa. Podmioty zajmujące się badaniem i przeciwdziałaniem zagrożeniom w tej domenie wykształciły swoje własne słowniki i semantykę służącą do opisywania tego typu aktywności. Wraz ze stale rosnącą od połowy lat 10-tych XXI wieku intensywnością działań informacyjnych o charakterze wielodomenowym, których składnikiem są także operacje wpływu, pojawiła się potrzeba rzetelnej wymiany informacji między podmiotami zajmującymi się identyfikacją i zwalczaniem tego typu zagrożeń.

Na przełomie 2017 i 2018 roku, Sara-Jayne „SJ” Terp, wraz z grupą specjalistów zajmujących się cyberbezpieczeństwem, rozpoczęła prace nad adaptacją istniejących narzędzi opisujących zagrożenia stricte cyfrowe do rzeczywistości działań hybrydowych. Niedługo później powstał pierwowzór DISARM - framework AMITT (Adversarial Misinformation Influence Tactics & Techniques), który zaczął być wykorzystywany przez NATO, UE, WHO oraz ONZ. Obecna wersja DISARM RED jest efektem połączenia AMITT oraz stworzonego przez MITRE Corporation modelu SP!CE - wzorowanego na klasycznym frameworku cybersecurity MITRE ATT&CK (służącemu do identyfikacji i opisu taktyk i technik używanych przy ofensywnych działaniach w cyberprzestrzeni).

DISARM to projekt w pełni otwartoźródłowy, prowadzony przez Fundację DISARM, kompatybilny z językiem STIX oraz platformą MISP, regularnie aktualizowany, aby coraz lepiej opisywać rzeczywistość i stawać się coraz bardziej kompatybilnym z innymi modelami, takimi jak np. Meta Kill Chain.

Podstawowa charakterystyka frameworku DISARM RED

Framework DISARM RED dzieli się na kilka części, ułożonych w określonej hierarchii, które opisują poszczególne etapy i narzędzia używane w operacjach wpływu. Model otwierają „fazy”, oznaczone tagami zaczynającymi się od litery „P”. Są do nich przyporządkowane taktyki (tagi zaczynające się od liter „TA”), w których skład wchodzi różnorodne techniki (tagi zaczynające się literą „T”).

Tagi „P” opisują 4 główne fazy działań informacyjnych - planowanie, przygotowanie, wykonanie i ewaluację. Wchodzące w ich skład taktyki „TA” wskazują cele wchodzące w skład poszczególnych faz, które osiągnąć są dzięki wykorzystaniu różnorodnych narzędzi, czyli technik „T”. Opis faz, technik i taktyk jest ogólnodostępny na stronie projektu.

Przykładowy wykorzystania frameworku DISARM RED

Framework DISARM RED jest narzędziem przydatnym w szczególności do wymiany informacji o incydentach. Pozwala on w łatwy i ujednolicony sposób opisywać zjawiska rzeczywistości, nie pozostawiając przestrzeni na niedomówienia. Świetnie sprawdza się na pierwszym etapie rozpoznania, czyli identyfikacji działań w przestrzeni informacyjnej jak i w trakcie analizy atrybucji, gdzie służy jako narzędzie do opisywania charakterystycznych i powtarzalnych technik, które mogą być przydatne w identyfikacji autora operacji wpływu. Jego korzyścią jest wspomniana kompatybilność ze składnią STIX, która umożliwia zastosowanie go na platformach takich jak Open CTI.

Przykładowe wykorzystanie DISARM to np. sytuacja, w której analityk identyfikuje sieć nieautentycznych kont w serwisie społecznościowym, które rozpowszechniają ten sam mem, który ma legitymizować narrację, która wcześniej była obecna w innym medium, np. portalu internetowym. Dzięki frameworkowi można doprecyzować, nazwać i sklasyfikować wykorzystane techniki, przyporządkować je do taktyk a następnie przekazać swoje informacje do innego analityka, który może dalej wzbogacać produkt w ramach cyklu wywiadowczego.

Ograniczenia frameworku DISARM RED

Framework DISARM RED jest precyzyjnym i przydatnym narzędziem, jednak należy być świadomym jego ograniczeń. O ile sprawdza się w sytuacji opisywania i raportowania poszczególnych incydentów w przestrzeni informacyjnej, a także klasyfikacji dowodów cyfrowych zdobytych w trakcie śledztw OSINT, brakuje mu jednak elementów bardziej precyzyjnie opisujących efekty psychologiczne, które wywołała dana aktywność i jest zbyt odległy od modeli analiz stosowanych w ocenie operacji psychologicznych.

DISARM RED ogranicza opis oddziaływania psychologicznego do kilkunastu technik w fazie 1 - planowania. Framework opisuje je jako sposoby osiągnięcia danego celu na poziomie taktycznym, kiedy w rzeczywistości wspomniane wyżej techniki są zarówno narzędziem, jak i celem samym w sobie - zawartym w dużo większym wachlarzu oddziaływania psychologicznego stosowanego przez podmioty będące stroną atakującą w operacjach wpływu.

10.2 Rosyjska operacja wpływu prowadzona w przestrzeni informacyjnej Egiptu: Kreowanie fałszywego obrazu Polski i Zachodu jako agresora dążącego do aneksji terytoriów Ukrainy

Analiza rosyjskiej operacji wpływu prowadzonej w przestrzeni informacyjnej Egiptu wg. frameworku DISARM RED v 1.6

Monitorowany okres: październik - grudzień 2024 roku

Monitorowane media: portale internetowe, platformy społecznościowe (Facebook, Instagram, X), komunikatory (Telegram)

Wprowadzenie

Od początku rosyjskiej inwazji na Ukrainę w 2014 roku Kreml konsekwentnie wykorzystuje dezinformację jako jedno z kluczowych narzędzi „legitymizacji” polityki agresji. Rosyjska propaganda, szczególnie w kontekście wojny w Ukrainie, opiera się na przemyślanej strukturze narracyjnej, której celem jest manipulowanie odbiorcami poprzez mieszanie faktów z fikcją, emocjonalne odwołania oraz tworzenie fałszywego tła historycznego.

Analiza ujawnia bieżące techniki dezinformacyjne oraz mechanizmy narracyjne użytkowane w tej konkretnej infosferze. Jednym z najnowszych przykładów jest szeroko rozpowszechniana narracja o rzekomych planach Zachodu dotyczących podziału Ukrainy.

Rosyjski aparat propagandowy kontynuuje operację dezinformacyjną, której wiodące narracje opierają się na tezach o planach aneksji Zachodniej Ukrainy przez Polskę, Węgry i Rumunię. W trakcie monitoringu mediów obecnych w egipskiej infosferze napotkano się na elementy rosyjskiej operacji wpływu, mającej ukazać Polskę jako niewiarygodnego sojusznika Ukrainy. Polska jest przedstawiana jako kraj neoimperialistyczny, dążący do okupacji zachodnich ziem Ukrainy. Antypolskie narracje, afiliowane do Rosji, wspierane są także przez kanały mogące mieć związki z Chińską Republiką Ludową. Te same, bądź bardzo podobne narracje występują w wielu różnych państwach - w szczególności w samej Ukrainie.

WYKORZYSTYWANE TAKTYKI I TECHNIKI WG. DISARM v1.6:

FAZA	TAKTYKA	TECHNIKA	OPIS
P01 - Plan	TA02 - Plan Objectives	T0066 - Degrade Adversary	Rosja (przy wsparciu Chin) wykorzystuje narracje, które przedstawiają Polskę w złym świetle i nadszarpują jej reputację.
		T0138 - Motivate to act	Polska przedstawiana jest jako kraj agresywny i neoimperialistyczny. Ma to wzbudzić wśród Egipcjan złe skojarzenia z Polską i jednoznacznie wpisać ją w grono „złego, kolektywnego, agresywnego Zachodu”.
		T0135 - Undermine	Wzbudzanie przeświadczenie o tym, że Polska ma ukryte, mroczne cele co do Ukrainy.
P02 - Prepare	TA07 - Select Channels and Affordances	T0152.004 - Website Asset	Strony internetowe o afiliacji rosyjskiej lub sprzyjającej Rosji, w tym panarabskie (RT, Sputnik Arabic, Al-Ahram, Erem News)
		T0151.008 - Microblogging Platform	Serwis X (dawniej Twitter), konta o afiliacji rosyjskiej i chińskiej, takie jak mog_Russ, mog_china, NewsNow4USA
	TA14 - Develop Narratives	T0003 - Leverage Existing Narratives	Pokazywanie rzekomych planów wprowadzenia na Ukrainę wojsk zachodnich, w tym polskich, jako „sił pokojowych”, co ma oznaczać okupację Ukrainy.
		T0022 - Leverage Conspiracy Theory Narratives	Insynuacje, że Polska chce okupować ten kraj wraz z Rumunią, Wielką Brytanią i Niemcami. Sugerowanie, że Polska chce zaatakować Ukrainę.
TA06 - Develop Content	T0023 - Distort Facts	Umieszczanie fałszywych treści tekstowych (artykułów, postów, tweetów) dot. zagrażających	

		T0085 - Develop Text-Based Content	Ukrainie planów Polski.
	TA15 - Establish Assets	T0095 - Develop Owned Media Assets	Kolportaż fałszywych, antypolskich narracji odbywa się głównie z wykorzystaniem mediów rosyjskich, takich jak RT czy Sputnik Arabic.
	TA16 - Establish Legitimacy	T0100 - Co-Opt Trusted Sources	Zaangażowanie zaufanych mediów, takich jak Al-Ahram, do szerzenia fałszywych, antypolskich narracji.
		T0097.111 - Government Official Persona	Powoływanie się na wypowiedzi Putina, Siergieja Naryszkina (szefa wywiadu zagranicznego Rosji) a nawet Alaksandra Łukaszenki.
		T0097.202 News Outlet Persona	
P03 - Execute	TA09 - Deliver Content	T0115 - Post Content	Umieszczanie kłamliwych narracji w formie artykułów na rosyjskich i prorosyjskich stronach WWW oraz postów w mediach społecznościowych, w szczególności na platformie X.
	TA17 - Maximise Exposure	T0119 - Cross-Posting	Publikowanie takiego samego, bądź bardzo podobnego contentu na wielu różnych serwisach.

Podsumowanie

Bieżąca odsłona tej kampanii sugeruje, że Polska, Węgry, Rumunia oraz inne kraje zachodnie już „planują” podział Ukrainy na konkretne terytoria. Poprzez przypisanie rzekomych przygotowań do aneksji realizowanych przez NATO, propaganda próbuje zdyskredytować wsparcie Zachodu dla Ukrainy i wpisać te tezy w dezinformację o ofensywnych planach NATO.

Przekazy te są równolegle wykorzystywane do działań propagandowych, które przedstawiają Rosję w fałszywym świetle państwa broniącego się, a nie atakującego zbrojnie Ukrainę (strategia odwróconej logiki).

Rosja konsekwentnie wykorzystuje retorykę porównującą Ukrainę i Zachód do nazizmu. Tego rodzaju odwołania mają wywołać emocjonalną reakcję i „legitymizować” rosyjską dezinformację o agresji na Ukrainę jako operacji „denazyfikacji” lub szerzej – jako operacji obronnej przed Zachodem – sugerując, że działania Zachodu mają charakter prowokacyjny i ofensywny oraz prowadzą do konfliktu.

Zrozumienie tych mechanizmów pozwala nie tylko lepiej analizować propagandę, ale również skuteczniej się przed nią bronić. Dlatego rekomendujemy ten model analizy również egipskim instytucjom i NGO.

REKOMENDACJE

1. Podsumowanie środowiska informacyjnego wraz z wrażliwościami psychologicznymi

Egipskie środowisko informacyjne charakteryzuje się dużą złożonością, wynikającą z podziału na tradycyjne i nowoczesne formy przekazu. Media tradycyjne, takie jak telewizja, prasa i radio, odgrywają kluczową rolę, szczególnie wśród starszych grup demograficznych oraz na terenach wiejskich, gdzie dostęp do internetu jest ograniczony. Jednocześnie media cyfrowe, w tym platformy społecznościowe, jak Facebook, Twitter, YouTube, oraz komunikatory takie jak WhatsApp i Telegram, zdobywają coraz większe znaczenie, szczególnie wśród młodych ludzi. Mimo to środowisko cyfrowe w Egipcie pozostaje pod stałą kontrolą i cenzurą państwową. Władze wykorzystują zaawansowane technologie do monitorowania i ograniczania dostępu do treści, co wzmacnia monopol informacyjny prorządowych mediów.

Spółeczeństwo egipskie wykazuje liczne wrażliwości psychologiczne, uwarunkowane skomplikowaną historią, kulturą oraz trudną sytuacją społeczno-ekonomiczną. Traumatyczne wydarzenia, takie jak masakra na placu Rabaa w 2013 roku, pozostawiły głębokie ślady w zbiorowej pamięci, prowadząc do utrwalania podziałów społecznych i niskiego zaufania do instytucji państwowych. Informacje kryzysowe, rozpowszechniane szybko za pośrednictwem mediów społecznościowych, często eskalują napięcia i wywołują moralną panikę. Równocześnie dezinformacja, obecna zarówno w mediach tradycyjnych, jak i cyfrowych, dodatkowo komplikuje sytuację. Obecność zewnętrznych aktorów, takich jak Rosja i Chiny, które promują swoje narracje poprzez lokalne media, wzmacnia polaryzację i podatność na manipulacje.

Wpływy zewnętrzne odgrywają istotną rolę w kształtowaniu egipskiego środowiska informacyjnego. Rosja, poprzez media takie jak Sputnik i RT, promuje antyzachodnie narracje, wykorzystując lokalne wrażliwości psychologiczne do budowania prorosyjskich postaw. Z kolei Chiny, za pośrednictwem swoich mediów, prezentują wizję stabilności i rozwoju jako alternatywę dla zachodnich modeli polityczno-gospodarczych. W odpowiedzi na te działania kraje zachodnie oraz międzynarodowe organizacje próbują wspierać niezależne media w Egipcie, choć ich wpływ pozostaje ograniczony ze względu na restrykcyjne regulacje i utrudniony dostęp do odbiorców.

Podsumowując, egipskie środowisko informacyjne jest podatne na manipulacje z uwagi na silną kontrolę państwową, ograniczoną wolność prasy oraz zewnętrzne ingerencje. Złożona sytuacja społeczno-ekonomiczna i polityczna wzmacnia wrażliwość społeczeństwa na dezinformację, co czyni niezbędnym wprowadzenie kompleksowych działań. Wzmacnianie niezależnych mediów, edukacja medialna, rozwój strategii komunikacji kryzysowej oraz monitorowanie wpływów zewnętrznych to kluczowe elementy, które mogą przyczynić się do zwiększenia odporności społeczeństwa i poprawy jakości środowiska informacyjnego w Egipcie.

2. Analiza strategiczna — oddziaływanie sytuacji w regionie na cele strategiczne Polski

Egipt, jako kluczowy partner w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej (MENA), odgrywa istotną rolę w geopolitycznych i gospodarczych strategiach międzynarodowych. Jego strategiczne położenie, kontrola nad Kanałem Sueskim oraz zasoby naturalne czynią go niezbędnym elementem w globalnym łańcuchu dostaw i bezpieczeństwie energetycznym. Jednak Egipt stoi również przed poważnymi wyzwaniami, takimi jak zależność od zagranicznych inwestycji oraz wpływ potęg takich jak Rosja i Chiny, które ograniczają jego autonomię w podejmowaniu kluczowych decyzji. Te uwarunkowania stanowią zarówno szansę, jak i wyzwanie dla strategicznej współpracy Polski z tym krajem.

Stabilność w regionie MENA ma kluczowe znaczenie dla celów strategicznych Polski, w tym dla bezpieczeństwa energetycznego i wzmocnienia pozycji w Unii Europejskiej. Egipt, jako stabilizator regionalny, może odegrać istotną rolę w działaniach wspierających stabilność polityczną i gospodarczą na Bliskim Wschodzie i w Afryce Północnej. Polska, dzięki swojemu doświadczeniu w zarządzaniu kryzysami, mogłaby wspierać Egipt w budowaniu efektywnych struktur administracyjnych i rozwiązywaniu konfliktów regionalnych. Jednocześnie Egipt, rozwijający projekty związane z zieloną energią oraz posiadający kluczową pozycję na rynku gazowym, stanowi atrakcyjnego partnera dla Polski w kontekście dywersyfikacji źródeł energii, co ma strategiczne znaczenie w obliczu zmniejszania zależności od dostaw z Rosji.

Zacieśnianie relacji dyplomatycznych między Polską a Egiptem wymaga strategicznego podejścia, opartego na regularnych konsultacjach politycznych oraz wspólnym wypracowywaniu priorytetów w zakresie bezpieczeństwa, gospodarki i kultury. Polska mogłaby zaoferować Egiptowi wsparcie technologiczne w obszarach zielonej energii, takich jak rozwój odnawialnych źródeł energii czy produkcja wodoru. Współpraca w tych dziedzinach nie tylko przyczyniłaby się do rozwoju relacji gospodarczych, ale także zwiększyła wpływ Polski na lokalnym rynku energetycznym. Równocześnie, inwestycje w projekty edukacyjne i naukowe, takie jak wymiany akademickie czy wspólne badania naukowe, mogłyby stać się istotnym elementem wzmocnienia relacji dwustronnych.

Egipt, z kolei, powinien dążyć do dywersyfikacji partnerów strategicznych i zmniejszenia zależności od wpływów Rosji i Chin. Aktywniejsze angażowanie się we współpracę z Polską oraz innymi krajami europejskimi mogłoby zwiększyć jego autonomię w realizacji własnych celów gospodarczych i politycznych. Promowanie wspólnych projektów regionalnych, takich jak zarządzanie zasobami wodnymi czy działania na rzecz ochrony środowiska, pozwoliłoby Egiptowi na wzmocnienie swojej pozycji jako lidera regionalnego i przyciągnięcie dodatkowych inwestycji. Ułatwienia dla polskich firm na rynku egipskim mogłyby również przełożyć się na wzrost inwestycji i tworzenie nowych miejsc pracy, co przyniosłoby obopólne korzyści.

Podsumowując, strategiczna współpraca Polski i Egiptu może przynieść istotne korzyści obu stronom. Polska zyskałaby dostęp do nowych rynków i możliwości dywersyfikacji energetycznej, natomiast Egipt mógłby zwiększyć swoje znaczenie na arenie międzynarodowej, zmniejszając zależność od globalnych mocarstw. Kluczowe będzie jednak wdrożenie skoordynowanych działań w zakresie dyplomacji, gospodarki oraz współpracy kulturowej, aby w pełni wykorzystać potencjał tych relacji.

3. Podsumowanie przekazu rosyjskiego w regionie

Rosyjskie kampanie propagandowe w Egipcie i regionie MENA opierają się na starannie zaplanowanych narracjach, które podważają wiarygodność Zachodu, promując jednocześnie Rosję jako stabilnego partnera i obrońcę tradycyjnych wartości. Kluczowym elementem tej propagandy jest demonizacja NATO i państw zachodnich, które przedstawiane są jako agresywne siły destabilizujące świat, odpowiedzialne za konflikty, takie jak wojna na Ukrainie. Dodatkowo, wartości demokratyczne są krytykowane jako instrumenty neokolonializmu, mające na celu narzucanie zachodnich interesów. Rosja, w przeciwieństwie do tego obrazu, stara się prezentować jako gwarant stabilności regionalnej i przeciwnik zachodniego imperializmu, co ma na celu budowanie sympatii i zaufania wśród lokalnych społeczeństw.

Przekaz rosyjski w Egipcie odwołuje się także do wrażliwych tematów społecznych i kulturowych, takich jak prawa Palestyńczyków czy narracje antysemitki, które są wykorzystywane do manipulacji emocjami i wzmacniania podziałów społecznych. Kreowanie Rosji jako opiekuna chrześcijan i strażnika tradycyjnych wartości służy budowaniu jej pozytywnego wizerunku w regionie, który jest historycznie i kulturowo zróżnicowany. Manipulacje faktami, stosowanie półprawd oraz intensywne wykorzystywanie emocjonalnych narracji tworzą atmosferę nieufności wobec zachodnich instytucji i partnerów.

Szkodliwość rosyjskiej propagandy dla Egiptu jest wielowymiarowa. Jednym z najważniejszych aspektów jest zwiększanie zależności Egiptu od Rosji w strategicznych sektorach gospodarki. Projekty takie jak budowa elektrowni atomowej w El-Dabaa wzmacniają kontrolę Rosji nad kluczowymi obszarami egipskiej infrastruktury, co ogranicza autonomię Egiptu w podejmowaniu decyzji. Ponadto, propaganda rosyjska wzmacnia polaryzację społeczną, promując narracje sprzyjające autorytarnym modelom rządzenia, co osłabia lokalne instytucje demokratyczne. Efektem jest również osłabienie relacji Egiptu z państwami zachodnimi, co ogranicza jego możliwości uczestnictwa w międzynarodowych projektach rozwojowych, takich jak zielona transformacja energetyczna.

Aby przeciwdziałać szkodliwym skutkom rosyjskiej propagandy, Egipt powinien skoncentrować się na dywersyfikacji swoich relacji międzynarodowych. Wzmocnienie współpracy z państwami Unii Europejskiej i Stanami Zjednoczonymi w kluczowych sektorach, takich jak energia odnawialna czy infrastruktura, pozwoliłoby zmniejszyć zależność od rosyjskich technologii i kapitału. Ważnym krokiem byłoby również rozwijanie niezależnych mediów lokalnych, które mogą dostarczać rzetelnych informacji i przeciwdziałać dezinformacji. Równolegle należy promować edukację medialną, aby podnieść świadomość społeczeństwa na temat technik manipulacji i wzmocnić zdolność krytycznego myślenia.

Polska również może odegrać istotną rolę w przeciwdziałaniu rosyjskim wpływom w Egipcie. Intensyfikacja działań wizerunkowych, promowanie sukcesów w transformacji energetycznej oraz inwestycje w projekty edukacyjne i wymiany akademickie mogą wzmocnić pozytywną obecność Polski w regionie. Współpraca z egipskimi mediami nad wspólnymi projektami może pomóc w promowaniu rzetelnych informacji i przeciwdziałaniu rosyjskiej propagandzie. Polska powinna również podkreślać szkodliwość rosyjskich działań, które, choć pozornie wspierają Egipt, w rzeczywistości wzmacniają jego zależność od Rosji, izolując kraj na arenie międzynarodowej.

Podsumowując, rosyjska propaganda w Egipcie nie tylko destabilizuje lokalne społeczeństwo i ogranicza autonomię gospodarczą, ale także negatywnie wpływa na zdolność Egiptu do budowania trwałych i zrównoważonych relacji międzynarodowych. Aby przeciwdziałać tym wpływom, konieczne są skoordynowane działania na poziomie lokalnym i międzynarodowym, które wzmocnią niezależność Egiptu oraz jego zdolność do podejmowania suwerennych decyzji. Współpraca z Polską i innymi państwami zachodnimi może odegrać kluczową rolę w osiągnięciu tych celów, promując długoterminowy rozwój i stabilność Egiptu.

4. Wdrożenie

Wskazane są następujące działania, których podjęcie uzasadnione jest obserwacjami i wnioskami zawartymi w raporcie:

1) Wyjazd przedstawicieli oferenta (badaczy, ekspertów, trenerów) do Egiptu

Opis: Wyjazdy umożliwią przeprowadzenie konsultacji z lokalnymi partnerami, poznanie specyfiki regionu oraz bezpośrednią realizację działań w terenie.

Uzasadnienie: Bezpośrednia obecność ekspertów na miejscu wzmocnia zaufanie do projektu i umożliwia skuteczniejsze dostosowanie działań do lokalnych realiów, co zwiększa efektywność i trwałość rezultatów.

2) Konferencja, podczas której będzie prezentowany raport

Opis: Organizacja wydarzenia publicznego w celu przedstawienia wyników raportu oraz omówienia kluczowych wyzwań i rekomendacji dla regionu.

Uzasadnienie: Konferencja stanie się platformą wymiany wiedzy i doświadczeń, angażując decydentów, media i lokalnych ekspertów. Wydarzenie zwiększy widoczność projektu oraz jego wpływ na lokalną opinię publiczną.

3) Wspólne z partnerem lokalnym opracowanie wytycznych oraz najlepszych praktyk

Opis: Partnerzy lokalni we współpracy z oferentem stworzą szczegółowe wytyczne dotyczące walki z dezinformacją, opierając się na lokalnych kontekstach i międzynarodowych standardach.

Uzasadnienie: Udział lokalnych partnerów zapewni lepsze dopasowanie wytycznych do realiów regionu oraz wzmocni poczucie ich odpowiedzialności za wdrożenie zaleceń.

4) Wspólne z partnerem lokalnym opracowanie materiałów do zajęć oraz przeprowadzenie ich ze studentami

Opis: Przygotowanie i realizacja programów edukacyjnych dla studentów, obejmujących tematykę dezinformacji, bezpieczeństwa informacyjnego oraz krytycznego myślenia.

Uzasadnienie: Młodzież akademicka jest kluczową grupą docelową, której wiedza i umiejętności mogą pozytywnie wpłynąć na społeczną odporność na dezinformację.

Bezpośrednie zaangażowanie partnerów lokalnych zwiększy akceptację działań edukacyjnych w środowisku.

5) Stworzenie kanału komunikacji między lokalnymi uczestnikami a oferentem

Opis: Opracowanie platformy online dla uczestników projektu, umożliwiającej wymianę doświadczeń, mentoring oraz wspólne planowanie kolejnych działań.

Uzasadnienie: Stały kontakt między oferentem a uczestnikami projektu zapewni trwałość rezultatów i umożliwi szybkie reagowanie na nowe wyzwania.

6) Opracowanie, wdrożenie oraz ewaluacja działań i narzędzi w zakresie edukacji obywatelskiej i medialnej

Opis: Przygotowanie praktycznych materiałów edukacyjnych (ulotki, infografiki, „white papers”, kodeks dobrych praktyk) dotyczących przeciwdziałania dezinformacji i odpowiedzialnego wykorzystania technologii AI w mediach społecznościowych.

Uzasadnienie: Materiały te będą wspierać lokalne społeczności w rozpoznawaniu manipulacji i wpływu FIMI, co zwiększy ich świadomość i zdolność do przeciwdziałania tym zjawiskom.

7) Opracowanie dalszych kroków utrzymujących aktywność po zakończeniu projektu grantowego

Opis: Stworzenie długofalowej strategii rozwoju projektu, obejmującej planowanie kolejnych działań, budowanie sieci współpracy oraz identyfikację dodatkowych źródeł finansowania.

Uzasadnienie: Długofalowa strategia zagwarantuje trwałość osiągniętych efektów oraz pozwoli lokalnym partnerom na dalszy rozwój inicjatyw w zakresie bezpieczeństwa informacyjnego.

5. Szkolenia

Wskazane są następujące działania, których podjęcie uzasadnione jest obserwacjami i wnioskami zawartymi w raporcie. Działania te powinny być podjęte co najmniej w dwóch miejscach – Kairze i Aleksandrii, jako głównych ośrodkach akademickich, z planem na rozszerzenie działań w przyszłości na inne regiony, z dostosowaniem do ich specyfiki i wrażliwości.

1) Cykl szkoleń z bezpieczeństwa środowiska informacyjnego

Tematy: Model DISARM, detekcja operacji ingerencji zewnętrznej FIMI, fact checking, edukacja medialna.

Uzasadnienie: Szkolenia dostarczą uczestnikom praktycznych narzędzi do identyfikacji i przeciwdziałania dezinformacji, co zwiększy ich zdolności analityczne i operacyjne.

2) Projekt medialny promujący dobre praktyki

Tematy: Tworzenie lokalnych kampanii informacyjnych, analiza i reagowanie na kampanie propagandowe.

Uzasadnienie: Włączenie mediów lokalnych w działania projektowe zwiększy ich wiarygodność oraz pomoże w propagowaniu rzetelnych informacji.

3) Edukacja obywatelska i krytyczne myślenie

Tematy: Warsztaty rozwijające umiejętność rozpoznawania manipulacji i formułowania odpowiedzi na dezinformację.

Uzasadnienie: Rozwój kompetencji krytycznego myślenia pozwoli uczestnikom lepiej radzić sobie z narracjami propagandowymi i budować odporność społeczną.

4) Technologie AI i ich zastosowanie w walce z dezinformacją

Tematy: Zastosowanie AI w wykrywaniu manipulacji informacyjnych, odpowiedzialne wykorzystanie technologii w mediach.

Uzasadnienie: Zwiększenie świadomości na temat AI pomoże lokalnym liderom lepiej korzystać z nowoczesnych technologii, jednocześnie zapobiegając ich nadużyciom.

5) Strategie długofalowe i legislacyjne

Tematy: Tworzenie polityk antydezinformacyjnych, promowanie inicjatyw legislacyjnych wspierających bezpieczeństwo informacyjne.

Uzasadnienie: Szkolenie umożliwi uczestnikom aktywne angażowanie się w procesy ustawodawcze, co wzmocni instytucjonalne fundamenty przeciwdziałania dezinformacji.

6. Działania Informacyjne i edukacyjne

Realizacja działań informacyjnych i edukacyjnych w ramach projektu powinna opierać się na szerokim spektrum narzędzi i metod, które umożliwią dotarcie do zróżnicowanej grupy odbiorców. Kluczowym celem jest zwiększenie świadomości publicznej na temat zagrożeń związanych z dezinformacją oraz budowanie społecznej odporności na jej wpływ. Beneficjentami tych działań będą zarówno twórcy środowiska informacyjnego, jak i jego odbiorcy, w tym decydenci, dziennikarze, liderzy opinii, środowiska akademickie, organizacje pozarządowe oraz eksperci działający w Egipcie, Polsce i Europie.

Jednym z pierwszych elementów działań informacyjnych powinno być uruchomienie projektu medialnego, który skoncentruje się na promowaniu dobrych praktyk w dziedzinie bezpieczeństwa środowiska informacyjnego. Projekt ten powinien regularnie publikować raporty i analizy dotyczące kluczowych kampanii dezinformacyjnych, które zagrażają bezpieczeństwu

i stabilności regionów takich jak Egipt. Dzięki temu działania medialne staną się narzędziem edukacji społecznej, a także wsparciem dla decydentów i liderów opinii w ich codziennych działaniach. Dodatkowo, kampanie informacyjne powinny być realizowane w językach lokalnych oraz w języku angielskim, co pozwoli na dotarcie do anglojęzycznej infosfery i zwiększy wpływ projektu poza regionem.

Kolejnym kluczowym aspektem działań jest organizacja warsztatów i szkoleń dla dziennikarzy, influencerów i liderów opinii, które będą koncentrować się na praktycznych umiejętnościach takich jak fact-checking, analiza źródeł informacji oraz identyfikacja technik manipulacji stosowanych w kampaniach dezinformacyjnych. Takie działania zwiększą kompetencje uczestników, umożliwiając im skuteczniejsze reagowanie na zagrożenia informacyjne oraz wzmacniając ich rolę w kształtowaniu środowiska informacyjnego. Dodatkowo, zaangażowanie środowisk akademickich i badawczych w ramach specjalistycznych seminariów umożliwi rozwój innowacyjnych metod analizy dezinformacji, które będą mogły zostać wdrożone w praktyce.

Raporty i analizy przygotowane w ramach projektu staną się również fundamentem kampanii edukacyjnych skierowanych do społeczeństwa. Infografiki, materiały audiowizualne oraz artykuły publicystyczne powinny być dystrybuowane zarówno przez tradycyjne media, jak i platformy społecznościowe, aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców. Ważnym elementem kampanii powinno być wyjaśnienie mechanizmów dezinformacji oraz przedstawienie konkretnych przykładów jej wpływu na bezpieczeństwo, stabilność polityczną oraz relacje międzynarodowe.

Kluczowe jest również zapewnienie długofalowego wpływu projektu poprzez stworzenie platformy współpracy i wymiany wiedzy między uczestnikami. Platforma taka, działająca online, może umożliwić regularne konsultacje, organizację webinarów oraz tworzenie wspólnych projektów badawczych. Dzięki niej eksperci i liderzy opinii będą mogli kontynuować swoje działania po zakończeniu projektu, co przyczyni się do trwałości jego efektów.

Ostatecznym celem tych działań informacyjnych i edukacyjnych jest wzmocnienie społecznej odporności na dezinformację, co przełoży się na większą stabilność polityczną i bezpieczeństwo w regionach objętych projektem. Poprzez budowanie świadomości oraz rozwój praktycznych umiejętności wśród kluczowych grup odbiorców, projekt stworzy podstawy do skutecznego przeciwdziałania zagrożeniom informacyjnym na poziomie lokalnym i międzynarodowym.

7. Przeciwdziałanie polaryzacji społecznej

Polaryzacja społeczna w Egipcie, uwarunkowana różnicami etnicznymi, religijnymi oraz społeczno-ekonomicznymi, stanowi istotne wyzwanie dla stabilności kraju. Rozwiązanie tego problemu wymaga wielowymiarowego podejścia, które łączy działania edukacyjne, społeczne, medialne i legislacyjne.

Kluczową rolę w przeciwdziałaniu polaryzacji odgrywa edukacja promująca tolerancję, różnorodność i inkluzywność. Opracowanie programów uwzględniających różnorodność kulturową i religijną Egiptu oraz wprowadzających elementy edukacji obywatelskiej może przyczynić się do zmniejszenia stereotypów i budowania zaufania między społecznościami.

Placówki religijne, takie jak meczet Al-Azhar i Kościół Koptyjski, powinny aktywnie działać jako mediatorzy. Promowanie dialogu międzywyznaniowego i wspólnych inicjatyw sprzyja przełamywaniu barier oraz wzmacnia jedność narodową. Media tradycyjne i społecznościowe mogą odegrać istotną rolę w ograniczaniu negatywnych stereotypów poprzez prowadzenie kampanii promujących współpracę i jedność. Odpowiedzialne wykorzystanie mediów przeciwdziała eskalacji podziałów społecznych.

Wsparcie dla inicjatyw lokalnych i organizacji pozarządowych sprzyja budowaniu platform dialogu. Projekty edukacyjne, sportowe czy artystyczne, angażujące różne grupy społeczne, pomagają wzmocnić więzi i promować współpracę. Reformy legislacyjne i polityczne powinny zapewniać równe prawa i reprezentację dla wszystkich grup społecznych. Ułatwienie dostępu do miejsc kultu oraz wzmocnienie udziału mniejszości w życiu publicznym zmniejszy wykluczenie i napięcia.

Wreszcie, konieczne jest monitorowanie i przeciwdziałanie propagandzie wzmacniającej podziały. Współpraca z mediami i platformami społecznościowymi w zakresie ograniczania szkodliwych treści może skutecznie przeciwdziałać destabilizacji społecznej. Kompleksowa realizacja tych działań wzmocni społeczne fundamenty Egiptu, budując bardziej zintegrowane i odporne społeczeństwo, co przełoży się na zwiększenie stabilności i zrównoważony rozwój kraju.

8. Rozwój R&D w obszarze przeciwdziałania dezinformacji i FIMI

Budowanie odporności informacyjnej Egiptu wymaga strategicznego podejścia do rozwoju badań i technologii w obszarze przeciwdziałania dezinformacji i zagranicznym wpływom manipulacyjnym (FIMI). W obliczu rosnącego zagrożenia manipulacjami informacyjnymi, Egipt powinien skoncentrować się na interdyscyplinarnych badaniach naukowych, rozwijaniu zaawansowanych narzędzi technologicznych oraz wzmacnianiu kompetencji ekspertów.

Kluczowym działaniem jest inwestowanie w technologie sztucznej inteligencji (AI) i uczenia maszynowego (ML), które umożliwią monitorowanie i analizę dezinformacji w czasie rzeczywistym. Równocześnie niezbędne jest tworzenie wyspecjalizowanych hubów technologicznych dedykowanych badaniom i rozwojowi w tym zakresie, co zapewni integrację sektora publicznego, prywatnego i akademickiego.

Partnerstwo międzynarodowe z zaawansowanymi technologicznie krajami oraz współpraca z organizacjami międzynarodowymi pozwolą na transfer wiedzy i budowanie zasobów eksperckich. Ważnym elementem jest także rozwój systemów monitorowania i wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami informacyjnymi, zintegrowanych z krajowymi strukturami bezpieczeństwa.

Inwestowanie w edukację młodych naukowców oraz specjalistów ds. cyberbezpieczeństwa zapewni Egipcjom dostęp do wykwalifikowanej kadry, zdolnej do prowadzenia zaawansowanych badań i tworzenia innowacyjnych rozwiązań. Równoległe promowanie publikacji naukowych oraz kampanii edukacyjnych przyczyni się do zwiększenia świadomości społecznej na temat zagrożeń informacyjnych.

Dzięki strategicznym inwestycjom w rozwój R&D Egipt może wzmocnić swoją odporność na dezinformację i manipulacje informacyjne, co przełoży się na stabilność polityczną i społeczną kraju oraz jego międzynarodową pozycję w zakresie bezpieczeństwa informacyjnego.

9. Inne

Wzmocnienie zdolności Polski do przeciwdziałania zagrożeniom związanym z migracją i dezinformacją w regionie MENA wymaga strategicznego podejścia opartego na stałym monitoringu, współpracy międzynarodowej i rozwoju lokalnych zdolności analitycznych. Rekomendujemy stały system monitorowania działań związanych z migracją, które mogą potencjalnie wpływać na Polskę i Unię Europejską. W szczególności należy śledzić sytuację w regionach takich jak Sudan, Libia i Gaza, które są kluczowymi źródłami nielegalnej migracji oraz miejscami możliwych kryzysów humanitarnych. Kryzysy migracyjne mogą być wykorzystywane jako narzędzie destabilizacji politycznej i społecznej w Europie. Wczesne wykrywanie prób podsycania kryzysu migracyjnego, zarówno przez aktorów państwowych, jak i niepaństwowych, pozwoli na skuteczniejsze zapobieganie negatywnym konsekwencjom dla Polski i UE. Kluczowym krokiem jest utworzenie biura organizacji oferenta w Kairze, które umożliwi precyzyjny monitoring infosfery i szybszą reakcję na zagrożenia.

Współpraca z lokalnymi partnerami, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami akademickimi pozwoli na efektywne prowadzenie działań edukacyjnych, monitoringowych oraz na rozwój narzędzi do walki z dezinformacją. Regularne publikowanie raportów i analiz sytuacyjnych umożliwi bieżące śledzenie trendów migracyjnych i informacyjnych oraz podejmowanie opartych na danych decyzji strategicznych.

Budowa sieci komunikacyjnej łączącej lokalnych i międzynarodowych partnerów zwiększy efektywność wymiany informacji, poprawiając koordynację działań w całym regionie. Równocześnie Polska powinna aktywnie wspierać regionalne inicjatywy na rzecz stabilizacji, promując zintegrowane podejście do problemów migracyjnych i dezinformacyjnych.

Wdrożenie tych rekomendacji zwiększy zaangażowanie Polski w regionie, wzmocni zdolności Egiptu do przeciwdziałania zagrożeniom i przyczyni się do budowy stabilności w regionie MENA.

Shaffafiya | shafafiyat.com

Badanie środowiska informacyjnego Egiptu

INFO OPS
POLSKA

www.infoops.pl | www.pulaski.pl

